

මහ රහතුන් වැඩි මහ ඔස්සේ
අත්හැරීම 3

ඉන්ද්‍රජීත් සුබසිංහ විසින් පළකරන ලද
දිවයින ඉරිදා සංග්‍රහය ලිපි මාලාවක් ඇසුරෙනි

තෙරුවන් සරණයි

මෙය හුදෙක් ධර්ම දානයක් වශයෙන් හැකිතාක් බෙදා හරින්න.

පටුන

01.	කතාව දිග්ගැසුනොත්.....	3
02.	එක්කෝ මරණය නැති නම් සතර අපායෙන් මිදීම.....	5
03.	ජීවිතය යනු ඉලක්කම් ගොඩක්ද?	8
04.	සම්බුදු සරණ විකුණනවද මාරයට?	11
05.	ග්‍රහයන්ගේ ග්‍රහණයට හසු වූ අසරණයන්ට	15
06.	දුක මරන්න නැතිනම් ඔබ මැරුණත් දුක නොමැරෙයි.....	18
07.	සංස්කාරයන්ට අනුව ජීවිතය නොදැක්කොත්.....	20
08.	පෙර ආත්මයේ නතර කළ තැනින් අරඹන්න	23
09.	පිං පව් එනවා අපි පසු පස්සේ - I.....	26
10.	පිං පව් එනවා අපි පසු පස්සේ II.....	30
11.	හැංගි හැංගි වෙස් බැන්දත්.....	34
12.	බලන්න ඊර්ෂ්‍යාවේ වෛරයේ රහ.....	37
13.	සත්තයි, ආයේ කිසිදවසක වරදින් නැහැ.....	41
14.	දෙමාපියන් වෙනුවෙන් දරුවන්ට දරුවන් වෙනුවෙන් දෙමාපියන්ට	44
15.	සමාධියෙන් දුටු අකුසල් කන්දක්.....	49
16.	ගස් නගින දෙවියකු වී කුමට.....	51
17.	දානය මහත්ඵල මහානිසංග වීමට	55
18.	අකුසලයට පොකුරු ගසන්නට ඉඩ නොදෙන්න.....	59
19.	ගොනා පසු පස නහල එන්නා සේ	63
20.	හිංසාවේ ආදීනව තවදුරටත්	67
21.	මෙමුත් පරෙස්සමින්!.....	71
22.	මාරයා කුළුමිකු ලෙසින් පැමිණියේය.....	75
23.	මාරයා තවත් මුහුණකින්	78
24.	'මම' නැගුණි කුණු ගොඩට තවත් කසල එකතු වීමට ඉඩ නොදෙන්න.....	82
25.	ලොව සුන්දරම මරණයට ඔබටද හිමිකමක් ඇත.....	86

“ මේ සෝර, කටුක, භයානක සංසාරයේ හිය දැක, මේ ආත්මභාවයේම සසර දුකින් එතෙර වීමට අධිෂ්ඨාන කරමින්, වීර්ය වඩමින්, නිවන් මග පුරන, 'දක්ෂ', ගිහි පැවිදි උතුමන්ට පමණක් මේ අහිංසක ව්‍යයාමය උපකාරයක්ම වේවා, ශක්තියක්ම වේවා, මාර්ගයක්ම වේවා.

තම තමන්ට වැටහෙන ප්‍රමාණයට තම තමන්ගේ ජීවිත වලට ගලපාගනිත්වා, අර්ථ හෝ ව්‍යාකරණ වැරදි ඇතොත් ඔබ නොකළ වරදකට ඔබ නොගැටේවා, අනුනටද අනුකම්පා කෙරේවා, වැරදි නැතොත් නිවැරදි දෙය නිවැරදි ලෙස දකීවා. මෙහි සටහන් හැම අර්ථයක් තුළින්ම ඔබ සැමට යහපතක් වේවා, තමා තමාටම පිහිටකොට ගනිත්වා.. “

යැයි උන්වහන්සේ ඒ පොත් පෙළ ඇරඹුමේ ලියා ඇත්තාහ.

01. කතාව දිග්ගැසුනොත්

පුංචි කතා, ලොකු කතා කියා ස්වභාවයන් දෙකක් ලෝකයේ පවතී. පුංචි වුවද ලොකු වුවද කතාව සකස්වන්නේ ඇති වී නැතිවී යන සිතක් හේතුවෙන්ය. එම සිතට ඇලීමේ ගැටීමේ ස්වභාවය මත කතාව පුංචි හෝ ලොකු බවට පත්වෙයි. එක සිතක් නිසා මනුෂ්‍යයන් සිතාසෙයි, හඬයි, අපේක්ෂා සහගත වෙයි. සමහරවිට තමා විසින්ම තමාගේ ජීවිතය සියදිවි නසාගැනීම දක්වා, ඇති වූ සිත තන්හාවෙන් තෙත්වූ නිසා තව තව සිත් පරම්පරාවන් ඇති කරදෙයි. සිතාසීම පුංචි කතාවකි. දිවි නසාගැනීම ලොකු කතාවකි. දෙකටම මූලාරම්භය වූයේ ඇති වී නැතිව ගිය සිතකි. ඒ සිතට ඇලීම නිසා හටගත් සිත් පරම්පරාවකිනි. සකස්වූණ සිතට ඇති වූණ ඇලීමේ, ගැටීමේ ස්වභාවය මත කතාව ලොකු, කුඩා විය. මනුෂ්‍යයෙක් කල්ප ගණන් සතර අපායේ දුක් විදින්නේද, සුගතිවල සැප විදින්නේද තෘෂ්ණාවෙන් තෙත්වූණ සිතක් නිසාය.

බලන්න අවිද්‍යාවෙන් තෙත්වූණ එක සිතක් කල්ප ගණන් ඔබට දුක උරුම කරන දිග කතාවක්, ලොකු කතාවක් කියන්න ඔබව රැගෙන යන හැටි.

ඔය සතර අපායේ ජීවත්වන අනන්ත දුක් විදින සත්වයන් ඒ දුකට වැටුණේ කවදාහරි දවසක තමා තුළ ඇති වූණ රාගයෙන්, ද්වේශයෙන්, මෝහයෙන් තෙත්වූණ සිතක් නිසාය. එසේනම් මෙවැනි අතිහංකර දුකක් කල්ප ගණන් දිගට ඇදෙමින් ගෙවන්නේ තමන්ට අයත් නොමැති, ආගන්තුක, ඇතිව නැතිව ගිය රාග, ද්වේශ, මෝහයෙන් තෙත් වූ සිතක් නිසා වීම අභාග්‍යයකි. පුංචි සිතක් ඇති කළ දිග කතාවකි එය.

නමුත් ඔබ අතහැරීම, සිතේ අනිත්‍ය බව දකින්නට පුරුදු කර තිබේ, ඇලීම ගැටීම සහිත සිත ඔබව දිගකතා ගොතන සංචාරකයෙක් කරවන බවට ඔබ තුළ අවබෝධාත්මක සංඥාවක් වඩාගෙන තිබුණා නම් හෝ ලෝකයෙන් දුකෙන් මිදෙනවා යන්න අවංක සහගත විශ්වාසයකින් ඔබ නිවීමේ මාර්ගයට අවතීර්ණව සිටියා නම් යම් තීරණාත්මක මොහොතක “ඥාන දර්ශනයන් සඵල කරමින්, ඇති වී නැති වී යන එක සිතක් ඔබට නිවීමේ ආශ්චර්යමත් සැහැල්ලුවක්, නිදහසක් ඔබට උදාකරනු ඇත.

කතාව නිමාකොට ඔබව ලෝකයෙන් නිවාදමන්නේද සිතක් සේම, ලෝකයාට විවෘත කොට ලොකු කතා ගොතන්නේ ද ඔය ඔබගේ ආගන්තුකයාමය. සිහි නුවණින් ධර්ම විනය දෙක තුළ ජීවත්වෙමින් සතිය සහ සිහිය ඇති කරගනිමින් මේ ආගන්තුකයා හඳුනාගෙන සැනසීම ලබන්න ඔබ උත්සාහගන්න.

සමාජය දෙස බැලීමේදී අපි දකින සියල්ලම ද දිග කතාය. හැම කතාවක්ම දිග්ගැසීමට හේතුව අවිද්‍යාව ශක්තිමත්වීමය. තරුණයෙක් තරුණියක් දෙස බැලුවොත් එය අවසන් වන්නේ විවාහයකිනි. දරු මුණුබුරන්ගෙනි. පවුල නමැති බන්ධනයෙනි. ඒවා උපාදානය කරගෙන මියගිය පසු සතර අපායෙනි. එසේ නොවන්නේ නම් සුගතියෙනි.

කෙනෙක් තවකෙනෙක් දෙස ඔරවා බැලුවහොත්, ශරීරයේ හැපුනහොත්, අත්වැරද්දක් වුණොත් එය අවසන්වන්නේ මිනීමරුමට වසර ගණන් සිර දඬුවම් විදීමෙනි. කල්ප ගණන් අපාදුක් විදීමෙනි. සිංහල පිංවතෙක් දුටු පිංවතකුගේ ඇඟේ හැපුනහොත්, නැතිනම් දුටු පිංවතෙක් සිංහල පිංවතකුගේ ඇඟේ හැපීම අවසන් වන්නේ ජාතීන් දෙකක් අතර මහා යුද්ධයකිනි. විනාශයකිනි. මගේ රට, මගේ ජාතිය කියන උපාදානය නිසා සකස් වූණ මහා වෛරයකිනි.

රට නිසා හෝ ජාතිය නිසා හෝ ඇති වූයේ වෛරය නම් ප්‍රතිඵලය දුකක්මය. මියගියේ වෛර සිතකින්නම් උරුමය සතර අපායමය.

යම් පිංවතෙක් සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනයේ පැවිදිවුවොත්, එම පැවිද්ද අවසන් වන්නේ දැනුම, කීර්තිය, ලාභ සත්කාර, නිසාය. පන්සල, කැලය, කුටිය, ශීලය, සමාධිය, මාර්ගඵල, රේඛියෝව, රූපවාහිනිය, ධර්ම

ප්‍රචාරය.... මේවා සියල්ල මගේ කරගෙනය. කොටින්ම ස්වභාවධර්මයේ ස්වභාවය අර්ථ කර, අවබෝධ කර වදාළ සම්බුද්ධ දේශනය ද ඔහු ඔහුගේ කොටගනී. මේ පොතේ සටහන් කර ඇති එකම කරුණක්වත් මේ සටහන් තබන භික්ෂුවට අයත් දෙයක් නොවේ. භික්ෂුව අතින් සිදුවූයේ ලෝකයේ ස්වභාවය එම ස්වභාවය පිළිබඳ අවබෝධය ලබමින් ලත් අත්දැකීම් සටහන් තැබීම පමණක්මය.

භික්ෂුවට මේ කරුණු කිසිවක් අයිති නැත. ඒවා අයිති ලෝකයටයි. ලෝකය අයිති දුකටය. අනිත්‍යයටය. මේ කරුණු මගේ කරගතහොත් ඒ ඔහු අයිතිකරගන්නේ ලෝකයයි. දුකයි. අනිත්‍යයි.

බලන්නකෝ ඇති වී නැතිවී යන සිතක් සකස්කර දුන් සිත් පරම්පරාවක දිග කතාවල ස්වභාවය. මේ හැම දිග කතාවක්ම පුංචි කතාවක් බවට, නිවුණ කතාවක් බවට පත්කරගැනීමට හැකියාව තිබියදී ඇතිවන සිතට ඇලීම, ගැටීම හේතුවෙන් සිත තෘෂ්ණාවෙන් තෙත් කිරීම හේතුවෙන්, සිත මගේ කරගැනීම හේතුවෙන් අත්හැරීමෙන් නිවීම දෙසට යෑම නොව, අල්ලාගැනීමෙන් දිගකතා බවට පරිවර්තනය කරගන්නවා. අවිද්‍යාවෙන් මිදී ලොක්යෙන් මිදීමට ඔබත් විර්යය වඩන්න.

02. එක්කෝ මරණය නැති නම් සතර අපායෙන් මිදීම

පසුගිය කාලවකවානුවල වැඩසිටිය ගෞරවණීය ස්වාමීන් වහන්සේලාත් වර්තමානයේ වැඩසිටින ගෞරවණීය ස්වාමීන් වහන්සේලාත් විසින් කරගෙන ගිය ධර්මදේශණාමය, බෝධිවන්දනාමය පිංකම් හරහා අතිවිශාල තරුණ පිරිසක් ධර්ම මාර්ගයේ පෙරට එනවා පිංවතුන්ලා දකින්න ඇති. එම තරුණ පිරිස දිහා දැක්කහම වර්තමානයේ පැවිදිභාවයට පත්වී උතුම් ජීවිත ගතකරන තරුණ ස්වාමීන් වහන්සේලා දැක්කහම සද්ධර්මයට සමාජය තුළ මොනතරම් දෙයක් කරගන්න පුළුවන්ද කියලා සිතෙනවා, තරුණ පිංවතුන්ලාට. නමුත් මේ එක එක කාලවලදී මතු වී එන ධර්මයේ ප්‍රබෝධය කාලයකදී දුර්වලවෙලා යනවා. මෙය සටහන් තබන හික්ෂුවත් ගිහි කාලයේදී එවැනි ගෞරවණීය ස්වාමීන් වහන්සේලාගේ පිංකම් තුළින් ධර්ම මාර්ගය ශක්තිමත් කරගත් අයෙක්. හික්ෂුව මෙහි සටහන් තබන්න හදන්නේ ස්වාමීන් වහන්සේලා හරහා ඇතිකරගන්නා ධර්ම ප්‍රබෝධය ජීවිතය තුළින් වැඩිදියුණු කරගෙන ජීවිතයේ කොටසක් කරගන්න අප දක්ෂවෙන්න ඕන කියලා. රැල්ලක් නැගෙනකොට රැල්ලක් සමග බොහෝම උද්යෝගයෙන් ගහගෙන යනවා. රැල්ල අභවරවෙනකොට නැවත සුපුරුදු තැනට එනවා. සතර ඵර්දිපාද ධර්මයන්ට අයත් ඡන්දය, චීර්යය, චිත්තය, විමංසා කියන කාරණාවලින් චිත්තය කියන ධර්මතාවය පිංවත් ඔබට මෙහිදී වැදගත් වෙනවා. මෙතනදී චිත්තය කියන්නේ අධිෂ්ඨානයට. බෝධිසත්වයන් වහන්සේ ජයශ්‍රීමහා බෝධි මූලයේ වාඩිවෙලා මගේ සම්, මස්, ඇට, නහර, වියලේවා. සම්මා සම්බෝධිය අවබෝධ කර ගැනීමෙන් තොරව නොනැගිටීමේ කියලා චිත්තයක් ඇතිකරගන්නවා. බලන්න අරමුණ නැතිනම් මරණය තමයි එම චිත්තයේ අර්ථය. මේ චිත්තය කියන කාරණය පිංවත් ඔබත් ධර්ම මාර්ගයේ ශක්තිය උදෙසා ජීවිතයට එකතුකොට ගන්න. ධර්ම මාර්ගයේ රැල්ලක් සමග පෙරට ගිහිල්ලා රැල්ල නැවතුන තැනදී ආපසු හිටපු තැනට එන්නේ ඔබ තුළ චිත්තයක් ඇතිකරගෙන නිසාමයි.

ඔබ මේ ලිපි මාලාවම උදාහරණයට ගන්න කෝ. පුංචි හෝ ප්‍රබෝදයක් ධර්මයට කැමති පිංවතුන්ලා තුළ මේ ලිපි කෙරෙහි ඇතිවෙලා ඇති. නමුත් පිංවත් ඔබ වටහාගන්න ඕනෙ මේ කෙටි ප්‍රබෝදය අනිත්‍ය දෙයක් බව. හෙට අනිද්දා මේ ලිපි පෙළ අභවරවෙනකොට නැගුන ප්‍රබෝදය අභවරවෙනවා. නමුත් පිංවත් ඔබ නැවතිය යුතු නැහැ. ඔබ බලාපොරොත්තුවක් නොවේ චිත්තයක් ඇති කරගන්න. ඔබ මෙතෙක් බලාපොරොත්තු පමණයි ඇති කරගෙන තිබෙන්නේ. බලාපොරොත්තු කියන්නේ වෙනස් වෙන දෙයක්. තරුණ කාලයමයි ධර්මය සුවසේ වැඩීමට සුදුසු කාලය. ජීවිතය ආයුෂ, වර්ණය, සැපය, බලය කියන කාරණාවලින් ජවසම්පන්න වන කාලවකවානුව. මෙම කාලයේදී තමයි 'පටිභානය' කියන නුවනින් මෙනෙහි කිරීමේ ශක්තිය ජීවිතය තුළින් මෝදුවෙන්නේ. මේ කාලය දෘෂ්ඨීන් ගෙන් තොරව විවෘතව ලෝකය දකින කාලයක්. ඒ නිසා පිංවත් ඔබ අස්වැන්න ඇති වෙලාවේම උපක්‍රමශීලීව අස්වැන්න නොලාගන්න දක්ෂවෙන්න ඕනේ. අස්වැන්න නැති වුණාට ගස කොතෙක් සෙලවුවද වැටෙන්නේ අතු, කොළ, රිකිලිමය. අතු, කොළ, රිකිලි යනු ලෝභ, ද්වේෂ, මෝහයි.

වර්තමානයේ තරුණ කාලය වැඩියෙන්ම කැපවෙන්නේ අධ්‍යාපනය, රැකියාව, ආදරය වැනි කාරණයන්ටය. මේවායේ ප්‍රථිඵලය ලෝභ, ද්වේෂ, මෝහ අකුසල් වලින් ජීවිතය පිරියාමයි. අධ්‍යාපනය ලබන්න. රැකියාව කරන්න. ආදරය කරන්න. මේවා කරන ගමන් ධර්ම මාර්ගයේ පෙරට නොකඩවා ගමන් කරන්න. වෙනස්වන බලාපොරොත්තු අහිබවා ගිය නොවෙනස්වන චිත්තයක් ඇති කරගන්න. බලාපොරොත්තුවලට වටිනාකමක් දෙන්න එපා. බලාපොරොත්තුවලට බැහැ කවදාකවත් ධර්ම මාර්ගයේදී ඔබට ජයග්‍රහණයක් ලබා දෙන්න. බලාපොරොත්තු නිරතුරුවම ඔබව රවටනවා. කාමයේ ආශ්වාදය උදෙසා ඇතිවෙන තෘෂ්ණාවේ බලවත්භාවය නිසාම බලාපොරොත්තු පසුබසිනවා. පසුබසින තැනදීම ඔබ තවත් නැවුම් බලාපොරොත්තු ඇතිකරගන්නවා. එයත් හුදු බලාපොරොත්තුවක්මයි. ඔබ බලාපොරොත්තුවලින් ජීවිතය හිස්කරන්න. එවිට ජීවිතය එකතැනක නවතිනවා. ඒ නැවතුන තැන ඉඳලා චිත්තයක් අධිෂ්ඨාණයක් ඇති කරගන්න එක්කෝ මරණය නැතිනම් සතර අපායෙන් මිදීමය කියලා. එය බොහෝම ශක්තිමත් තැනක්.

එවැනි ශක්තිමත් චිත්තයකදී ඔබ රැළල නැවතුන තැනදී, අසනීපයක් වුණ තැනදී, ව්‍යාපාරය බිඳ වැටුණ තැනදී, රැකියාව අහිමිවුන තැනදී ආපසු හැරෙන්නේ නැහැ. මොකද ඔබ දුක ගැන දැන ගෙනමයි දුකින් මිදීම දෙසට ගමන් කරන්නේ. මෙතනදී ඔබ තුළ ශ්‍රද්ධාව සකස්වෙලා තිබෙන්න අවශ්‍යයි. සද්ධර්මය සැකයකින් තොරව පිළිගැනීමට, ජීවිතයට එකතුකර ගැනීමට ශක්තිය ඔබ තුළ තිබිය යුතුයි.

බොහෝම සද්ධාවන්ත එක් තරුණ මහත්මයෙක් හික්මුවට ප්‍රකාශ කළා හාමුදුරුවනේ මා තුළ තරුණ කාලයේදීම බලාපොරොත්තුවක් තිබුණා මම විවාහ වෙන්නේ නැහැ කියලා. නමුත් මොකක්දෝ හේතුවක් නිසා මට පෙම්වතියක් මුණගැසුණා. එවිට අපි බලාපොරොත්තුවක් ඇතිකරගත්තා විවාහ නොවී ධර්ම මාර්ගයේ ගමන් කරනවා කියලා. නමුත් හමුදුරුවනේ මොකක්දෝ හේතුවක් නිසා අපි විවාහ වුණා. ඊට පස්සේ අපි බලාපොරොත්තු වුණා දරුවන් හදන්නේ නැහැ කියලා. නමුත් මොකක්දෝ හේතුවක් නිසා දරුවෙක් හැදුවා. දැන් දරුවා පොඩියි. දැන් අපි බලාපොරොත්තු වෙන්නේ දරුවා ලොකුවුනාම එයාවත් පැවිදි කරල අපිත් පැවිදි වෙන්න. අනේ හාමුදුරුවනේ අපේ මේ බලාපොරොත්තුව ඉටුකරගන්න පුලුන්වෙයිද කියල ඒ මහත්මය අහනවා. සත්‍යකින්ම එය ඉටුවෙන්නේ නැහැ. මොකද එය හුදෙක් බලාපොරොත්තුවක් පමණක්මයි. ඔබ කළ යුත්තේ වෙනස් වෙන බලාපොරොත්තුවලින් බැහැර වෙලා නොවෙනස්වන චිත්තයක් සකස්කොට ගන්න. පිංවත් ඔබ ගිහි බැඳීම් වලට බැඳී ඇති නිසා පැවිදිවෙන්නට අවශ්‍ය නැහැ. ගිහිජීවිතය තුළ සිටිමින්ම එක්කෝ මරණය එක්කෝ සතර අපායෙන් මිදීම කියන චිත්තය සකස් කොට ගන්න. ඊට අදාළ ධර්මතාවයන් ජීවිතය තුළින් ක්‍රියාත්මක කරන්න.

එසේ තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව සකස්කොට ගතහොත් ඔබ ලෝකයේ ලොකුම ධනවතෙක්, ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ වර්ණනා කළ ධනවතා, පොහොසතා තමයි තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව සකස් කොටගත් පිංවතා. ඔබට ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේගේ දරුවෙක් වෙන්න අවශ්‍යනම් ඔබ ඔය ධනවත් භාවයට තමයි පත්වෙන්න ඕනේ. වර්තමාන සමාජයේ ධනවතා පොහොසතා කියන මිට්‍යා මිම්ම ඔබ බැහැර කරන්න. ඔබ මේ සැබෑ ධනවත්භාවය හදුනාගතහොත් සමාජයේ සැප ලබා ගැනීම උදෙසා පවතින තරඟකාරී මනුෂ්‍ය පොරයට ඔබ හවුල්වෙන්නේ නැහැ. ඔබේ පොහොසත්භාවය කියන්නේ ඉලක්කම් වලින් මනින දෙයක් නොවේ. ධර්මයේ අර්ථය තුළින් මනින දෙයක් බව තේරුම් ගන්නවා. ඉලක්කමේ වටිනාකම නොවටිනාබව ඔබ දකිනවා. ඔබට ලෝකය යන දිශාව වැඩක් නැහැ. ධර්මයේ අර්ථයන් වැඩෙන දිශාවයි වැදගත් වෙන්නේ. ඒ දිශාව වැටෙන්නේ තමා තමාට හිරිහැරයක් නැති, කාටවත්ම හිරිහැරයක් නැති. ආර්යඅශ්ඨාංගික මාර්ගය දෙසටයි. දැන් ඔබට පුළුවන් ශක්තිමත් චිත්තයක් ඇති කරගන්න. බලාපොරොත්තුවක් නොවේ. බලාපොරොත්තුව තුළ සැකය විවිකිව්වා සැඟවලා තිබෙනවා. පිංවත් ඔබ දැන් සම්මාදිට්ඨිය සකස්කොට ගෙන මාර්ගය තුළ සිටින්නේ. ආපස්සට යෑමක් නැහැ. මේ මොහොතේ ඇති කරගත්තා වූ එක්කෝ මරණය නැතිනම් සතරඅපායෙන් මිදීම කියන චිත්තය ඔබ පසුකොට පැමිණියා වූ හවගමනේ ඇතිකරගත් ශක්තිමත් චිත්තය වෙනවා. පිංවත් ඔබට මේ දේ කරන්න මෙවරත් ශක්තිය නොමැතිනම් ඔබ මෙවරත් පරාජය වෙවි. එම නිසා සැබෑම සැපය උදෙසා ධර්මයේ සැබෑම පොහොසත් භාවය ජීවිතයට එකතු කර ගන්න.

හිඤ්චක් ධර්ම සාකච්ඡාවකට සහභාගිවීමට ධර්මාසනයට වඩිනවිට එහි පැමිණ සිටි සුදුවත් දැරූ සියලුම පිංවතුන්ලා එක මියුරු ස්වරයකින් සාදා....සාදා....සාදා යන හඬින් සංසරත්නයට ගෞරව දැක්වූවා. ඒ හඬ බොහෝම ශ්‍රද්ධාවෙන් පිරුණු මිහිරි හඬක්. ගොඩාක් නිවුනු හඬක්. ස්ත්‍රී, පුරුෂ දෙපක්ෂයෙන්ම ඇසෙනකොට එය දිව්‍යලෝකයේ දෙවියන්ගේ හඬක්ද කියල සිතෙනවා. කොටින්ම ඒ සෑම සැදැහැවතෙක්ම එම මොහොතේ සිටින්නේ මනුෂ්‍ය සංඥාවලින් මිදිලයි. දිව්‍ය සංඥා තමයි ඒ අයට සකස් වෙන්නේ. එක්තරා හිඤ්චක් දවසක් රාත්‍රී සමාධිමත් සිතින් පසුවෙනකොට දිව්‍ය ශ්‍රෝත ඔස්සේ හිඤ්චට දිව්‍යතලයකින් සාදා....සාදා....සාදා කියන හඬ ඇසිල තිබෙනවා. ඒ දිව්‍ය හඬත් මේ මනුෂ්‍යය ස්වරයත් එකම ස්වභාවයමයි. නමුත් එක්තරා රැයකදී හිඤ්චට තවත් අපූරු දිව්‍ය ශ්‍රෝතයක් ඇසුණා. දිව්‍ය තලයක තනි දෙවියෙක්ගේ හඬින්. එම දෙවියාගේ හඬ වුනේ අනිත්‍යයි....අනිත්‍යයි....අනිත්‍යයි කියලා. බලන්න මුලින්

සඳහන් කළ දෙවියාට වඩා කොච්චරනම් ඉදිරි දැක්මක්ද මේ දෙවැනි දෙවියාට තිබෙන්නේ. සමහරවිට එම දෙවියා මාර්ගඵලලාභී දෙවියෙක් වෙන්නක් පුළුවන්. ඒ නිසාම වෙන්ට ඇති සාදු...සාදු...සාදු කියන අර්ථය ඉක්මවා ගිහිල්ලා අනිත්‍යයි...අනිත්‍යයි...අනිත්‍යයි කියන හඬ බොහෝම ගැඹුරු සංහිදුන මනෝභාවයකින් සජ්ජායනය කරන්නේ. හිඤ්ච පිංවත් ඔබට මතක් කරන්නේ පිංවත් ඔබක් ධර්ම මාර්ගයේ අඩියක් ඉදිරියට තබන්න. වර්තමානයේ හුඟක් තරුණ පිරිස්, ගිහිපිංවතුන්ලා පිංකම්වලදී සජ්ජායනය කරන සාදු...සාදු...සාදු කියන සජ්ජායන අර්ථයෙන් අඩියක් පෙරට තබලා අර්ථවත්ව අනිත්‍යයි...අනිත්‍යයි...අනිත්‍යයි කියන සජ්ජායනයට පුරුදු වෙන්න. සාදු...සාදු කියලා බුදුරජාණන් වහන්සේට වන්දනා කරලා පමණක් ප්‍රමාණවත් නැහැ. බුදුරජාණන් වහන්සේ තුළින් ධර්මයේ අර්ථය හෙවත් අනිත්‍යය දකින්න. එවිටයි සැබවින්ම බුදුරජාණන් වහන්සේ වන්දනා කලා වෙන්නේ. අනිත්‍යය කියන වචනය පාවිච්චි කරන්න, සජ්ජායනා කරන්න සමාජයේ හුඟක් බයයි. ඔබ අනිත්‍යය කියන වචනය මෙතෙහි කරන්න සජ්ජායනා කරන්න බයයි කියන්නේ ඔබ ධර්මයට බයයි කියන කාරණයයි. මේ දුර්වලතාවයන් දුරස් කරමින් අර්ථවත් තැනට ජීවිතය ගන්න. ඔබ දකින ස්වාමීන් වහන්සේත් අනිත්‍ය නම්, කරන පිංකමද අනිත්‍යනම්, පිංකම නිසා සකස්වෙන වේදනා, සංඥා, සංඛාර, විඤ්ඤාණ ධර්මතාවයන් අනිත්‍ය නම් ඒ අර්ථයයි අපේ සිතේ මතුවෙන්න ඕනේ. මෙවැනි චිත්තයක් ඔබ තුළින් සකස් කොට ගතහොත් එයත් සතර අපායෙන් නිදහස් වීමට හුඟක් උපකාරී වේවි.

අනිත්‍යය ගැන කතාකරන්න හුඟදෙනෙක් බියයි. අනිත්‍යය කියල හිතුවාම නැතිවෙනවාය කියන අදහස තමයි සමහර පිංවතුන් ඇතිකරගෙන තිබෙන්නේ. සත්තකින්ම අනිත්‍යය ගැන සිතුවොත් යමක් නැතිවෙනවා. ඒ නැතිවෙන්නේ දුකයි, දුක ඇතිවීමට හේතුවයි. මේ සියල්ල ඇතිකරන මෝහයයි. ඒ තුළයි ඔබ මතුකරගන්නේ ආර්ය අශ්ඨාංගික මාර්ගය. අනිත්‍යයයි කියන අර්ථය තුළ චතුරාර්ය සත්‍ය ධර්මයන් සැඟවී තිබෙනවා. අනිත්‍යය කියන ධර්මය ඔබේ ජීවිතයෙන් මතුකර නොගන්නා තාක්කල් චතුරාර්ය සත්‍යය ධර්මයන් ඔබෙන් වසන් වෙලයි තිබෙන්නේ. ඔබට අනිත්‍යයේ අර්ථය දකින්න තිබෙන්නේ අනිත්‍යය තුළින්මයි. වෙනස්වෙන දෙයක් තුළ සිටිමින්ම වෙනස් වන බව දකින්නයි තිබෙන්නේ. සිටීමක් වේගවත් වන තරමට අනිත්‍යය වේගවත්. ඒ වේගවත් භාවයයි ඔබව සංකීර්ණ කොට තිබෙන්නේ. එතනදී පිංවත් ඔබට සමාධිය උපකාරීවෙන්නේ. අනිත්‍යයේ සැබෑම වේගය ඔබ සමාධිය තුළින්ම හඳුනාගන්නේ. ඒ නිසාමයි පිංවත් ඔබට සමාධිය සකස්වීමට හේතුවන ශ්‍රද්ධාව, ශීලය ගැන මේ තරම් සටහන් තබන්නේ.

මේ සටහන් තබන හිඤ්ච පිළිබඳව පිංවත් ඔබලා යම් කටුසටහනක් සිතේ ඇදගෙන තිබෙනවානම් ඒ තැනට එන්නට හිඤ්චට උපකාරීවුවේ ශීලයයි. එය උත්කෘෂ්ඨභාවයෙන් රැක්කා වූ ශීලයක්. අසනීපයකට පැරසිටමෝල් පෙත්තක් ළඟ තබාගත්තේ නැහැ. පානය කලේ ස්වමුත්‍රා මාත්‍රා මාත්‍රාවක්. නමුත් වර්තමානයේ අවශ්‍ය ඖෂධ ළඟතබාගෙන පරිභරණය කරනවා අවශ්‍යතාවයන්ට අනුව. අදාළ නිවන් මාර්ගය වඩන කාලයේ සමහරදාට මුහුණ සෝදාගන්න සබන් කැබැල්ලක් තිබුණේ නැහැ. ඒක ඉවරවෙලා. ඒත් දායකමහත්තයෙක් සබන් කැල්ලක් පුජා කරන තෙක් කටින් ඉල්ලුවේ නැහැ. සබන් පාවිච්චි නොකර හිටියා. නමුත් කුමන හේතුවක් නිසාද දන්නෙ නැහැ වර්තමානයේ වැඩසිටින සෑම කුටියකම සබන්කැට පහ හයක් තිබෙනවා භාජනයක දමලා. දැන් හිඤ්චට හිතෙනවා අතීතයේ හිඤ්චට එවැනි හිඟපාඩු කුටි ලැබුණේ හිඤ්චට අදාළ කාරණා පරිපූර්ණ කරගන්න කියලා. නොලැබීමත් ජයග්‍රහණයක් කරගන්නට. නිවීමේ මෙහෙයුමේ යෙදෙන කාලයේදී හිඤ්චට හොඳින් දැනුනා ශරීරය බොහෝ දුර්වලයි, කාශ වෙලා, මරණය බොහෝම ළඟය කියල. එහෙත් හිඤ්චට ආහාර ඖෂධ වල වටිනාකමක් තිබුණේ නැහැ. ජීවිතය අතහැරුන විටද ආහාර ඖෂධ හුදෙක් බාධාවක් පමණක්මයි.

03. ජීවිතය යනු ඉලක්කම් ගොඩක්ද?

හික්ෂුවට පින්වතකුගෙන් දැනගන්න ලැබුණා. තමන්ගේ පෙම්වතියගේ කකුලේ ඇතිවුණ තුවාලයක් අසුබ සංඥාවට ලක්කරලා, පෙම්වතියගේ ශරීරයම තුවාලයක් කොට දැකලා, තම පෙම්වතිය කෙරෙහි කලකිරීම සකස්කරගෙන ඇයගේ ආශීර්වාදය ඇතිවම අලුත පැවිදිභාවයට පත්වුණ පිංවත් තරුණයෙක් ගැන.

මෙවැනි කථා තුළ තිබෙන්නේ ජීවිතයෙන් පලායාමක් නොවේ. ජීවිතයේ සැබෑම අර්ථය සොයායැමක්. පිංවත් ඔබ බියවෙන්න එපා ඔබේ පෙම්වතා, පෙම්වතිය ඔබට අහිමිවෙයි කියලා. පෙම්වතාගේ ජීවිතය පෙම්වතිය විසින් කමටහනක් කරගන්න. පෙම්වතියගේ ජීවිතය පෙම්වතා කමටහනක් කරගන්න. දෙදෙනා, දෙදෙනාට විවෘත වන්න. මේ ගඳගසන ජීවිතය රසගුලාවක් නෙවෙයි. තුවාලයක් ගඩුවක් ලෙස දකින්න. ගිහි ජීවිතය තුළ සිටිමින් ඔබලාට පුළුවන් ධර්මයේ අර්ථය ජීවිතයට එකතුකරගන්න. පැවිදිවෙන්න පුළුවන් නම් එය වඩාත් හොඳයි. ඒත් කොයිම අවස්ථාවකවත් ඉක්මන් පැවිද්ද (පැවිද්ද සඳහා කලබල වීම) හික්ෂුව අනුමත කරන්නේ නැහැ. දක්ෂයා අදක්ෂයෙක් විය යුතු නැහැ. භරියාකාරව අනිත්‍ය සංඥාව වඩා පු කෙනා ඉක්මන් වෙන්නේ නැහැ. ඔහු ගැන කවරුවත් බිය වියයුතුත් නැහැ. මොකද ඔහු ධර්මයේ රැකවරණය තුළයි සිටින්නේ. වඩාත් ගුණාත්මක පැවිද්දක් උදෙසා ඉවසීම අප තුළ තිබිය යුතුයි.

ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේගේ කාලයේ බොහොම ආදර්ශමත් පෙම්යුවලක් හිටියා. ඒ තමයි පිප්පලී සහ හද්ධකාපිලානා. කෝටිපති බමුණු පවුල් දෙකක තරුණ දරුවෝ. දෙමාපියන් පිප්පලීට කොතෙක් විවාහ යෝජනා ගෙනාවත් ඒවාට කැමති වුනේම නැහැ. කැමැත්ත තිබුණේ පැවිද්දට. දෙමාපියන් දැඩි තීරණයක් ගන්නවා, පිප්පලී විවාහ නොවුනොත් අපි මැරෙනවා කියලා. පිප්පලීට සිද්ධ වෙනවා දෙමාපියන්ට අවනත වෙන්න. පිප්පලීගේ මනාලිය තමයි හද්ධකාපිලානා තරුණිය. ඇයත් පැවිදිවීමේ අරමුණින්ම විවාහය මහභරිය තරුණියක්. දෙදෙනා සම්මුතියකට එනවා, විත්තයක් ඇතිකරගන්නවා අපි විවාහ වෙමු. දෙමාපියන් මියගියාට පසු දෙදෙනාම පැවිදි වෙමු කියලා. ලොකු උත්සවයක් අරගෙන දෙදෙනාම විවාහ වෙනවා. ලෝකයා සිතාගෙන සිටින්නේ කම් සැප විදිනවා කියලා. නමුත් මේ තරුණ පෙම්වතුන් ඇතිකරගත් විත්තය බිඳෙන්න දුන්නේ නැහැ. දෙමාපියන් මියයනතුරුම බුහුමුවාරී ජීවිතයක් ගත කළා. දෙදෙනා දෙදෙනාව ස්පර්ශ කළේවත් නැහැ. මේ පිප්පලී තමයි මහාකාශ්‍යප මහරහතන් වහන්සේ. හද්ධකාපිලානා තමයි හද්ධකාපිලානා රහත් තෙරණින් වහන්සේ. මේ වර්ත පිංවත් තරුණ ඔබ ආදර්ශ කරගත යුත්තේ උපක්‍රමශීලීව, කම්සැප කෙරෙහි ඇති කැමැත්තෙන් මිඳෙන්න. ජීවිතය තුළින් ඔබ විත්තයක් ඇති කරගන්න. මේ සතිය මම බුහුමුවාරීව ජීවත් වෙනවා කියලා. මේ සතිය මම දන්දීමෙන් ජීවත් වෙනවා කියලා. මේ සතිය මම අධිසිල් ආරක්ෂාකරමින් ජීවත්වෙනවා කියලා. මේ සතිය මම ශක්තිමත්ව තෙරුවන්ගේ ගුණයන් සිහිකරමින් ජීවත්වෙනවා කියලා. මේ හැම වර්ගාවකින්ම ඔබ තුළින් සිදුවන්නේ නෙක්කම්මයක්මයි. මේ නෙක්කම්ම සිතමයි ඔබට උපකාරීවෙන්නේ පංච උපාදානස්කන්ධයේ අනිත්‍යභාවය දැකීමට.

ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ නන්ද භාමුදුරුවන්ට ප්‍රකාශ කරනවා ‘නන්ද මම ඔබව මේ ජීවිතයේදී පමණක් නෙවෙයි ඔබ ජනපද කලායාණියගෙන් බේරාගත්තේ කියලා. පෙර ආත්මභවයක නන්ද ඔබ කොටුවෙක් වෙලා මම ඔබේ ස්වාමියා වෙලා මා ළඟ ඔබ සේවය කරමින්, මගේ ගැල අදිමින් සිටියදී කොටුව දෙනක් වෙලා උපත ලබා සිටි ජනපදකලායාණිය ඔබට බොරු කියලා පොළඹවලා කැලයට අරගෙන යන්න හැදුවා. එදත් මමයි ඔබව බේරාගත්තේ. තවත් ආත්ම භවයක නන්ද ඔබ උරෙක් වෙලා ජනපදකලායාණියගේ නිවසේ ඉපදිලා ඇය ඔබට හොඳට ආහාර දීලා, ලොකුමහත් කරලා ජනපද කලායාණියගේ විවාහය දවසේ ඔබව මරාගෙන මසට ගත්තා ඔය ජනපදකලායාණියම. සංසාරයක බැදීම, උපාදානය.

උපාදානය නැමැති එළඳෙනගේ තණ බුරුල්ලෙන් වැගිරෙන කිරි තමයි භවය. භවය නැමැති කිරි ජාතිය නැමැති පස්ගේ රසයන් උපද්දනවා. නිමාවක් නැහැ. නැවතීමක් නැහැ. අතීතය ගොළුවෙලා. වර්තමානය කපාකරනවා. මේ ජීවිතයේදී අපි ආශ්වර්ෂයමත් මනුෂ්‍යයෝ. ලකුණු ගොඩක් දීලා තමන්ම ප්‍රගතිවාර්තාවක් සකස් කරගන්නවා. එහි බුද්ධාගමට ලකුණු නැහැ. ආර්ථික විද්‍යාවටයි ලකුණු වැඩිපුර දීලා තියෙන්නේ. දැන් ජීවිතය ඉලක්කම් ගොඩක්. ඔබ මෙතැන සිට සිතන්න නන්ද භාමුදුරුවෝ ගැන. ජනපද කලාණ්ණ ගැන. ඔබගේ නිවසේ සාලය තුළ, වීදුරු අල්මාරියේ දිළිසෙමින් තිබෙන ඔබගේ මංගල ජායාරූපයේ, ඔබ ළඟම සිටිනා යෙහෙළිය, මේ මොහොතේ සිනාසෙමින් ඔබට සමීප වී සිටියත් ඇය නිසා සංසාරයේ ඔබ කොතෙක් දුක් විදින්නට ඇතිද? ඔබ නිසා ඇය කොතෙක් දුක් විදින්නට ඇතිද? මේ ජීවිතයේ ඔබගේ යෙහෙළිය වූ ඇය, මේ ජීවිතයේ පමණක්ම ඔබගේ යෙහෙළිය නොවූ බවද ඉහත කරුණු වලින්ම වටහාගන්න.

ජීවිතය ඉදිරියේ ඇත්තේ මෙවැනි ‘නොවටිනා’ වටිනාකමක් නම් ඔබ ජීවිතයේ අර්ථය මනින්නට ඉලක්කම්වලට ඉඩ නොදෙන්න. තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව, දානය, ශීලය ජීවිතයේ වටිනාකම් කර ගන්න. ඔබ කැමැති, ජීවිතයේ අගට ඉලක්කම් එකතු කරගැනීමට නම් ඔබ ඒ ජීවිතයට එකතු කරගන්නේ දුකමය. ඔබට ලැබෙන දෙය, එකතු කරන දෙය දානය උදෙසා අතහරින්නේ නම් ඒ ඔබ අතහරින්නේද දුකමය.

ඊයේ පිංචන් තරුණයෙක් පැමිණියා හික්කු ව මුණගැසෙන්නට. ඔහු විවාහකයෙක්. ඔහු හික්කුවට කියනවා, ‘භාමුදුරුවනේ, මම අමාරුවෙන් හම්බ කරලා ඉතිරි කරගත් රුපියල් ලක්ෂ දෙකක් මා ළඟ තිබෙනවා. ඒකෙන් ගෙදරට අල්මාරියක් ගන්න ඕනේ. ඉතිරි මුදල සම්පූර්ණයෙන් ලබන මාසෙ පිංකමට වැයකරනවා’ කියලා. බලන්න, අමාරුවෙන් හම්බකරලා ඉතිරි කරපු දෙයට ඔහු සැබෑ වටිනාකමක් දුන්නා. ඔබ දක්ෂ වෙන්න, වෙහෙස මහන්සි වෙලා හම්බ කළා වූ මුදලට ලෝකයේ ඇති සැබෑම වටිනාකම දෙන්න. දුක් උපදින දේවල් කෙරෙහි වැය කරලා එම මුදල් අපතේ හරින්න එපා. ඔබ ළඟ තිබෙන මුදල සුරක්ෂිතව තැන්පත් කළා කියන්නේ දානය තුළට, පිංකම් තුළට බැංකුගත කිරීමයි. ඉහත තරුණ මහතාද තමන්ට අවශ්‍ය ප්‍රමාණය නිවසට අවශ්‍ය භාණ්ඩය සඳහා වැයකර ඉතිරිය සුරක්ෂිතව තැන්පත් කළා. දානය නැමැති බැංකුකරණය කෙරෙහි අවිශ්වාසයෙන්, බියෙන් තොරව තැන්පත් කරන්න. ගිහි පිංචතුන්ලාටයි මේ සටහන ලියන්නේ. පිංචතුන්ලා දානය කෙරෙහි, දන් දීම කෙරෙහි ප්‍රමාදයට පත්වන්නේ නම්, දන්දීමට ලෝභ නම් ඔහු හෝ ඇය නිරතුරුව තමන්ටත්, තම පවුලේ අයටත් රෝගීභාවයන් අනිවාර්යයෙන්ම බලාපොරොත්තු විය යුතුය. මොකද දානය තුළින්මයි මනුෂ්‍යයාට ආයුශ, වර්ණය, සැපය, බලය ලැබෙන්නේ. ඔබ මේ ජීවිතයේදී දන්දීමට මැළි නම්, පෙර ජීවිතයේ දන්දීම හීනනම් තමයි නිරතුරුවම පිංචතුන්ලාට ලෙඩ රෝග වැළඳෙන්නේ. තමන් හම්බකරන දෙයින් යම් ප්‍රමාණයක් තෘෂ්ණාවෙන් තොරව, කර්මය කර්මඵල විශ්වාසයෙන් යුතුව දන්දීමට යමෙක් ලෝභ නම් අනිවාර්යයෙන්ම ඔහුට හෝ ඇයට දන්දීමට වැය නොකළ මුදලට වඩා ඉතා වැඩි මුදලක් බෙහෙත් සඳහා, රෝහල් ගාස්තු සඳහා වැය කිරීමට සිදුවනු ඇත. දන්දීමට අකමැති කෙනාට බෙහෙත් වෛද්‍ය ගාස්තු සඳහා ඊට වඩා වැඩි මුදලක් වැය කිරීමට සිදුවීම හේතුඵල ධර්මයක්මය. ලෞකික සැපයේ රහස දානයයි. මේ සැපය ඔබ උපයෝගී කරගත යුත්තේ සතර අපායෙන් මිදීම උදෙසාම, තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාවත් ශීලයත් පරිපූර්ණ කරගැනීම සඳහාය. ඉන්ද්‍රිය ධර්මයන් දියුණු කරගැනීම සඳහාමය. එසේ නොවුනොත් පිංචන් ඔබ උපක්‍රමශීලීව ජීවිතය තුළට මතුකොටගත් සැපය තවත් හුදු සංස්කාරයක්ම වී විපාක දීමෙන් අනතුරුව අනිත්‍ය වී යනු ඇත. දන්දීම නිසා ඔබට නිරෝගීභාවයද, එම නිරෝගීභාවය නිසාම සුවසේ ධර්ම මාර්ගයේ ගමන් කිරීමට හැකියාව ලැබෙන අතර දන් නොදීම නිසා රෝගීභාවයද, රෝගීභාවයන් නිසාම ධර්ම මාර්ගයෙන් දුරස්ථවීමද සිදු වේ.

ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේගේ කාලයේ ජීවත්වූණ අනාගාමී උපාසක උපාසිකා දෙපලක් වන උග්ග ගෘහපතින්, වේළකන්දකී නන්දා මාතාවන් නිරතුරුවම මහා සංසරත්නයට දන් පූජා කළා. වේළකන්දකී නන්දා මාතාව පිරිනැමූ දානයන්ගේ එක් ආශ්වර්ෂයමත් කාරණයක් තිබුණා. ඒ තමයි ඇය දන්දීමට පෙරාතුවත් සතුටුවෙනවා, දානයෙන් පසුවත් සතුටුවෙනවා. දානය පූජාකරන වේලාවෙන් සතුටුවෙනවා. මෙය ඇය සතු ආශ්වර්ෂයමත් කාරණයක්. ගිහි අනාගාමී උච්ඡි උච්ඡියනුත් දානය උතුම්කොට සැලකුවා.

පන්සලද, ආරණ්‍යයද කියන හේදයකින් තොරව, නිරතුරුවම මහාසංසරත්නය අරමුණු කරගෙන, මහා සංසරත්නයටම පූජා කරන දානයමයි මහත්ඵල මහානිසංස වෙන්නේ.

පිංචන් ඔබ ඉදිරියේ ඇති අනතුර නුවණින් දකින්න. තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව ඇතිකර නොගත්තොත් මිථ්‍යාදෘෂ්ඨිකභාවයට පත්වෙනවා. ශිල්පද ආරක්‍ෂා කර නොගත්තොත් නැවත දිව්‍ය, බ්‍රහ්ම, මනුෂ්‍ය ජීවිතයක් ලැබෙන්නේ නැහැ. දන් නොදුන්නොත් ආයුෂ්‍ය, වර්ණය, සැපය, බලයෙන් හීන ජීවිත ලැබෙනවා.

මෙමත්‍රිය නොවැඩුවොත් ලස්සන, රුමක්, ප්‍රසන්න රූපයක් නැවත නොලැබෙනවා. මේ සා බියකරු අභියෝගයක සෙවණැල්ල අපේ ජීවිතවලට වැටී තිබියදී අපි හිතන්නේ, මුල්තැන දෙන්නේ රැකියාවට. ව්‍යාපාරයට නොගියොත් ආදායම නොලැබෙයි. මිල මුදල් නොමැතිවුනොත් සමාජ තත්ත්වයක් නොලැබෙයි. විවාහයක් නොවුනොත් පරම්පරාව නැතිවෙයි. මෙන්න මේ වගේ සරල, බොළඳ කෙටි අපේක්‍ෂාවන්ටයි අපි මුල්තැන දෙන්නේ. අපි ජීවත්වෙන්නේ අනතුරත් අනතුරින් ගැලවීමේ මාර්ගයත් අතර මොනතරම් පරතරයක්ද. ගිහි පිංචන් ඔබට මෙලොව පරලොව දෙකම යහපත් කොට ගන්න නම් හේතුඵල ධර්මයන් නිසා සකස්වෙන ඉහත කාරණා දෙකටම මුල්තැන දියයුතු වෙනවා. ඔබ ඉදිරියේ ඇති අනතුර නුවණින් මෙනෙහි කරල දුක නැමති ඉපදීමෙන් මිදීමේ මාර්ගයටම අවතීර්ණ වෙන්න. අපට සැඟවිලා තිබෙන ඉහත කාරණා ගැන ඔබ සිතන්න ගත්තොත් එය හොඳ ප්‍රවේශයක් වෙවි ශක්තිමත් චිත්තයක් ඇතිකර ගන්න.

04. සම්බුදු සරණ විකුණනවද මාරයට?

දායක මහත්මයෙක් හික්කුවගෙන් විමසුවා “භාමුදුරුවනේ මම නිතරම දන් දෙන අයෙක්. මමත් අවිද්‍යාව තුළද සිටින්නේ” කියලා. පිංවත් ඔබ දන් දුන් පමණින් අවිද්‍යාවෙන් මිදෙන්නේ නැහැ. අවිද්‍යාව කියන්නේ වතුරාර්යසත්‍යය නොදැනීම. ඒ කියන්නේ දුක, දුක ඇතිවීමට හේතුව, දුක නැති කිරීම, දුක නැති කිරීමේ මාර්ගය කියන කාරණා හතර නොදැනීමයි අවිද්‍යාව. ඔබ ලෝකය දුකයි කියන කාරණය නොදන්නා නිසයි ඇසත්, ඇසට පෙනෙන රූපත් තුළින් සැප සොයන්නේ. කනත් කනට ඇසෙන ශබ්දත් තුළින් සැප සොයන්නේ.....අනෙක් ආයතනත් එසේමයි. ඔබ මේවා දුකක් හැටියට නොවේ දකින්නේ. සැපයක් හැටියටයි. එහෙම නම් පිංවත් ඔබ පුජා කරන දානයන් දුක් බවට පත්වෙන සැප අයිති කරගන්න දෙන දානයන් බවටයි පත්වෙන්නේ. සැප බලාපොරොත්තුවෙන් දෙන දානයන් අවිද්‍යාව තුළටමයි අයිති වෙන්නේ. ලෝකය දුකයි කියල දැකලා, දුකට ඔබව බැඳ තබන තෘෂ්ණාව අඩු කර ගැනීම සඳහා දෙන දානයමයි අවිද්‍යාවෙන් බැහැරට ඔබව තල්ලු කරන්නේ. මිල මුදල්, ආහාරපාන පමණක් නොවේ ඔබ දන් දිය යුතුව ඇත්තේ. ඒවා තුළින් දුක උපද්දවන තෘෂ්ණාවයි ඔබ තුළින් දන්දිය යුත්තේ.

තෘෂ්ණාව දන් දෙන කෙනාමයි දානයේ සැබෑම අර්ථය ජීවිතයට එකතු කර ගන්නේ. එම නිසා දන් දීමේදී ගිහි පිංවතුන්ලා ශක්තිමත් චිත්තයක් ඇති කරගන්න තෘෂ්ණාවෙන් මිදීම උදෙසාමයි දන් දෙන්නේ කියලා.

හික්කුව වැඩ සිටින කුටියට පැමිණි මහත්මයෙක් හික්කුවගෙන් ඇහුවා “භාමුදුරුවනේ කුටියට වෙලා තනිවම මොකද කරන්නේ” කියලා. හික්කුව ප්‍රකාශ කළා කුටියට වෙලා විවේකයෙන් වැඩ සිටිනවා කියලා. ඒ වෙලාවේ ඔහු කියනවා “ඔහොම සිටියම ජීවිතේ කිසිම තේරුමක් නැහැනේ භාමුදුරුවනේ” කියලා. හික්කුව ප්‍රකාශ කළා ජීවිතේ කොහෙත්ම තේරුමක් නැති හින්දයි මහත්තයෝ මෙහෙට වෙලා විවේකයෙන් වැඩ ඉන්නේ කියලා. මේ මහත්මයාට විවේකය කියන එක ප්‍රශ්නයක්. මොහු හික්කුව තුළින් දකින්නට කැමති අවිච්චිකා, කාර්ය බහුල, ක්‍රියාශීලී චරිතයක්. අනුනගේ විවේකය දැකලා තමන්ගේ සිතේ විවේකය නැති කරගන්නවා. අනවශ්‍ය ගොඩාක් සිතුවිලි සිතලා අකුසලුන් රුස්කර ගන්නවා. ඇසත් මට අයිති නැත්නම්, ඇසට බැඳෙන රූපත් මට අයිති නැත්නම් දිව, කන, නාසය, මනස, කය මට අයිති නැත්නම්, ඒවාට බැඳෙන භාහිර රූපත් මට අයිති නැතිනම් කුමක් සඳහා අවිච්චිකා වෙන්නද? වෙහෙස වෙලා කුමක් අයිතිකොට ගන්නද? මම කියා සටහන් කළ නාමරූප ධර්මයන්ගේ හේතුවෙන් භටගත් ඵලය සලායතන නම් එතැන ද හේතුඵල ධර්මතාවක් මිස සත්වයෙක් පුද්ගලයෙක් නැතිනම්, මේ අවිච්චිකය කවුරුන් උදෙසා කුමක් සොයන්නද? යමෙක් එසේ සොයන්නේ නම් ඒ ඔහු සොයන්නේ ධවට්ඨමය. ඇසෙත් තේරුමක් නැත්නම්, කනෙන් තේරුමක් නැතිනම් ජීවිතයෙන් තේරුමක් තියෙන්න බැහැනේ. තේරුමක් නැති ජීවිතය ඔබට තේරුම් කොට දෙන්නේ සද්ධර්මයයි. විචේකිව නාම රූප ධර්මයන් දෙස බලන්න. එවිට ඔබට වැටහේවි අවිච්චිකයෙන් අයිති කරගන්න දෙයක් මෙතැන නැහැයි කියලා. එම නිසා පිංවත් ඔබ ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් මුණගැසුනහම සැමවිටම ධර්ම කාරණයක්මයි කථාබහ කරන්නේ කියල විත්තයක් ඇති කරගන්න.

සිත විචේකිභාවයට පත්වෙනකොට අවිච්චිභාවය සකස් කරන හේතු ඔබට වැටහෙන්න පටන් ගන්නවා. සිත අවිච්චිකා වෙන්වේ රූපය, වේදනාව, සංඥාව, සංස්කාර, විඤ්ඤාණ නිත්‍යභාවයෙන් ගැනීම නිසාමයි. අනිත්‍ය දෙය නිත්‍යභාවයෙන් ගත්තහම ඔබව පටලවනවා. ඔබ නැති දෙයක් තිබෙනවාය කියල ගන්නවා. දැන් ඔබ අවිච්චිකයි. ඔබට කරන්න, සොයන්න, බලන්න, කියන්න ගොඩාක් දේවල් තිබෙනවා. ලෝකය නැවතිලා තිබෙන්නේ. ඒත් පිංවත් ඔබ දුවනවා. වේගයට හොඳ වටිනාකමක් තිබෙනවා අවිද්‍යාවේදී. “අවිද්‍යා පච්ඡයා සංඛාරා” අවිද්‍යාවයි සංස්කාර සකස්කොට දෙන්නේ. ඔබ වේගවත්ය කියන්නේ වේගයෙන් සංස්කාර රැස්කරනවාය කියන කාරණයයි. නමුත් ඔබ විචේකිව සිතන්න ගත්තොත් රූපයේ, වේදනාවේ.....අනිත්‍යභාවය සංස්කාර නිරෝධය දෙසටයි ඔබ ගමන් කරන්නේ. බලන්න අවිච්චිකයන්

විවේකයන් අතර තිබෙන පරතරය. රූපය නිත්‍යභාවයෙන් ගැනීම නිසා නැති දෙයක් සෙවීම නිසා අවිවේකයන්, රූපය වේදනාව.....අනිත්‍යභාවයෙන් ගැනීම නිසා සෙවීමට දෙයක් නැති නිසා විවේකයන් ලැබිය හැකිය. විවේකීභාවය ඔබෙන් දුරස්ථවෙන්නේ තෙරුවන් කෙරෙහි සද්ධාවෙන් දුරස්ථවීම නිසයි. තෙරුවන් කෙරෙහි සද්ධාවට පැමිණි කෙනා ජීවිතය අවිවේකී වීමට ඇති හේතු සොයනවා. කල‍්‍යාණමිත්‍ර ආශ්‍රය, සද්ධර්මශ්‍රවණය, යෝනිසෝ මනසිකාරය තුළින්මයි සද්ධාව සකස්වෙන්නේ. මේ උතුම් සද්ධාව ගැන සටහන් තබන කොට භික්‍ෂුවට අතීතයේ සිදුවීම් පෙළක් මතකයට එනවා. භික්‍ෂුවගේ තාත්තා දෙවියන් කෙරෙහි බොහෝම ලැදි කෙනෙක්. භික්‍ෂුවට මතකයි ළමා කාලයේ තාත්තා සෑම වසරකම දෙවොල් මඩුවක් කරලා දේව දානයක් දෙනවා. ඒ වගේම සෑම මසකම කඩවර පුජාවක් තියනවා නිවසේ පිටුපස්සේ. ඒ කාලයේ ළමයෙකු හැටියට සද්ධාව කියන්නේ කුමක්ද කියලා මම හඳුනාගෙන තිබුණේ නැහැ. මගේ තාත්තා හඳුනාගෙන තිබුණෙත් නැහැ. ඒ නිසාම මට මතකයි මේ දැන්වලින් මම අනන්තවත් භාල්මැස්සෝ පුවවලා, හරක් සම් පුවවලා තිබෙනවා පුජාවන්ට. නමුත් මේ මොහොතේ භික්‍ෂුවට ඒ අතීතය මතකයට එනකොට භික්‍ෂුව පැහැදිලිව දන්නවා එදා ගිහියෙක් හැටියට මම තුළ සහ තාත්තා තුළ තිබුණේ අමුලිකා සද්ධාවයි කියලා. අමුලිකා සද්ධාව තිබුණ නිසයි තෙරුවන් කෙරෙහි විශ්වාසයෙන් බැහැරව දේව විශ්වාසයන්ට බැහැරවෙන්නේ. අමුලිකා සද්ධාව නිසාමයි භාල්මැස්සෝ පිවිටුවේ, හරක් සම් කැබලි පිවිටුවේ, පුජාවන්ට බුලත් තටු හදලා, ගණන් කරලා මල් තැබුවේ. ඉහත සටහන තැබුවේ පිංවත් ඔබට සද්ධාවේ සහ අමුලිකා සද්ධාවේ වෙනස හඳුනාගන්නයි.

පිංවත් ඔබ තෙරුවන් වදින, දන් දෙන, සිල් රකින කෙනෙක් වෙන්න පුළුවන්. නමුත් ඔබ ජීවිතය ඉදිරියට රැකියාවේ, ව්‍යාපාරයේ, රෝගීභාවයන් වැනි අභියෝගයන් එනකොට තෙරුවන් කෙරෙහි විශ්වාසයෙන් බැහැරව භාල්මැස්සෝ පුවවන්න, හරක් සම් පුවවන්න, පලතුරු වට්ටි තබන්න දේව අමනුෂ්‍ය ඇදහිලි ඔස්සේ ඒවාට විසඳුම් බලාපොරොත්තු වෙනවා නම් පිංවත් ඔබ නියත වශයෙන්ම දැනගත යුතුයි ඔබ තුළ තවම තිබෙන්නේ අමුලිකා සද්ධාව කියලා (මෝහය මුසු සද්ධාව) නමුත් භික්‍ෂුවට තරුණ කාලයේදීම යම් හේතුවක් නිසාම මේ අමුලිකා සද්ධාව තමා තුළින් හඳුනාගන්න හැකිවුණා. කල‍්‍යාණ මිත්‍ර ඇසුර, සද්ධර්මශ්‍රවණය නිසාම, ඇසුවා වූ ධර්මය නුවණින් මෙනෙහි කිරීම නිසාම....

පිංවත් ඔබ ධර්මය ඇසීමෙන් පමණක් එලක් නැහැ. එම ධර්මය නුවණින් මෙනෙහි කරන්න. අපගේ ආයුෂ්‍ය බොහෝම වේගයෙන් ගෙවී යනවා. මරණය බොහෝම ඉක්මනට ළඟාවෙන්න පුළුවන්. එම නිසා රැකියාව, ව්‍යාපාරය, විවාහය නොවේ වන්දනීය මරණයකට හිමිකරුවෙක් වෙන්න. මුළාවට එක වචනයකින්වත්, හැඟීමකින්වත්, සිතුවිල්ලකින්වත් බැඳෙන්න එපා. ආදරය කරන්න එපා. බිය ඇතිකරගන්න. අමුලිකා සද්ධාවමයි සංසාරයේ ඔබට මිථ්‍යාදෘෂ්ඨිකභාවය ඇතිකොට දෙන්නේ. මෙය බියකරු ලෝකයක්. වපල ලෝකයක්. මිනීමරු ලෝකයක්. මනුෂ්‍යයා තුළ සකස්වෙන පංචඋපාදානස්කන්ධය ඒ තරමටම බියකරුයි, විෂමයි. භික්‍ෂුවට මුණගැසුණ එක් කට්ටඩි මහත්මයෙක් භික්‍ෂුවට ප්‍රකාශ කළා තමා දන්නා මන්ත්‍ර ගුරුකම් ශාස්ත්‍රය තුළින් තමාට මිනිසෙක් මරන්න, විනාශ කරන්න පුළුවන් කියලා. ඔහු සපට කළා තමා එවැනි ගුරුකම් කරලා තිබෙනවා කියලා. ඔහු උදම් ඇනුවා. ධර්මයේ අර්ථය නොදත් මුළාවූ ලෝකයාට මනුෂ්‍යයෙක් මැරීම මදුරුවෙක් මැරීම වගේ සරල දෙයක්. ධර්මයෙන් බැහැර වූණ සිතකට ජීවිතයක වටිනාකම තබා තමාගේ ජීවිතයේ වටිනාකමවත් තේරෙන්නෙ නැහැ. තමාගේ ජීවිතයට ලබාදී ඇති නොවටිනා ලංසුවමයි අනුන්ගේ ජීවිතවලටත් ලබා දෙන්නේ. පිංවත් ඔබලා සද්ධර්මය ශ්‍රවණය කරන පිංවතුන්ලා වශයෙන් සෑම මොහොතකම සමාජය තුළ තිබෙන අන්තරායකාරී ධර්මයන් හඳුනාගන්න. සද්ධර්මය කෙරෙහි සද්ධාවට පැමිණි කෙනා දක්‍ෂවෙනවා තමාගේ රැකියාව අහිමිවුණත්, තමාගේ ව්‍යාපාරය පාඩු වුණත්, තමාට රෝගයක් හැදුනත් මගේම හොඳටයි කියලා හඳුනාගන්න. මේ බිඳවැටීම් තුළින් මම අත්දැක්කේ ලෝක ස්වභාවයයි. අනිත්‍යධර්මයේ අර්ථයයි කියලා. අනිත්‍ය වෙන දේවල් කෙරෙහි, බිඳෙන වැටෙන දේවල් කෙරෙහි බැඳීමෙන් මිදිලා තව තවත් ධර්මාවබෝධය දෙසට එනවා. එහෙම කෙනා තව

තවත් උත්සාහයෙන්, වීරයෙන් යුතුව වැටුණ දෙය ගොඩනගා ගැනීමට උත්සාහ ගන්නවා වගේම ධර්මය තුළින්මයි සැනසීම සොයන්නේ.

වර්තමාන සමාජයේ වේගයෙන්ම ජනප්‍රිය වෙන අංශයක් තමයි යන්ත්‍ර මන්ත්‍ර, ගුරුකම් ක්ෂේත්‍රය. මේ අංශයේ දියුණුව, භාවිතය වැඩිවෙන්න වැඩිවෙන්න ධර්මයේ භාවිතය හීනවෙනවා. එය ධර්මතාවයක්. සද්ධර්මයේ සැබෑ ආයුකාලය බොහෝම කෙටියි කියලා හඟවන අනතුරු හැඟවීමක්. කර්මය කර්මපල විශ්වාසයෙන් බැහැරව ලෝකය ගමන් කරනවිට මිට්‍යාදාෂ්ඨිකභාවයේ ගොදුරක් බවටයි ඔබව පත්වෙන්නේ. නමුත් අවාසනාවේ මහත කියන්නේ මෝහය නිසාම මේ මනුෂ්‍යයා මුදල් වියදම් කරලයි මිට්‍යාදාෂ්ඨිකභාවයට පත්වෙන්නේ. උතුම් සද්ධර්මය ප්‍රතික්ෂේප කරලා, සල්ලිවලට මිට්‍යාදාෂ්ඨිකභාවය ගන්නවා. බලන්න මාර ධර්ම මොනතරම් සියුම්ද කියලා. ඔබේ ඇස් වහලා ඔබේ මුදල්වලින් ඔබටම මිට්‍යාදාෂ්ඨිකභාවය විකුණනවා. ප්‍රේතයන්ගේ ලෝකය, යක්ෂයන්ගේ ලෝකය, නිව අමනුෂ්‍යයන්ගේ ලෝකය හරිම බියකරුයි, හරිම පුළුල්. බොහෝම සංකීර්ණයි. ඔවුන්ගේ ධර්මය අධර්මයයි, විනාශයයි, ද්වේෂයයි. ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ වැනි උතුම් ශාස්තෘන්වහන්සේ නමකගේ සරණ අභිමිකොට ගෙන තාවකාලික දියුණුවක් උදෙසා සිහින දකිමින් අමනුෂ්‍යයන් සරණ යාම පිංවත් මිනිසුන් ඔබේ ජීවිතය ඔබම මාරයාට විකිණීමකි.

මේ ලෝකයේ ඇති මෝහය, ලෝකය තුළ සැඟව ඇති ඇත්ත මෙන්ම මේ මස් ඇසට නොපෙනෙනා ලෝකය ආදියද ලොවතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනාකොට වදාළ ධර්මයේ සත්‍යතාවය අත්දැකීමෙන්ම උතුම් සමාධිය තුළින්මයි දැකිය හැක්කේ. මස් ඇසෙන් දකින ලෝකයේ චිත්‍රය නොව, පිනෙන් සහ පවෙන් පිරුණු සත්වයන්ගේ ලෝකයේ අපූරු වමන්කාරජනක මෙන්ම දුක්මුසු හව ගමනේ නවාතැන්පලවල් සමාධිය තුළින් යම් හික්කුවක් අත්දකිනකොට මිනිසුන් වශයෙන් අපි මොනතරම් බොළඳ වැරදි ඔස්සේ ලෝකය ග්‍රහණයකොට තිබෙනවාද කියලා පැහැදිලිවෙනවා. දෙවියන්ගේ පුද පූජා තියෙනකොට කපු මහන්වරු කන්නලව් කරනවා ඔබ අසා ඇති. ඒ අය මෙහෙම කන්නලව් කරනවා. “හරක් රැලට, මොනර රැලට, මැණික්හගට දිවැස් හෙළන දෙවියන්” කියලා. අපි එතකොට සිතන්නේ මේ දෙවියන් හරක් රැලට දිවැස් හෙළනවා කියලා. පිංවත් ඔබම සිතන්නකෝ ගොම ගොඩේ, මුත්‍රා ගොඩේ, මඩ නාගෙන ගාල්කරල තිබෙන හරක්ගාලට, එම සතුන්ට පින් කරල ඉපදුන දෙවියෙක් දිවැස් හෙලයිද? ගොපලු දරුවෙක් වගේ. මේ ගොම ගොඩේ, හරක් මුත්‍රාගොඩේ දෙවියන් වැඩ සිටියිද? නමුත් මේ කථාවේ සැඟවුණ ඇත්තක් තිබෙනවා. ඒ ඇත්ත පිංවත් ඔබට දකින්න පුළුවන් සමාධිය තුළින් පමණයි. දිනක් හික්කුවක් සමාධියෙන් වැඩසිටිනකොට හික්කුවට දිව්‍ය මීගවයන් 12 ක් පමණ සමන්විත දිව්‍ය හරක් රංචුවක් දර්ශනය වුණා. මෙතන ලොකු දෙනුන් 6 ක් සහ පැටවුන් වශයෙන් තමයි ඉතිරි අය සිටියේ. මේ දිව්‍ය මී දෙනුන් රංචුව මනුෂ්‍යලෝකය ඇසුරුකොට ජීවත්වෙන දිව්‍ය හරක් රංචුවක්. මේ මී දෙනුන් ආයුෂ, වර්ණ, සැපයෙන් හුඟක් පිරිලා. මේ සතුන් බොහෝම පිරිසිදු, ශරීරය පුෂ්ඨිමත්, තෙල් පැහැයෙන් දිලිසෙන, රෝම ගහන ශරීරයක් තිබෙන්නේ. කිරිබුරුල්ල බොහෝම ලොකුයි, තන පුඩු ලොකුම ප්‍රමාණයේ කෙසෙල් ගෙඩියක් වගේ, කිරිවලින් තන බුරුල පිරිලා. එම දිව්‍ය මීහරක් රංචුව දකිනකොට එය සෞභාග්‍යයේ සංකේතයක් වගේ. මේ දිව්‍ය හරක් රංචුව පාරක් දිගේ ගමන් කරන ස්වභාවයෙනුයි හික්කුවට දර්ශනය වෙලා තිබෙන්නේ. ඔබගේ මස් ඇසට නොපෙනෙන ඇත්තක් මෙතන තිබෙනවා. හරක් රංචුවට දිවෙස් හෙළන දෙවියෙක් සිටිනවා. ඒ ගමේ සිටින ගොම, මුත්‍රා ගොඩේ දහලන හරක් නොවේ. ඉහත සඳහන් කළ පිනෙන් වැඩි එහෙත් දිව්‍ය හරක් බවට හවයේ උපත සකස්කොට ගත් ඉහත හරක් රැල්වලටය. බලන්න අන්ධ විශ්වාසයක් සත්‍යයක් අතර තිබෙන වෙනස කොපමණද කියලා. ඉහත දිව්‍ය මීගව රංචුව හවයේ තවත් එක් නවාතැන් පලක්. මෙවැනි අනතුරුදායක හව ගමනක් ඉදිරියේ පිංවත් ඔබ දෙවියන්ගේ මුහුණ දෙස නොවේ බැලිය යුත්තේ තෙරුවන්ගේ ගුණ දෙසයි.

පිංචන් ඔබ ඔබේ ජීවිතය සෑම විටම පර්යේෂණාගාරයක් කරගන්න. මොන පර්යේෂණාගාරයක්ද? ධර්ම පර්යේෂණාගාරයක්. පිංචන් ඔබ ඇසෙන, දකින, සිතෙන සෑම දෙයක්ම නුවණින් පර්යේෂණය කරන්න. ධර්මය අධර්මය තෝරාබේරා ගන්න. සසර අවධානමට එරෙහිව සැමවිටම විමසිලිමත් වන්න. සෑපයට එරෙහිව අන්තරාකාරී ධර්මයන්ගෙන් මිදීමට පෙරාතුව එම අන්තරාකාරී ධර්මයන් තමා තුළ තිබෙනවාය කියන කාරණය ඔබ පිළිගන්න අවශ්‍යයි. බොහෝ වේලාවට අපිට වරදින තැන ඔතැනමයි. සියලුම අකුසල් මූලයන් අප තුළ වැඩෙනවා. නමුත් අපි දක්ෂ නැහැ ඒ බව හඳුනාගන්න. හඳුනාගන්න අයත් ඒවා වසන් කරගෙනයි ධර්ම මාර්ගයේ පෙරට යන්න උත්සාහගන්නේ. මෙසේ වන්නේ ඔබ තුළින් ඔබ ධර්ම පර්යේෂණයක් නොකරන නිසා. භික්ෂුව ගිහි කාලයේ හොඳින්ම හඳුනාගත්තා තමා තුළ ඇති රාග, ද්වේෂ, මෝහ අකුසලයන්. ඒ ගැන කියන්න භික්ෂුවට

ලැජ්ජාවක් නැහැ. මොකද එම හඳුනාගැනීමමයි භික්ෂුවට මේ තැනට එන්න පාර එළිපෙහෙළි කර දුන්නේ. ගිහි කාලයේ තමා තුළ තිබූ රාගය තුළින්මයි, රාගයේ තුවිළි බව හඳුනාගත්තේ. තමා තුළ තිබූ ද්වේෂයේ තුවිළි බව තුළින් තමයි ද්වේෂය හඳුනාගත්තේ. තමා තුළ තිබූ මෝහය තුළින්මයි මෝහයේ අඳුර හඳුනාගත්තේ. ලෝකයා දෙස බලලා ඉගෙනගන්න දෙයක් තමාට තිබුණේ නැහැ. සියලුම අන්තරාකාරී ධර්මයන් තමා තුළම අඩු වැඩි වශයෙන් තිබුණා. තමා තුළින් තමාට එදා ඒ අකුසල මූලයන් හඳුනාගත හැකි වූයේ තමාගේ ජීවිතය පර්යේෂණාගාරයක් කරගත්තා නිසා. අනුන් උදෙසා පර්යේෂණ කරන්න නොවේ. අවංකවම තමාගේ නිවැරදිභාව උදෙසා තමා මෙවැනි පර්යේෂණයක් කිරීමට යොමුවූයේ මුළින්ම තමා තුළ ඉහත අකුසල මූලයන් ඇති බව හඳුනාගත් නිසයි. භික්ෂුව එදා ලෝකයාට අවංකවෙන්න නොවේ ගියේ. තමා තමාට අවංකවීමයි. ඒ අවංකභාවය තුළ සිට තමා දෙස නුවනින් බලනවිටයි ජීවිතය තුළ තිබූ අකුසල මූලයන් හඳුනාගත්තේ. මේ හඳුනාගැනීම භික්ෂුවට එදා ලොකු වටිනාකමක් වුණා. ඒ නිසාමයි තමා තුළ අකුසල මූලයන් තිබෙන බව දැනගත්තේ. දෙවැනිව, ඒවායේ අන්තරාකාරී බව දැක්කේ. තෙවැනිව, ඒවා උපක්‍රමශීලීව නැතිකරගැනීමේ මාර්ගයට අවතීර්ණ වූයේ. භික්ෂුව ගිහි ජීවිතයේදී තමා තුළ රාගය, ද්වේෂය, මෝහය තිබෙන බව ලෝකයාට පෙන්වන්න ලැජ්ජා වූණේ නැහැ. තමා ලෝකයාට විවෘත වුණා. ඒ විවෘතභාවය තුළින්ම තමා තමාව ලැජ්ජාවට පත්කරගත්තා. පිංචන් ඔබත් ඔබගේ ජීවිතය හැකිතාක් ලෝකයාට විවෘත කරන්න. ලෝකයාට සැහවීම තුළ වැඩෙන්නේ සක්කාය දිට්ඨියම බව හඳුනාගන්න. මේ සක්කාය දිට්ඨියමයි ඔබ තුළ ඇති රාග, ද්වේෂ මෝහ අකුසල ධර්මයන් ලෝකයාගෙන් වසන්කොට තබාගන්න උපකාරීවන්නේ. මගේ ආරක්ෂාව උදෙසා, මගේ පැවැත්ම උදෙසා, මම කවිද කියලා ලෝකයාට පෙන්වීම උදෙසා.....

කාවද මේ පුම්බාතබන්න හදන්නේ?

05. ග්‍රහයන්ගේ ග්‍රහණයට හසු වූ අසරණයන්ට

මේ දවස්වල භික්ෂුව වැඩ සිටින කුටිය අවට තිබෙන පළු ගස් කැලයේ පළු ගෙඩි හට අරගෙන මුළු පළයායම කහ පාටින් පෙනෙන්නේ. වෙසක් මාසයේ සෞම්‍ය දේශගුණයත් එක්ක සෑම සතා සිව්පාවෙක්ටම හොඳහැටි ආහාර තිබෙනවා. භික්ෂුවගේ කුටිය වටේ තිබෙන වැලිමළුව නිතරම අපවිත්‍ර වෙලා තිබෙන්නේ. වැලි පොළවට වැටෙන පළුගෙඩි කන්න හරක් නිතරම වැලි මළුවට එනවා. හරක් කුර සටහන්වලින් වැලිපොළව අපවිත්‍ර වෙලා. දැන් වෙලාව උදෑසන හයට විතර ඇති. භික්ෂුව කුටියේ බීම අතුගාන කොට හරක් කීපදෙනෙක්ම වැලිමළුවේ පළුගෙඩි කනවා. වැලි මළුව හොඳටම අපවිත්‍ර වෙලා. හරක් ටික දැක්ක ගමන් භික්ෂුවට එක පාරටම කියවුණේ ‘පුතේ කරදර නොකර ඉක්මනට කාලා යන්න’ කියලා. කාටද මේ ‘පුතේ’ කියලා කියවුණේ? මිදුලේ සිටි හරකුන්ට. මේ හරක් සංසාරයේ කොච්චර නම් මා සමඟ එකම අම්මාගේ, තාත්තාගේ දරුවෝ වෙලා ඉන්න ඇතිද? සංසාරයේ හේතුඵල ධර්මයක් නිසාම ඉපදිලා එක පිහානේ බත් කන්නට ඇතිද? එකට ගලිවෙලා කොච්චර නම් දුකට හඬන්නට ඇතිද? සතුටට සිනාවෙන්න ඇතිද? ඔබත් මමත් අතර තිබෙන වෙනස පුතේ, සංස්කාරයන්ගේ වෙනස පමණයි. මේ දැක්ම තුළ ඉඳගෙන තමයි මහා සංසරත්තයේ කරුණාව, මෙමත්‍රිය ලෝකයට පැතිරෙන්නේ. සෑම සත්වයෙක් කෙරෙහිම ‘මම ලෝකය හඳුනාගත්තාය, ඔබ ලෝකය හඳුනා නොගත්තාය’ කියන අනුකම්පාව මත සිටිමිනුයි මහා සංසරත්තය ලෝකය දකින්නේ. මේ අනුකම්පාව සකස්වෙන්නේ සසර දිග, සසර ගැඹුර, සසර දුක ගැන අවබෝධය තුළිනුයි.

මේ සටහන් තබන වෙලාවේ භික්ෂුවට මතකයට එනවා එක්තරා ආරණ්‍යයකදී තරුණ සාමණේර භිමිනමකට ‘පුතේ’ කියන වචනයෙන් ඇමතුවාය කියලා එක් ගුණවත්ත වැඩිහිටි ස්වාමීන්වහන්සේ නමක් අවවාද කළ කාරණය. මේ සියල්ලම තුළ අපි දකින්නේ ලෝකයයි. ලෝකය වසාගෙන පැතිරෙන විවිධත්වයයි. සංස සමාජයේ පැවැත්ම උදෙසාම තමාට වඩා පැවිද්දෙන් අඩු ස්වාමීන්වහන්සේ නමකට ‘ආයුෂ්මතුන්’ නමින් හැඳින්වීම නිවැරදි බව භික්ෂුවත් පිළිගන්නවා. පසුව එම වරද භික්ෂුව නිවැරදි කරගත්තා. එහෙත් මොකක්දෝ හේතුවක් නිසාම ඉන් ඔබ්බට ගිය කරුණාවක්, මෙමත්‍රියක් මහා සංසරත්තයේ ජීවිතය තුළ තිබෙනවා. තමන්ගේ කුටියේ වැලිමළුව අපවිත්‍ර කරන එළඳෙනත් දරුවෙක් හැටියට දකින්න වෙන දවසක් අපට ඉදිරියට එනවා. අන්න එතැනට යන්නයි පිංවත් ඔබ මේ ධර්ම මාර්ගයේ පෙරට යන්නේ. නමුත් පිංවත් ඔබම සිතන්න, අවංකවම ඔබට පුළුවන්ද යාබද නිවසේ සිටින අසල්වැසියාව මිතුරෙක් හැටියට දකින්න? ඔබට එය එහෙම දකින්න බැරිනම් මුලින්ම ඔබ එතැනින් පටන්ගන්න. අසල්වැසියාව මිතුරෙක් බවට පත්කරගන්න. අසල්වැසියා මොනතරම් අකීකරු වුවද ඒ අකීකරු බවේ තරමටම ඔබ උපේක්ෂාව තුළට එන්න. පිංවත් ඔබ මේ වෙහෙසෙන්නේ ඔබ උදෙසා මිස අනුන් උදෙසා නොවේ. අනුන්ගේ අකීකරුභාවය ඔබ, ඔබේ ජයග්‍රහණය සඳහා උපයෝගී කරගන්න.

අද නැකත් දවසක්. ඒ කියන්නේ සුඛ දවසක්. භික්ෂුව උදෑසන පිණ්ඩපාතය වඩිනකොට, මෝටර් රථයක් වේගය බාලකොට භික්ෂුව අසලින් ගමන් කළා. භික්ෂුව එදෙස බලනකොට එය මංගල රථයක්. මලින් සරසලා. එහි මනමාල මහත්තයෙක් සිටියා. නැකත් බලලා, ඒ කියන්නේ සුඛ දවසක් බලලා ‘දුකක්’ කැන්දාගෙන ගෙදරට එන්නයි මේ යන්නේ. භික්ෂුව එය දුකක් හැටියට දැක්කත් එම මනමාල මහත්තයා අද දවස දකින්නේ ජීවිතයේ ලස්සනම, වැදගත්ම දිනය හැටියටයි.

සම්බුදු දහමේදී නැකත් කියන කාරණය ප්‍රතික්ෂේප වෙනවා. යමෙක් තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාවෙන් නම් ජීවත්වෙන්නේ, ශීලයට ජීවිතය තුළින් වටිනාකමක් ලබාදෙමින් නම් ජීවත්වෙන්නේ එම පිංවතාට සෑම දවසක්ම සුඛ දවසක්, සෑම මොහොතක්ම සුඛ මොහොතක් කියලයි බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරන්නේ. එමනිසා පිංවත් ඔබ සුඛ නැකත් සොයන්න හඳහන අරගෙන නැකත් බලන්න, සල්ලි වියදම් කරන්න අවශ්‍ය නැහැ. ඔබ තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාවෙන්, ශීලයෙන් පිරිසිදු නම් ඔබේ ජීවිතයම නැකතක්.

හැම දවසක්ම ඔබට සුබ දවසක් බවට පත්වෙනවා. ලොව්තුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ ජීවමානව වැඩසිටියදී ඔය රාහු කියන අසුරිඳු තමන්ගේ බලපුළුවන්කාරකමින් හිරු, ඒ කියන්නේ සූර්යාව ගිලගත්තා. මුළු ලෝකයම කළුවර වුණා. ඒ වෙලාවේ හිරුට අධිපති දෙවියෙක් ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ගුණ සිහිපත් කළා. බුදුරජාණන් වහන්සේ සරණ ගියා. බුදුරජාණන් වහන්සේට දිවා ශ්‍රෝත ඥානය ඔස්සේ ඇසුනා හිරුදෙවියන් තමන්ගෙන් පිහිට ආරක්‍ෂාව යදින බව. ඒ වෙලාවේ බුදුරජාණන් වහන්සේ රාහු අසුරිඳුට ප්‍රකාශ කරනවා, 'මා සරණ ගිය, මා දහම් පුත් හිරු මුදව්¼ කියලා. ඒ මොහොතේම වෙච්චමින් රාහු අසුරිඳු හිරු දෙවියන්ව තම ග්‍රහණයෙන් මුදවා වේපවිතති අසුරිඳු වෙත පළායනවා. වේපවිතති අසුරිඳු රාහුගෙන් අහනවා 'ඇයි ඔබ හිරුව ග්‍රහණයෙන් මුදවා පළා පැමිණියේ' කියලා. ඒ වෙලාවේ රාහු කියනවා 'එසේ හිරු දෙවියන් මුදවා පළානොගියා නම් සම්බුද්ධ ආඥාව ඉටු නොකිරීම නිසා මගේ හිස සත්කඩකට පුපුරාවි' කියලා. බලන්න බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සරණ හමුවේ රාහු පළාගිය ආකාරය. නමුත් බුදුරජාණන් වහන්සේ කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාවේ ඇති භීතභාවය නිසාම අපි රාහුට බයේ, සෙනසුරුට බයේ, කේතුට බයේ මොනතරම් පුද පූජා, බලි තොවිල්, යන්ත්‍ර මන්ත්‍ර කරනවාද?

මේ සටහන් තබන හිඤ්චගේ ජීවිතයේ සෑම මොහොතක්ම සුබ මොහොතක්, සෑම දවසක්ම සුබ දවසක්. කේන්දර නැකත් බලලා හෙම නොවෙයි. ඒවා අතහැරලා සැබෑම තෙරුවන් සරණේ සිත පිහිටවපු නිසා.

ජීවිතය ඉදිරියට කුමන කාරණයක් පැමිණියද එය හිඤ්ච දකින්නේ සංස්කාරයන්ගේ ඵලයක් වශයෙන්මයි. ඒ කියන්නේ මා විසින්ම, හේතුඵල ධර්මයන්ට අනුව සිදුකොටගත් කුසල් සහ අකුසල්ඵල ඵලයන් හැටියටයි. මෙතැන රාහු හෝ සෙනසුරු නැහැ. අපේ අකුසල්ඵල බලවත්භාවය නිසාම, තෙරුවන් සරණින් බැහැරට ගිය නිසාම, රාහු සෙනසුරු කේතු බලෙන්ම අපි අපේ හිස මතට දාගන්නවා. දැන් ඉතින් ජීවිතයම අපළයක්, හුනියමක්, එහෙම නැතිනම් කොඩිවිනයක්. තෙරුවන් සරණ අහිමිකරගත් තැනදී ජීවිතයම ප්‍රශ්න ගොඩක් තමයි.

තමන්ට තිබෙන ප්‍රශ්න ගොඩ මදිවට, තව ප්‍රශ්න ගොඩක් කරගහගන්න ගිය මනමාල මහත්තයාව හිඤ්චට මතකයට නැගෙනකොට අතීතයේ සිදුවූ සිද්ධියක් මතකයට පැමිණියා. එදා හිඤ්ච ගිහියෙක්. වයස අවුරුදු 30ක් පමණ ඇති. එදා මම සතියන්ත පුවත්පතක මංගල දැන්වීමක් පළකළා. විවාහයක් සඳහා. එම දැන්වීමේ එකතැනක මෙහෙම සඳහන් කළා. 'නිහඬ විවාහයකට, ආගම දහමට කැමැති යුවතියක් සොයයි' කියලා. සති දෙකක් පමණ යනකොට විශාල පිළිතුරු ලිපි ගණනක් ලැබුණා. ඉන් තෝරාගත් ලිපි කිහිපයකින් එකකට පිළිතුරු යැව්වා. මා එහි සඳහන් කළේ, කිසිම විවාහ උත්සවයක් ගන්නේ නැහැ. විවාහය ලියාපදිංචි කරලා අපි අනුරාධපුරයට හෝ කතරගමට ගිහිල්ලා ආගමික කටයුතු කරලා ජීවිතය පටන්ගමු කියලා. ලිපිය අදාළ තැනැත්තියට යවලා සතියකට විතර පස්සේ මට පිළිතුරු ලිපියක් ලැබුණා ඇයගෙන්. එය දීර්ඝ ලිපියක්. එහි මුලින්ම මෙහෙම සඳහන් කර තිබුණා. 'ඔබ මහා වපල පිරිමියෙක්. ඔබ තරුණියකගේ බලාපොරොත්තු හඳුනන්නේ නැහැ. ගැහැණු දරුවෙක් වැඩිවියට පත්වුණ දවසේ ඇය බලාපොරොත්තුවක් ඇතිකරගන්නවා. ඒ තමයි ඇයගේ උතුම්ම බලාපොරොත්තුව. ජීවිතයේ එකම සිහිනය. ඒ සිහිනය තමයි, කවදාහරි දවසක නැදැයෝ වටකරගෙන මහල් සාරි ඇඳලා, පෝරුවට නැගලා, මුදු මාරුකරලා..... මේ සුන්දර සිහිනය හැමදාකම දරාගෙනයි තරුණියක් ජීවත්වෙන්නේ. තරුණියකගේ එම සිහිනය නොහඳුනන මනුෂ්‍යයෙක් ඔබ. ඔබ උත්සහගත්තේ තරුණියකගේ එම සිහිනය මරාදමන්නයි. ඔබගෙන් මෙයට පිළිතුරු ලිපියක්වත් බලාපොරොත්තු නොවන්නේ යැයි ඇය සඳහන් කර තිබුණා. මේ ලිපිය කියවලා අහවරවෙන විට මාව තුෂ්ණිමිභූත වුණා. ඇත්තටම මම තේරුම්ගත්තා තරුණියකගේ විවාහ උත්සවයක් නමැති ඒ සුන්දර සිහිනය බිඳදමන්නයි මම උත්සහ ගත්තේ කියලා. ඇයත් මමත් අතර අහසයි පොළොවයි වගේ පරතරයක් ඇති බවයි මම දැක්කේ. අහසයි පොළොවයි කවදාකවත් එකතුවෙන්නේ නැහැ. ඒ නිසාමයි ඇය පිළිතුරු ලිපියක්වත් එවන්න එපාය කියලා සටහන් කර තිබුණේ. මේ ලිපිය කියවලා කරුණු නුවණින් මෙනෙහි කරනකොට අවංකවම මට සතුටක් ඇතිවුණා. ලෝකය සිතනවාට වඩා මම මොනතරම් දුරස්ථද සිතන්නේ කියලා. ලෝකයාට වඩා දුරස් ආකාරයට හිතන්න මා තුළ තිබුණා වූ දක්‍ෂභාවය නිසාමයි මේ

මොහොතේ මා ලෝකයාගෙන් ගොඩාක් දුරස් තැනක ජීවත්වන්නේ. නමුත් මට හොඳම විශ්වාසයි මේ මොහොතේ ඇය ජීවත්ව සිටිනවා නම් දරුවන් කිහිපදෙනෙකුගේ මවක් හැටියට මහා දුක් කන්දරාවක් දරාගෙන ජීවත්වෙනවා ඇතිය කියලා. එදා ඒ මුල් ලිපියෙන් සිදුවූ හමුවීම, වෙන්වීමක් බවට පත්වූයේ රාහු නිසා හෝ සෙනසුරු කේතු නිසා නොව, සංස්කාර ධර්මයන් නිසාමයි. මගේ තිබුණු කුසල් විසින් ඒ අකුසල් වළක්වා දැමීමා. මට මේ මොහොතේ ඉන්න තැනට එන්න බුදුරජාණන් වහන්සේ කෙරෙහි මා තුළ තිබූ ශ්‍රද්ධාවමයි එදා මාව මේ අනතුරුවලින් බේරුවේ. මගේ අතීත ජීවිතයේ මෙවැනි අනතුරු කිහිපයකින්ම බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සරණ විසින් මාව බේරාගෙන තිබෙනවා. මේ ඉන්න තැනට එන්න.... ඒ කියන්නේ මේ සියල්ල අහම්බයක් නොවේ. සංස්කාරයන්ගේ ප්‍රතිඵලයන්මයි.

මේ වෙලාවේ මට නැවතත් මතකයට එනවා අද හිමිදිරියේ පිණ්ඩපාතය වඩිනකොට මංගල රථයේ ගමන් කළ මනමාල මහත්තයාව. ‘අතේ මනමාල මහත්තයෝ, ඔබට ලැබුණ මනමාලියත් ඉහත ආකාරයෙන්ම උපාදානය බලවත් මනමාලියක් වුණෝතින් ඔබටත් දෙවියන්ගේම පිහිටයි’

මෙතැනදී ‘දෙවියන්ගේම පිහිටිය’ කියලා කීවේ පුතේ කවදානම් ඔබට ගැලවෙන්න පුළුවන්ද කියන කාරණයයි. ගිහි පිංවතුන්ලා මිත්‍යදාශ්ඨික සම්මුතීන්ගෙන් බැහැරවෙලා තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාවෙන් ජීවිතය පටන්ගතහොත් එම ජීවිත මොනතරම් නම් ශක්තිමත් සැනසිලිදායක තැනකට රැගෙන යන්න පුළුවන්ද. බලාපොරොත්තු කන්දක් ගොඩගසාගෙන එම බලාපොරොත්තු කන්දටම යටවී මෙලෝ සිහියක් නැතිව ජීවත්වෙන මිනිස්සුන්ට මහ නොමහ කියාදෙන උතුම් ධර්මයක හිමිකාරීත්වයට පිංවත් ඔබ සුදුසුයි. කළාණ මිත්‍ර ඇසුරම සොයන්න. සද්ධර්ම ශ්‍රවණය සිදුකරන්න. ඇසෙන්නා වූ ධර්මය නුවණින් මෙනෙහි කරන්න. එය ඔබේ ගමනක ආරම්භය වනු ඇත.

06. දුක මරන්න නැතිනම් ඔබ මැරුණත් දුක නොමැරෙයි

හික්කුට ඇසෙනවා සර සර ගාන හඬක්. ඒ හඬ නිතරම ඇසෙන්නේ කුටිය අසල ගැවසෙන තලගොයාගෙන්. එම සතා නිතරම වියළි කොළ වැටුණු පොළවට ඉව කරමින් කෑම සොයනවා. පොළව භාරන සෑම තැනකින්ම අනිවාර්යෙන්ම ගැඬවිල් පණුවෙක්, පත්තෑයෙක්, ගෝනුස්සෙක් ඩැහැගන්නවා. තලගොයා මේ සෑම සතෙක්ම මරාගෙන කන්නේ මරණීය චේතනාවක් ඇතිකරගෙනමයි. මේ තලගොයා තුළත් මනුස්සයාට වගේම පංචඋපාදන්ස්කන්ධයක් සකස්වෙනවා. නමුත් මේ සතා මේ ධර්මතාවයන් ගැන දන්නේ නැහැ. ඔහු ප්‍රමාදයට පත්වෙලා. කුමක් නිසාද මේ ප්‍රමාදභාවය සකස්වුණේ. පෙර ජීවිතයේ ශීලයේ දුර්වලතාවය නිසාමයි. මේ සතාට කර්මය කරමළු විශ්වාසය නැහැ. නමුත් මරණීය චේතනාව සකස් වෙනවා. තලගොයා ශීල දමන සෑම සතෙක් පාසාම තලගොයාට ප්‍රාණඝාත අකුසලය සිද්ධවෙනවා. ඒ වගේමයි තලගොයාට ගොදුරු වී මියයන සෑම සතෙක්ටම එම සතා කළාට අකුසලයක් විපාක දෙනවා. කෙනෙක් අකුසල් සංස්කාරයන් උපද්දවා ගන්නකොට තව කෙනෙක් අකුසල් සංස්කාර ගෙවනවා. මේකට තමයි ලෝකය කියන්නේ. කෙනෙක් උපද්දවනවා තව කෙනෙක් ගෙවනවා. කඳුළු සිනහව දෝලනය වන ලොවක අපි සෑපම සොයනවා.

මේ තලගොයාම පෙර ජීවිතයේ මනුෂ්‍යයෙක් වශයෙන් ඉපදිලා සිටියදී තේරුම් නොගත් දෙය තලගොයෙක් වෙලා කෙසේනම් තේරුම් ගන්නද? මේ තලගොයා තව කල්ප ගණනාවක්ම අකුසල් කරමින්ද කළාට අකුසල්වලට විපාක විඳිමින්ද හවයේ ගමන් කරනු ඇත. මේ තලගොයාගේ ජීවිතය තුළ සැහවී ඇති හවගමනේ අන්තරාකාරී බව ඔබ නුවණින් මෙනෙහි කිරීමට දක්ෂ වුවහොත් එය ඔබට මේ ජීවිතයේදීම සතර අපායෙන් මිදීමට අවබෝධය සකස් කරනු ඇත.

පිංචතුන්ලා මුලින්ම කරන්නට යන්නේ භාවනා කිරීම. ඔතනදී තමයි අපි වරද්දගන්නේ. මුල්ම කාරණය ලෙසින් තෙරුවන් කෙරෙහි සද්ධාව ඇතිකරගන්න. දෙවැනිව ශීලයක් ආරක්ෂා කරගන්න. මේ කාරණා දෙක පරිපූර්ණ නැතිව විදර්ශණා භාවනාවක්, සමථ භාවනාවක් වැඩෙන්නේ නැහැ. නිසියාකාරව තෙරුවන් කෙරෙහි සද්ධාව තුළින්, ශීලය තුළින් පිංචත් ඔබ පිරිසිදුභාවයට පත්වෙලා ඕනේ භාවනාවකට යොමුවෙන්න. ඔබ තුළ ඒ පිරිසිදුභාවය සකස්වෙලා නැතිනම් භාවනාවක් වැඩෙන්නේ නැහැ. භාවනාව නාමයෙන් සක්කායදිට්ඨියමයි, මාන්තයමයි වැඩෙන්නේ.

මෙතැන ප්‍රශ්නය වෙලා තිබෙන්නේ පිංචත් ඔබ තෙරුවන් කෙරෙහි සද්ධාවේ පිහිටීම කියන කාරණය නිවැරදි අර්ථය තේරුම් අරගෙන නැහැ. හික්කුට දන්න භාවනා උපදේශක මහත්මයෙක් සිටියා. ඔහු විශාල පිරිසකට භාවනා පංති පවත්වන භාවනා ගුරුවරයෙක්. මේ භාවනා ගුරුවරයා බාහිරට නොපෙනෙන්න උදරය හරහා සුදු නූලක් (ආරක්ෂාවක්) දමාගෙනයි සිටින්නේ. හික්කුට ඔහුගෙන් ඇසුවා ඇයි ඔබ ඔය ශරීරයට සුදු නූලක් දමාගෙන ඉන්නේ කියලා. මේ භාවනා ගුරුවරයා කියනවා 'මට හරියට සතුරු කරදර තිබෙනවා. ඒකට ආරක්ෂාවක් කරලයි මේ නූල දැමීමේ' කියලා. බලන්න මේ භාවනා ගුරුවරයා අඩුම වශයෙන් තෙරුවන් කෙරෙහි සද්ධාවක් ඇතිකෙනෙක් නොවේ. මොහු රැවටීම තුළයි ජීවත්වෙන්නේ. අවංකවම මොහු දන්නේ නැහැ මොහු තුළ සද්ධාව පිහිටල නැහැ කියන එකවත්. එය හරිම අවාසනාවක්. ඔහුත් රැවටිලා තම ගෝලයනුත් රවට්ටලා. සසර මෙතුවක් කලක් අපට වැරදුන ලොකුම තැන තමයි තෙරුවන් කෙරෙහි සද්ධාවේ සැබෑම අර්ථය හඳුනා නොගත් කාරණය. යමෙක් අන්‍යශීලවාදන වලට ගරුකරනවා නම්, මිථ්‍යාදෘෂ්ටික මාර්ගය ඔස්සේ ආරක්ෂාව බලාපොරොත්තු වෙනවානම්, තෙරුවන්ගේ ගුණයන් කෙරෙහි විවිකිච්චාව ඇතිකරගෙන තිබෙනවා නම්, ඔවුන් ගිහිපැවිදි කවුරුත් වුවද තවමත් තෙරුවන් කෙරෙහි සද්ධාවට පැමිණ නැති බව, තමා කෙරෙහි අනුකම්පාවෙන් තමාම පිළිගත යුතුය. ඔබ තුළ ඇත්තේ අමුලිකාසද්ධාවකි. මෝහය මුසු, නිරතුරුවම අභියෝග හමුවේ වෙනස්වන සද්ධාවකි. සමාජය පුරා යන්නු මන්ත්‍ර, හදිහුනියම්, කේන්ද්‍ර, ගුරුකම් ව්‍යාපාරයක් කරගනිමින් ජීවත්වෙන, ඒවායේ ප්‍රතිලාභයක් ලබන ලක්ෂ

කියක් ඉන්නවාද? ඒ සෑම දෙනෙක්ම ඉහත අභියෝගය තුළ ජීවත්වන බව සද්ධර්මයේ නාමයෙන් සටහන් කළ යුතුව ඇත.

ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කර වදාළ සුත්‍රදේශනා කියවීමෙන් ඉහත කාරණය ගැන නිවැරදි වැටහීමක් ලබාගත හැකිය. නමුත් මේ නිවැරදි භාවයට පත්වීම ලෝකයේ ඇති දුර්ලභම දෙයක් වනු ඇත. මේ උතුම් ශාසනයක් මුණගැසුණ මොහොතේ එවන් දුර්ලභ මනුෂ්‍යයෙක් වීමට පිටුවක් ඔබත් උත්සහ ගන්න. තෙරුවන් කෙරෙහි සද්ධාවට පැමිණීමට පිටුවක් ඔබ අන්‍ය ශීලවෘත්තයන් කෙරෙහි, මිථ්‍යාදෘෂ්ටික ක්‍රමවේදය කෙරෙහි ඇති බැඳීම් වලින් වහා වහා මිදෙන්න. තෙරුවන් කෙරෙහි විශ්වාසයෙන්, ශිල්වත් භාවයෙන්, මෛත්‍රීයෙන්, දානය තුළින්ම, සතුරු කරදර මහභරවා ගන්න. ජීවිතය ඉදිරියට පැමිණෙන ප්‍රශ්න කම්කටොළු සංස්කාරයන්ගේම ස්වභාවයක් හැටියට දැකීමටත්, ඒවාම කමටහන් කොටගෙන ලෝකය කෙරෙහි අවබෝධයෙන් කලකිරීමටත් උත්සහගන්න. මෙය සටහන් තබන භික්ෂුවට ගිහි ජීවිතයේදී විදීමට සිදුවූණ ප්‍රශ්න, බලාපොරොත්තු කඩවීම්, දුක් කම්කටොළුවල ජයග්‍රාහී ඵලය මේ භික්ෂුත්වය බව ඔබට සිහිපත් කරමි. ප්‍රශ්න අපේ ජීවිතය ඉදිරියට එන්නේ එම ප්‍රශ්න අපේ ජීවිතයට ආශීර්වාදයක් කරගන්නමයි. එම නිසා ප්‍රශ්න තුළින් ධර්මයේ යථාර්ථය දකින්න. ජීවිතය කියන්නේ පිළිතුරු සොයා නොගත් ප්‍රශ්නයක්. එහෙමනම් ප්‍රශ්නවලින් මිදෙන්න ඔබට බැහැ. ජාතිය කෙටිකරගන්න දිශාවටයි ඔබ ගමන් කරන්නේ. ජීවිතය ඉදිරියට පැමිණෙන ප්‍රශ්න නිසා මේ භික්ෂුව ගිහි ජීවිතයේදී කොච්චරනම් ලෝකයට හොරෙන් තනිවම හඬලා ඇතිද? පැය ගණන්, දවස් ගණන් හිස කකියන තුරාවට කල්පනා කරලා ඇතිද? දේවාල කෝවිල් වලට කොච්චර යන්න ඇතිද? මේවා සටහන් තබන්න භික්ෂුවට ලැජ්ජාවක් නැහැ. නමුත් මේ කිසිවකින් ප්‍රශ්නයට පිළිතුරක් නොලැබෙනකොට මම අවසානයේ ගියේ ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ හමුවට. උන්වහන්සේ දේශනා කර වදාළ ධර්මරත්නය හමුවට. එතැනදී මම අවබෝධකර ගත්තේ දුක කියන්නේත්, සැප කියන්නේත් මට අයිති දෙයක් නොවන බව. මගේ වසභයේ තබාගත හැකි දෙයක් නොවන බව. හේතුවක් නිසා සකස් වෙන දෙයක් බව. තෘෂ්ණාවමයි හේතුවුණේ දුකට. රූපයට ඇති තෘෂ්ණාවෙන් මිදෙන්න. දුක එතකොට මැරිල යාවි. තෘෂ්ණාව නොමැරුණොත් ඔබ මැරුණත් දුක ඔබේ පසුපසින් ඒවි. දුක ඇති තැන තෘෂ්ණාවයි ඔබ අවබෝධ කරගත යුත්තේ. දුක කියන්නේ අවබෝධ කිරීමෙන් පමණක් නැති කළ හැකි දෙයක්මයි.

07. සංස්කාරයන්ට අනුව ජීවිතය නොදැක්කොත්

පිංචන් ඔබ සැවොම පිංකම් කිරීම සඳහා බොහෝම කැපවීමෙන් කටයුතු කරනවා. නමුත් සමාජයේ ජීවත්වන තවත් පිරිසක් සිටිනවා ඒ අය පිංකම් කිරීම කෙරෙහි එතරම් වෙහෙසක් ගන්නේ නැහැ. එම පිංචනුත් කල්පනා කරනවා අපි කාටවත් වැරදි කරන්නේ නැහැ. අපි පව් වැඩ කරන්නෙ නැහැ. එම නිසා අපට පිං කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් නැහැ කියලා. එහෙම කියන ගමන් ඒ අය ප්‍රකාශ කරනවා පව් කරන අයයි පිංකළ යුත්තේ කියලා. මතුපිටින් මේ අදහස් බැලුවහම එකිනෙකට බොහෝම හොඳින් ගැලපෙනවා. නමුත් මෙවැනි දෘෂ්ඨි තුළ සැගවී ඇති සතුරා තමයි මිත්‍යාදෘෂ්ඨිය. පිංචන් ඔබේ ජීවිතය දෙස හොඳින් හැරී බලන්න. යහපත් අම්මා, තාත්තලාට දාව බෞද්ධ පරිසරයක ඉපදිලා ඔබට හතරුකම් කරන දෘෂ්ඨින් වලට යටවීම තුළින් මේ මනුෂ්‍ය ජීවිතයට ඔබ මොනතරම් සතුරු කමක්ද සිදුකර ගන්නේ.

ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශණා කරනවා සියලු සංස්කාරයෝ අනිත්‍යයි කියලා. සංස්කාරයෝ කියන්නේ අවිද්‍යාව හේතුවෙන් සකස් වෙන්නාවූ කාය, වච්චි, මනෝ සංස්කාර. කයින්, වචනයෙන්, මනසින් සිදුවෙන්නාවූ කුසල් සහ අකුසල්. ඒ කියන්නේ පිංචනුත් සිදුකලා වුද සිදුකරගන්නාවූද සියළුම කුසල් සහ අකුසල් සංස්කාර විපාකදී අවසන් වන බවයි. අති බහුතරයක් මිත්‍යාදෘෂ්ඨික මිනිසුන් ජීවත්වන ලොවක පිංචන් ඔබට මේ අර්ථවත් බෞද්ධයෙක් ලෙස ජීවිතයක් ලැබුණේ කුසල් සංස්කාරයන් නිසා. ඇස් අන්ධ, කන් බිහිරි, දිව ගොළු, අංග විකල මිනිසුන්ගෙන් ගහන ලොවක අංග සම්පූර්ණ මනුෂ්‍ය ශරීරයක් ලැබුණේ කුසල් සංස්කාරයන් නිසා. විරූපි මිනිසුන් ජීවත් වන ලොවක පිංචන් ඔබට අනුන්ගේ සිත් වසභ කරන රූපයක් ලැබුණේ, රෝගී මිනිසුන් බහුල ලෝකයක පිංචන් ඔබට නිරෝගී ජීවිතයක් ලැබුණේ අතීත කුසල් සංස්කාර නිසා. පිංචන් ඔබට යහපත් සමාජ තත්වයක්, යහපත් දෙමාපියන්, ඥාතීන්, බිරිඳක්, සැමියෙක්, දරුවෙක් ලැබුණේ අතීත කුසල් සංස්කාර නිසා. පිංචන් ඔබ මගේ කොටගෙන සතුටු වෙන සියල්ල ඔබට අතීතයේ රැස්කලාවූ සංස්කාරයන්ගේ ප්‍රතිඵලයි. මේ ඇස ඔබට ලැබුණේ කුසල් සංස්කාරයක් නිසා. දැන් ක්‍රමක්‍රමයෙන් ඔය ඇස ගෙවී යනවා. මේ මුළු ශරීරයේම ස්වභාවය එයයි. මේ අංගසම්පූර්ණ ශරීරය ඔබට ලැබුණේ කුසල් සංස්කාරයන් නිසා. සංස්කාරයන්ගේ ස්වභාවය අනිත්‍යයයි. එම නිසා ගිහි පිංචන් ඔබ නැවත නැවත රැස්කළ යුතුයි. පිංචන් ඔබට යහපත් බිරිඳක් ලැබිලා තිබෙනවා. ඇය ඔබට බොහෝම කීකරයි. දුක සැප බෙදා ගනිමින් ජීවත් වෙනවා. මේ බිරිඳ ඔබට ලැබුණේ කුසල් සංස්කාරයක් නිසා. හොඳයි ඔබට නිරතුරුවම පීඩාදෙන වධක භාර්යාවක් ලැබුණේනම් බිරිඳගෙන් ලැබෙන සතුට තිබෙනවාද? නැහැ. එහෙනම් ඔබට රණ්ඩුවෙන්, පොලීසි යන්න, දික්කසාද වෙන්න... ප්‍රශ්ණ ගොඩක් මුණගැසෙනවා. එය අකුසල් සංස්කාර නිසා සිදුවන්නක්. මේ දුක සහ සැප දෙකටම හේතුව අතීත කුසල් සහ අකුසල් සංස්කාරයන්මයි. එසේ නැතිව හඳුනාගත් වරදවත්, කපු මහතාගේ වරදවත් නොවේ. ඔබම අතීතයේ රැස්කලාවූ කුසල් අකුසල් වල ප්‍රතිඵලයි.

ඔබට සැප ලබාදෙන කුසල් සංස්කාරයන් මෙන්ම දුක ලබාදෙන අකුසල් සංස්කාරයන්ද විපාක දී අවසන් වෙනවා. ඔබ මේ ජීවිතයේදී සැප ලබනවාය කියන්නේ ඔබම රැස්කරපු දෙය ගෙවෙනවාය කියන කාරණයයි. එම සැප ලබන්න ලබන්න ඒවා (කුසල් සංස්කාරයන්) ක්‍ෂයවී යනවා. ක්‍ෂය වන දෙය ඔබ නැවත නැවත රැස්කළ යුතුයි. එසේ නැතිවුවහොත් නැවත ලබන ජීවිතයේදී ඔබ හීන, දීන භාවයට පත්වෙනවා. එබැවින් “අපි පව් කරන්නේ නැති නිසා පිං කරන්න අවශ්‍ය නැහැ” ය කියන මුසාවාදය, මිත්‍යාදෘෂ්ඨිය ගැන පිංචන් ඔබ පරෙස්සම් වන්න. නැවත නැවත පිංකම් සිදුකරමින් ගෙවී යන කුසල් සංස්කාරයන් තව තව වඩවා ගන්න. පිංචන් ඔබ අත්විඳින්නා වූ අකුසල් සංස්කාරයන්ගේ විපාකයන්ද, දුකද නැවත නැවත පිංකම් සිදුකරමින් රැස්කරන්නාවූ කුසල් සංස්කාරයන්ගේ ශක්තියෙන් යටපත් කර නැගී සිටින්න.

ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා, මේ මොහොතේ පිංචන් ඔබගේ දැසින් කඳුලක් ගලනවා නම්, ඒ ඔබ පෙර ජීවිතයේදී අනුන්ගේ ජීවිතයකට කඳුලක් දුන් නිසාමයි කියලා. ඔබ මේ මොහොතේදී

සතුටින් සිතාසෙන්නේ නම් ඒ පෙර ජීවිතයේදී ඔබ අනුන්ට සතුටක් දුන් නිසාමයි කියලා. එසේ නම් පිංවත් ඔබගේ සිතහවටත් කඳුලටත් හේතුව ඔබගේ අතීත සංස්කාරයෙන්ගේ ඵලයයි. මෙසේ විවේකීව, හේතුඵල ධර්මයන්ට අනුව ජීවිතය දකින්න. මේ දැකීම ඔබට අත්‍යවශ්‍යයි, ධර්මය කෙරෙහි අවල සද්ධාව සකස්කර ගන්න. මේ ධර්මතාවයන් ගැන විශ්වාසයක් නැති මනුෂ්‍යයා නැවත මනුෂ්‍ය ජීවිතයක් ලැබුවත් මිත්‍යාදාෂ්ඨික භාවයට පත්වෙනවා. ඊට අමතරව කර්මය කර්මඵල ගැන විශ්වාසයක් නැති නිසා, දානය කෙරෙහි ඇති උදාසීනභාවය නිසා දුප්පත්වෙලයි උපත ලබන්නේ. මෙහෙම උපතක් සකස්කරගත් මනුෂ්‍යයෙක් ගැනයි පහත සටහන.

මොහු මධ්‍යම පංතික ජීවිතයක් ගතකළ මහත්මයෙක්. විවාහවෙලා දරු මුණුබුරන් සිටියා. මොහු කවදාවත් සිල් සමාදන්වුණේ නැහැ. දන් දෙන්ත ගියේ නැහැ. මොහුගේ දර්ශණය වුනේ “මම වැරදි කරන්නේ නැහැ. එම නිසා මට පිං කිරීමට අවශ්‍යතාවයක් නැහැ” කියන එකයි. මේ කෙනා මනුෂ්‍යයන්ට උපකාර කළා. ඒත් කර්මය කර්මඵල ගැන විශ්වාසයෙන් නොවෙයි. එම නිසා ඔහු කළ යහපත් දේවල් හුදු ඒ මොහොතේ සතුට ලැබූ ක්‍රියාවන් පමණක් වුණා. මේ මනුෂ්‍යයා අවුරුදු 65 ක් පමණ ජීවත්වී මියයනවා. මොහුගේ මරණින් පසුව හිඤ්චක් උතුම් සමාධියෙන් අරමුණුකර බලනවා මොහු කිනම් තැනක නැවත උපත සකස්කරගත්තාද කියලා. එවිට හිඤ්චට දර්ශනය වන්නේ දුප්පත් පැල්පතක උපත ලබා සිටින කළු පැහැති දරුවෙක්. පෙනුමෙන් හිඤ්ච අනුමාන කළේ ඒ දුව්ඩ දරුවෙක් බවයි. ඒ කියන්නේ මේ මනුෂ්‍යයා තමන් අකීකරුභාවයෙන් ගත් දාෂ්ඨිය නිසා සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනය අහිමිකරගත් බවයි. දැන් මොහු මිත්‍යාදාෂ්ඨිකභාවයට පත්වී අවසන්. මේ විනාශයෙන් මොහු කවදා ගොඩ එන්නද? එය දැන් සිහිනයක් පමණයි. මේ සා අර්ථවත් වටිනා දහමක හිමිකරුවෙක්ව ඉපදිලා, තම තමන්ට ඕනෑ ආකාරයට ධර්මය ගලපාගැනීමට යාම නිසා මොහු සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනය අහිමිකර ගත්තා. ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ අවබෝධයෙන් දේශනාකර වදාළ ධර්මය පිංවත් ඔබ විසින් ඔබේ දාෂ්ඨිත්ව අනුව අර්ථ දක්වන්න යන්න එපා. එහෙම වුණොත් එහි විපාකය ඔබට ශාසනය අහිමිවී මිත්‍යාදාෂ්ඨිකභාවයට පත්වීමයි.

පිංවත් ඔබට පෙනෙනවා ශාසනයේ අර්ථයන් බෙහොම වේගයෙන් අතුරුදන් වෙමින් යන ස්වභාවය. ධර්මයේ සන්දිච්ඨික ගුණය ගැන වර්තමානයේ බොහොම අඩුවෙනුයි කථා කරන්නේ. ධර්මයේ අර්ථය වන චතුරාර්ය සත්‍යය ධර්මයේ මුල්ම ආර්ය සත්‍යය වන “දුක” වෙනුවට “සැප” කියන කාරණය දකින්න කැමැති ප්‍රචණතාවක් සමාජය තුළ තිබෙනවා. මේ ප්‍රචණතාවය වැඩිවෙන්න වැඩිවෙන්න අපි මොකක්ද ලෝකය තුළ දකින්නේ? ඒ මිත්‍යාදාෂ්ඨිකභාවය වැඩිවීම. තෙරුවන් කෙරෙහි සද්ධාවෙන් තොරව දාෂ්ඨිත්, මතවාද කරපින්තාගත් බෞද්ධයන්ගේ වැඩිවීම. මේවා කම්පාවිය යුතු දේවල් නොවේ. හේතුඵල ධර්මයන්මය. ධර්මයේ සැබෑ අර්ථයට පිටුපාන සම්බුද්ධ දේශනාවන් වැරදි ආකාරයට අර්ථ දක්වන කිසිම ගිහි පැවිදි පිංවතකුට මේ ජීවිතයෙන් පසු ශාසනයේ රැකවරණය උරුමවෙන්නේ නැහැ. මිත්‍යාදාෂ්ඨිකභාවයේ අඳුර රැදි හව ගින්දරයි උරුම වෙන්නේ. පිංවත් ඔබ ධර්මයේ අර්ථයෙන් ඇත්වෙන්න ඇත්වෙන්න ලෝකයේ මිත්‍යාදාෂ්ඨිකභාවය වැඩිවෙනවා. තෙරුවන් කෙරෙහි සද්ධාවෙන් යුත් බෞද්ධයන් අඩුවෙනවා. සමහර පිංවතුන් බොහෝම වේදනාවෙන් කථා කරනවා සිංහල බෞද්ධ අම්මලා දරුවන් උපරිම දරුවන් දෙදෙනයි හදන්නේ. මුස්ලිම් දුව්ඩ අම්මලා දරුවන් ගොඩක් හදනවා කියලා. මේ හේතුවෙන් බෞද්ධයන් අඩුවීගෙන යනවා කියලා. පිංවත් ඔබ කලබල වෙන්න එපා. මේවා හේතුඵල ධර්මයන්. ඔය සෑම දුව්ඩ, මුස්ලිම් අම්මා කෙනෙකුගේම කුසේ උපදින්නේ, මේ උතුම් සද්ධර්මයේ අර්ථයන්ට පිටුපෑ දාෂ්ඨි, මතවාද නිසා ශාසනය අහිමිකරගත් බෞද්ධයන්මයි. ඉහත කරුණු කාරණා පිංවත් ඔබ ධර්මානුකූලව නොසිතා, දාෂ්ඨිගතව සිතන්නට ගියොත්, ඒ හේතුවෙන් ද්වේෂය සකස්කර ගතහොත් පිංවත් ඔබටද මිලිභ උරුමය එවැනි මව්කුසක් වීමට පුළුවන්.

ලෝකය ලෝකයේ ස්වභාවයෙන් පවතීවී. පිංවත් ඔබ ධර්මයේ ස්වභාවයට එන්න. ඔබ තෙරුවන් සරණ ගිය උපාසක, උපාසිකාවක් වෙන්න. කර්මය කර්මඵල විශ්වාසයෙන් ජීවිතය දකින්න. එවිට ඔබට පුළුවන් සිංහල, දෙමළ, මුස්ලිම්, බෞද්ධ, ක්‍රිස්තියානි සෑම මව්කුසක්ම දුක බව දකින්න. ලෝකය අනතුරුදායකයි.

බොහෝම පරෙස්සමෙන් පරිහරණය කරන්න. ලෝකය යනු පංචඋපාදානස්කන්ධයම බව දකින්න. මේ මොහොතේ ජාතිය සිංහල, ආගම බුද්ධාගම සහිත උප්පන්න සහතික හිමි ඔබ එහි අර්ථයන් නොගැලපෙන ආකාරයට දෘෂ්ඨිගත වුවහොත් ඔබ මියගොස් හරියටම මාස 9 කට පසු ජාතිය ආගම හින්දු, මුස්ලිම්, ක්‍රිස්තියානි යැයි සඳහන් උප්පන්න සහතිකයක හිමිකරුවෙක් වීමට ඔබට හැකිය. මේ සියල්ල සංස්කාරයන්ගේ හේතුවල ධර්මයන්ය. කොතැනකවත් වරදක් නොමැත. ඔබට වැරදුණිද ධර්මයට වරදින්නේ නැත. ධර්මයට බෞද්ධ, ක්‍රිස්තියානි, හින්දු, මුස්ලිම් හේදයක් නොමැත. සංස්කාරයන්ගේ ස්වභාවය මත කින්දුව ලබාදීම ධර්මයේ අර්ථයයි. එහෙත් මේ උතුම් මොහොතේ පිංවත් බෞද්ධ ඔබට අන් සියල්ලන්ටම වඩා ආශ්චර්යමත් භාග්‍යයක් ඇත. ඒ සම්මා සම්බුද්ධ ඥාණයෙන් තුන් ලෝකය අවබෝධකොට වදාල උතුම් ශාස්තෘන්වහන්සේ නමකගේ ශ්‍රී සද්ධර්මයේ උරුමය ලැබීමයි.

මුළු ලෝකයම එක ගොඩකට දමා ඔබ බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ගොඩට විත් ලෝකය දකින්න.

ලෝකය විසින් දකින ලෝකය හුඟාක් සංකීර්ණයි. එම ලෝකය තුළ බෞද්ධ, හින්දු, ක්‍රිස්තියානි, මුස්ලිම්.... පිං, පව්, හොඳ, නරක, සාමය, යුද්ධය..... මේ සියල්ලම තිබෙනවා. බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරන ලෝකය මීට වඩා හුඟාක් සරළයි. චතුරාර්ය සත්‍ය ධර්මය ගත්තත්, පටිච්ඡසමුප්පාද ධර්මය ගත්තත් අවිද්‍යාව විසින් සංකීර්ණභාවයට පත්කර ඇති ලෝකය බොහෝම සරළ තැනකට ගෙනෙනවා. තෘෂ්ණාව කියන එකම කාරණය නිසා ලෝකය අල්ලාගන්නා ස්වභාවයත්, තෘෂ්ණාව කියන එකම කාරණය ප්‍රභානිය කිරීමෙන් ලෝකයෙන් මිදෙන ස්වභාවයත් බොහෝම අර්ථවත්ව දේශනා කර තිබෙනවා. පිංවත් ඔබ තෘෂ්ණාව කියන කාරණයෙන් මුළු ලෝකයටම බැඳී සිටියත්, එම ලෝකය කියන සංකීර්ණ කාරණය බුදුරජාණන් වහන්සේ ඔබ තුළින්ම සකස්වෙන රූප, වේදනා සංඥා, සංඛාර, විඤ්ඤාණ කියනා කරුණු පහ තුළට ගේනවා. මුළු ලෝකයේම ක්‍රියාකාරීත්වය පංචඋපාදානස්කන්ධය තුළට ගේනවා.

08. පෙර ආත්මයේ නතර කළ තැනින් අරඹන්න

ධර්මය මේ සා සරළව පිංවත් ඔබට දේශනා කළ බුදුරජාණන් වහන්සේ, ඇට්ටේරියා වනයක වැඩසිටිමින්, තම අතට බිම වැටී තිබූ ඇට්ටේරියා කොළ අහුරක් ගෙන දේශනා කරනවා ‘මහණෙනි මම අවබෝධ කරගත් ධර්මය මේ ඇට්ටේරියා වනයේම ඇති කොළවලට සමාන බවත්, මා විසින් දේශනා කළ ධර්මය මගේ මේ අතේ ඇති කොළ ප්‍රමාණය තරම් බවත්. එසේ නම් බුදුරජාණන් වහන්සේ අවබෝධ කළ ධර්මයෙන් මොන තරම් සුළු ප්‍රමාණයක්ද ලෝකයාට දේශනාකර ඇත්තේ. පිංවත් ඔබට නිවීමේ මාර්ගයට පමණක් අදාළ පුංචි ධර්මයක් මේ තරම් සරළව දේශනා කරලත්, එම ධර්මය නාසා අපේ ඇත්තෝ මේ සා දෘෂ්ඨි මතවාද ශීලවෘත්තවල පැටලෙනවා නම් බුදුරජාණන් වහන්සේ අවබෝධකොට වදාළ ධර්මයෙන් අඩක් හෝ අපට දේශනා කළා නම් අපි සියල්ලන් මොන විනාශයක් සිදුකරගනීද? බුදුරජාණන් වහන්සේලා සතු මහාකරුණා ඥානය නිසාමයි ලෝකයාට හවනිරෝධයට අවශ්‍ය කරුණු කාරණා පමණක් දේශනා කරන්නේ. ඉකුත් (සතියේ) සටහනේ පෙර සඳහන් කළ “පව් නොකරනවා නම් පිංකරන්න අවශ්‍ය නැහැ” දෘෂ්ඨිය ගැනීම නිසා ඔහු මේ මොහොතේ සිටින්නේ මිත්‍යාදෘෂ්ඨික මනුෂ්‍ය ජීවිතයක. මොහුට මේ ජීවිතයේදී දැනීමක්වත් නැහැ මොහු පෙර ජීවිතයේදී බෞද්ධයෙක් කියලා. තමා විසින් තමාටම කරගන්නා වූ මීට වඩා විනාශයක් තිබෙනවාද? මේ සා විනාශයක් තමා තමාටම කරගන්නේ “මම” කියලා ගොඩනගාගන්නා සක්කාය දිට්ඨිය නිසා. අප්‍රමාණ දුකෙන් පිරි අප්‍රමාණ ගහනයකින් පිරි සතර අපාය අභිබවා මේ උතුම් මනුෂ්‍ය ජීවිතය ලැබීමට පෙර ජීවිතයේ අප්‍රමාණ පිංකම් කළ පිංවතුනේ... මොහොතක් විවේකීව සිතන්න. පිංවත් ඔබ ගිය ජීවිතයේදී නතර කළ තැනක් තිබෙනවා. ඒ නතර කළ තැන බොහෝම පාරිශුද්ධ තැනක්. පාරිශුද්ධයි කීවේ දානයෙන්, ශීලයෙන්, සද්ධාවෙන් පාරිශුද්ධ නිසා. දැන් ඔබ මෙතෙහි කරන්න හේතුඵල ධර්මයන්ට අනුව, පිංවත් ඔබ අනුමාන කරන්න ඔබ ගිය ජීවිතයේදී මනුෂ්‍යයෙක් කියලා. සිංහල බෞද්ධයෙක්මය කියලා. පිංවත් ඔබ මතසින් සිහිපත් කරන්න සුදු වත් දරාගෙන වයස අවුරුදු අසූපහක්, අනුවක් වෙනතුරු ශිල්ප සමාදන්ව සමාදන් වූ ශීලය ආරක්‍ෂාකරගත් හැටි.

පිංවත් ඔබ මෙතෙහි කරන්න මහා සංසර්ණයේ අවවාද, අනුශාසනා ලබපු හැටි. දන් පුජාකළ හැටි. මේ කුසල් සංස්කාරයන් සිදුකරමින් ඔබ කුමක්ද පුර්වතා කරන්න ඇත්තේ. මේ ධර්මද්වීපයේම උපත ලබන්න කියලයි. මේ ධර්මද්වීපයේම උපාසක උපාසිකාවක් වේවා කියන පැතුමයි. පිංවත් ඔබ දක්ෂවෙන්, තරුණ මහලු සැවොම ඒ යටගියා වූ මතකය නැවත මතුකොටගන්න. එවිට පිංවත් ඔබට නතර කළ තැනින් නැවත පටන් ගන්න පුළුවන්. එසේ නොවුනහොත් පිංවත් ඔබලා උත්සාහගන්නේ මූල ඉඳන් නැවත අලුතින් පටන් ගන්න. තරුණයෙක් තරුණියෙක් නම් ඔහු හෝ ඇය සිතනවා වයසට යන්න ඕනේ සිල්ප සමාදන් වෙන්, දන්දෙන්, ධර්ම මාර්ගයේ ගමන් කරන්න කියලා. එම වැරදි අදහසට ඉඩදෙන්න එපා. තරුණ කාලයේදීම සුදු වත් දරාගත් උපාසක උපාසිකාවක් වෙන්න. එහෙම වුණොත් පමණයි ඔබ මේ ජීවිතයේදී ප්‍රමාදී නොවුණා වෙන්නේ. පිංවත් ඔබ තරයේම විශ්වාස කරන්න අතිත ජීවිතයේදී ඔබ දෘෂ්ඨි මතවාදයන්ගේ ග්‍රහණයට නතු වූ බෞද්ධයෙක් නොවන බව. එසේ වුවානම් හේතුඵල ධර්මයන්ට අනුව ඔබ මිත්‍යාදෘෂ්ඨික භාවයෙන් තමයි උපත ලබන්නේ. එම නිසා පිංවත් ඔබ තුළින්ම ඔබ සහතිකයක් ලබන්න. ගිය ජීවිතයේදී ඔබ තෙරුවන් සරණ ගිය බෞද්ධයෙක්මය කියලා. ඔබේ පිහිට රැකගෙන පැමිණි සද්ධර්මයේ උරුමය, අසත්පුරුෂ ආග්‍රය අකීකරුභාවය නිසා දෘෂ්ඨිමතවාදවල, අත්‍යාශීලවෘත්තවල සිරකොට දමන්න එපා. එය ඔබ විසින්ම ගොඩනගා ගත් දෙය ඔබ විසින්ම විනාශ කර දැමුවා වෙනවා.

ඉහත සටහන අර්ථවත් වෙන්න පහත සටහන ඔබට උපකාරවේවි.

මේ රටේ ජීවත්වන ප්‍රභූ කාන්තාවක් සිටිනවා. ඇය ධනයෙන් බලයෙන් අනුනයි. ඇය මහේශාඛ්‍යා කාන්තාවක්. හිඤ්චක් උතුම් සමාධියෙන් අරමුණුකර බලනවා ඇයගේ පෙර ජීවිතය ගැන. එවිට හිඤ්චට දර්ශනය වෙන්නේ ඇය ගිය ජීවිතයේදී මනුෂ්‍ය ලෝකයේම කාන්තාවක් බවයි. හිඤ්චට ඇයව දර්ශනය වී

ඇත්තේ ඇය ගිය ජීවිතයේදී මහලු වයසේදී ද, තරුණ වයසේදී ද සුදු වත් දරාගත් කාන්තාවක් බවයි. ඒ කියන්නේ ඇය තරුණියක්ව සිටි අවධියේ පටන් මියයන තුරාවට ශීලයම ජීවිතය කරගත් කාන්තාවක් බවයි. දැන් පිංවත් ඔබ හේතුඵල ධර්මයන්ට අනුව ඇයගේ මේ ජීවිතය දකින්න. මේ ජීවිතයේදී ඇයට මහේශාඛා භාවය ලැබුණේ අන් කවුරුත් දුන් නිසා නොව පෙර ජීවිතයේ ශීලයේ ආනිසංස ධර්මයන් නිසාමයි. දෙවියෙක්, බ්‍රහ්මයෙක් එසේත් නැතිනම් ඇයගේ ස්වාමීපුරුෂයා ඇයට දුන් මහේශාඛා භාවයක් නොවේ. ඇයම කර්මය කර්මඵල විශ්වාසයෙන් ආරක්‍ෂා කළා වූ ශීලයේ බලයයි. ගිය ජීවිතයේදී ඇය විසින්ම රැස්කළ කුසල් සංස්කාර සුවසේ මේ ජීවිතයේ අත්විඳින මහේශාඛා ඇය මේ ජීවිතයේ හරි අඩක් පමණ මේ දක්වා පැමිණියද ගිය ජීවිතයේ නතර කළ තැනින් මේ දක්වා තම ජීවිතය පටන්ගත් බවක් දකින්නට නැත. ඇයගේ මහේශාඛා භාවය නිසාම ගිය ජීවිතයේදී ශීලයේ ආනුභාවයෙන් ලැබූ කුසල් සංස්කාර විඳිනවා පමණක්මය. ගිය ජීවිතයේදී දිවි පරදුවට තබා රැකී ශීලය නෙක්කම්මය උදෙසා නොව හවයේ සැප උදෙසා චේතනා සකස්කර ගෙන එහි ඵලයක් මේ ජීවිතයේදී ලැබ ප්‍රමාදිභාවයට පත්ව හවයේ අනතුරුදායක බව ඇය දැන් අත්විඳින්නීය. කුසල් සංස්කාරයන්ගේ අනතුරුදායක බව ඇය දැන් අත්විඳින්නීය.

නැවතත් සටහන් කරමි සංස්කාරයෝ අනතුරුදායකයි ප්‍රවේශමෙන් පරිහරණය කරන්න. මහ නොමහ නිවැරදිව හඳුනාගන්න. හේතුඵල ධර්මයන් නොදකිමින් පිංවත් ඔබ කුසල් සංස්කාරයන් පරිහරණය කළොත් එම කුසල් සංස්කාරයන්ම ඔබව සතර අපායට වැටීමටත් පාර පෙන්නාවි. ඉහත කාරණය නුවණින් මෙනෙහි කර පිංවත් ඔබ ඔබේ පිංවත් ජීවිතයේ ධනය, බලය, රූපය හේතුඵල ධර්මයන්ට අනුව ගලපා බලන්න. ඒවා සකස්වීමට බලපෑ හේතුවක් ධර්මානුකූලව හඳුනාගන්න. ගිය ජීවිතයේ පිංවත් ඔබ නතර කළ තැනින් මේ ජීවිතය පටන් ගන්න. ගිය ජීවිතයේ පිංවත් ඔබ නතර කළේ සුදුවත් දරාගෙනමයි. එසේ නම් මේ ජීවිතයේදී තරුණ විශේදීවත් පිංවත් ඔබ සුදුවත් දරාගත් උපාසක උපාසිකාවක් වෙන්න. ඔබට මේ උතුම් මනුෂ්‍ය ජීවිතය ලබාදීමට උපකාරී වූ ධර්මයට ගරුකරන්න. පිංවත් ඔබ හිතන්නේ ඔබේ පරම්පරාවෙන්, දෙමාපියන්ගෙන්, දේපල නිසා, අධ්‍යාපනය නිසා, ලබාගත් නිලතල නිසයි මේ සශ්‍රීක භාවය ලැබුණේ කියලා. ඔය සමහරු කියන්නේ කවුරුත් නිසා නොවෙයි මමයි දහදුක් විදගෙන අධ්‍යාපනය හදාරල මේ තැනට පැමිණියේ කියලා. පිංවත් ඔබ දුක්විඳල තමයි ඔය තැනට ආවේ. එය සම්පූර්ණ සත්‍යයක්. නමුත් මේ සියල්ලටම ඔබට, මට නොපෙනෙන ධර්මතාවයක් තිබෙනවා. හේතුඵල ධර්මයක්. ඒ පෙර ජීවිතයේදී ඔබ විසින් සකස්කොටගත් කුසල් සංස්කාරයන්ගේ ශක්තියයි. එම නිසා පිංවත් ඔබ තෙරුවන් කෙරෙහි කෘතගුණ දක්වන්න. ශීලය, දානය කෙරෙහි කෘතගුණ දක්වන්න. කෘතවේදී මනුෂ්‍යයෙක් වෙන්න. මිථ්‍යාදාෂ්ඨියට, දුෂ්ශීලභාවයට, මසුරු බවට ඔබේ ජීවිතය තුළින් ඉඩකඩ සලසා ඔබේ ජීවිතයට ඔබ ද්‍රෝහිවෙන්න එපා. ගුණමකු වෙන්න එපා. ධර්ම මාර්ගය අර්ථවත්ව වඩමින් අතීතයේ ඔබ රැස්කළා වූ කුසල් සංස්කාරයන්ගේ උපරිම ඵලය නෙලාගත් ඥානවන්ත උත්තමයෙක් වෙන්න. මේ හව ගමනේ සතර අපායන්හි කවදාකවත් අතරමං නොවන්න. මෙන්න මේ උතුම් අරමුණ උදෙසාමයි මේ ජීවිතය පිංවතුන්ලාට ලැබුණේ. එම නිසා අතීත මතකය මතක් කරගෙන ප්‍රමාදී නොවී අප්‍රමාදී වෙන්න. කුසල් අකුසල් සියලුම සංස්කාරයෝ අනිත්‍ය බවම සිතන්න. ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා මේ ජීවිතයේදීම නිවන් අවබෝධයෙන් සැනසීම සඳහා, සතර අපායෙන් මිදීම සඳහා පිංවත් ඔබ කාරණා හතරකින් සම්පූර්ණ විය යුතුය කියලා. එම කාරණා හතර තමයි සද්ධාව, චීර්යය, හිරි ඔතප් කියන්නේ. හිරි ඔතප් කියන්නේ ශීලය. පිංවත් ඔබ ලැජ්ජා බය දෙක සකස්කොට ගන්න ඕනේ. නැවත තිරිසන්, ප්‍රේත, අසුර, නිරයට නොවැටෙන්න. මෙතනදී තමයි ඔබ තුළ අයෝමය චීර්යය සකස්කරගත යුත්තේ. එසේ නොමැතිව පිංවත් ඔබ කාමච්ඡන්දයට යටවී ‘මට පාරමී මදි’, එසේත් නොමැතිනම් ‘ලෝභ, ද්වේශ, මෝහ අඩු වූ ත්‍රිහේතුක ප්‍රතිසංධියක් ලබා ගන්න තව ගොඩාක් සසර යන්න තිබෙනවා’ මෙවැනි කපා සද්ධාව චීර්යය මදබවේ ප්‍රතිඵලයක් මිස ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේගේ අර්ථ දැක්වීම නම් නොවේ. නමුත් බුද්ධකාලීන සමහර සිදුවීම් තිබෙනවා පෙර අදහස් සනාථ කර දක්වන්න. මෙහිදී අප නිහතමානීව දකින්න ඕනේ අප තුළ සද්ධාව, චීර්යය, හිරි ඔතප් හීන නිසාමයි ඉහත නිදහසට කාරණා සොයන්නේ කියලා. අප විසින් නිදහස උදෙසා පෙළගස්වන ඉහත කාරණා අපේ කෙලෙස්වල දිග පළල මිස ධර්මයේ සන්දිඨික ගුණයේ වරදක් නම් නොවේ. හිස ගිනිගත්තෙක් එම ගින්න නිවන්න වෙහෙස ගන්නේ යම්සේද මේ හවගින්නෙන් මිදීමට

එපමණටම වෙනෙස ගන්න යැයි බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරන්නේ, භවයේ තව දුරටත් සැරිසැරීම අනතුරුදායක බව කියාදීමටය. එම සිතුවිල්ල තුළ ඇති දුක් ගින්දර කෙරෙහි බිය ඇති කරගන්න. ධර්මය කෙරෙහි විශ්වාසය ඇතිකොට ගන්න. ඔබ තුළ නැති වීර්යය එවිට ඇති වේවි සිත නැමති මාරධර්මය විනිවිද දැකීමට.

09. ශිෂ්‍ය ජීවිතයේ ප්‍රධාන අභියෝග – I

භික්ෂුව මෙම ලිපිය සටහන් කරන්නට වසර දෙකකට පමණ පෙර හඳුනාගත් පවුලක් හිටියා. මේ පවුලේ සාමාජිකයන් සංඝයා කෙරෙහි බොහෝම ගෞරවය ඇති පින්ට දහමට ලැදි අයයි. මේ පවුලේ එකම පිරිමි දරුවාට වයස අවුරුදු 15 ක් පමණ වන පාසල් විශේෂී රිය අනතුරකින් මරණයට පත්වෙනවා. ගාලුපාරේ ගමන් කළ නගරාන්තර සුබෝපහෝගී බස් රථයක නැගී තම ඥාති නිවසකට යමින් සිටියදී මෙම අනතුර සිදුවන්නේ. අධික තුවාල සහිතව දරුවා බස් රථයක තුළදීම මියයනවා. මේ අනතුර සිදුවී හරියටම අවුරුද්දයි මාස අටකට පසු දිනක භික්ෂුව සමාධියෙන් පසුවන විටක මේ දරුවාව අරමුණු කර බලනවා. එවිට භික්ෂුවට අරමුණු වූ දර්ශනය මෙහි සටහන් කරනවා.

මුලින්ම භික්ෂුවට අරමුණු වන්නේ මේ දරුවා පෙර ජීවිතයේදී උපත ලබා සිටි ස්වභාවය. මේ දරුවාගේ පෙර භවය දර්ශනය වන්නේ වයස අවුරුදු 70 ක් පමණ පිරිමි අයෙක්. ඔහු හැඳගෙන සිටින්නේ සරමක් සහ කර නැති කමිසයක් වැනි ඇඳුමක්. මේ කමිසය බොත්තම් කාස මහපු එකක් නොවෙයි. ඔබ දැකලා ඇති පැරණි මනුෂ්‍යයෝ උඩුකයට අදින ඇඳුමක් තිබෙනවා පැත්තෙන් ගැට දෙකක් දාලා තමයි එය අදින්නේ. මෙවැනි ඇඳුම් ප්‍රභූ පිරිස් එහෙම නැතිනම් වැදගත් පිරිස් අදින්නේ නැහැ. ඒ අයගේ සේවක පිරිස්, අතවැසි පිරිස් තමයි එවැනි ඒවා අදින්නේ. ඒ කියන්නේ ප්‍රභූ පිරිස් වලට සේවය කරන අය. රිය අනතුරින් මිය ගිය දරුවාද පෙර ජීවිතයේ මෙවැනි ප්‍රභූ පවුලකට සේවය කළ කෙනෙක්. ඔහු වයස අවුරුදු 70 ක වයස් සීමාව ඉක්මවා ගිහිල්ලා මියගියාට පසුව ලැබූ ප්‍රතිසන්ධිය තමයි මේ දරුවා.

දැන් ඔබට වැටහෙනවා ඇති මේ හදිසි අනතුරින් මිය ගිය දරුවා පෙර ජීවිතයේදී කවුරුන්ද කියලා. මිලහට භික්ෂුව අරමුණු කර බැලුවේ හදිසි අනතුරින් මිය ගිය පසු මේ දරුවා කොතැනක උපත ලැබුවේද යන්නයි. මොහු උපත ලබන්නේ, මේ මනුෂ්‍යයන් ඇසුරේම ජීවත්වෙන ප්‍රාථමික දෙවියෙක් හැටියටයි. ප්‍රාථමික දෙවියෙක් යැයි කීවේ මේ අය දිව්‍යතලවල ජීවත් වෙන මහේෂාඛ්‍යා දෙවිවරු නොවන නිසයි. මනුෂ්‍ය ලෝකය තුළ යම් යම් උපාදානයන් කෙරෙහි තෘෂ්ණාව සකස් කරගෙන මනුෂ්‍යයන් ඇසුරේම ජීවත්වෙන දිව්‍ය ස්වභාවයක්. මේ දෙවියාගේ ඇඳුමේ ස්වභාවය දැක්කම භික්ෂුවට හිතුවා මොහුව බබා දෙවියන් යැයි හඳුන්වන්න.

වයස අවුරුදු 15 ක් පමණ පෙනුමැති සාමාන්‍ය මහත දරුවෙකුගේ රූපයක් සහිත දණහිස ප්‍රමාණයට දිගැති සුදු කලිසමක් සහ කොලරය නොමැති කර පළල් සුදු කමිසයක් හැඳගෙන සිටියා. සුදු හිස් වැස්මක් පැළඳගෙන සිටියා.

මේ ඇඳුම් කට්ටලයේ ඉහත ස්වභාවය දකිනකොට භික්ෂුවට මතක් වූණේ උපාධි ප්‍රදානෝත්සවයකදී උපාධි ලබන්නකුගේ ස්වභාවය. වෙනසකට තිබුණේ කලිසමේ කෙටි බව විතරයි. මේ අනතුරින් මියගිය දරුවාගේ අම්මාත් කොළඹ ප්‍රධාන පාසලක ගුරුවරියක්. මේ දරුවාත් කොළඹ ප්‍රධාන පාසලක අධ්‍යාපනය හදාල ගිණියෙක්. මේ සියල්ල සමග සසඳනකොට මේ දරුවා මියයන මොහොතේ, තමන් අනාගතයේදී හොඳින් ඉගෙනගෙන උපාධිධාරියෙක් වෙනවාය යන ලෙසින් ඇතිකරගෙන තිබූ උපාදානය මතුවී, ඒ උපාදානයට අදාළව එම දිව්‍ය ස්වභාවයේ රූව ගුණ සකස් වූවාද විය හැකිය. මේ දරුවාගේ පෙර ජීවිතයත්, මතු ජීවිතයත් ගැන අරමුණු කර බලද්දී භික්ෂුවට මේ දරුවා මෙවැනි කුරිරු ආකාරයට වයස අවුරුදු 15 කදී පමණ හදිසි අනතුරකින් මියයෑමට හේතුවූණ කර්ම විපාකය කුමක්ද යන්න දර්ශනය වූණා. භික්ෂුවට දර්ශනය වූණේ බොහෝම තියුණු මුවහත තිබෙන කැත්තක්. ඒ ගම්වල මිනිසුන් කැළෑ එළිකරන්න ගන්න බොහෝම තියුණු මුවහත සහිත කැත්තක්. ඒ මුවහත සහිත කැත්තෙන් තැඹිලි පැහැයට හුරු සර්පයෙක් කැලී කැලී වලට කපනවා. මෙන්න මේ සර්පයා කැලී කැලී වලට කපා දමා මැරූ කර්ම විපාකය තමයි දරුවා මේ ජීවිතයේදී රිය අනතුරකින් මරණයට පත්කර දමන්නේ.

ඔබ දැන් මේ හිඤ්ච සටහන් කළ උතුම් සමාධිය තුළදී අත්දැකූ සන්දිට්ටික ධර්මය ඔබේ නුවණින් හොඳින් ගලපාගන්නා ඕනේ. මොකද මේ හුදු කථාවක් විතරක් නෙවෙයි. ඔබට අවංකවම මේ සසර දුක නිමාකර ගැනීමට අවශ්‍යනම් ඊට අවශ්‍ය කමටහනක් මේ කථාව තුළ අන්තර්ගතව තිබෙනවා. ඒ විතරක් නොවෙයි. ඔබට මේ දුකින් පිරි සංසාරයෙන් එතෙර වීමට අවශ්‍ය නම් ඔබ තුළ ඇති කරගත යුත්තේ, මුලින්ම සංසාරය පිළිබඳව බියයි. සංසාරයේ බිය නොදකින්නා සංසාරය, මගේ කරගන්නවා. සංසාරය බිරිඳ, දුව, පුතා කරගන්නවා. ආශ්වාදයන්මයි දකින්නේ. ඒ නිසා ඉහත කථා ප්‍රවෘත්තිය ඔබට සසර බිය ඇති කර ගැනීමට හුභාක් උපකාරී වෙනවා.

දැන් බලන්න මේ හදිසි අනතුරින් මිය ගිය 15 හැවිරිදි ප්‍රධාන පාසලක අධ්‍යාපනය ලද මේ දරුවා පෙර ජීවිතයේ උපත ලබලා සිටියේ ප්‍රභූ පවුලක මෙහෙකරුවෙක් හැටියට. මේ මෙහෙකරුවා වයස අවු 70 පමණ ජීවත්වෙලා මියගියාට පසුව තවත් අම්මා කෙනෙකුගේ මව්කුසේ පුතෙක් හැටියට උපත ලබනවා. දැන් බලන්නකෝ මේ අම්මා, තාත්තා මගේ පුතේ කියලා අප්‍රමාණ සෙනෙහසක් දැක්වුවේ කාටද? ඔහු පෙර ජීවිතයේ කවුරුවෙලාද සිටියේ. අවුරුදු 70 පමණ වයසක මනුෂ්‍යයෙක් තමයි මැරිල මේ නැවත ප්‍රතිසංධිය ලැබුවේ. ඔබ එහෙම නම් දෙවියනේ මේ නළවලා තිබෙන්නේ පෝෂණය කරලා තිබෙන්නේ කාටද? ඔබට සිතෙන්නේ නැද්ද අනේ මම නළවලා තිබෙන්නේ පෝෂණය කරලා තිබෙන්නේ අර වයසක මනුෂ්‍යයා ව කියලා. ඒ ප්‍රභූ පවුලේ සේවය කරපු මෙහෙකාර මනුෂ්‍යයා ව කියලා. මේ විදියට පිංවතුනේ ඔබේ ඔඩොක්කුවේ සුරතල් වන ඔය දරුවා පෙර ජීවිතයේ කවුරුන් වෙන්න ඇතිද? වෙන කොහේ හරි ජීවත්ව සිටිය වයසක සීයා කෙනෙක්, වයසක ආච්චි කෙනෙක් සමහරවිට දෙවියෙක්, තිරිසන් සතෙක්, ප්‍රේතයෙක් වෙන්න පුළුවන්. එහෙමනම් ඔබ ඔය මගේ දරුවා...මගේ දරුවා කියලා නළවන්නේ සුරතල් කරන්නේ කාටද? ඔබ ඔය සුරතල් කරන්නේ මෝහය, මූලාව, අනවබෝධය. මෙහෙම කීවාම පිංවත් ඔබ ගිය ජීවිතයේ සිටි කෙනාව මේ ජීවිතයේ ඉපදුනාය කියන ආත්ම සංඥාව ගන්න යන්න එපා. අවිද්‍යාව නිසා සකස් වුණා වූ සංස්කාර හේතුවෙන් හටගන්නා වූ ධර්මතාවයක් යන්න හේතුපල ධර්මතාවයන් අනුව දකින්න උත්සහ ගන්න.

මේ රටේ ජීවත්වෙව්ව බොහෝම ප්‍රභූපෙළේ මහත්මයෙක් සිටියා. ඔහු මියගිහිල්ලා උපත ලබන්නේ ඌරෙක් වෙලා. එතකොට ඒ ඌරු අම්මගේ තන්පුඩුවල එල්ලිලා කිරි ඌරා බොන්නේ කවරෙක්ද? ඌරුපැටියෙක් බව ඇත්ත. ඒ ඌරු පැටියා ගිය ජීවිතේ අර ප්‍රභූ මනුෂ්‍යයා. පිංවතුනේ මනුෂ්‍යයා ශීලයෙන් ඇත් වෙන්න ඇත්වෙන්න ඒ අය ඊළග උපතේදී තිරිසන් අම්මලාගේ පැටවුන් ලෙස ඉපදීමේ ප්‍රතිශතය ඉතාමත් වැඩියි. මනුෂ්‍යයා අතින් මනුෂ්‍ය සාතන, සත්ව සාතන, ඒවාට අනුබලදීම් සිදුවීම වැඩිවන්න වැඩිවන්න, එවැනි අකුසල් කරන අය ඊට සුදුසු විපාකයන් විදීම සඳහා උපදින්නේ බෙලි කැපුම් කා මසට මියයන හරක්, ඌරු, එළු, කුකුල් කුලවලමයි. දැන් අපි නැවතත් අද දරුවාගේ කථාවට යමු....

මෙහි ඉහත සඳහන් කළා මේ දරුවා හදිසි අනතුරකින් ළමා විදේදීම කුරිරු ආකාරයෙන් මියයෑමට බලපාන ලද පෙර ජීවිතයේ කරන ලද කර්මය, මෙන්න මේ හේතුව ඔබට ගොඩක් වැදගත් වෙනවා.

පසුගිය ජීවිතයේදී අර ප්‍රභූ පවුලට සේවය කළ මනුෂ්‍යයා තියුණු කැත්තකින් තැඹිලි පාටට හුරු සර්පයෙක්ව කැලි කපා මරා දමනවා. ගිය ජීවිතයේදී මොහු එම සර්පයා කැලි කපා මරා දමන්නේ යම්සේද, ඒ ආකාරයෙන්ම මේ ජීවිතයේදී මේ දරුවා සුබෝපහෝගී බස් රියේ ගැටුමේදී, ශරීරය බිඳී මියයනවා. බලන්න එතකොට සර්පයෙක් මරා දැමීමේ අකුසලය මොන තරම් බලවත් වුණාද කියලා.

මෙතැනදී බලවත් වෙන්නේ චේතනාව. මොකද මේ සර්පයාගේ වර්ණය දෙස බලන විට මේ සර්පයා දරුණු විෂකුරු සර්පයෙක් නෙමෙයි. අහිංසක ගැරඬියෙක්, පිඹුරෙක් වගේ සර්පයෙක්. මොහුට තිබුණා අවශ්‍ය නම් ඒ සර්පයා ව නොමරා කෝටුවකින් අරගෙන ඇතට විසිකර දමන්න. නමුත් මේ මනුෂ්‍යා තුළ ඇතිවූ ක්‍රෝධ, වෛරී චේතනාව නිසා අර අහිංසක සර්පයා කැලි කපලා මරා දමනවා. ඒ සර්පයා තියුණු

කැත්තෙන් කැලී කැපී යනවිට දඟලනවා දැකලා, ඒ මනුෂ්‍යයා අප්‍රමාන තෘප්තියක් ලබන්න ඇති. අද සමාජයේ මොනතරම් නම් මනුෂ්‍යයෝ, දරුවෝ ඉන්නවද සතුට හිංසා කරලා සතුටුවෙන. හුනෙක්ගේ වලිගය කඩල දමලා, ඒ කැඩුණු වලිගය දඟලන හැටි බලලා සතුටුවෙන.....

මෙතැනදී අපි කාලකන්නි සතුටක් ලබන බව ඇත්ත. නමුත් ඒවායේ විපාක පසු කලකදී ඒවායේ විපාක, අපේ ශරීරය කැලී කැපී යන විපාකයන් ලෙසින් ගෙවන්න අපට සිද්ධවෙනවා. මේ විදිහට කර්මය කර්මඵල ගලපා බලනකොට, වර්තමාන සමාජයේ සිදුවන්නා වූ අධික වාහන අනතුරු නිසා, ආයුධවලින් කපා කොටා ගැනීම් නිසා මියයන, තුවාල ලබන, අතපය අහිමිවන මිනිසුන් දරුවන් කොපමණද? රෝහල් වල හදිසි අනතුරු වාට්ටුවල ප්‍රතිකාර ලබන දහස් ගණනක් රෝගීන් මේ කුමක්ද අත්විදින්නේ? පෙර සංසාරයේ තමා විසින්ම කළාවූ සත්ව සාත්‍යයක්, සත්ව හිංසාවක අකුසල් විපාකයක්.

අපි රියදුරන්ගේ වේගය වැඩිය කියලා දොස් කියනවා. බීමත්ව රිය පදවනවා කියලා දොස් කියනවා. මාර්ග නීති පිළිපදින්නේ නැති කියලා දොස් කියනවා. මේවාත් හේතු තමයි. මෙවැනි හේතු, වේගනා මනුෂ්‍යයා තුළ සකස් වෙන්නේ තවත් අයකුට අදාල අකුසල් විපාකදීමට අවශ්‍ය පරිසරය සකස්කර දීම සඳහාමයි. එක් අයෙක් මුදල් හම්බකිරීමට ඇති ආශාව නිසා වේගයෙන් රිය පදවනකොට, තවත් අයෙක් බීමත්ව රිය පදවනකොට, ඒ තුළින් අලුත් කර්මයන් සකස් කරගනිද්දී, තමාගේ ශීලය බිඳගනිද්දී, ශීලයෙන් ප්‍රමාදභාවයට පත්වෙද්දී, තවත් පුද්ගලයෙක් ඒ ශීලයෙන් ප්‍රමාදභාවයට පත්වූ මනුෂ්‍යයාගේ ක්‍රියාවක් හේතුවෙන්, තමා සංසාරයේ කරන ලද ඵලානිම කර්මයක අකුසල් විපාකය අත්විදිනවා. තමන් කරනා අකුසල් විපාකදීම සඳහා, අකුසල් කරන අය නොදැන නමුත්, එකිනෙකාට උපකාර කරගන්නවා. මේ එකිනෙකාට උපකාර කරගැනීම තමයි වර්තමානයේ සමාජය තුළදී අපි දකින්නේ. එක් පුද්ගලයෙකුට අතීත අකුසල කර්මයන් විපාක දෙනකොට තවත් පුද්ගලයෙක් අලුතින් අකුසල් කර්ම සකස්කර ගන්නවා. ඇයි මේ? සම්මා දිට්ඨියට නොපැමිණි මනුෂ්‍යයාට නැවත නැවත දුක සකස් කර දීමට.

මේ පහළොස් හැවිරිදි දරුවාට තමා පෙර ජීවිතයේදී කරන ලද ප්‍රාණඝාත අකුසල් කර්මය විපාක දීම සඳහා කවුද උපකාර කළේ? තමන් ගමන්ගත් සුබෝපහෝගී බස් රථයේ රියදුරා. ඔහු ශීලයෙන් ප්‍රමාදභාවයට පත්වූ නිසා, සතිය සිහිය ගිලිහී ගිහින් අනතුරුදායක වේගයකින් බස් රථය පැදවීම තමයි දරුවාගේ මරණයට හේතුවූණේ. එම රියදුරා ශීලයක පිහිටි අයෙක් නම් ඔහු තුළ සතිය සිහිය තිබිය යුතුයි. හිරි ඔහු දෙක තිබිය යුතුයි. එහෙමනම් ඔහු දන්නවා වේගය කුමක්ද, සීමාව කුමක්ද කියලා. එසේනම් මුදල් හම්බකිරීමට ඇති තෘෂ්ණාව නිසා අනතුරුදායක වේගයකින් ඔහු තම බස් රථය පදවන්නේ නැහැ. ඔබ සතියෙන් සිහියෙන් තොරවීම නිසා, ඔබ පදවන වාහනයට ගැටී, යටවී කෙනෙක් මියගියහොත් එසේත් නැතිනම් ජීවිත කාලය පුරාවට අඛණ්ඩව සතුටු වෙමින් පත්වුවහොත්, දරුපවුලක් අනාථ වුවහොත් ඔබට පුළුවන්ද තමා හේතුවෙන් සිදුවූ එම විපත අමතක කර දමන්න. කොච්චර අමතක කරදමන්න හැදුවත් ඒවා මතකයට එනවා. ඒ නිසාම තමන් බීමත් භාවයට වැටෙන්න ඉඩ තිබෙනවා. තව තව අකුසල් වැඩිකරගන්නවා. තමන් කවදාහරි මියයන මොහොතේදී මේ සිදුවීම් මතකයට එනවා. අවිද්‍යාවෙන් ඔද්දල්වුණු සිත හරි දක්‍ෂයි, මැරෙන මොහොතේදී මෙවැනි බලවත් අකුසල් කර්මයන් ඔබට මතක්කර දෙන්න. එවිට ඔබ ගැටෙන සිතකුයි මියයන්නේ. ගැටෙන සිතක් මියයන කෙනා දුගතිවලයි උප්පත්තිය ලබන්නේ කියලා ලොවතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කරනවා. බලන්නකෝ ඔබ අධික වේගයෙන් රිය පදවලා වැඩිපුර මගීන් දසදෙනෙක් පටවාගතහොත් ඔබ රුපියල් දහක් වැඩිපුර හම්බකර ගනීවි. ඒත් ඒ රුපියල් දහසට තෘෂ්ණාවෙන් ඔබ රැස්කරගන්නා අකුසලය විසින් ඔබට කල්ප ගණනක් දිගු දුකක් උරුමකර දෙනවා. ඔබ වේගයෙන් රිය පදවලා පැයක් කලින් ඔබේ ගමනාන්තයට පැමිණියොත්, ඔබ ඒ පැය විවේක ගනීවි. ඒත් ඒ වේගය නිසා ඔබ අතීන් අනතුරක් සිදුවුවහොත්, එහි අකුසල් විපාකය හේතුවෙන් ඔබට කල්ප ගණනාවක් සතර අපායවල අවිච්ඡිකිව ප්‍රමදවීමට සිදුවෙනවා. මනුෂ්‍ය ජීවිතයක් ලැබුවත් එය අල්පායුෂ සහිත, රෝගී ජීවිතයක්ම තමයි ලබන්නේ. ඔබ යෝනියේ මනිසකාරයෙන් යුතුව ඇස් දෙක ඇරලා බැලුවහොත්, කන් යොමලා

බැලුවහොත් ඔබට මේ අත්දැකීම් සමාජය පුරාවටම දකින්න අහන්න පුළුවන්. මොනතරම් මිනිසුන්, දරුවන්, අඩු ආයුෂයෙන් මිය යනවද? මොනතරම් මිනිස්සු රෝගාබාධයන්ගෙන් පෙළෙනවද? ඊට සමගාමීව අනිත් පැත්තත් අපි දකිමු. මොනතරම් මිනිස්සු සත්ව සාත්ත කරනවාද? මොන තරම් මිනිස්සු සත්ව හිංසා කරනවාද? බලන්න දෙපැත්ත සැසඳිලා යන විදිහ. මේ ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනාකර වදාල හේතුවල ධර්මයන්මයි.

10. පී. පව් එනවා අපි පසු පස්සේ II

මේ ලිපිය ලියන අවස්ථාවේ හිඤ්ච වැඩසිටින්නේ රජරට ප්‍රදේශයේ ආරණ්‍යයකය. හිඤ්ච වැඩසිටින ගල් කන්දේ ඉහළ කුටියට ගල් කන්ද පාමුල පිහිටි වැව හොඳට පෙනෙනවා. ඉඩේර කාලය නිසා වැව හුඟක් හිඳිලා. ඊයේ රාත්‍රී 8.00 පමණ මුළු කඳුවැටියම දෝංකාර දෙමින් වෙඩි හඩක් ඇසුණා. මෙය මේ ප්‍රදේශයට සාමාන්‍ය සිද්ධියක්. පිපාසයට ජලය සොයාගෙන එන වන සතුන්ට දඩයක්කරුවන් වෙඩි තියනවා. මුළු රාත්‍රිය පුරාම වැවේ මාළු දැල් එලලා වැව බොර කරනවා, මාළු කලබල කරලා දැල් පැටලෙන්න. මීට සති තුනකට පමණ පෙරතුව දවසක ආරණ්‍යයේ ඇත කුටියක වැඩසිටින ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් පිණිසාතය සදහා උදේ 8.00 දාන ශාලාවට වඩිනකොට උන්වහන්සේ වඩින කැලෑව මැද අඩි පාරේ වෙඩි වැදුණු වල් උරෙකු දෙදෙනෙකු විසින් හම ගහනවා, මස් කරනවාලු. ස්වාමීන් වහන්සේ මේ ස්ථානය පසුකරන කොටත් මේ දෙදෙනා නොදැක්කා වාගේ සතාව මස් කරනවාලු. හාමුදුරුවෝ නිහඩවම වැඩම කලා දාන ශාලාවට. මේ වල් උරා මස් කරලා සතියක් මස් කාවි. එහෙම නැතිනම් එම මස් විකුණලා වැඩිම උනොත් රුපියල් දෙතුන් දාහක් ලබාගනීවි. සතියක් කටට රහට කැම උදෙසා. ඔබ රුපියල් දෙතුන්දාහක් හම්බ කරගැනීම උදෙසා ඔය එක කුරිරු සත්ව සාතනය නිසා රැස්කරගන්නා අකුසලය ඔවුන්ට ඊළඟ උපත සලසල දෙන්නේ නිරයේ අප්‍රමාණ දුක් දෙන තැනක. සතියක දෙකක කාලයකට නොවේ කල්ප ගනනාවකට. තිරිසන් යෝනියක උපත ලැබුවත් මනුෂ්‍යයෙක් අතින් මැරුම් කන්නම වෙනවා. මීට වසර දෙකකට විතර පෙරතුව මේ ආරණ්‍යයේම වැඩසිටිය අවස්ථාවේ මේ අසල වෙල්යායක ඇතින්නක් වෙඩිතබා මරා දමලා තිබුණා. හේතුව කෙසෙල් වගාවක් පාළු කරන්න ආපු නිසා. ඇය බඩදරු ඇතින්නක්. වෙඩි වැදීම නිසා ඇතිවූ වේදනාවේදී ඇය කුසේ සිටි නොමේරු අලිපැටවාද බිහි කරලා. අලි අම්මයි දරුවයි දෙන්නම මැරිලා. බලන්න සංසාරේ කරපු මොන කර්ම විපාකයක්ද? මේ සත්තු දෙන්න අත්විදින්නේ. අපි මෙවැනි තැනකදි දකින්නේ වෙඩිතිබ්බ මනුෂ්‍යයා කරගත්ත අකුසල් විපාක පමණයි. එහෙම දකිනවානම් එතනදි අපි අසම්පූර්ණයි. මෙතන පෙර අකුසලයක් විපාකදීමත් අලුත් අකුසලයන් සිදුකරගැනීමත් කියන ස්වභාවයන් දෙකම තිබෙනවා. මේ දෙපාර්ශවයේම දුකට හේතුවෙන්නේ ශීලයෙන් ප්‍රමාදභාවයට පත්වීමයි. ඇතින්න වෙඩිතිබ්බ අසරණ මනුෂ්‍යයා ශීලයෙන් ප්‍රමාද භාවයට පත්වූ කෙනෙක්. ඒ නිසාම ඔහු තුළ කළයුත්ත නොකළයුත්ත කුමක්ද කියලා අවබෝධයක් තිබිල නැහැ. රුපියල් පන්දාහකවත් වටිනාකමක් නැති කෙසෙල් වගාවක් උදෙසා කල්ප ගණනාවක් නිරයේ දුක්විදීමට සිදුවන කුරිරු සත්වසාතන දෙකක් සිදුකරගන්නා. මේ සත්ව සාතන දෙක සිද්ධකරපු අසරණ මනුෂ්‍යයා මැරෙන මොහොතේ තමන්ගේ ලෙයිත් උපන් දරුවා අමතක වෙන්න පුළුවන්. ඒත් මේ කුරිරු සත්ව සාතනය නම් මාරයා විසින්ම ඔහුට මතක් කරදෙනවා. ඒ තරමට අකුසල් ඵේතනාව බලවත්.

යම් අවස්ථාවක් තිබෙනවා සත්වසාතන අකුසලය බලවත් නොවන. පසුගිය සතියේ දවසක හිඤ්ච ආරණ්‍යයේ පහළ තිබෙන කුටි ජේලියේ ආලින්දයේ තිබුණ කොස්ස අතට ගන්නා ආලින්දය අතුගාන්න. කොස්ස තිබුණ තැනින් ගන්නකොට හිඤ්ච දැක්කා කොස්ස යට දරණ ගසාගෙන සිටින සර්පයෙක්. එම සත්වයා පොළවේ සීතලත් කොහුගොඩේ රස්නයටත් මැදිව දරණ ගසාගෙන සිටියා. හිඤ්ච අසල සිටි කැපකරු මහත්මයෙකුට කලාකරලා කීවා 'මහත්තයෝ මෙතන සර්පයෙක් සිටිනවා එයාව කැලයට විසිකරන්න' කියලා. එම කැපකරු සර්පයාව දැකලා කියනවා 'හාමුදුරුවනේ මේ සර්පය මේ ප්‍රදේශයේ ජීවත්වන විෂකුරු සර්ප විශේෂ වලින් එක සර්ප වර්ගයක්' කියලා. කැපකරු හිඤ්චට කීවා මේ සර්පයා ඉදිරියට පැනලා දෂ්ට කරනවා ඒ නිසා මැත්ව සිටින්න කියලා. දිග ලී කෝටුවක් අරගෙන සර්පයාව කැලයට විසිකලා. කෝටුවෙන් විසි කරන හැම වතාවකම ඒ සර්පයා ඉදිරියට පනිනවා. ඒ එම සර්පයා සංසාරේදි පුහුණු කරපු චෛරය, ක්‍රෝධය, ව්‍යාපාදය. එම ගතිය එම සතාට අම්මා තාත්තාගෙන් ආව නොවේ. එයාම සසර වඩපු දෙය. මේ සර්පයා විසි කරන ගමන් ආරක්‍ෂක අංශයට සම්බන්ධ මේ කැපකරු හිඤ්චට කියනවා හාමුදුරුවනේ මීට පෙර මේ ස්ථානයට නුදුරින් මේ වර්ගයේම විෂකුරු සර්පයන් හතර දෙනෙක් සිටියා. ඒ අය මම මරාදැමීමා කියලා.

හික්ෂුව දන්න තරමින් මොහු සත්ව ඝාතන කරන කෙනෙක් නොවේ. ඒ නිසා හික්ෂුව ඔහුගෙන් ඇසුවා ඇයි ඔබ එම සර්පයන් මැරුවේ කියලා. එවිට ඔහු කියනවා මෙහි වැඩසිටින ස්වාමීන් වහන්සේලාට, ගිහි පිංවතුන්ට දෂ්ට කරයි කියලා. ඒ අයට නරකක් නපුරක් කරයි කියලයි මම ඒ සර්පයින්ව මැරුවේ කියලා. මේ සර්පයින්ව මැරුව කෙනා මේ ආරණ්‍යයේ ජීවත්වන අයෙක් නොවේ. මොහු අතින් සත්වඝාතනයක් සිද්ධවෙනවා, සිල්පද බිඳෙනවා ක්‍රෝධය, වෛරය, ව්‍යාපාද සිතක් සකස් වෙනවා. ඒ සිත සකස්වී අනිත්‍යභාවයට පත්වෙනකොටම හෝ ඊට පෙරාතුව මෙම ත්‍රී සහගත සිතකුත් සකස්වෙනවා. 'අනේ ස්වාමීන් වහන්සේලාට දෂ්ටකරයි, උන්වහන්සේලා අපවත්වෙයි, රෝගීවෙයි, ගිහිපිංවතුන්ලාට දෂ්ටකරයි'.....

බලන්න අර අකුසල් සත්වඝාතන සිතත් සමඟම මොහු තුළ බලවත් මෙම ත්‍රී සහගත සිතකුත් සකස්වුණා. මෙන්ම මෙවැනි අවස්ථාවක අර සත්වඝාතන අකුසලයේ විපාකය හීනවෙන්න පුළුවන්. දැන් අපි නැවතත් ඉකුත් සතියේ පළවූ කථාවේ මුලට යමු. එහි මෙම පහළොස් හැවිරිදි දරුවා පෙර ජීවිතයේදී ප්‍රභූ පවුලේ අතවැසියෙක් ලෙස කැත්ත, පිහිය, උදැල්ලේ වැඩකරමින් සිටින විට කැත්තෙන් ගසා මරාදමන්නේ අහිංසක ස්වභාවයේ සතෙක්. ඔහුට ඕනතරම් අවස්ථාව තිබෙන්න ඇති එම සතාව මහභූරු යන්න. එහෙම නැතිනම් කෝටුවකින් අරගෙන විසිකරන්න. එහෙම ඔහු තුළ සකස්වූ සත්වඝාතන චේතනාවේ බලවත්භාවය නිසා ඔහු මහා අකුසලයක් සිදුකරගත්තා. මරණයට පත්වෙන සතා ලොකු සතෙක් වුවද කුඩා සතෙක් වුවද මරණීය චේතනාව බලවත් නම් අකුසලය විපාකදීමේ ශක්තිය වැඩිවෙනවා. ඒ නිසාමයි පෙරභවයේ අහිංසක සර්පයා කැත්තෙන් කැලී කපා මරාදැමීමේ අකුසල් විපාකය හැටියට මේ ජීවිතයේදී එම දරුවා බස්ථපයක ගමන් කරමින් සිටියදී අනතුරට ලක්වී, ශරීරය බිඳී, අකාලයේ මිය යන්නට සිදුවන්නේ. පෙර භවයේදී සර්පයෙක් මරාදැමීමේ අකුසලය මේ තරම් භයානක ලෙස විපාක දේනම් ඔබ මේ ගැන හොඳ අවබෝධයකින් කටයුතු කරන්න ඕනේ. මොකද සමාජයේ සමහර පිංවතුන්ගේ මතයක් තිබෙනවා කුහුඹුවෙක්, මදුරුවෙක් වගේ සතෙක් මැරුණහම, එම සතුනට වේදනා දුන්නම එම ක්‍රියාවන් තමන්ට විපාකදීම පිණිස සකස් වෙන්නේ නැහැය කියලා.

වියළි කලාපයේ ප්‍රදේශවල විශාල රංචු වශයෙන් ගවයන් සිටිනවා. මේ ගවයන්ගේ අයිතිය තහවුරු කිරීම සඳහා හරක් හිමිකරුගේ නම හංවඩුගසා තිබෙනවා. ගවයාගේ බෙල්ල ළහින් පටන්ගෙන වලිගය ළඟට යනකම්ම පුවිලා, ලොකු අකුරු කොටලා. මේවා කරන මනුෂ්‍යයන්ට දැනෙන්නේවත් නැහැ, තමාගේ මෙම ක්‍රියාවෙන් එම සතා අත්විඳින වේදනාව. මෙවැනි අකුසල් සිදුකරන අය අහම්බෙන් හෝ මනුෂ්‍ය ජීවිතයක් නැවත ලැබුවොත් වතුර කේතලය පෙරළිලා, ගැස් ටැංකිය පුපුරලා, බෝම්බයකට පිළිස්සිලා මුළු ශරීරයම පිවිච්ච ස්වභාවයට පත්වෙනවා. ඒ දුකෙන්ම මැරීලා නිරයන්ට වැටෙනවා. සමහරු තමා විසින්ම තමාගේ ශරීරයට ගිනි තබාගෙන මියයන්නේ මෙවැනි සත්ව හිංසාවන් නිසා.

පිංවත් ඔබට, ඔබ නිසා, ඔබ අතින් සත්ව ඝාතනයක්, සත්ව හිංසාවක් සිදුවේ යැයි අනුමාන කරනවා නම් ඒ ස්ථානය, අවස්ථාව මහභූරු යන්න. සතා මදුරුවෙක් වුවත් කමක් නැහැ. ඔබ සවස අදුර වැටීගෙන එනකොට එහි පහළියේ වාඩිවෙලා සිටිනවා. එවැනි තැනකදී ඔබට මදුරුවෝ දෂ්ටකරන නිසා මදුරුවෝ මරන්න සිද්ධවෙනවා නම් ඔබ මදුරු දහරයක් පත්තුකර ගන්න. මදුරු දැලක් භාවිතයට ගන්න. එවැනි දෙයක් කරන්න බැරිනම් එම ස්ථානය මහභූරු යන්න. මදුරුවාට පහරදීමෙන් ඔබ ලබන තාවකාලික ආශ්වාදයේ, දීර්ඝ කාලීන කටුක ආදිනවයක් තිබෙන බව දකින්න. ඔබට පීඩා කරන ලොකු කුඩා කුමන වර්ගයේ සතෙක් හමුවුවද එම සතා මාරයා බව දැනගන්න. රූපය යම් තැනකද එතැන මාරයා ඇත කියලා ලොච්ඡුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා. ඒ කියන්නේ එම සතා නිසා ඔබට කල්ප ගණනක දුකක් සතර අපායේ විඳින්න සිදුවෙන්න පුළුවන්. මාරයාගෙන් මිඳෙන්න, බේරෙන්න නේද ඔබ මේ හැම පිංකමක්ම කරන්නේ. එම නිසා තිරිසන් සත්ත්ව වේශයෙන් ඔබ ඉදිරියට එන මාර උගුලෙන් ඔබ බේරෙන්න. එම මාර උගුල ඔබ මහභූරු යන්න. එවිට ඔබ මහභූරු යන්නේ දුකයි. දුක මහභූරු යෑමට දක්ෂ කෙනාමයි කවදාහරි දුක අවබෝධ කරගන්නේ. මේ සඳහා ඔබට ජවය ශක්තිය ලබාදෙන්නේ ශීලයයි. එහෙයින් ජීවිතය පරදුවට තබා සිල්පද ආරක්ෂා කරගන්න. ශීලය උදෙසා පරදුවට තබන ඔබේ ජීවිතයත් අනිත්‍යයට අයිති දෙයක්, දුකට

අයිති දෙයක්. අනිත්‍යයට, දුකට අයිති ඔබේ ජීවිතය පරදුවට තබා ඔබ ආරක්‍ෂා කරගන්නා ශීලය අයිති දුකින් මිදීමේ මාර්ගයට. ඒ කියන්නේ සතර අපායෙන් මිදීමේ ඒකායන මාර්ගයට.

අතිසුන්දර වුවද අතිකටුක වුවද විවිධත්වයෙන් ගහන තිරිසන් ලෝකය දෙස බලන්න. දිය ගොඩ දෙකෙහිම ජීවත්වෙන එම තිරිසන් ලෝකය යනු පෙර ජීවිතයේදී ශිල්පද බිඳගත්තවුන්ගේ ලෝකයයි. සිල්පද ගරු නොකළ අයගේ ලෝකය වන තිරිසන් ලෝකයේ සුන්දරත්වය, විසිතුරුභාවය යනු පෙර බවයන්හිදී දන්දීමේ කුසල විපාකයයි. එහි කටුකභාවය යනු බිඳගත් සිල්පද වල අධිභාවයයි. විවිධත්වය යනු අකුසල් චේතනාවන්ගේ සංකීර්ණ භාවයයි.

බලන්න. ජීවිතය කියන්නේ, තිරිසන් සත්ත්ව ජීවිතයක් කියන්නේ මොනතරම් මංමුලාවක්ද, ඇස් බැන්දුමක්ද කියලා. තියුණු අකුසල් විපාකයක් විසිතුරු දවටනයක ඔතලා තිබෙනවා වගේ එයත් හරියට ඔබේ ප්‍රාණසාතයට අනුබල දෙන, සිල්පද බිඳගැනීමට අනුබල දෙන සිත වගේමයි. සිල්පද බිඳගැනීම තුළ සැපයක් ලබනවා. ඒ සැපය නමැති විසිතුරු දවටනය ඔතා ඇති අකුසල් විපාකය ඔබ දකින්නේ නැහැ. ඒ තරමටම දවටනය විසිතුරුයි.

පිංවත් ඔබ ශීලයට ගරුනොකරන සිතක්, ප්‍රාණ සාතයට, සත්ව හිංසාවට අනුබල දෙන සිතක් සකස් වෙනකොටම දකින්න සිතක් කියන්නේ දුකක්ය කියලා, දුකක් කියන්නේ සිතක්ය කියලා. එවිට එම සිත අනිත්‍යවෙලා යාවී. එසේ නොවුණහොත් එම කමටහනම නිවිසැනසිල්ලේ නැවත නැවත මෙනෙහි කරන්න. එහෙම මෙනෙහි කරනකොට ඔබේ සිතේ සමාධිමත් බවක් හටගනීවි. ඒ ශීලයේ ආනිසංශයයි. ලෝකය දුක බව දකින ඇසයි. මේ සමාධිමත් සිත ඔබට සකස්වුණේ පැය ගණනාවක් ඵරමිනියා ගොතාගෙන භාවනා කරලා නොවෙයි. සිත දෙස බලාගෙන හිඳීමෙනුයි. සකස්වන ප්‍රාණසාතයට අනුබල දෙන සිත, දුක පිණිස හේතුවෙන බව දැකලයි. ඒ දුකට උරුම සිත ඔබ වෙතින් අතහැරෙනකොට, ඒ සිත නැවත නැවත දුක බව මෙනෙහි කරන විට ශක්තිමත් වන ශීලය නිසාම සමාධිය සකස් වුණා. පිංවත් ඔබ සමාධිය සොයාගෙන යන්න අවශ්‍ය නැහැ. උතුම් ශීලයෙන් ඔබ පරිපූර්ණ වෙන්න. අවංක බවට පත්වෙන්න. ඒ පරිපූර්ණ බව තුළම සමාධිය පිහිටනවා.

හිඤ්ච මෙහි සටහන් කරන තරම් එය ඉක්මන් නොවන්න පුළුවන්. නමුත් ඔබ තුළ සංසාරික දුකින් අත්මිදෙන්න අවංකවම උවමානව, වීර්යය තිබෙනවා නම් ඔබට එය පහසු දෙයක් වේවි.

දැන් අපි නැවතත් කථාවේ මුලට යමු. ඉකුත් කොටසේ කථාකළ රිය අනතුරින් මියගිය 15 හැවිරිදි දරුවා මියයෑමෙන් අනතුරුව ලැබූ ජීවිතය තමයි ළමා ස්වභාවයේ දිව්‍ය ජීවිතය. එම ළමා දිව්‍ය ජීවිතයෙන් රුව, ස්වභාවය එම ලිපියේ මුලදී සටහන් කළා. මෙම දිව්‍ය ස්වභාවය මනුෂ්‍ය ලෝකයේම යම් යම් දේවල් උපාදානය කර ලබන දිව්‍ය ස්වභාවයක්. 15 හැවිරිදි දරුවෙක් මෙවැනි අකාරුණික ආකාරයට මියයනකොට ඔහුට බලවත් අකුසල් චේතනාවක් සකස්වෙන්නේ නැහැ. පහත උදාහරණයෙන් ඔබට එය වටහාගන්න පහසුවේවි.

වැඩිහිටි අයෙකුට තවත් වැඩිහිටි අයෙක් පහර දෙනවා. පහරදීමත් සමඟම පහරකෑමට ලක්වෙන්නා තුළ ක්‍රෝධය, වෛරය, ද්වේශය, පළිගැනීම.... මෙවැනි අකුසල් සිත් රාශියක් සකස්වෙනවා. එහෙත් පොඩ් ළමයෙකුට පහරක් ගැසුවහොත් එම දරුවා රිදෙනවා කියලා බයේ කැගසාවි, හඬන්න පටන්ගනීවි. එතැනදී දරුවාට බොහොම අසරණ අහිංසක චේතනාවක් සකස්වෙන්නේ. මේ රිය අනතුරින් මියයන දරුවාට අවසන් වූතිසිත ලෙස සකස්වෙන්න ඇත්තේ බොහොම අහිංසක මධ්‍යස්ථ සිතක්. ඒ නිසාම ඔහුට එම ළමා දිව්‍ය ස්වභාවය ලැබෙන්නට ඇති. ඔහු එම දිව්‍ය ස්වභාවය තුළ සිටිමින්ම තමා පෙර ජීවිතයේදී කැමති කළ දෙමාපියන්, නිවස, අධ්‍යාපනය ලද පාසල, ඥාති මිත්‍රයින් තම දිව්‍ය සිතින් ස්පර්ශකරමින් සතුටුවෙනවා ඇති. ආශ්වාදය ලබනවා ඇති. දෙමාපියන් කරන පිංකම් දෙස බලා සතුටුවෙනවා ඇති. ඔහු ස්වභාවයන් සමඟ ගැටෙනවාත් ඇති. කෙසේ වුවද, මේ හදිසි රිය අනතුරින් මියගිය දරුවා වාසනාවන්ත දරුවෙක්. මොකද මේ

මොහොතේ සතර අපායට වැටෙන්නේ නැතිව මෙවැනි දිව්‍ය ස්වභාවයක් ලබාගැනීම භාග්‍යයක්. හැබැයි, වර්ණනා කළයුතු භාග්‍යයක් නම් නොවෙයි.

මේ සටහන මෙතැනින් නවත්වනවා. ජීවිත තුනක කථාවක් මෙතැන තිබෙනවා. මේ ජීවිත තුනක කථාව ඔබ ඔබේ ජීවිතයේ යහපත් උදෙසා ගලපාගන්න.

මල්, ගස්වල තිබලා වැඩක් නැහැ. ඒ මල් නෙලලා බුදු සමීදුට පූජා කරන්න. මල් පූජා කළාය කියලා එහි සැබෑ අර්ථය සිද්ධවෙන්නේ නැහැ. ඒ මල් පරවෙන බව සිතලා, දැකලා එය අනිත්‍ය බව ඔබේ ජීවිතයටත් ගලපාගන්න. ඉහත සටහනද ඔබ කියවලා එය ඔබේ ජීවිතයට ගලපාගෙන එම කුසලය 'බබා දෙවියන්ටත්' අනුමෝදන් කරන්න.

11. හැංගි හැංගි වෙස් බැන්දන්

හික්කු ව මේ ලිපිය ලියන මොහොතේ වැඩසිටින්නේ අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයේ කැලැබද ආරණ්‍යයක. විශාල කඳුවැටි කිහිපයකින් වටව ඇති රමණීය බිමක්. උස් ගල් කන්දේ නැගෙනහිරට මුහුණලා හික්කු ව වැඩසිටින කුටිය තිබෙන්නේ. කඳුමුදුනේ සිට බලනකොට කඳුපාමුල දර්ශනීය වැව, අතුරු කඳුවැටි, කුඹුරුයාය, අක්කර දසදහස් ගණනක විහිදුන වනපෙත, පක්ෂීන්, වන සතුන් සැබෑම ආරණ්‍යයක ලක්ෂණ සියල්ලම මෙහි තිබෙනවා. හික්කු ව මේ ආසනය මත වාඩිවෙලා මේ පරිසරය දෙස බලනකොට මෙහෙම සිතූණා. මේ මොහොතේ වමන්කාර ජනක පරිසරයක් මේ වටපිටවේ තිබුණත් අතීතයේ මේ ස්ථානය මහා කටුක කාන්තාරයක්ව තිබෙන්නට ඇති. ජලයෙන් පිරි ඉතිරි ගිය මුහුදක්, ගංගාවක් ලෙස තිබෙන්නට ඇති. සශ්‍රීක නගරයක්ව තිබෙන්නට ඇති. භූමිකම්පාවලින්, සුළි සුළංවලින් පෙරළී විනාශවී ගිය බිමක්ව තිබෙන්නට ඇති. සුසාන භූමියක්ව තිබෙන්න ඇති. බුදුරජාණන් වහන්සේලා, රහතන් වහන්සේලා වැඩ සිටි තැනක්ව තිබෙන්නට ඇති. බලන්න අතීත රූපයන්ගේ තිබෙන විවිධත්වය. ඒ කියන්නේ අනිත්‍යභාවය. ඒ වගේමයි අනාගතයේ හට ගත්තාවූ රූපයන්. වර්තමානය කියලා කියද්දීම ඒ වර්තමානය අතීතයට එකතුවී අභවරයි. ඒ තරම්ම වේගයෙන් ලෝකය ගෙවිල යනවා. ගෙවියන වේගයෙන්ම ලෝකය ලියලනවා. අපේ ජීවිතත් එලෙසමයි. අද මනුෂ්‍යයෙකු ව සිටින කෙනා හෙට නිරයට වැටෙනවා, දෙවියෙක් වෙනවා, බ්‍රහ්මයෙක් වෙනවා, තිරිසනෙක් වෙනවා. එක තැනක් ගෙවියනකොට තව තැනක් දළලනවා. මෙන්න මේ විදියට මනුෂ්‍ය ජීවිතය ගෙවී ගිහින් නිරයට වැටුණ අවාසනාවන්තයෙක් ගැන කථාවක් තමයි හික්කු ව දැන් මෙහි සටහන් තබන්නේ. මේ කථාවක් ඔබට උතුම් ශීලයේ වටිනාකම කියාදෙන කථාවක් වේවි.

අද ලෝකය සොයන්නේ සරල දේවල්, පහසු දේවල්, ක්ෂණික දේවල්. තරගකාරී ලෝකයේ අවිචේකයෙන් මිදී විචේකය අත්කරගැනීම සඳහායි මේ දේවල් ලෝකය සොයන්නේ. මේ ලබාගන්නා වූ විචේකය ඔවුන් යොදන්නේ ජීවිතයේ නැවත අයිතිකරගන්නා වූ අවිචේකය උදෙසාමයි.

වාර්ෂිකව දන් දෙන පිංචතුන් ආරණ්‍යවලට එනවා. දානය ඉවරවෙලා සමහරක් පිංචතුන් යන්නේ ‘අම්මෝ මේ අවුරුද්දේ දානෙ ඉවරයි’ එහෙම නැතිනම් හත්දවසේ, තුන්මාසේ, අවුරුද්දේ දානෙ ඉවරයි දැන් ඉතින් දාන ඕනේ නැහැ කියලා. පසළොස්වක පොහොය දවසට ශිල්ප සමාදන් වන සමහරක් පිංචතුන් හවසට ශීලය පවාරණය කරලා පන්සලෙන් පිටවෙන්නේ ‘අම්මෝ ඒ බැඳීමෙන් නිදහස් වුණා’ය කියන සැහැල්ලුවෙන්. භාවනා වැඩසටහනට සහභාගී වන සමහර පිංචතුන් වැඩසටහනින් නැගිට යන්නේ ‘මේ මාසෙට, මේ සතියට මේ හොඳටම ඇති’ය කියලා. පිංචතුන්ලා දාන, ශීල, භාවනා කටයුතුවල යෙදෙන්නේ කවුරුහරි තරහ වෙයි, එයාව මොහොතක් රවටලා යාළුකරගන්න ඕනේ කියන හැඟීමෙන් වගේ. කාවද මේ රවට්ටන්නේ. කවුද රවට්ටන්නේ. රවට්ටන්නේ රවටෙන මොහොතක් පාසා ඔබට මිතුරුවෙන්නේ කවුරුන්ද? ඔබට මිතුරු වෙන්නේ දුක. දුක උපද්දවන මාරයා.

ධර්මය සරල කරන්න, ක්ෂණික කරන්න ගිහිල්ලා දුක මිතුරෙක් කරගන්නවා. ධර්මය කියන්නේ සරල කරන්න පුළුවන් දෙයක් නොවේ. ධර්මය කියන්නේ අනිත්‍යයි. කුමන අනිත්‍ය භාවයද? රූපයේ අනිත්‍යයි. මොකක්ද රූපයේ අනිත්‍ය භාවයට පත්වීමේ ස්වභාවය. මස් ඇසට නොපෙනෙන ප්‍රඥාවේ ඇසෙන් පමණක් දකින ප්‍රවේශයයි. එය දකින මාර්ගය ලොවතුරා සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සම්මා සම්බුද්ධ ඥානයෙන් අවබෝධ කර ඔබට දේශනාකර තිබෙනවා. එකම මාර්ගයයි ඇත්තේ. එහි කෙටි මාර්ග, සරල මාර්ග, ක්ෂණික මාර්ග නැහැ. ඔබ කවුරුන් හෝ වේවා රූපය අනිත්‍ය භාවයට පත්වෙන වේගය ප්‍රඥාවෙන් අවබෝධ කර ගෙන රූපයට ඇති ඡන්ද රාගයෙන් මිදෙන තැනදීයි රූපය ඇසුරුකොට සකස්වෙන පංචජාදානස්කන්ධයේම යථා ස්වභාවය ඔබ අවබෝධ කර ගන්නේ.

හික්කු ව දැන් මෙහි සටහන් කරන කථාවට මුල පුරණ පිංචතාත් ධර්මය සරල මාර්ග ඔස්සේ ජීවිතයට ගලපාගත් අයෙක්. මේ ගලපා ගැනීම නිසා දුක ඔහුට මිතුරුවුණ හැටියි මේ කථාවේ අර්ථය පුරාම

තිබෙන්නේ. දුකට මිතුරුවී දුක් විඳින ඔහුට මේ කථාව දැන් වැඩක්, අර්ථයක් නැහැ. ඔබ කැමති නම් ඔබ සතුටුනම් මේ කථාව ඔබේ ජීවිතයට ගලපාගන්න. දුක නමැති පරම සතුරා ඔබ ඇසුරේම ඔබ තුළම සැඟව සිටින බව ඔබ දකින්න. ඔබ සමාදන් වන ශීලය සරල කරන, ඤාණික කරන, ශිල්පද සැහැල්ලු කරන සතුරා ඔබ තුළින් ඔබ හඳුනාගන්න. ඔබව දුකට ඇදදමන පාපමිත්‍රයෙක් සේ ඔහුව බැහැර කරන්න. රූපය අනිත්‍යභාවයට පත්වෙන වේගයෙන්ම රූපය ඇසුරුකොට සකස්වෙන සිතද අනිත්‍යභාවයට පත්වෙනවා. මෙහිදී ඔබ දකින්නේ රූපයේ හට ගැනීම සහ විනාශවීමේ ස්වභාවයයි. එවන් ප්‍රඥාවේ ඇසින් පමණක් දැකිය හැකි අති සියුම් ධර්මතාවයක් අපි සරල කරන්න, ඤාණික කරන්න යනවා නම්, ඒ උත්සාහයේ තරමටම අප තුළ මෝහයද තිබෙන බව අප අවබෝධ කරගත යුතුයි. ලෝකයේ කෙටි කරන්න පුළුවන් දෙයක් අපට නැහැ. ඒ තරම්ම ලෝකය කෙටියි. ඤාණිකයි. ඒ නිසාමයි මේ මොහොතේ මනුෂ්‍ය ජීවිතයක් ගතකරන කෙනා මියගොස් ඊළඟ තත්පරයේ, සංස්කාර ධර්මයන් හේතුවෙන් නිරයේ තිරිසනෙක්ව උපත ලබන්නේ. මේ මොහොතේ මනුෂ්‍ය ජීවිතයක් ගතකරන කෙනා මියගොස් ඊළඟ තත්පරයේ බ්‍රහ්ම ලෝකයේ උපත ලබන්නේත්....

මෙයින් ඔබ තේරුම් ගන්න රූපයත්, රූපයක් ඇසුරින් සකස්වන සිතේ ප්‍රවේගකාරී බවත්. අවිද්‍යාවේ මහත නිසාම අපි මේ ධර්මථාවයන් සරල කරන්නට යනවා. බුද්ධ වන්දනාව කෙටි කරන්න යනවා. සිල්පදවල අර්ථය හීන කරන්න යනවා. දානය ඤාණික කරන්න යනවා. මෙසේ කිරීමෙන් ඔබ ලබන විවේකය, සැපය, ලාභය 'බඩකට පුරා' අත්විඳින තවත් අවාසනාවන්ත මනුෂ්‍යයකුගේ කථාව දැන් සටහන් තබනවා.

මේ කථාවට සම්බන්ධ මහත්මයා මියයනකොට වයස අවුරුදු 80ක් විතර ඇති. ඔහු ජීවත්වූ ගම් ප්‍රදේශයේ වැදගත් යැයි සම්මත ජීවිතයක් ගතකරලා, විවාහක දුවා දරුවන් සිටිය පියෙක්. මොහු මියයෑමට පෙර වසර 5 ක පමණ කාලයක පටන් රෝගීවයි සිටියේ. අවසාන කාලයේ ලෙඩ ඇදේම පසුවෙලා මියයනවා. සුපුරුදු පරිදි දරුවෝ ඥාතීන් එකතුවෙලා 'බොහොම ජයට' මරණයේ කටයුතු සිදුකරනවා. සැරසිලි, බැනර, ගුණකථන, වියභියදම් බොහොමයි. දින හතේම රාත්‍රී සතුටු සාද....

මේවායින් අඩුවක් පාඩුවක් නොතිබුණ නිසයි 'මරණය ජයට ගත්තාය' කියලා සඳහන් කළේ. පාංශකුලය අවස්ථාවේ ප්‍රදේශයේ නායක ස්වාමීන්වහන්සේලා කිහිපනමක්ම මියගිය පිංචතා ගැන බොහොම වටිනා ගුණකථන, අනුශාසනා පැවැත් වූවා. ඇත්තෙන්ම ඒ මියගිය මහත්මයාගේ ජීවිතය දෙස බලන ඕනෑම කෙනෙකුට ඔහු වැරදි කරපු කෙනෙක්ය කියලා පෙනෙන්නේ නැහැ. මේ සටහන් කරන හිඤ්චත් දැනගෙන සිටියේ නැහැ, මියගිය මහත්තයා වැරදි කරපු කෙනෙක්ය කියලා. එදා අපට තිබුණු අවම අවබෝධය තුළ අපි හැමෝම එදා අවංකවම හිතුවා මියගිය කෙනා සුගතිගාමී උපතක් ලබන්නට ඇතිය කියන හැඟීම. වර්තමානයේ ගිහි පැවිදි අපි හැමෝම මෙන්ම මේ අවම අවබෝධය තුළ හිඳගෙන තමයි හැමෝගෙම ජීවිත දෙස බලන්නේ. ඒ දැක්මෙන් තමයි අපි යමක් විග්‍රහ කරන්නේ. මේ කථාවේ අග කොටස ඔබ කියවනකොට ඔබට දැනේවී ධර්මයේත්, අධර්මයේත් පරතරය කොපමණද කියලා. අපේ අවම දැනුමේත්, සැබෑම අවබෝධයේත් පරතරය කොපමණද කියලා.

මෙය ඔබේ හෝ මගේ වරද නොවෙයි. අවබෝධයේත් අනවබෝධයේත් ඇති වෙනසයි. අපේ තිබෙන අවම දැනුම තුළ ඉඳගෙනයි අපි එදා මේ මරණය විග්‍රහ කළේ. ඔහු සුගතිගාමී උපතක් ලබන්නට ඇතැයි අනුමාන කළේ. නමුත් මොහු මිය ගොස් වසර හයකට පමණ පස්සේ දවසක හිඤ්ච මියගිය පිංචතාව සමාධියේදී අරමුණු කර බලනවා. ඔහු කුමන ස්ථානයක නැවත උපත ලැබුවාද කියලා. මෙය උතුම් සමාධියේදී දකින්නේ හිඤ්චට දර්ශනය වෙනවා ජලය පිරුණු ස්ථානයක්. මේ ජලය කළුම කළු පාටයි. කළුම කළුම කියලා කියන්නේ පැහැපත්ත කළු වර්ණයක් නොවේ. ඔබ දැකලා තිබෙනවානේ කුණු කාණු කුණු පල්වෙලා ජලය පිරුණාහම හැඳෙන අප්‍රසන්න කළු පැහැය. බේරේ වැවේ ජලය පල්වුණාහම තිබෙන කළු පැහැය. මෙන්ම මේ කුණු කළු පැහැති ජල තටාකය ඔබ හිතන්න යමෙක් ගින්නේදරෙන් රත්කරනවාය කියලා. එවිට මොකද වෙන්නේ. එම කුණු ජලය රත්වෙනවා. තව තව උෂ්ණත්වය වැඩිකරමින් ගින්නේදර වැඩිකර රත්කරන විට මුලින්ම ජලයෙන් දුම් දමනවා. දෙවනුව ජලය උතුරන විට කඩල ඇට තරමට බුබුළු දමනවා. තව තව එම

ජලය රත්කරන විට නෙල්ලි ගෙඩි තරමට ජලයේ බුබුළු මතු වෙනවා. තවත් ගිනිදර දමලා රත්කරනවිට දෙහිගෙඩි තරමට බුබුළු දමමින් ජලය නටනවා. තව තව කුණු ජලය රත්වෙනවිට බෙලිගෙඩි තරමට බුබුළු දමමින් ජලය නටනවා. දැන් ඔබ මනසින් දකින්න, කුණු කළුපාට ජලතටාකයක් තිබෙනවා. එය බෙලි ගෙඩි තරමට බුබුළු දමමින් උතුරන ලෝදිය හැලියක් වගේ පෙනෙනවා. පෙර සඳහන් කළ මිය ගිය මහත්මයාව අරමුණු කරනවිට හිඤ්චට දකින්න ලැබෙන දර්ශනයයි ඔය සඳහන් කළේ. ඒ කියන්නේ ඔහු නිරයේ පැහෙනවා. බලන්නකෝ අපේ අවම දැනුමයි ලෝකාවබෝධයයි අතර තිබෙන පරතරය. අපි සුගතියකට යොමු කළ මනුෂ්‍යයා නිරයේ අන්ත දුකක් අත් විඳිනවා.

මේ සිද්ධිය දැක්කට පස්සේ හිඤ්චට ප්‍රත්‍යක්ෂ වශයෙන් විශ්වාසයි මේ ස්වභාවය ඇත්තය කියලා. මන්ද මෙය උත්තරීතර සමාධිය තුළින් දකින්නා වූ ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රත්‍යක්ෂ වශයෙන් අවබෝධ කර දේශනා කළ ධර්මතාවයක්. හිඤ්චට අවශ්‍ය වුණා සොයාබලන්න මියගිය පිංවතා ගිහි ජීවිතයේ ගතකරපු ස්වභාවය. ඔහුගේ සමාජයට ප්‍රකට වූ ජීවන වර්ගාවත්, සමාජයට ප්‍රකට නොවුණ ජීවන වර්ගාවත් ගැන සොයල බැලුවා. හිඤ්චට දැනගන්න ලැබෙනවා ඉතාමත් සත්‍ය මාර්ගවලින් ඔහු තුළ පහත සඳහන් සමාජයට ප්‍රකට නොවූ වර්ගාවත් තිබුණ කියලා. ඒවායින් මේ බලවත් අකුසල විපාකයට හේතුවුණ වැරදි කිහිපයක්ම තිබුණා. කාමය වරදවා හැසිරීම. එක් අවස්ථාවක බොහෝම විකෘති කාම ආශාවක් මොහුට තිබිල තිබෙනවා. අප්‍රකටව මොහු තුළ ඊර්ෂ්‍යාව, අනුන්ගේ දියුණුවට ඇති අකමැත්තත් තිබිල තිබෙනවා. ඒ නිසාම මොහු යන්ත්‍ර මන්ත්‍ර, හදිහුනියම් කරල තිබෙනවා. මෙන්ම මේ කරුණු ටික ස්ථිර වශයෙන්ම මොහු තුළ තිබුණ බවට විශ්වාස කටයුතු මාර්ගවලින් දැන ගත්තාම මොහු මේ මොහොතේ නිරයේ ලෝදිය තුළ තැම්බෙමින් විඳින දුක ගැන පුදුම වුණේ නැහැ. ඔබගේ පිංවත් ජීවිතවලට ගලපාගන්න පැති කිහිපයක් මෙහි තිබෙනවා. මෙහි වඩාත්ම වැදගත් වන්නේ ප්‍රකට අප්‍රකට කියන කථාවයි. අද සමාජයේ හුඟදෙනෙක් සමාජය ඉදිරියේ හොඳ වැඩ ප්‍රකටව කරනවා. නරක වැඩ අප්‍රසිද්ධියේ කරනවා. බිරිඳත් සමග ප්‍රසිද්ධියේ ආශ්‍රය කරනවා. බිරිඳ නොවන කාන්තාවත් සමග අප්‍රසිද්ධියේ ආශ්‍රය කරනවා. මහල් ගෙදර කෑම මේසය ප්‍රධාන ශාලාවේ තිබෙනවා. අරක්කු මේසය අප්‍රකට ශාලාවක තිබෙනවා. බණ ගෙදර, පිරිත් ගෙදර, දානෙ ගෙදර පිංකම ප්‍රධාන ශාලාවේ තිබෙනවා. අරක්කු බොන ඒවා කාමරයේ, පියළිකන්නේ අප්‍රකටව තිබෙනවා. රැකියාවෙන් වැටුප් ගන්න එක විවෘතව කරනවා. අල්ලස් ගන්න එක අප්‍රකටව කරනවා. සිනා වෙන එක ප්‍රකටව කරනවා. වෙර කරන එක අප්‍රකටව කරනවා. අපිට හරි සතුටුයි ලෝකයාගෙන් වහංවෙලා වැරද්දක් කලාය කියලා. කවුරුවත් දැක්කේ නැහැ බියවෙන්න දෙයක් නැහැය කියලා. මේ මියගිය මහත්මයාත් එහෙම හිතපු කෙනෙක්. ගිහි පිංවතා ගැන පුදුම වෙන්න දෙයක් නැහැ. අපේ පිංවත් සහෝදර සමහරක් ස්වාමීන්වහන්සේලා පවා දහවල් දානය ප්‍රකටව ගන්නවා. රාත්‍රියට සුළුවෙන් යමක් අප්‍රකටව ගන්නවා, දකියි කියලා. කවුරු දකියි කියලද? ලෝකයා දකියි කියලා. අපි ලෝකයාට බිය විය යුතු නැහැ. අපි බිය විය යුත්තේ ජූරියට.....

කවද මේ ජූරිය?

12. බලන්න ඊර්ෂ්‍යාවේ වෛරයේ රහ

කාමයේ ආශ්වාදයට ඔබ තුළ ඇති කැමත්ත නිසා හේතුවල ධර්මයන් අනුව සකස්වෙන ජූරි සභිකයන් පස් දෙනෙක් සිටිනවා. මේ අය එකම මොහොතක එක ජේලියේ ඉඳගෙන ඉන්නෙ නැහැ. එක් අයෙක් හේතුවෙනුයි අනෙක් ජූරි සභිකයා සකස් වෙන්නේ. එලය සකස්වෙනවිට හේතුව මැකිල යනවා. මේ ධර්මතාවය නැවත නැවත සිද්ධවෙනවා. මේ ජූරි සභිකයෝ පස්දෙනා වෙන කවුරුවත් නොවේ. පස්ස, වේදනා, සංඥා, සංස්කාර, විඤ්ඤාණ කියන පස් දෙනයි. මේ පස්දෙනාම බිහිවෙන්නේ රූපය කෙරෙහි ඔබ තුළ ඇති ජන්දරාගය නිසා. යම් රූපයක් ස්පර්ෂය නිසා, ඔබ ප්‍රකටව හෝ අප්‍රකටව යම් විදීමක් ඇතිකරගත්තානම් ඒ විදීම හේතුවෙන් සකස්වෙන හඳුනාගැනීමත්, චේතනාවත්, විඤ්ඤාණයත් අනුනගේ දෙයක් නොවේ. හේතුව තුළින්ම සකස් කරගන්නා ධර්මතාවයන්. මේවා අප්‍රසිද්ධියේ කරන්න, සභවන්න බැහැ. මොකද? සභවන්න සභවන්න, අප්‍රසිද්ධියේ වැරදි කරන්න, කරන්න ඔබ තුළ සකස්වෙන චේතනාවන්ගේ ස්වභාවය බලවත් වෙනවා. චේතනාවේ ස්වභාවය හේතුවෙනුයි විඤ්ඤාණය නමැති එලය සකස්වෙන්නේ. මිය ගිය පිංවත් මහත්මයෙක් අප්‍රකටව, අප්‍රසිද්ධියේ කරන ලද බලවත් අකුසල් කර්ම හේතුවෙන් සකස් වුණ බලවත් අකුසල් චේතනාවන් නිසයි ඊට අදාළව සකස්වුණ විඤ්ඤාණය නිරය වැනි අති භයානක උපතකට බැසගන්නේ. ඒ බැසගත් මොහොතේ පටන් එම නිරි සතාට තම අධ්‍යාත්මික රූපයත්, බාහිර රූපයත්, විඤ්ඤාණයත්, ස්පර්ශය හේතුවෙන් නැවත නැවත සිත් සකස් වෙනවා. දැන් ඔබට හොඳින් තේරුම් යනවානේ ලෝකයට හොරෙන් යමක් කළත් ධර්මයට හොරෙන් යමක් කරන්න බැහැය කියලා. සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනය ලෝකයේ පැවතියත් එය අතුරුදහන්ව ගියත් පංචඋපාදානස්කන්ධය කියන ධර්මය සත්වයා තුළ සකස්වෙනවා. එය අවබෝධකර ගන්නේ සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනයකදි පමණයි. ඔබ සිතන්නවත් අකමැති කුරිරු වේදනාවක් නිරයේ විදින මේ නිරිසතා එම දුකට පත්වුවේ ශීලය ආරක්‍ෂා නොකර ගැනීමේ හේතුවෙන්මයි. ඔබට වැටහෙනවාද උතුම් ශීලයේ ඇති වැදගත්කම. කඳුළු කියන්නේ ශීල්පදයක බිඳවැටීම. කඳුළු දැකලා දුක්වෙලා එලක් නැහැ. බිඳුන ශීලයයි ඔබ පිරියම් කර ගත යුත්තේ. එවිට කඳුළු පසුබසීවී.

හිඤ්ඤාව පෙර සටහන් කළ ගිනියම් වූ ජලයේ නැගෙන්නා වූ උතුරන ජල බුබුළු දකින විට, මතකයට නැගෙන විට හිඤ්ඤාවට මැවී පෙනෙන්නේ මනුෂ්‍යයාගේ සහ අනෙකුත් සත්වයින්ගේ ඊර්ෂ්‍යාව නිසා, වෛරය ක්‍රෝධය නිසා ඇතිවෙන්නාවූ බිහිසුණු, බියකරු, පුපුරණ ස්වභාවයයි. මේ අකුසල් මූලයන් නිසාමයි මනුෂ්‍යයා යන්ත්‍ර, මන්ත්‍ර, හදි හුනියම් වැනි තිරස්චිත ධර්මයන් වෙතට යොමුවෙන්නේ. අකුසල මූලයන් හොඳින් වැඩෙන රසායනික පොහොර මේවා. අනුනගේ දියුණුව දකින්නට අකමැති කෙනා අවසානයේදී තමන්ගේ දියුණුව, සැපය කල්ප ගණනාවක් වලකාගන්නවා. අනුනට නිදහසේ හැඳෙන්න දෙන්න, වැඩෙන්න දෙන්න. ඒ දෙස බලා සතුටු වෙන්න. ඒ සතුට ඔබේ සැපය උදෙසාම හේතුවේවී.

එක මනුෂ්‍යයෙක් ජීවත්වුණා බොහෝම ඇත දුරබැහැර ගම් ප්‍රදේශයක. සමාජයේ හොඳින් ජීවත් වන දරුමුණුපුරන් ඇති තාත්තා කෙනෙක්. මොහු මියයන විට අවුරුදු අනුවක් විතර ඇති. මොහු බොහෝම හොඳන් ගමේ ජීවත්වුණ කෙනෙක්. ගමේ පන්සලට උපකාර කළා, උදව්කළා. නමුත් මොහුගේ අවාසනාවට මොහු මියයාමට වසර තුනකට පෙරාතුව මේ පුද්ගලයා ගමේ පන්සල සමග කුමක් හෝ හේතුවක් නිසා අමනාප වෙනවා. හේතුව කුමක්ද කියන්න හිඤ්ඤව දන්නෙ නැහැ. එදා පටන් මේ වයසක මනුෂ්‍යයා මොකද කරන්නේ හාමුදුරුවන්ට බණිනවා. පන්සලට බණිනවා. හාමුදුරුවන්ට එරෙහිව පොලිසියට බොරු පැමිණිලි කරනවා. පුදුමාකාර වෛරයක් ඇතිකරගන්නා. මේ වෛරය, ඊර්ෂ්‍යාව නිසාම ඔහු ශීලයෙන් පිරිහුණා. එක ශීල්පදයක් ගිලිහෙනකොට අනෙක් ශීල්පදක් ගිලිහෙන්න පටන් ගන්නා. මේ හේතුව නිසාම වයස අවුරුදු අනුවක් වුනත් මොහු තුළ කාම සිතුවිලි ඇතිවුණා. තමාගේ වැඩිහිටිබව නිසා තමාගේ දෙපතල ළහ වැද වැටුණ කාන්තාවකගේ පවා අතින් අල්ලන්නට තරම් මොහු තුළ ශීල්පදවල හීනභාවයක් ඇතිවුනා.

ඊර්ෂ්‍යාවෙන් දැවෙමින් සිටියදීම මොහු මියයනවා. හික්සුව අරමුණු කර බලනවා උතුම් සමාධිය තුළදී මොහු මරණින් පසු කොහේ නැවත උපත ලැබුවද කියලා. හික්සුවට දර්ශණය වෙන්නේ උතුම් සමාධිය තුළදී කිඹුලෙකුගේ කුසක්. ඒ කියන්නේ මොහු කිඹුල් බිත්තරයක එහෙම නැතිනම් කිඹුල් කුසක ප්‍රතිසන්ධිය ලබලා. බලන්න සසර භයානකම. මේ තත්පරයේ මනුෂ්‍යයෙක් වශයෙන් සිටි කෙනා ඊළඟ නිමේශයේදී කිඹුල් කුසකට බැසගන්නවා. අසාධාරණයි කියන්න පුළුවන්ද ලෝකධර්මය. එහෙම කියන්න බැහැ. සාධාරණ තැන එයාට හිමිකරදුන්නා. කිඹුලා කියන්නේ වෛරයෙන්ම, ක්‍රෝධයෙන්ම පසුවෙන නපුරු සතෙක්. මේ සතා දකින කෙනා තුළ අපුලක්, බියක්, තැනිගැනීමක් ඇතිවෙනවා. මේ සතා සතුන් මරාගෙනමයි කන්නේ. තමාගේ පැටවන් තමා මරාගෙන කනවා. වර්ණය, හැඩය, හැසිරීම හරි අප්‍රියජනකයි.

හික්සුව එක අවස්ථාවක රුහුණු ප්‍රදේශයේ පෞරාණික ආරණ්‍යයක වැඩසිටින විට එහි දැඩි නියඟයක් පැවතියා. වැව් හිඳෙන කාලයට වැව්වල සිටින කිඹුලන් කැලේ ගල් ගුහා තුළට ඇදෙනවා දහවල් කාලයට. රාත්‍රී කාලයේ කිඹුලන් ආහාර සොයාගෙන කැලයේ වැව් පිටිවලට ඇවිදිනවා. හික්සුව වැඩසිටිය කුටිය දොරකඩ බාග බිත්ති බැඳපු ඉස්තෝප්පුවක් තිබෙනවා. දිනක් රාත්‍රී 12.00 පමණ එම කුටිය ඉදිරිපස කැලෑ ප්‍රදේශයෙන් වේගවත් හඩකින් සතෙක් පිඹිනවා ඇහුණා. හික්සුව මුලින්ම හිතුවේ අලියෙක් වෙන්න ඇතිය කියලා. නැවත නැවතත් වේගයෙන් පිඹීමේ හඩ ඇසුණා. ඒත් සතා ජේන්නේ නැහැ. පස්සේ බලනවිට අඩි හතක් පමණ දිග හොඳින් වැඩුණු කිඹුලෙක්. කුටියේ ඉදිරිපස බාග බිත්ති සහිත ඉස්තෝප්පුව තුළට ඇවිල්ල යන්න බැරිව කේන්තියෙන් පිඹිනවා. පස්සේ හික්සුව උගුර පාදනවිට කිඹුලා භාග බිත්තියට ගර්ථය කෙලින් කරලා බිත්තිය උඩින් කැලයට පැන්නා. මේ කිඹුලා කටින් පිඹින වේගයෙන්ම වලිගයනුත් ගහනවා. කිඹුලාගේ නපුරුම ස්වභාවය හික්සුව දැක්කේ ඒ වෙලාවේ. පුදුම වෙරි, ක්‍රෝධ ස්වභාවයක් මේ සතා තුළ තිබෙන්නේ. අපි කියන්නේ සමහර මිනිස්සු ඊර්ෂ්‍යාවෙන් පුපුරනවා කියලා. ඒ පිපිරීමේ උච්ඡ්‍යාවය තමයි ඔය සතුන් තුළින් අපි දකින්නේ.

පිංවත් ඔබ හොඳින් සිතන්න ඔබ ඊර්ෂ්‍යා සහගත සිතක්, ක්‍රෝධ සිතක් සකස් කරගන්නවා කියන්නේ නිරයේ ගිතියම් ජලයේ පැහෙන උපතක්, කිඹුල් කුලයේ සත්ව උපතක් ඔබ ප්‍රාර්ථනා කරනවා කියන එකයි. දැන් බලන්න වයස අවුරුදු අනුවේ මනුෂ්‍යයා පන්සලට වෛරකරලා, භාමුදුරුවන්ට වෛරකරලා, ඊර්ෂ්‍යා කළා. එහෙම කළාය කියල පන්සලට භාමුදුරුවන්ට අලාභයක් පාඩුවක් වුණාද? එක දශමයක අඩුවක් පාඩුවක් ඒ අයට වුණේ නැහැ. එතකොට මේ පුද්ගලයා කාටද වෛරකරලා, ඊර්ෂ්‍යා කරලා තිබෙන්නේ? තමාටමයි.

එහෙමනම් ඔබ සිතන්න ඔබේ සිතේ ඊර්ෂ්‍යාවක්, ක්‍රෝධයක් සකස් වෙනවා නම් එය ඔබේ හව ගිණුමේ ඉතිරි කිරීම සඳහාමයි. අනුන්ගේ ගිණුම්වලට මේවා බැරවෙන්නේ නැහැ. හැබැයි තමන් අදක්‍ෂ නම් අනුන් නිසා තමනුත් දුකට වැටෙන්න පුළුවන්. පන්සලට, භාමුදුරුවන්ට වෛර කළා කියන්නේ තෙරුවන්ට වෛර කළා හා සමානයි. ඒ අකුසල් ස්වභාවය බලවත් නිසාමයි මොහු ජීවිතය තුළදී කරගෙන තිබූ කුසල් යටපත්වී ගියේ. ඔහු තුළ සකස් වූ එක සිතක් මේ විනාශකාරී සිතුවිලි පරම්පරාවක් බවට පත්වූයේ. ඒ නිසා වෙරි සිතක්, ඊර්ෂ්‍යා සහගත, ක්‍රෝධ සිතක් ඇතිවන සැනින්ම අවබෝධයෙන් එය සිදු දමන්න. ඒවා අකුසල විතර්කයක් වශයෙන් වැඩෙන්න දෙන්න එපා.

මේ සටහන පුරාවටම මනුෂ්‍ය ලෝකයේ ජීවත් වූ දීර්ඝායුෂ ලබපු මනුෂ්‍යයන් දෙදෙනෙක් මරණින් මතු මනුෂ්‍ය භාවයෙන් පහළට වැටුණු සැටි ඔබට පසක් වෙන්න ඇති. ශීලයෙන් පිරිහුණු මිනිස්සු දීර්ඝායුෂ ලබන්නේ ඔවුන්ගේ අවාසනාවට. මොකද වැඩිපුර ජීවත්වන මොහොතක් පාසා ඔවුන් අතින් සිදුවන්නේ අකුසලයන්. එහෙයින් මද ආයුෂ ඇති මිනිසුන් ක්‍රමානුකූලව බිහිවන ලොවක ඔබ දීර්ඝායුෂයෙන් උපරිම ඵලය නෙලාගන්න. එය ඔබට කරගත හැක්කේ වැඩිපුර ජීවත්වන සෑම නිමේෂයකම ශීලයේ ශක්තිය ඔබගේ ජීවිතයට එකතුකර ගැනීමෙනි. ශීලය නොමැති ජීවිතයක මරණය දුකක් නිරතුරුවම මෙනෙහි කරන්න. ශිල්පද ගරුකරන සිතට ඔබ නමස්කාර කරන්න. මන්ද ඔබව දුකෙන් මුදවන්නේ එම සිත වන නිසාය. ඔබ

කැපවීමෙන් යුතුව දිවි පරදුවට තබා ආරක්‍ෂාකරගත යුත්තේ උපන් රටවත්, ජාතියවත්, ආගමවත් නොවේ. සසරදුකෙන් ඔබව මුදවන, ඊට මග විවරකරදෙන, ශිල්පද ආරක්‍ෂා කරගැනීමට ඔබට දිරිදෙන සිතයි. එයමයි ඔබට සැප පිණිස හේතුවෙන්නේ. ඉහත මියගිය පිංවතුන් දෙදෙනාම ජීවත්ව සිටියදී තම ගම් ප්‍රදේශවලදී උපන් රට වෙනුවෙන්, ජාතිය වෙනුවෙන්, ආගම වෙනුවෙන්, එහි ආරක්‍ෂාව වෙනුවෙන් පෙළපාලි ගිය අය. ඒත් දැන් මොන රටක්ද, ජාතියක්ද, ආගමක්ද එක් අයෙක් නිරිසන්ව ජාතියේ, අනෙක් කෙනා කිඹුල් ජාතියේ. මේ දෙදෙනාටම රටක් ආගමක් නැහැ. බලන්න සැපයක් කොට අල්ලාගත් මුලාවක මහත. දන් දෙන පිංවත් දායක පිංවතුන් ආරණ්‍යාවලට පැමිණියහම, අපෙන් අහනවා 'භාමුදුරුවනේ මේ කැලයට වෙලා මොකද කරන්නේ' කියලා. කැලේ මොනව රකින්නද? ගමට නගරයට ගිහින් රට ජාතිය ආගම රකින්න කියලයි මේ කියන්නේ. පිංවතුන් එහෙම කියනවිට සිහින් සිනාවක් මිස වෙන දෙයක් නම් පහළ වෙන්නේ නැහැ. ඇත්තෙන්ම පිංවතුන් අපි කැලේට වෙලා රටත්, ජාතියත්, ආගමත් ආරක්‍ෂා කරන එක තමයි කරන්නේ. දිවිහිමියෙන්ම. රට කියන්නේ ශීලය. ජාතිය කියන්නේ සමාධිය. ආගම කියන්නේ ප්‍රඥාව. මේ තුන ආරක්‍ෂාකර ගන්න ඕනෑම කෙනෙක් නැවත නොඑන්නම ලෝකයෙන් එතෙරට යනවා. මීට වඩා ආරක්‍ෂාවක් කොහින්ද?

විවේකීව සිතන්න. කලබල වෙන්න එපා. දුකක්, දුකට හේතුවත්, දුකෙන් මිදීමත් ඔබ තුළම නේද තියෙන්නේ. සිත ගොඩක් දුර යන්න දෙන්න එපා. දැස් දෙක පියාගෙන නාසය අගට ඔබේ සිත යොමු කරන්න. දැන් ඔබට දැනේවි ජීවිතය කියන්නේ කුමක්ද කියලා. ජීවිතය අයිති කුමකටද කියලා. දැන් ඔබට වේගයෙන් හුස්ම ගන්න හිතේවි. ඔබ වේගවත් වෙන්න එපා. ස්වභාවිකවම හුස්ම ගන්න. හුස්ම පිටකරන්න. හොඳින් ඒ බව දකින්න. පිංවත් ඔබට සමාදන්වූ ශිල්පදයක් බිඳීමට කරුණු සකස්වුණොත්, ඔබේ සිතට ඊර්ෂ්‍යා සහගත, වෛරසහගත සිතක් සකස් වෙන බව දැනුනොත් මොහොතක් ආශ්වාස ප්‍රශ්වාස දෙසට හොඳින් සිත යොමුකරන්න. ඔබේ සිත නිශ්චල වේවි. දැන් ඔබට පුළුවන් හොඳ නරක දකින්නට. කුසලය අකුසලය දකින්නට හඳුනාගන්නට. ඔබ දුසිල්වත් වීමේ විපාකයන් දැක උපක්‍රමශීලී වන්න ශිල්පද ආරක්‍ෂා කරගැනීමට. සමහර ගිහි පිංවතුන් අපිට හමුවුණාම කියනවා 'අනේ භාමුදුරුවනේ ශිල්පද සියල්ලම රැකගන්න අපහසුයිනේ. ශිල්පද එකක් දෙකක් නම් බිඳෙනවා' කියලා. මේක හුඟ දෙනෙකුට තිබෙන ප්‍රශ්නයක්. පිංවත් ඔබ කොහොම උත්සහ ගත්තත් ශිල්පදයක් බිඳෙන ස්වභාවයක් තිබෙනවා නම් එය කර්ම විපාකයක් නිසා සිදුවන්නක්. මෙතනදී ඔබ දුස්ශීලභාවයේ විපාක දකිමින් ශිල්පද ආරක්‍ෂාකර ගැනීමට විර්ශවන්න වෙන්න ඕන. ඒ වගේමයි ශීලයෙන් ඔබ දුර්වලනම් ශිල්පද රැකීමට අපහසුනම් ඔබ ශීලය ගරුකරන අයට ශිල්පද හොඳින් රකින අයට ගරුකරන්න පුරුදුවෙන්න ඕන.

සමහර පිංවතුන් ඉන්නවා තමා ශිල්පද රකින්නේ නැහැ, නමුත් ශීලවත්තව ජීවත්වෙන කෙනාට අගෞරව කරනවා, සිතාසෙනවා. අතීතයේ අපි අතින් සිදුවූ මෙවැනි පහත් පෙළේ වැරදි නිසා තමයි ශිල්පද රැකගැනීමට සමහරුනට අපහසු වෙන්නේ. තමාට ශිල්පද ආරක්‍ෂා කරගැනීමට අපහසුනම් අවම වශයෙන් ශිල්පද ආරක්‍ෂාකරන අයට ගරුකරන්න පුරුදු වෙන්න. එයම ඔබට ආශීර්වාදයක් වේවි, ශීලය තුළ පිහිටන්න. ඔබ තුළින් ශිල්පද ගිලිහෙනකොට ඔබෙන් ගිලිහෙන්නේ සුගතියයි. මේ කථාවේ සඳහන් කළ අවාසනාවන්ත මිනිසුන් දෙදෙනා දුගතියට වැටුණේ ඔවුන් අතින් ශීලය ගිලිහුණු නිසාමයි. මේ දුකෙන් පිරුණු කථාව ඔබ ඔබේ සැපය පිණිස නුවණින් ගලපාගන්න දක්‍ෂවෙන්න. ඒ මෝදුකොට ගත් දක්‍ෂභාවය සතර අපායෙන් මිදීම සඳහාම පෙරට රැගෙන යන්න. නැවත නැවතත් හොඳින් අවධානය යොමුකරන්න. ඉහත කථාවේ මනුෂ්‍යයින් දෙදෙනාම මරණින් පසු දුගතියට වැටුණේ කාමය වරදවා හැසිරීමේ චේතනාවන් බලවත් වීම, එක හේතුවක් වූ නිසාමය. තප්පරයක ආශ්වාදයක් උදෙසා කල්ප ගණනාවක් දුකට අතවනන මෙවන් වැරදි ගැන ඔබ හොඳ අවධානයෙන් පසු වෙන්න. අකුසලයක් සිදුවන වැරදි කාම සිතුවිල්ලක් ඇතිවුණොත් එය නිවා දමන්න. ඔබට පුළුවන් බුදුගුණ සංඥාවක් සිතට ගන්න. මෙමත්‍රි සංඥාවක්, අසුභ සංඥාවක්, සතර අපාය කෙරෙහි බියක්..... එවැනි ධර්ම මනසිකාරයකට සිත යොමු නොවනවානම් වෙනත් බාහිර ක්‍රියාකාරී කමකට සිත යොදවන්න. එවිට ඔබට දැනේවි ඒ කාම සිතුවිල්ල

අනිත්‍යවී යනවා. එතැන තිබෙන්නේ විදර්ශනාව. චතුරාර්ය සත්‍ය ධර්මය. බලන්න සකස්වූ එක සිතක් ඔබ අදක්ෂ වුවහොත් ඔබව සතර අපායටත් ඔබ දක්ෂ වුවහොත් ධර්මාවබෝධය දෙසටත් යොමුකරනවා.

13. සත්තයි, ආයේ කිසිදවසක වරදින්නේ නැහැ

සිත නැවතිලා. ඇසට රූප පේනවා. කනට ශබ්ද ඇසෙනවා. ඒත් ඒවා නිසා විතර්ක සකස් වෙන්නේ නැහැ. දැස් ඇරගෙන සිටින්නේ. පරිසරය පෙනෙන්නේ නැවතිලා තියෙනවා වාගේ. දැස් වසාගනිද්දී පරිසරය මැකී යනවා. එතැනදී හිස් බවක් පෙනෙන්නේ. කාලය ගලාගෙන යනවා. සංස්කාර ගෙවීගෙන යනවා. වන පෙනේ දැඩි නිහඬතාවය නිහඬ සිත තව තවත් නිවා දමනවා. අරමුණක් නැහැ. බලාපොරොත්තුවක් තිබෙනවා. ඒ මරණය. කාගේවත් කැමැත්තට එය සිද්ධ වෙන්නේ නැහැ. අතීත සංස්කාර ශක්තිය මරණයේ ආධිපත්‍යය දරාගෙන සිටින්නේ. එය ස්වාභාවික මරණයක් වෙන්න පුළුවන්. මරා දැමීමක් වෙන්නත් පුළුවන්. කොහොම වුණත් වෙන්න තියෙන දෙයයි සිද්ධ වෙන්නේ. මරණය අස්වාභාවික වෙන්න වෙන්න, මරණයේ සුන්දරත්වය වැඩි වෙනවා. මොකද, සංස්කාරයන්ගේ විෂම, ගොරහැඩිභාවයයි අත්දකින්නේ. සංස්කාර කියන්නේ බොහෝම සාධාරණ ධර්මතාවයක්. එයාගෙන් කාටවත් වරදක් නැහැ. හොඳට හොඳයි. නරකට නරකයි. වඩාත්ම ශක්තිමත් කුසලය හෝ අකුසලය මතුකොට ගන්නවා.

පින්වත් ඔබ සිතන්නකෝ, මේ ජීවිතයේදී මිච්ඡා ආජීවයේ යෙදෙන කෙනෙක් ඉන්නවා. ඔහුගේ ව්‍යාපාරය මත්වතුර වෙළඳාම. මොහු බොහොම සුඛෝපභෝගී ජීවිතයක් ගත කරන්නේ. ආදායම දිනෙන් දිනම ඉහළ යනවා. මේ මහතා දන් දීමක් කරනවා. මේ මහතා මිය ගිහින් නැවත මනුෂ්‍යයෙක්ව ඉපැදුනොත්, ඔහු ලාබාල තරුණ වයසේ පටන්. මත්වතුර බීමට ඇබ්බැහි වෙනවා. මුළු ජීවිතයම මහා බේබද්දෙක් වෙනවා. ගිය ජීවිතයේදී අනුන් මත් කළාවු වරදට, සංස්කාර බොහොම සාධාරණව නිවැරදි හේතුඵල ධර්මයන්ට අනුව විපාකය සලස්වනවා. ඔහු ගිය ජීවිතයේදී කළාවු දන්දීමවලට, රැකගත්තාවු ඉතිරි සිල්පදවලට මනුෂ්‍ය ජීවිතයක් ලබා දුන්නා. අනුන්ට මත්වතුර වෙළඳාම කොට මත්කිරීම හේතුවෙන් බේබද්දෙක් බවට පත්වුණා.

පින්වත් ඔබත් විවේකීව සිතන්න. සිත දිව්වොත් නවතාගන්න පුළුවන්ද? සසර ගැන බිය ඇතිකර ගන්න. බිය අබියස සිත තැන්පත් වේවි. නැතිව සිත තැන්පත් කරන්න බැහැ. මුහුදු රැළ වාගේ බිඳෙනවා. සකස්වෙනවා. බැරි දෙයක් නැහැ වුවමනාවක් තියෙනවා නම්. වුවමනාව සකස්කොට ගන්නෙ සසර බිය දැනුන කෙනායි. ඔබේ ජීවිතය තුළට මනසින් කිමිදෙන්න. ඔබ මේ මොහොතේ මිය ගියොත් කෙබඳු උපතකට ඔබ වැටෙයිද? උපාදානය නිසා.... භවය කුමක් වේවිද? සිතන්න. ශිල්ප පද බිඳුන ඒවා මතක් වෙනවාද? ගෞරවයෙන් රැකගත් සිල්පද මතක් වෙනවාද? ලෝභ ද්වේෂ මෝහ අකුසලයන්ගේ ස්වභාවය කොහොමද? ලකුණු වැඩි සුගතියටද? දුගතියටද? පුළුවන්ද ඔය රැකගෙන සිටින ‘මගේ ගොඩ’ මොහොතින් අතහරින්න? මැරෙනවා කියන්නේ හිතා වෙනවා කතා කරනවා, විහිළ කරනවා වාගේ ලෙහෙසි වැඩක් නොවෙයි. ඇලීම්, ගැටීම්, උපේක්ෂාවන් සියල්ල අහිමි වෙන්නයි යන්නේ. මේවායේ ග්‍රහණයෙන් බැහැරව යන්නයි හදන්නේ. අහිමි වෙන්නයි හදන්නේ. හික්ෂුවට මේ මොහොතේ මතක් වෙනවා තනතුරක් අහිමි වූ තැනකදී දේශපාලනඥයකුගේ දැසට කඳුළු නැඟී ආකාරය. ඒ කඳුළු උණුසුම් වූණේ තෘෂ්ණාවෙන්. ඔහු තනතුරු දැරූ මහේශාකාස කාලයේ හෙළ සතුටු කඳුළු උණුසුම් වූණේ තෘෂ්ණාවෙන්මයි. එකම කඳුළු දුක සැප වශයෙන් මහා පරතරයකින් වර්ගීකරණය කරනවා. දුක සැප දෙක සැම මොහොතකදීම දෙකක් වශයෙන් ගත්ත අපි කාලය ළඟදී පරදිනවා. දැන් මහලුයි. දැන් වයසයි. කාලය වේගයෙන් ඉදිරියට යනවා. ඔබත් දුවනවා. නමුත් සැම මොහොතකම කාලය වේගවත්. ඒ අපේ තෘෂ්ණාවේ බලවත් භාවය නිසා. නිශ්චිත ඉලක්කයකින් සැහීමක් නැහැ. ඒ නිසා සැම මොහොතකදීම අපි කාලයට පරදිනවා. ඒ කියන්නේ කාලය මදිවෙනවා. නැති දෙයක් ඇතැයි කියලා ගත්තොත්, අපිට සොයන්න වෙනවා. නමුත් වෙහෙස පමණයි. අපි පරදිනවා. මොකද? අපි නැති දෙයකුයි සොයන්න. එස්සය හේතුවෙන් සකස්වෙන සිතිවිලි අයාලේ යන්න දෙන්න එපා. ධර්මයේ ග්‍රහණයට යටත් කොට ගන්න. සිතනවා නම් ගොඩක් දේවල් සිතන්න පුළුවන්. ඒත් ඒ සිතිවිලි මට අයිති නැහැ. මගේ සිතිවිලි මට අයිති නැති නම්, අනුන්ගේ සිතිවිලි කෙසේ මට අයිති වෙන්නද? එහෙම සිතනකොට ලොකු නිදහසක් දැනෙනවා. එම නිදහස ළඟ ඔබ නවතින්න. එවිට ඔබට

දැනෙව් කාලය වේගයෙන් ගලාගෙන යනවා. එහෙත් ඔබ නැවතීලා. ඔබ නැවතුන තැනදී කාලයට කරන්න දෙයක් නැහැ. ලෝකය දුවනවා. ඔබ නැවතීලා. සිතිවිලි නැවතුන තැනදී ඔබ නවතිනවා. ඒ කියන්නේ ඔබට මේ වේගය නවතාගන්න පුළුවන්.

අපි නිදහස විවේකය උදෙසා කොපමණ දේවල් කරනවාද? විවේකය ගත කිරීම සඳහා කොතරම් වියදම් කරනවාද? නමුත් එක සිතිවිල්ලක් නවතා ගැනීම තුළ මොන තරම් නිදහසක් ලබන්න පුළුවන්ද? අපි විවේකය කියලා හොඳට කාලා බීලා නිදාගෙන විනෝද වෙලා පංචනිවරණ තීව්‍ර වෙලා. තව තවත් කෙළෙස්වල සිරගත වීමකුයි කරගන්නේ. දුක නිසා සැප සොයනවා. සැප නැවතත් දුකකටම ඇද දමනවා. ඒ නිසාමයි නැවත නැවත සැපය සොයන්නේ. නැවත නැවත සැපය සොයන්න වෙන්නේ.

අපි මොන දේ කරන්නෙත් සැප බලාපොරොත්තුව. දුකක් බලාපොරොත්තුව අපි කිසිවක් කරන්නේ නැහැ. අපි ගිනිදරට අත දමන්නේ නැහැ. අත පිවිටෙන දුක නිසා. සැප බලාපොරොත්තුවෙන් සියල්ල සිදු කළත් එහි ප්‍රතිඵලය දුකමයි.

හික්ෂුව හඳුනන එක් හික්ෂුවක් සිටිනවා. තෘෂ්ණාව මරා දමලයි සිටින්නේ. උන්වහන්සේ සිතන කිසිම සිතිවිල්ලකින් දුකක් සකස් වෙන්නේ නැහැ. සැනසිල්ලක්මයි ලබන්නේ. ජීවිතය කියන්නේ හරිම පරස්පරයක්. සැපය කියලා කුමක් ඇල්ලුවාද, කුමකට බැඳුනද, එතැන දුක් ගොඩක්. ඉතින් අපේ තිබෙන විශේෂත්වය දුක බාහිරට පෙන්වන්න යන්නේ නැහැ. සිතාවෙන්, කතාවෙන් දුක හොඳින් වසා ගන්නවා. එතැනදී ඉපැදෙන්නේ තෘෂ්ණාව දුක නිසා දුක වර්ධනය වෙනවා. දුකට කියන තවත් නමක් කියන්න කිව්වොත් හික්ෂුව කියන්නේ සැපය කියලයි. මොකද එය ඒ තරමටම සමීපයි දුකට. ඇත්තේ ආශ්වාදයක කෙටි පරතරය පමණමයි. ඒ පරතරය එක සිතිවිල්ලක පරතරය වෙන්න පුළුවන්. මෙතැන දුක ගැන කතාකරන්නේ මනුෂ්‍ය ලෝකයට සාපේක්ෂව. දිව්‍යතලවල සැපයේ ආශ්වාදය මනුෂ්‍ය ලෝකයට සාපේක්ෂව පින නිසා ඉතා ඉහළයි. දුක සැප කියන්නේ අවසානයක් දකින්න පුළුවන් සමීකරණයක් නොවේ. ඔබ පැටලෙන සංකීර්ණ සමීකරණයකි.

දුක සැප කියන දෙකම මිරිඟුවක් නම්, පිංවත් ඔබ මුවෙක් කියන අසරණ වර්තයෙන් මිදෙන්න. සරණක් ඇති පින්වතෙක් වෙන්න. සරණක් ඇති පුද්ගලයා ඉන්නේ සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනයක පමණයි. ඔහු සරණ කොට ගත් සද්ධර්මය ජීවිතයට දරාගෙනයි ජීවිතය දෙස බලන්නේ. ඔහු මිරිඟුවක් යථාර්ථයත් නුවණින් හඳුනා ගන්නවා. බොරුවත් මුළාවත් පස්සේ දුවන්නේ නැහැ. ඇත්ත ඇති තැන නවතිනවා. දුක කියන කාරණයට ප්‍රතික්‍රියා දක්වනවා වෙනුවට ඔහු දුක ඇතිවීමට හේතුවයි සොයන්නේ. තෘෂ්ණාව නිසාමයි අකුසල් රැස්වෙන්නෙ කියලා ඔහු දකිනවා. ඔහු දුක ගැන සිතීම නවතා දසකුසල් ගැන සිතීමට පටන් ගන්නවා. දුකට අපි හැමෝම අකැමැතියි. ඒ නිසයි අවම වශයෙන් දුකෙන් පලායන්න උත්සාහ ගන්නේ. දුකෙන් පලා යන මනුෂ්‍යයා අතිරේක දුක් සකස්කොට ගන්නවා. දුක කියන්නේ අකුසල්වල ඵලයක් කියලා තේරුම් නොගන්නා නිසාම...

මේ ලෝක ධාතුව තුළ අතිශය කාරතර දුක් විදින සත්ත්වයින් සිටිනවා. ඔවුන් සිටින්නේ අවිච්ඡි කියන නිරයේ. ඔබත් මමත් අතීතයේ යම් දවසක මේ දුකත් විඳලා තියෙනවා. මනුෂ්‍යයා වැරදි කරන්නේ වැරද්දට ධර්මානුකූලව ලැබෙන දඬුවම් නොදකින නිසාමයි. මේ නොදන්නා භාවය ඇති කරන්නේ මෝහය විසින්. ධර්ම මාර්ගය තුළ නිවැරදිව දාන, ශීල භාවනා කටයුතු කරන ගිහි පින්වතුන් හට රැකියා ව්‍යාපාර ආදියේදී ප්‍රශ්න මතුවෙනවා වැඩියි. මෙය ධර්මයේ ආශ්වර්යයක් බව, තමන් ධර්ම මාර්ගයේ සිටින බවට තමන්ට ලැබෙන සහතිකයක් බව තේරුම් ගත යුතුයි. ධර්මය තුළ හැසිරෙන කොට ඔබ ඉදිරියට ප්‍රශ්න එන්නේ ධර්මය පැත්තට තව අඩියක් ඉදිරියට තබන්නටයි. නමුත් මේ තත්ත්වය නිවැරදිව හඳුනා නොගත් ශ්‍රද්ධාව අඩු පින්වතුන් මෙතැනදී ධර්මය සමග කලකිරෙනවා. ගැටෙනවා. ධර්මය සැමවිටම සන්දිට්ඨික ගුණයෙන් යුක්තයි. උත්සාහයේ කැපවීමේ තරමට ප්‍රතිඵල ලබාදෙනවා. ඒ නිසා ධර්ම මාර්ගයේ ගමන් කරන පින්වත් ඔබ හැමවිටම පෙරළන එක හොඳයි කියලා දකින්න ඕනි. එසේ දකිමින්මයි නිවැරදි පැත්තට නැවත

පෙරලාගන්න ඕනි. පෙරළීමත්, නැවත නිවැරදි පැත්තට හරවා ගැනීමත් අතර ඇති ව්‍යායාමය ඔබ තුළ ඉන්ද්‍රිය ධර්මයන්ගේ තීව්‍ර භාවයමයි සකස් කොට දෙන්නේ. ගොඩනැගෙනවාට වඩා වැටෙනවාට ඔබ කැමැති වෙන්න. ගොඩ නැගෙන දෙය වැටෙන ස්වභාවයෙන් යුක්ත බව එවිටයි නුවණින් දකින්නේ. ඒ දැකීමයි ධර්මය කියන්නේ. යමක් නුවණින් දකින පින්වතුන් තුළ ප්‍රඥාව හෙමිහිට මෝදු වෙනවා. විදර්ශනාව ප්‍රගුණ කිරීම තුළින්මයි ඔබ එම ගුණය වඩාගත යුත්තේ. මෙම සටහන් තබන භික්ෂුව ප්‍රශ්න ගැටලු තුළින් ජීවිතය, ධර්මය දුටු කෙනෙක්. ප්‍රශ්න දැඩිව මතු වූ වෙලාවක භික්ෂුව ගිහි කාලයේ සිතා තිබෙනවා ඇයි මම ඉපැදුනේ කියලා. එසේ අතීතයේ සිතුවේ ධර්මය නොදන්නාකම නිසාමයි. වර්තමානයේ මෙතරම් සුන්දර ජීවිතයක උරුමය සැඟවලා තිබුණේ ඒ අතීත අසුන්දර ජීවිතය තුළයි. ඒ අසුන්දර අතීත ජීවිත කතාව තුළ ඒ සෑම ප්‍රශ්නයක්ම භික්ෂුවගේ ජීවිතයට ආශීර්වාදයක් වෙනවා, අවාසනයේදී. ගිහි ජීවිතයේදී භික්ෂුවට ඉහත ප්‍රශ්න නොපැමිණියානම්, භික්ෂුව මීට වඩා වෙනස් තැනක ඉන්න තිබුණා. නමුත් එය එසේ වෙන්න බැහැ. සංස්කාරයන් නිවැරදි තැනට ප්‍රශ්න මැදින් අවබෝධය සකස් කරමින් රැගෙන එනවා. එහෙම නම් භික්ෂුවගේ ගිහි ජීවිතයේදී ප්‍රශ්න ඇතිවුනේ හේතුවක් නිසාමයි. භික්ෂුවට මේ මොහොතේ ඉන්න තැනට එන්න අවශ්‍ය පාර කැපීම සඳහාමයි. දැන් ඔබට අවශ්‍ය පිළිතුර පැහැදිලිව තිබෙනවා. ඔබ ඉදිරියට එන ප්‍රශ්න කැමැත්තෙන් පිළිගන්න කියලා භික්ෂුව කියන කාරණය ඔබට දැන් පැහැදිලියි. ප්‍රශ්න හා ගැටෙන්න එපා. ප්‍රශ්න සුභදව පිළිගන්න. ප්‍රශ්න නිසා ඇතිවන අතුරු ඵලයන්ට සුභදව ආචාර කරන්න. මේවා ඔබ සොයා එන්නේ හේතුවක් නිසාමයි. එම නිසා ඔබ සොයා එන කිසිවක් ප්‍රතික්ෂේප නොකරන්න. ඔවුන් සතුරු වේශයෙන් පැමිණියත් ඔබගේ මිතුරන් බව සිතන්න. දුක සහ සැප ඔබ අතීතයේ කළාවූ සංස්කාරයන්ගේ නිවුන් දරුවන්.

ඔබ ඉදිරියේ එන ප්‍රශ්න දුක් පීඩා නින්දා අපහාස අතරින් ඒකට මුහුණ දෙමින් සද්ධර්මය පැත්තෙන්ම අඩියක් ඉදිරියට තබන්න ඔබ දක්ෂ වෙන්න. පින්වත් ඔබ යාවක මහත්මයෙක් වෙලා මැරෙන්න පුළුවන්. ඒත් ඔබ හිස් අතින් නොවේ මැරෙන්නේ. සද්ධා, චීර්ය, සති, සමාධි, ප්‍රඥා කියන ඉන්ද්‍රිය ධර්මයන් වඩාගෙනයි සුගතියට ගමන් කරන්නේ. ඒ ඉන්ද්‍රිය ධර්මයන්මයි මතු භවයක අයෝමය ශක්තියක් වී නැහී සිටින්නේ ධර්මාවබෝධය පිණිස. වෙනස් වන ලෝකය ඉදිරියේ ඔබ නොවෙනස්වන පුද්ගලයෙක් වෙන්න. නොවෙනස් වන පුද්ගලයා යනු ඇලීම් ගැටීම්වලින් තොරව උපේක්ෂාව තුළ ජීවත්වෙන පුද්ගලයායි. දැන් ඔබ තවදුරටත් මීරිභුවක් පිටුපස දුවන්නේ නැහැ. මොකද, ඔබ දැන් අසරණ පුද්ගලයෙක් නොවේ. සරණ ඇති පින්වතෙක්.

වෙලාව සවස 5.30 යි. පරිසරය ඉතා සීතලයි. වෙනත් සතෙකුගේ හෝ ශබ්දයක් නැහැ, කුරුල්ලන්ගේ හඬ මිසක්. දඩයම්කරුවන්ගේ සෙවනැලි කැලය තුළින් මැවී නොපෙනී යනවා. සතුන් නැත්තේ ඒ හේතුවෙන්. ලේ රසට මස් රසට ගිජු වෙච්ච මනුෂ්‍යයෝ දඬුලේන්, මුගටියන් සැපයක් හැටියටයි දකින්නේ. මසට ඇති තෘෂ්ණාව නිසා. මනුෂ්‍යයාගේ දිවට දැනෙන මස් රසය මගින් වනයේ සතුන්ව සීමා කරනවා. තනිවෙච්චි වළිකුකුලෙක් නිතරම කෑගසනවා ඇසෙනවා. එයාගේ වළිකුකුල් පවුලත් විනාශයට ගොදුරු වෙලා. ලෝකය ඉපැදෙනවා. මැරෙනවා. මරපු අය මැරුම් කනවා. අරුමයක් පුදුමයක් නැහැ. මෙයයි ලෝකය. ලෝකය ලෝකයේ ස්වභාවයෙන් ගලාගෙන යනවා. සංස්කාරයෝ සංස්කාරයන්ගේ ස්වභාවයෙන් දුකක් සැපත් ජීවිතයත් මරණයත් බෙදා දෙනවා. භික්ෂුව ලියනවා. පින්වත් ඔබ කියවනවා. භික්ෂුව ලියන්නේ අවබෝධයකින්. පින්වත් ඔබ කියවන්නේ අවබෝධය ලබාගන්න. පින්වත් ඔබ කියවන කරුණු ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ධර්මය සමග හොඳින් ගළපන්න. ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයේ ඵලයයි පින්වත් ඔබට මේ සටහන් තබන්නේ. .... පිංවතුනි .ප්‍රඥාව අවධිකොට ගන්න.

14. දෙමාපියන් වෙනුවෙන් දරුවන්ට දරුවන් වෙනුවෙන් දෙමාපියන්ට

මේ සටහනේ තැනක සඳහන් කළා, මේ ලෝකධාතුවේ ක්ෂරතර දුක් විඳින සත්ත්වයන් පිළිබඳව. ආනන්තරිය පාපකර්ම කියන බලවත් අකුසල් හේතුවෙනුයි, අවිච්ඡි මහා නිරයේ නිරිසතුන්ගේ දුක මේ තරම් තියුණු. අවිච්ඡි මහා නිරයේ දුක්විඳින එක නිරිසතෙක් සිටිනවා. ඔහු දේවදත්ත. අකුසලය, ජීවිතය කොටගත් කෙනෙක්. ජීවිතය පළිගැනීම, ද්වේෂය උදෙසාම මෙහෙයවූ කෙනෙක්. දුර නොබලා, ළඟ පමණක් බලපු කෙනෙක්. අකුසල් සංස්කාරයන්ගේ උල්පතක්. ඒ උල්පතෙන් නිරතුරුව දුක වැගිරෙනවා. වැගිරෙන්නේ ජලය, කඳුළු නොවේ ගින්නදරයි. එය ලෝකධාතුවේ අතිශය වේදනාකාරී දුකක්. ඔබත්, මමත් දිවා රාත්‍රී දෙකෙහිම මෙනෙහි කළ යුතුවූ දුකක්. මේ උතුම් මොහොතේ සතර අපායෙන් නොමිදුනහොත් අපටත් අනාගතයේ උරුමවූ දුකක්.

හික්ෂුවක්, උතුම් සාමාධිය තුළින් දේවදත්තව අරමුණු කොට බලනවා. දේවදත්ත අවිච්ඡි මහ නිරයේ සිටිය හික්ෂුවට දර්ශනය වෙන්නේ. මේ නිරිසතාගේ බෙල්ලෙන් ඉහළ කොටස් පමණයි, හික්ෂුවට පෙනෙන්නේ. හිස මුඩු වූ මිනිස් මුහුණක්. කිඹුල් කටක්. ඒ කියන්නේ කිඹුල් කටක් සහිත මිනිස් මුහුණක්. මනුෂ්‍යාගේ ස්වභාවයෙන්ම සිටිනවා. අඩියක් පමණ දිග, අභල් 8 ක් පමණ පළල කිඹුල් කටකුයි තිබෙන්නේ. මේ නිරිසත්ත්වයා සෑම නිමේෂයකදීම ශරීරය තුළින් නැගෙන ලොකු කළඟෙඩියක ප්‍රමාණයේ ගිනි ජාලාවක් කිඹුල් කටෙන් පිටකරනවා. අපි නාසයෙන් ශරීරය තුළට ගන්නා වාතය නැවත නාසයෙන් පිටකරනවා වාගේ, මේ නිරිසතා කිඹුල් මුඛයෙන් සෑම තත්පරයකදීම කළඟෙඩියක ප්‍රමාණයේ ගිනි ජාලාවක් පරිසරයට මුදා හරිනවා. අපි හුස්ම රැල්ලක් ශරීරය තුළට ගන්න කොට මුළු ශරීරයටම එය දැනෙමින් ප්‍රබෝධයට පත්වෙනවා. එනමුත්, මේ දේවදත්ත නිරිසතාට, අකුසලය තුළින් උපන්නාවූ ගිනි ජාලාව, ශරීර අභ්‍යන්තරය දවමින්, මුඛය ඇතුළතද පිළිස්සෙමින් පිටවෙන්නේ. මෙය නැවත නැවත සිද්ධ වෙනවා, කොටින්ම ඔහුගේ ප්‍රශ්වාසය සිදුවෙනතේ ගිනි ජාලාවකින්. ගිනි ජාලාව මුඛයෙන් පිටවෙන මොහොතේ මේ නිරිසතා දැඩි මරණීය වේදනාවකට පත්වෙනවා. එය එම නිරිසතාගේ මුහුණේ විද්‍යාමානවෙන තියුණු ඉරියව්වලින් හොඳින් පෙනෙනවා. මේ නිරිසතාට කිඹුල් කටක් පිහිටා තිබෙන්නේ වැඩි ගින්නේ ප්‍රමාණයක් පිටකිරීමට සහ, වැඩි අවකාශයක් මුඛය පිළිස්සීමේ වේදනාව දැනෙන්න. මොහුට මනුෂ්‍යයකුට තරම් කුඩා කටක් තිබුණානම්, කුඩා ගින්නක් තමයි පිටවෙන්නේ. පිළිස්සෙන්නේ කුඩා අවකාශයක්. අකුසලයේ බලවත් භාවය නිසා, වැඩිපුරම වචනයෙන් කරගත් අකුසල් නිසාදෝ, මුඛය වැඩි දුකක් විඳීමට අවශ්‍ය හැඩයට පිහිටා තියෙනවා. මොහු ඇනුමක් අරින්න වාගේ වේදනාවෙන් කිඹුල්කට හොඳින් විවෘත කරනවා. ඒ එක්කම පිටවෙන්නේ ගින්නේ ජාලාව. දේවදත්ත මේ මොහොතේත්, තවත් කල්ප ගණනාවකුත් මේ ක්ෂරතර දුක විඳිවි. වාසනාවන්ත පිරිසක් අතර ඉපැදුන අවාසනාවන්ත මනුෂ්‍යයෙකි දේවදත්ත.

පින්වත් ඔබත්, ධර්මයේ සන්දිට්ඨික ගුණය පවතින මේ උතුම් අවස්ථාවේ ඉපැදුන අවාසනාවන්තයෙක් වෙන්න එපා. මේ අවිච්ඡි මහ නිරයට අයත් අකුසල් වලින් එකක් තමයි දෙමාපියන් මැරීම. මව්පියන් සාතනය නොකළත්, වර්තමාන සමාජයේ දෙමාපියන්ට මානසිකව මරණීය වේදනාවන් දෙනවා. මහළු නිවාස, දෙමාපියන් නොසලකා හැරීම, සේවකයන් ලෙස වැඩ ගැනීම, සමාජය තුළ හුහක් සිද්ධ වෙනවා. මේ අකුසල් අවිච්ඡි මහ නිරයට අයත් නැතිවුණාට, මේවායේ විපාක බොහොම බලවත්. මවගෙන් බිපු කිරි වෙනුවෙන් ඔබ මවට පෙරළා කෘතවේදී නොවූණහොත් අතිවාරයෙන්ම කිරි වෙනුවට ගින්නේ දර බොන්න වෙනවා. අම්මා කෙනෙකුගේ රුධිරය කිරි බවට පත්වුණේ, කරුණාව නිසාමයි. එවන් ‘කරුණාවක්’ ඔබ මහලු මඩමක ගාල් කරනවා නම්, නොසලකා හරිනවා නම්, සේවිකාවක් හැටියට දකිනවා නම්, අම්මා තාත්තා පිවිචෙන වේදනාවේ දුක්ගිනි වලින් ඔබත් කවදාහරි දවසක පිවිචෙනවාමයි. සංස්කාරයේ බොහෝම බියකරු බව නැවත මතක් කරනවා. අඹුදරුවන් සමග පවුල් ජීවිතයක් ගතකරන ඔබ, අම්මා තාත්තාට දිය යුතු තැන, කොතැනද කියලා සිතන්න යන්න එපා. ඔබ ඔය තැනට පැමිණියේ අම්මා තාත්තා

නිසා කියලා හිතන්න දක්ෂ වෙන්න. අම්මා කෙනෙක්, තාත්තා කෙනෙක් කියන්නේ ඉල්ලමක්. ඔබගේ සැපයට අවශ්‍ය කළමනා ලබාදෙන ඉල්ලමක්. ඔබ දක්ෂ වෙන්න ඒ ඉල්ලම සුවසේ ගරමින්, හවයේ සැපයට අවශ්‍ය කළමනා එකතුකර ගන්න. වැඩිකාලයක් ඒ ඉල්ලම පවතින්නේ නැහැ. එය මැරීලා යනවා. ඒ නිසා ඔබ ඉක්මන් වෙන්න. ඔතැනයි සැබෑම සැපය උපදවන මැණික් දියමන්ති තියෙන්නේ. අපි මහපොළව භාරලා මැණික් පතලක් බැස්සොත්, සෑම මොහොතකම දුකමයි සකස් වෙන්නේ. මැණික් ලැබෙන්න ලැබෙන්න තෘෂ්ණාව සහ බියමයි සකස් වෙන්නේ. සතර අපායට යන මාර්ගයයි සකස් වෙන්නේ. ඒත් අම්මා තාත්තා කියන ඉල්ලම ගරන්න ගරන්න පින සහ කුසලයමයි සකස් වෙන්නේ. මව්පිය උපස්ථානය තුළ මේ ලෝකධාතුවේ ඉහළම ලෞකික සැපය වන ශක්‍රයා වීමේ අවස්ථාව සැඟවී තිබෙන බව ලොවතුරා බුදුරජානන් වහන්සේ දේශනා කරනවා.

අම්මා තාත්තාට බැරි අවස්ථාවක් පැමිණියොත්, ඒ දෙමාපියන්ගේ අසුවී මුත්‍රා ටිකක් ඔබේ දෑතේ නොගැවුණොත්, ඔබ අම්මා තාත්තාට ණය නොවූ දරුවෙක් වෙන්නේ නැහැ. අම්මා තාත්තා නමැති මැණික් ඉල්ලම හඳුනා නොගත් අන්ධයෙක් වෙනවා ඔබ. එවැනි අන්ධ භාවයට පත්වූ දරුවන්ගේ දෙමාපියන් තමයි වැඩිහිටි නිවාසවල සිටින්නේ. අම්මා කෙනෙකුගේ අසුවී මුත්‍රා කියන්නේ ඉතා සුන්දර දෙයක්. ඒ අසුවීවල, මුත්‍රාවල ඔබව ශක්‍ර දෙවියා බවට පත්කිරීමට අවශ්‍ය කුසල් සැඟවිලා තිබෙනවා. හවයේ සැප නමැති මැණික් සොයන්නා, අම්මා තාත්තා නමැති ඉල්ලම සුවසේ ගරා ගන්නවා. මේ හික්ෂුව ගිහි කාලයේදී, අම්මා කියන ඉල්ලමෙන් ඇතිතාක් මැණික් ගරාගත් දරුවෙකි. අම්මා නැමැති ඉල්ලමෙන් ගරාගත් කුසල් ශක්තිය තමයි, අයෝමය ශක්තියක් වෙමින්, හික්ෂුව මේ මොහොතේ ඉන්නා තැනට ඔසවා තබන්නට මාර්ගය වූයේ. ඒ නිසයි අත්දැකීමෙන්ම කිවේ අම්මාගේ අසුවී මුත්‍රා, හරිම සුන්දරයි ආශ්වාදනීයයි කියලා. ඒ සුන්දරත්වයයි ධර්මයේ සැබෑ සුන්දරත්වයට අවශ්‍ය කුසල් සංස්කාර මෝදුකර දුන්නේ. මේ දැන් වල අම්මාගේ මුත්‍ර බැරල් ගණනක් තැවරිලා ඇති. අම්මාගේ මුත්‍ර අසුවී තැවැරුණු රෙදි ‘අප්‍රමාණ ප්‍රමාණයක්’ මේ දැන් වලින් පිරිසිදු කොට ඇති. ඒ දැන් වලින්මයි, ඔබට මේ සටහන් ලියන්නේ. ඒ නිසාමයි මේ සටහන් පිටත් ඔබට අර්ථවත් යැයි හැඟුනා නම් අර්ථවත් වූයේ. සුන්දර යැයි හැඟුනා නම් සුන්දර වූයේ.

මේවා හේතු එල ධර්මයන්. අම්මාගේ ජීවිතය දුකෙන් හීන කොට ජීවත් කිරීම තුළින්, ලබාගත් ජීවිතයේ සුන්දර අසිරියයි, හික්ෂුව මේ මොහොතේ අත්විඳින්නේ. හික්ෂුව අතීතයේදී අම්මා නමැති කුසල් ඉල්ලම සුවසේ ගරා ගත්තේ සක්දෙව් සැප. සක්විති රජ සැප, බලාපොරොත්තුවෙන් නොවේ. තවත් මේ හවයේ මව්කුසක ප්‍රතිසන්ධිය එපාය කියන බලාපොරොත්තුවෙන්මයි. අම්මා කියන්නේ මෙවැනි දුකක් නම්, තවත් එවැනි අම්මා කෙනෙක් එපාය කියන බලාපොරොත්තුවෙන්. අම්මා තුළින්මයි අම්මා කවුද යන්න ධර්මානුකූලව විනිවිද දකින්න පුළුවන් වූණේ. ‘අම්මා’ කියන රූපය, ගුණය කෙරෙහි ඇතිකොටගත් ආශ්වාදය හේතුවෙන් මතු වූණාවූ, ආදීනවය දැසින් දකිමින්ය, දැතින් ස්පර්ශ කරමින්ය, අම්මා ගැන නිස්සරණ සිතිවිලි සකස් කොට ගත්තේ. අම්මාගේ ජීවිතය කමටහනක් කරගත්තා වගේම, ඇයට මතක්කොට දුන්නේ, ‘අම්මෙ, ඔය ඇස අනිත්‍යයයි’ කියලා, ‘අනිත්‍යයේ ඔයාට තිබුණ ලස්සන සුන්දර රූපය වැහැරිලා, රෝගී වෙලා, අසරණ වෙලා....’ කියන කාරණයයි. අනිත්‍ය සංඥාවන් වැඩෙන දිශාවටයි සියල්ල කියා දුන්නේ. ඇය බොහොම සාවධානව අසාගෙන සිටියා. දරුවෙක් වශයෙන්, මවක් පෙවූ කිරිවල වටිනාකම ගෙවා හමාර කළා, අම්මා ජීවත්ව සිටියදීම. මවට තිබූ ණයකාරත්වයෙන් මිඳෙන කොට, අයෝමය ශක්තියක් ලෙසින් ජීවිතය තුළින් ධර්මය මෝදු වෙන්න පටන් ගත්තා. අම්මා කියන අර්ථයට මොන තරම් දෙයක් කරන්න පුළුවන්ද? මේ ජීවිතයේදී ඔබේ සතුට ඔබේ අම්මා තාත්තා උදෙසා කැප කරන්න. ඔවුන් සතුටු වෙනවා දකිමින් ඔබ ජීවත් වෙන්න. මගේ අම්මා රෝගීභාවය නිසා කනස්සල්ලෙන් වේදනාවෙන් පසුවෙන වේලාවන්හිදී මම කළේ පොඩි දරුවකු ලෙසින් ඇගේ පියයුරු වලින් කිරි උරා බීමයි. ඔබට එකපාරටම මේ දෙය අදහගන්නට, සිතාගන්නට බැරිවෙයි. ඒත් එහෙම කිරීමට හේතුව ඇයි කියා කියන්නම්.

ඒ පියවුරුවල කිරි තිබුණේ නැහැ. ඒවා වැහැරලා, වයෝවාධ වෙලා, අසරණ වෙලා තිබුණා. ඒත් මට අපුලක් දැනුණේ නැහැ. ඇය පුරා හත් වසරක් අංශභාගය රෝගයෙන් පෙළෙමින් සිටියා. ඇයට වචන කතාකිරීමට, ඇවිදීමට පුළුවන් කමක් තිබුණේ නැහැ. ඒත් ඇය නිහඬව, ඇයගේ ජීවිතය අනිත්‍යභාවයට පත්කරවමින්, මට අනිත්‍යයේ අර්ථය, ඇගේ ජීවිතය තුළින්ම කියා දුන්නා. මෙවන් ගුණයක් හඬනවා දකින්න, දැස්වල කඳුළු තිබෙනවා දකින්න මම කැමැති වුණේ නැහැ. මට අවශ්‍ය වුණේ ඇයව හිතස්සන්නයි. ඒකයි මට අවුරුදු 40 වයසේදී මම ඇයගේ පියයුරුවලින් කිරි උරාබොමින් ඇයව හිතැස්සුවේ. මම පොඩි දරුවකු බවට පත්වෙමින්, තවමත් සිටින්නේ එදා ඇ වටා කිරි සුවදට දැවටුණු පුංචි පුතුම බව දැනෙන්නට සලස්වමින් ඇයව සතුටට පත්කළා. පුංචි වයසේදී මා ඇගෙන් ඇත් නොවී ඇ ළඟම රැඳුනේ යම්සේද, දැනත් ඇගෙන් ඇත්ව නැති බව, ඇයව ඇත් කර නොමැති බව මම ඇයට හැඟෙන්න සැලැස්සුවේ එහෙමයි. අම්මා දරුවකුගේ හැසිරීමෙන් තුටුවන්නේ කොහොමද කියන ඉව මට තිබුණා. අම්මාව සතුටට පත්කළාට, ඇයට දෝමනස්ස සහගත සිතක් නැගෙනු වෙනුවට ඇයව සිනහගැන්වූ කුසලයයි මා මේ මොහොතේ සතුවින් ගෙවන්නේ.

අම්මාගේ කඳුළුක මහා වටිනාකමක් තිබෙනවා. අම්මාගෙන් බිචි කිරි උගුරක යම් සේ මනුෂ්‍යත්වයක් කැටිචි තිබුණාද, අම්මාගේ කඳුළුත් මනුෂ්‍යත්වයෙන්මයි ඉපැදිලා තියෙන්නේ. අම්මා කෙනෙක් හඬනවා කියන්නේ, මනුෂ්‍යත්වය හඬනවා කියන කාරණයයි. ඒ නිසා අම්මාගේ දැස්වලට කඳුළුක් උනන්න මම ඉඩදුන්නේ නැහැ, කවදාවත් දන්නා තරමින්. මට මතකයි අම්මා මියයාමට අවුරුදු හතකට පෙරාතුව දිනයක, රාත්‍රී රෝහලේ දැඩි සත්කාර ඒකකයේ වෛද්‍ය මහත්වරුන් ප්‍රකාශ කළා, ‘රෝගියාගේ හෘද ස්පන්දනය ඉතා දුර්වලයි. තව මොහොතකින් අම්මා මියයයි. ඒ නිසා අනෙක් දරුවන්ට අවශ්‍ය නම් බලලා යන්න කියන්න’ කියලා. මට මතකයි, එදා මුළු රාත්‍රියම දැඩි සත්කාර ඒකකයේ ආලින්දයේ පුටුවක් මත වාඩිවී මම සත්‍ය ක්‍රියාවක් සිදුකළා. සංසාරයේ මෙතෙක් පැමිණි ගමනේදී මා කළා වූ කුසල්වල බලයෙන්, මේ ජීවිතයේදී මා සිදුකර ගන්නා වූ කුසල්වල බලයෙන්, මා අනාගතයේදී කිරීමට බලාපොරොත්තු වෙන්නාවූ කුසල්වල බලයෙන්, අම්මාට ජීවිතය ලැබේවා කියලා. ‘ඒ කුසල් කිසිවක් මට එපා, ඒවා අම්මාටම අයිති වේවා’ කියලා. වෙන කරන්න දෙයක්, කියන්න දෙයක් තිබුණේ නැහැ. දැඩි සත්කාර ඒකකයේ මවට සවිකර තිබූ හෘද ස්පන්දන යන්ත්‍රය දැඩි අක්‍රමවත් ආකාරයකටයි සටහන් නිකුත් කළේ. මරණය පෙනී පෙනී අම්මාට ජීවිතය ලැබුණා. නමුත් අංශභාග රෝගියෙක් හැටියට දරුවෙක් හැටියට සත්‍ය ක්‍රියා කළ නිසා නොවේ ඇයට ජීවිතය ලැබුණේ. එය ඇයගේ සංස්කාර වල ස්වභාවයයි. එම දෙය එහෙම වෙන්න තිබුණා. මන්ද, මගේ කුසල් සංස්කාර වල බලවත් භාවය නිසා. එදා පටන් වසර හතක් පමණ ඇය මට කමටහනක් වුණා, වර්තමානයේ හික්ෂුව සිටින තැනට එන්න. මට හැම වේලාවකම දකින්න දක්ෂභාවය තිබුණා, අම්මා ලෙඩවුණේ මා උදෙසාමයි කියලා. මොකද, අම්මා නිරෝගිව ගතකල වසර හට හතරේදීම. ඇගෙන් මම ඉගෙන ගත්තේ ලෝකය ගැන, ජීවිතය ගැන පමණයි. එහෙත් අම්මා රෝගීව සිටි හත් වසර තුළ මම ඇයගෙන් ඉගෙන ගත්තේ, ධර්මය ගැන. අනිත්‍ය ගැන. මේ කාරණය සටහන් කිරීම තුළින් හික්ෂුව පින්වතුන් හට කියන්න උත්සාහ කරන්නේ, ජීවිතය ඉදිරියට පැමිණෙන හොඳ නරක දෙකම සමසිතින් පිළිගෙන ඒවා නිසා පැමිණෙන අභියෝග ජයග්‍රහණය උදෙසාම යොමුකරන්න, දක්ෂ වෙන්න කියලයි.

අම්මා සතුවින් තියලා අම්මා සිනහවෙනකොට, ඒ සිනහව මම දැක්කේ මල් වැස්සක් වාගේ. ඒ මල් වැස්සට මගේ සිතිවිලි තෙමෙද්දී, පුදුමාකාර මනුෂ්‍යත්වයකින් මගේ ජීවිතය පිරුණා. ඒ මනුෂ්‍යත්වය පුරවාගත් සිතින් ලෝකය දෙස බලනකොට, මම ලෝකයාව දැක්කේ දැඩි අසරණභාවයකින්. මේ අසරණභාවය මා තුළ දැඩි බියක් ඇතිකළා. ඒ බිය තමයි ගිහි ජීවිතයෙන් මාව දුරස්කළේ. ලෝකයෙන් ඇත් කළේ. මම සරණක් සොයා යෑමට පෙළඹ වූයේ, මගේ ධර්ම ගමනට ආශීර්වාදයක් වූයේ අම්මාගේ මුචින් නික්මුණු ඒ මල් වැස්සමයි,

අම්මාට මා ආදරය කරුණාව දැක් වූයේ අම්මා නමැති අර්ථය කෙරෙහි ඇති බැඳීමකින් උපාදානයකින් නොව, 'අම්මා' කියන අර්ථය කෙරෙහි ඇති මගේ තෘෂ්ණාව ක්ෂය කර ගැනීම පිණිසමයි, ලාභ සත්කාර වලින් තොරව ඒ ඉල්ලම ගරා ගත්තේ. අම්මාගේ කය දෙස අනිත්‍ය සංඥාවෙන් බැලූවා, එම කය වේගයෙන් ජරා, ව්‍යාධි, වලට පත්ව අවසානයක් කරා ගියේ නැහැ. මන්ද, ඇයගේ අකුසල් සංස්කාර වල විපාක ගෙවීමට කාලය ලබාදීමට. අම්මා නමැති අර්ථයද දරුවා නමැති අර්ථයද අපිව ලෝකයට බැඳ තබන මහා කාම වස්තුවක් බවට වන අවබෝධයත්, අවබෝධයෙන්ම ඉන් කලකිරෙන මාර්ගයත් අම්මා තුළ සැඟවී තිබිණ. අම්මා යන අර්ථය දරුවාටද, දරුවා යන අර්ථය අම්මාටද, දුකක්ම බව අම්මා තුළින්මයි දැක්කේ. ඇය තුළින් මා දැක්කේ ජීවත් වීමට ඇති ආසාව නොව, ජීවිතයෙන් මිදෙන්න ඇති කැමැත්තයි. රෝගී අම්මා තුළ සැඟවී තිබී, උපස්ථානය නිසාම මට එය හමුවිය. එය මව්පිය උපස්ථානයේ අග්‍රම ඵලයයි. අම්මාගේ ඇතිවීමත් අම්මාගේ නැතිවීමත්, තෘෂ්ණාව නිසාම හටගෙන, තෘෂ්ණාව ක්ෂය කර ගැනීමේ ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගය තුළින්ම දැකගත්තා. අම්මා කෙරෙහි ඇති තෘෂ්ණාවෙන් මිදෙන ස්වභාවය අම්මා තුළින්ම දැකගත්තා.

තම දෙමාපියන්ට බ්‍රහ්මයින්ට මෙන් උපස්ථාන කරන දරුවෝ සමාජයේ අප්‍රමාණව සිටින බව අප දැක තිබෙනවා. ඒ වාගේම දරුවන් දෙමාපියන්ට උපස්ථාන කිරීමෙන් හුදු පින පමනක් බලාපොරොත්තු නොවී, ධර්මයේ ලෝකෝත්තර සුවයට අවශ්‍ය ප්‍රඥාව, දෙමාපියන්ගේ රෝගී වයෝවෘධ අසරණ ජීවිත විනිවිද දකිමින්, ඒ දැක්ම තුළින්ම සකස් කොට ගන්න.

සතර සතිපට්ඨාන ධර්මයේ බොහෝම හොඳින් වැඩෙන තෝතැන්නක්, වයෝවෘධ දෙමාපියන්ගේ ජීවිත. දෙමාපියන්ට අනිත්‍ය සංඥාව කියාදෙනවා වාගේම, පින්වත් ඔබත් ඒ අවබෝධය හෙමින් සිරුවේ ලබාගන්න. මේ පැමිණි හව ගමනේදී, පින්වතුන් අම්මලා වෙනුවෙන් හෙලූ කඳුළු, මහා සාගරයේ ජලයට වැඩියි කියලා බුදුරජාණන් වහනසේ දේශනා කරනවා. ඔබ අතීතයේ අම්මලා ලක්ෂ ගණනකට උපස්ථාන කොට ඇති, ඒත් ඒවා හුදු ගෙවියන සංස්කාර පමණක්මයි. තමන් අනිත්‍ය වන සංස්කාර රැස්කරන ගමන්, සංස්කාරයන්ගේ අනිත්‍ය බව දකිමින්ම දුකෙන් මිදෙන මාර්ගයට අවතීර්ණ වෙන්න.

ඒ වාගේමයි දෙමාපියනුත් දරුවන් සමග කටයුතු කිරීමේදී බොහෝම පරිස්සම් වෙන්න අවශ්‍යයයි. සෑම වේලාවේම අම්මා තාත්තා, සිතන්න ඕන, දෙමාපියන් නිසා දරුවන්ට අකුසල් සිද්ධ වෙනවාය කියන කාරණය. නිකං අකුසල් නොවේ. ආනන්තරිය පාපකර්මය සිදුවෙන්න පුළුවන්. වර්තමානයේ දරුවන් දෙමාපියන්ගෙන් දේපළ ලියා ගත්තාට පසුව ඒ අය දෙමාපියන්ට නොසැලකීම නිසා, දරුවන්ට එරෙහිව නීතිය ඉදිරියට යන දෙමාපියන් ඉන්නවා, දේවාල ගානේ පොල් ගසන දෙමාපියන් ඉන්නවා. දරුවන්ගේ තැනට දෙමාපියන් වැටෙන්න හොඳ නැහැ. දෙමාපියන්ට දරුවන්ගෙන් වැරද්දක් වෙනවා නම්, එය නිවැරදි කිරීමට බැරිනම්, එය ඔබගේ අකුසල් සංස්කාර විපාක දෙනවාය කියලා සිතන ගමන්ම, දරුවන්ට හොඳින් කරුණු දක්වන්න උත්සාහ ගන්න. ඔබේ ලෙයින් උපන්, ඔබේ රුධිරය කිරිකර පෙවූ ඔබේ දරුවා, තව තව දෙමාපියන් සමග ගැටෙන ස්වභාවයට යන්න දෙන්න එපා. පින්වත් දෙමාපියන් දරුවන් සමග ගැටෙනවා කියන්නේ, දරුවන් නිරයට යොමුකිරීමට පාර කපනවාය කියන කාරණයයි. දරුවා ඔබට වරදක් කළත්, දරුවාගේ සැපය උදෙසා, ඔබ අහක බලාගෙන ඉන්න කියලා නිවැරදි කරන්නට බැරිනම්, දරුවාගෙන් ඇත්වී ජීවත් වෙන්න.

ගුණවත් අම්මා තාත්තා කියන්නේ ගින්දරක්. ධර්මය නොදත් දරුවෝ මෙය ගින්දරක් බව නොදැන, දෙමාපියන්ට එරෙහිව සිතන සෑම සිතිවිල්ලකින්මව ජීවිතය පුළුවා ගන්නවා. ඒවායේ බරපතළ බව, මතු හවයන්හිදී, විපාක පිණිස පැමිණෙවි. මේ විෂම දුෂ්ඨිල සමාජ වටපිටාව නිසා නොමඟ ගිය ඔබේ දරුවා, දෙමාපියන් සමග ගැටෙන දිශාවට යොමු නොකරගෙන, දරුවන් කෙරෙහි අනුකම්පාවෙන් කටයුතු කරන්න. සමහර දරුවෝ සිටිනවා, උපදිනකොටම අම්මා මිය යනවා. ඉපැදිලා අවුරුද්දකින් හෝ දෙකකින් අම්මා තාත්තා මිය යනවා. අම්මාගේ තාත්තාගේ උණුසුම ලබන්න පින නැහැ. අනාථ ළමා නිවසක ආදරය

නොලබා ජීවත් වෙනවා. සමහර දරුවන් ඉපදුන දිනයේම දෙමාපියන් මහමහ දමායනවා. තිරිසන් සතුන් දිහා බැලුවොත්, ගොවිපොළ කුකුළු පැටවෙක් බිත්තරයෙන් එළියට එන්නෙම මව් කිකිළිය නැතිව, කෘත්‍රීම විදුලි ආලෝකයේ උණුසුමෙන්. තිරිසන් ලෝකයේ ඉපදුනත් අම්මා කෙනෙකුගේ සෙනෙහස ආදරය රැකවරණය ලබන්න පින නැහැ. මේ පෙර ජීවිතවල දෙමාපියන්ට නොසලකපු දරුවෝ, දෙමාපියන්ගේ සිත රිදවපු දරුවෝ. සංස්කාරයන්ගේ සාධාරණත්වය මොන තරම් යුක්ති සහගතද? මේ කාමුක අම්මිට්ටි ලෝක ස්වභාවය දැකලා, තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව ජීවිතය තුළින් වඩවා ගන්න. පංචශීලය ඔබේ දරුවා යැයි සිතා ආරක්ෂා කරගන්න. ශීලය නමැති දරුවා ඔබ කවදාවත් දුකට පත්කරන්නේ නැහැ. ඔබට බැරි අවස්ථාවක උපස්ථාන නොකර ඉන්නේ නැහැ. ජීවත් වන විටත්, මැරෙන මොහොතෙත්, මරණින් පසුවත්, ඔබට යහපත පිණිසමයි හේතු වෙන්නේ. ශීලය නමැති උතුම් දරුවා, පින්වත් ඔබට ලෝක ස්වභාවයේ රුදුරු බව දැකීමට අවශ්‍ය සමාධිමත් සිතක්, සකස්කොට දේවි. ඒ සමාධිමත් සිත තුළ සකස්වන්නාවූ විදර්ශනා දැක්ම, ඔබ තුළ අම්මා, තාත්තා, දුව, පුතා, කියන්නේ දුකටම අයිති දෙයක් බව පසක් කොට දේවි. මේවායේ නිස්සරණය තුළමයි සැනසිල්ල ලැබෙන්නේ. අම්මා තාත්තා කියන සාධකය තුළ ලෝකෝත්තර සෑපය ලැබීමට ඇති මාර්ගයත්, ශක්‍රියා වීමට ඇති මාර්ගයත්, අවිච්චි මහා නිරයට වැටීමටත් ඇති මාර්ගයත්, සැහවී තිබෙනවා. පින්වත් දරුවන් දක්ෂ විය යුතුයි නුවනින් සුගතියට යන මාර්ගයම, දෙමාපියන් තුළින් පාදා ගැනීමට. දෙමාපියන් තුළින් දරුවන් සුගතියට යන මාර්ගය පාදාගතහොත්, එය දෙමාපියන්ටද සුගතියට යාමට මාර්ගයක් වෙනවා. එසේ නොවී එක පාර්ශ්වයක් ගැටෙන දිශාව ගියොත්, ඉල්ලීම් ඉල්ලන දිශාවට ගියොත්, එය දෙගොල්ලන්ටම විනාශයක් වෙනවා. මේ අවදානමෙන් මිදෙන මාර්ගය ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ කෙනෙක් පමණයි කියලා දෙන්නේ, ආදරය කරලාවත්, ද්වේෂ කරලාවත්, ඔබට මේ අවදානමෙන් මිදෙන්න බැහැ කියලා. ආදරයෙන්, ද්වේෂයෙන් මිදෙන මොහොතයි, නිස්සරණයේ මිදීම කියන්නේ. එස්සය නිරෝධයෙකුයි විදීම නැතිවෙන්නේ. පින්වත් ඔබට වැටහේවි ගොඩනැගීමටත්, බිඳදැමීමටත් නොව මිදීමමයි සැනසිල්ලට හේතු වෙන්නේ කියලා. නෙතු අගින් කඳුළක් රුටා වැටෙද්දී ඒ කඳුළ හරි උණුසුම්. කඳුළ උණුසුම් කරන්නේ තෘෂ්ණාව විසින්. සිත වේගවත් වන තරමට, කඳුළු උණුසුම් වෙනවා. කෙනෙකුගේ ඇසෙන් කඳුළක් රුටා වැටෙද්දී, ඔහු විදින දුක හෝ සෑපයක් පිළිබඳව හෝඬුවාවක් බාහිරට පෙනෙනවා. නමුත් දුකක් හෝ සෑපක් වුවත්, කඳුළු නොහෙලා සිටීමට අම්මා කෙනෙකුට පුළුවන්. අම්මාට ඒ තරම් දරාගැනීමේ ශක්තියක් තිබෙනවා. ඒ නිසා අම්මා තේරුම් ගැනීම අපහසුයි. ඒ තේරුම් ගැනීම අපහසු වෙන තරමටම, අපි අතින් අකුසල් සිදුවෙන්නට පුළුවන්. අම්මාගේ දෙනෙතින් ගලන්නේ කඳුළු නොව ආදරයයි. ලෝකය ශක්තිමත් කරන, ලෝකයේ යථාර්ථය වසාදමන ආදරයයි. නිමාවක් නොවන හව ගමනේ, මග වියදම අම්මාගේ ආදරයයි.

15. සමාධියෙන් දුටු අකුසල් කන්දක්

ආරාණ්‍යවාසී භික්ෂුවක් සවස දෙකට පමණ සමාධියෙන් පසුවෙනකොට සද්ධන්ත අමනුෂ්‍යයෙක් දර්ශනය විය. මේ අමනුෂ්‍යයා භික්ෂුවට දර්ශනය වූයේ ඔහුගේ ඉහටියෙන් පහළ කොටස පමණි. ඒ කියන්නේ කකුල් දෙක පමණකි. කකුල් දෙකේ උස අඩි විස්සක් පමණ ඇති. කකුල් දෙක ශක්තිමත් මිනිසකුගේ ස්වභාවයෙන් යුත් අතර ඇල්සේෂන් බල්ලකුගේ ඇහේ ඇති දිග රෝමයන් සේ දැඩි කළු පැහැති රෝමවලින් කකුල් දෙක පිරි තිබිණි. මහා බියකරු රූපයකි. මෙම අමනුෂ්‍යයාගේ ඉහටියෙන් පහළ කොටස දර්ශනය නොවූයේ ඇයි ද? යන්න භික්ෂුව නොදැනී. මෙවැනි අතිශය බියකරු අමනුෂ්‍යයන් අකුසල් කඳු වගේය. අතීතයේ කරන ලද පාපකර්මවල බලවත් බව නිසා මොහුට මේ බියකරු බව, සද්ධන්ත බව ලැබී ඇත. මොහු නැවත නැවත කරන ලද අකුසල හේතුවෙන් මෙම බියකරු බව සද්දන්ත බව වැඩිවනු ඇතැයි භික්ෂුව අනුමාන කරයි.

මේ ආරණ්‍ය බිම්වල කරක් ගසමින් ආරණ්‍යයන් එහි වැඩ සිටින භික්ෂූන්වත් පීඩනයට පත්කිරීම, විකෘති මනෝභාවයන් ඇතිකිරීම, ධර්ම ශක්තියෙන් හීන භික්ෂූන්, කැපකරුවන් ග්‍රහණයට ගැනීමෙන් ඔවුන් හරහා ආරණ්‍යය අපිරිසිදු අවුල් සහගත ස්වභාවයන්ට පත්කිරීම මෙම අමනුෂ්‍යයන්ගේ කැමැත්තය. මෙම අමනුෂ්‍යයාගේ දේහ විලාශය දුටුවට මොහුගෙන් ගැලවීමට ශක්තිමත් ශීලයකින් හික්මීම ඇතිකරගත් භික්ෂුවකට මිස ඉන් පහළ අයකුට නම් නොහැකිය. මෙවැනි විශම බලවේගවල බලපෑම නිසා එක්කෝ ලෙඩ රෝග, මානසික දුර්වලතා, කලකිරීම් ද වංචල මනෝභාවයන් නිසා ගැටෙන ස්වභාවයන්, අපිරිසිදුකම වැනි මේවා සිදුවීම පුදුමයක් නොවේ. පුදුමය වන්නේ මෙසේ සිදුනොවුණා නම්ය. මොකද මේ නිරිසතා එතරම්ම බියකරුය. මේ මිත්‍යාදෘෂ්ඨික බලවේග ශාසනය රැකෙනවාට විරුද්ධය. වර්තමානයේ ශාසනයේ ඇති සංසරත්තයේ අඩුව නිසා සුදුසු නුසුදුසු පිරිසද මහණ පැවිදි වෙයි. පැවිද්දට සුදුසු පිංවත් පිරිසද පැවිදිවීමෙන් පසුව අතහැරීම පසෙක තබා රැස් කිරීමට පෙළඹේ. ශීල, සමාධි භික්ෂු දැනුම මාන්තය වපුරාගනී. මේවා මේ විෂම බලවේගවලට මහා ශක්තියකි. මෙම විෂම බලවේග ආරණ්‍යම ඉලක්ක කරගන්නේ සැබෑ සම්බුද්ධ ප්‍රතිපදාව මරා දැමීමටය.

මෙම සටහන තැබුවේ ඔබට නොපෙනෙන ලෝකයේ බියකරු ජීවිතයක ස්වභාවය දැනගැනීමටය. ඒ තුළින් ඔබට පාඩමක් ඉගෙන ගැනීමටය. මේ සද්ධන්ත අමනුෂ්‍යයා කවදාහරි දවසක ඔබ සේම මිනිසකු ලෙස මනුලොව ජීවත් වූවෙකි. එම ජීවිතයේදී වැඩු අකුසල් නිසා මෙම ආත්මය ලැබී ඇත. මෙම ආත්මය තුළදීම මොහු රැස්කරන්නේ බියකරු අකුසල්මය. මොහු කුසල් හඳුනාගන්නේ නැත. මේ ආකාරයෙන් භික්ෂූන්ව දුකට පීඩනයට හෙළීමෙන්, සංසර්ගේද ඇති කිරීමට පරිසරය සකස් කිරීමෙන් මොහු අතින් ආනන්තරිය පාපකර්මය ද සිදුවිය හැකිය. දැන් හිතන්න මෙම අමනුෂ්‍යයාට සංසාරය මොනතරම් දුරවෙයිද විෂම වෙයිද කියලා. ඒ වගේම මෙවැනි අසරණයන්ට අනුකම්පා කරලා මෙය කියවලා පිංවත් භික්ෂූන් වහන්සේලා ද අවබෝධකර ගන්න ඔබේ භික්ෂූන්වය තුළ ශීල, සමාධි, දැනුම මාන්තයෙන් තොරව සැබෑ අතහැරීමේ භික්ෂු ප්‍රතිපදාව තුළ හික්මන්න. එසේ නොවුණහොත් එක පැත්තකින් එම බිහිසුණු අමනුෂ්‍ය බලවේගවලට තවතවත් අකුසල් රැස්කර ගැනීමට අවස්ථාව ලබා දෙන අතර ඔබද දුර්වල පිංවත් භික්ෂුවක් ලෙස කවදාහරි දවසක මේ බියකරු අමනුෂ්‍යයාගේ පිරිවර සමාජිකයෙක් වීමටද ඉඩකඩ නැතිවා නොවේය යන්න ඔබ සිහිකළ යුතුය.

ඔබේ කුටිය අවට පරිසරය, ආරණ්‍ය පරිසරය, වීචරය, අදනය, ශරීරය, වැසිකිළිය, නියපොතුටික පවා පිරිසිදුව තබාගන්න. අවුල්වෙන්න දෙන්න එපා. පරණවූ දෙය, නරක්වූ දෙය, අනවශ්‍ය දෙය රැස්කොට තබන්න එපා. විනාශකර දමන්න. අපිරිසිදු සතුන් ඇති කිරීමෙන් වළකින්න. බුදු පහන, බුදු කුටිය අපිරිසිදු වෙන්න දෙන්න එපා. අඳුරු වෙන්න දෙන්න එපා. මේවා අපිරිසිදුයි කියන්නේ සිත අපිරිසිදු නිසාය. අන්තවාදී නොවී, සැබෑලෙස ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනාකර වදාළ සුන්දර භික්ෂුවක් වීමට අවශ්‍ය ගුණධර්ම ඔබ තුළද වගාකරගෙන ඔබ සැනසෙනවා සේම විෂම අමනුෂ්‍ය බලවේගවලටද උපකාරවී ඔවුන්ගේ අකුසල් වැඩි නොකිරීමට ඔබ දක්වන්න.

මේ ගමනේදී නිවීමේ මග අවහිර කිරීමට මාර බලවේග, බියකරු අමනුෂ්‍ය බලවේග ශීලවත් වේෂයෙන්ද, අසරණ වේෂයෙන්ද, ගුරු ගෝල වේෂයෙන්ද, ඔහුගේ ගැලවුම් කරු වේෂයෙන්ද ඔබ ඉදිරියට එනු ඇත. දැනුම පාණ්ඩිතය වේෂයෙන්ද, ලාභ සත්කාර වේෂයෙන්ද ඔබ ඉදිරියට එනු ඇත. මේවා නිවන් මග බාලකරන සියුම් ධර්මතාවන්ය. මෙම බලවේග කෙරෙහි නොඇලී පෙරට යෑම සංකීර්ණය. මොකද ඉහළ බලවේග පසුපස පෙර සඳහන් කළ පරිදි සද්ධර්ම විෂම මිත්‍යා, දෘෂ්ඨික අමනුෂ්‍ය බලපෑම් දැඩිලෙස තිබෙන නිසාය. මොන පැත්තෙන් බැලුවත් මාර බලවේග අපට දැල එලා ඇත. මෙසේ මාර බලවේගවලට ඔබ අසුවන්නේ තවමත් ඔබ මාරසිත් අනිත්‍ය වශයෙන් දැක අතහැරීමට අදක්ෂ නිසාය. මෙය සටහන් කරන හිඤ්ච මෙම සද්ධර්ම අමනුෂ්‍යයාගේ අඩ රුව දුටු මොහොතේදීම, එම සිත අතහැරදැමිය. දුටුවේ රූපයකි. එහි ස්වභාවය අනිත්‍යය. එපමණකින්ම එය අවසන්ය. ඔබට පාඩමක් ඉගෙන ගැනීමට පමණක් සිද්ධිය සටහන් තබන ලදී. මෙවැනි විෂම, බියකරු, සද්ධර්ම අමනුෂ්‍යයන්ගෙන් ගහණ, නොපෙනෙන ලෝකයේ වියරු ස්වභාවය දැක, ඔබ අනුනට මෙමත්‍රිය කරුණාව දැක්වීමට පෙර මුලින්ම තමන්ට කරුණාව දක්වන්න. සැබෑ පරාර්ථය උදෙසා වර්තමානයේ ඔබ ආත්මාර්ථකාමී වෙන්න. ඔබ මෙහිදී අත්මාර්ථකාමී විය යුත්තේ කලායාණ මිත්‍රයකු ගුරුවරයකුගේ උපදෙස් මත මිස අවිචාරයෙන් නොවේ. මොකද මාර බලවේග ඔබේ ආත්මාර්ථකාමී බවද තවත් ඇලීමකට ගැටීමකට යොමුකොට ඔබව අසරණ කරන නිසාය. ඉහත ස්වභාවයන් ඔබ නිවන් මග වැඩිමේදී අවබෝධ නොකරගතහොත් ඔබ ද, ඔහු ද නැවත නැවත ඉපදෙනු මැරෙනු ඇත.

16. ගස් නගින දෙවියකු වී කුමට

හික්කුට පසුගිය කාලවකවානුවේදී අවස්ථා කිහිපයකදීම පිංචතුන් තම නිවසේ, විහාරස්ථානයේ පැවති පිංකම්වලදී ලබාගත් ඡයාරූපවල දිව්‍ය ආලෝකයන් තිබෙන බව ප්‍රකාශ කළා. එම ඡයාරූප ගෙන් පෙන්වුවා. ඇත්තටම ඒවා දිව්‍ය ආලෝක ද කියන්න හික්කුට දන්නේ නැහැ. යම් පිංචතෙක් එම ආලෝක නියත වශයෙන්ම දිව්‍ය ආලෝකයක් කියලා හිතලා ඒ තුළින් සතුටට පත්වෙනවා නම් තව තව පිංකම් කරගැනීමට, සිදු කරගැනීමට යොමු වෙනවා නම් තෙරුවන් කෙරෙහි වඩ වඩාත් ශ්‍රද්ධාව ඇති කරගන්නවා නම් නියත වශයෙන්ම ඒවා දිව්‍ය ආලෝකයන් යැයි සිතුවට කමක් නැහැ.

දායක ගෙදරක පසුගිය වසරක කැපී පෙනෙන පිංකමක් තිබුණා. එදා දවස එම ගෙදර බුදුමැදුරක් වගේ. කැපී වස්ත්‍රය සෙසු පූජා ද්‍රව්‍ය සමඟ බොහෝම ලස්සනට තැන්පත් කරලා බොහෝම ශ්‍රද්ධාවෙන් පිංකම් සංවිධානය කරලා තිබෙන්නේ. එදා රාත්‍රියේ කැපී පෙනෙන පෙරහැර පටන් ගැනීමට පෙර ස්වාමීන් වහන්සේලා එම නිවසට වැඩම කරලා පිරිත් සජ්ජායනයක් පවත්වලා තිබෙනවා. මේ අවස්ථාවේ ගන්න සෑම ඡයාරූපයකම දිව්‍ය ආලෝකයන් තිබෙන බවත් එම දායක පිරිස ප්‍රකාශ කළා. මේ දිව්‍ය ආලෝකය දෙස බැලූවහම පිංචතනට ඉගෙන ගන්න වටිනා පාඩමක් තිබෙනවා. එම පාඩම පිංචතුන්ලාට ගොඩාක් වටිනා නිසා මෙහි සටහන් තබනවා. අපි පන්සලක් උදාහරණයට ගතහොත් පන්සලට අයත් සතර ජේරුවක් තිබෙනවා. මේ සතර ජේරුවේ දායක පිරිස්වල සිව්පසයෙන් තමයි පන්සල පෝෂණය වෙන්නේ. සතර ජේරුවේ වයෝවෘද්ධ උපාසක මැණිවරු පියවරු බොහෝ වෙලාවට පන්සල උපාධානය කරගෙන තමයි ජීවත් වෙන්නේ. ඒ අයගේ ජීවිතයම පන්සල තමයි. පසළොස්වක පෝය දවසට සිල් සමාදන් වෙන්න යනවා. නිරතුරුවම පිංකම් සිදුකරනවා. සෑම දවසකම සවසට බෝධි පූජාවට පන්සලට යනවා. පන්සල ජීවිතයෙන් කොටසක් වෙලා. ඉහත සඳහන් ආකාරයට පන්සල සමඟ දැඩි උපාදානයක් සකස් කරගත් පිංචතුන්ලා මියයන මොහොතේ තමන් ජීවිතයෙන් කොටසක් බවට පත්කරගත් පන්සල කෙරෙහි ඡන්ද රාගයක් සකස්වීම නිසා එම පන්සලේ භූමියේම අල්පේශාබ්‍ය දිව්‍ය ස්වභාවයන් බවට පත්වෙලා පන්සලේ වත්තේ කිරි ගසක් උපාදානයකරගෙන ජීවත්වෙනවා. නුග ගසක, බෙලි ගසක, රුක්අත්තන ගසක, බුදු මැදුරක ආලෝකවත් දෙවියෙක් දිව්‍ය-ගතාවක් වශයෙන් ජීවත් වෙනවා.

බලන්න ජීවිත කාලය තුළදීම පන්සල මගේ කරගෙන පිංකම් කරලා එම පිනෙන් අවසානයේදී ගසකට නැගගත් දෙවියෙක් බවට පත්වෙනවා. පිංකම් කරලා කරලා අවසානයේදී අපිට වෙන්නේ ආලෝකයක් විහිදාගෙන ගසට නැගලා ඉන්නනම් ඒක හරිම අවාසනාවක්. මේ අය ඉහත ආකාරයේ ආලෝකමත් දෙවියෙක් වෙලා පෙර ජීවිතයේදී මනුෂ්‍යයෝ වශයෙන් පන්සලේ පිංකම් කරලා සතුටු වුණා වගේ දැන් අනුන් කරන පිංකම් දෙස බලලා සතුටුවෙනවා. කැපී පෙනෙන පෙරහැරක් තිබෙන වෙලාවට මේ අයත් ඒ අවස්ථාවට එනවා. නිවසක පිරිත් පිංකමක් සිද්ධවෙන වෙලාවට මේ අයත් එම අවස්ථාවට එනවා. නිවසක පිරිත් පිංකමක්, සාංඝිකදානය පිංකමක් තිබෙන අවස්ථාවල නිවස පිරිසිදුනම් එම දිව්‍ය ස්වභාවයෙන් එම පිංකම් අවස්ථාවට පැමිණිලා සතුටට පත්වෙනවා. පිංකම් අභවර වුනාහම නැවත පන්සලේ වත්තේ කිරිගඟට යනවා. දැන් මේ දිව්‍ය ආලෝක වශයෙන් ඔබලාගේ පිංකම් පොළවලදී දකින්නේ කවුද? පිටස්තර කවුරුවත් නොවේ. ඔබේම පන්සලේ හැම කටයුත්තකදීම කැපවීමෙන් කටයුතු කළ මියගිය උපාසක උපාසිකාවන්මයි. ඔබලාගේ මියගිය වැඩිහිටි ඥාතීන්මයි. මේ දිව්‍ය ස්වභාවයන් මොනතරම් පිංකම් දැකල සතුටු වුවත් මේ අයට මේ දිව්‍ය ස්වභාවයෙන් ඔබ්බට යන්න දියුණුවට පත්වෙන්න තිබෙන අවස්ථාව අඩුයි. මොකද මේ අය පන්සල උපාදානට කරගෙන ඉන්නේ. ඒ උපාදානය නිත්‍යවූ සැපයක් හැටියට ඒ අය අරගෙන තිබෙන්නේ. ඒ නිසා ආමිසය පැත්තම දකිමින් වඩමින් සිටිනවා. ඇයි පෙර මනුෂ්‍ය ජීවිතයේදී පන්සල මගේ කරගැනීම හේතුවෙන් ආමිසයෙන් ඔබ්බට නොගිය නිසා.

මෙහෙම දිව්‍ය ස්වභාවයෙන් පිංකම් දැකලා සතුටුවෙනවා වගේම පන්සලේ තමන් අකමැති දෙයක් සිද්ධවෙනවා දකිනකොට ගැටෙන ස්වභාවයට පත්වෙනවා. පෙර මනුෂ්‍ය ජීවිතයේදී පන්සලේ එයා කැමති

කළ දෙයක්, ගොඩනගනු දෙයක් අයිත් කරනවා නම්, වෙනස් කරනවා නම්, ගිහි පැවිදි යමෙක් ධර්ම විනයට පටහැනි යමක් කරනවා නම් මේ දිව්‍ය ස්වභාවයන් එම ක්‍රියාවන් දැකලා ගැටෙනවා, ක්‍රෝධ කරනවා, වෛර සිත් සකස්කර ගන්නවා. ඒ හේතුව නිසා එම අල්පේශාඛ්‍ය දිව්‍ය ස්වභාවයෙන් මිදිල යකෂ, ප්‍රේත වැනි ස්වභාවයන්ට වැටීමේ අවධානම තිබෙනවා. තමන් උපාදානය කරගෙන ජීවත්වෙන පන්සලේ තමන් අකමැති දේ සිද්ධ වෙනකොට වෛරය ක්‍රෝධය සකස් වෙනවා. බලන්න මොනතරම් අපරාධයක් ද කියලා තමන් කරපු පිංකම්වලින් රැස්කරගත් පිං අපතේ හරිනවා. මෙහෙම වෙන්වෙන්නේ අදකෂභාවය නිසා. පිංකම් කරනවා වගේම ඒවා තුළින් රැස්වන කුසලය නිවැරදි ඉලක්කය කරා යොමුකරන්නත් ඔබ දකෂවෙන්න ඕනේ. එහෙම නොවුනොත් පිංකම් කරලා අවසානයේදී පන්සලේ තිබෙන කිරි ගසකට නැගල ඉන්න තමයි අපිට සිද්ධවෙන්නේ. හරියට පොල්ගස් නගින මනුෂ්‍යයෝ වගේ. හැබැයි ඉතින් බැටරි කැලි තුනක ටොච් එලියක් වගේ ආලෝකයක් නම් තිබෙනවා. ඔය ආලෝකය වෙන්වත් පුළුවන් ඔබ ඔය පිංකම් කරන ස්ථානවලදී ගන්නා ජායාරූපවල තිබෙන්නේ. කිසිම හේතුවක් නිසාවත් පිංවත් ඔබ ඔය ආලෝකයක් කෙරෙහි බැඳෙන්නට එපා. එවැනි දිව්‍ය ස්වභාවයක් කෙරෙහි වන්දරාගය ඇති කරගන්න එපා. එහෙම කැමත්තක් ඔය වැනි ප්‍රාථමික දිව්‍ය ස්වභාවයන් කෙරෙහි ඔබ ඇති කරගතහොත් ඔබ සිදුකරගත් පිංකම් ඔබ විසින්ම අපතේ හැරියා වෙනවා.

මෙන්න මේ කාරණය තේරුම් ගත්ත ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ බොහෝම වටිනා ධර්මයක් මහානාම ශාඛ්‍ය කුමරුට දේශනාකරනවා. මේ ධර්මය බොහෝම උපක්‍රමශීලී ධර්මයක්. මහානාම කුමාරය බුදුරජාණන් වහන්සේ හමුවට ඇවිත් 'ස්වාමීනි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගිහි ජීවිත ගතකරන අපි කුමන විහරණයකින් ගත කළ යුතුද කියලා ප්‍රශ්නයක් අසනවා.

එවිට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ 'මහානාම ඔබ මේ විදිහට හික්මෙන්න. බුද්ධානුස්සතිය වඩන්න, ධම්මානුස්සතිය , සංසානුස්සතිය වඩන්න. මහානාම ඔබ ශීලානුස්සතිය වඩන්න, ත්‍යාගානුස්සතිය වඩන්න' කියලා දේශනා කරලා අවසානයේ පවසා සිටිනවා 'මහානාම ඔබ දේවානුස්සතිය වඩන්න' කියලා. බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරන්නේ 'දෙවියෙක් වෙන්න ඔබ කැමති වෙන්න. දෙවියෙක් වෙන්න අවශ්‍ය ධර්මතාවයන් දැන ගන්න. නිරතුරුවම තුසිතය, යාමය, නිම්මාණුරතිය, තාවතිංසය, පරනිම්මිතය වැනි අප්‍රමාණ සැප ඇති දිව්‍යතල කෙරෙහි කැමත්ත ඇති කරගන්න. ඒවාට යන්න කැමති වෙන්න. ඒවායේ වැඩසිටින දෙවියන් දිව්‍යංගනාවන් විදින අප්‍රමාණ සැප මනසින් දකින්න. එම සැපයට ඔබ ලොල්වෙන්න. මේ දිව්‍යතල කෙරෙහි උපාදානය සකස්කොට ගන්න'.... යනුවෙන්.

මේ ධර්මය ඔබට ඇසෙන කොට ඔබට සිතෙන්න පුළුවන් ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දිව්‍යතල වර්ණනා කරලා තිබෙනවා කියලා. මෙතන දිව්‍යතල වර්ණනා කිරීමක් නොවෙයි සිද්ධවෙන්නේ. බොහෝම උපක්‍රමශීලී ලෙස ඔබව සතර අපායෙන් එතෙර කරවීමේ ධර්මයකුයි බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරන්නේ. මුලින්ම ඔබට දිව්‍යතල කෙරෙහි එම දිව්‍ය සැපයන් කෙරෙහි ජන්දරාගය තෘෂ්ණාව ඇති කරවනවා. එහෙම ඔබ තුළ දිව්‍යතල කෙරෙහි කැමත්ත ඇති වුණාට පස්සේ ඔබ මොකද කරන්නේ. ඒ කැමැත්ත උපාදානය කරගෙන ඔබ වැඩි වැඩියෙන් තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව වැඩි දියුණු කරගන්නවා. වැඩි වැඩියෙන් සිල්පද ආරක්‍ෂා කරගන්නවා. වැඩි වැඩියෙන් දන්දෙනවා. ඒවායේ ආනිශංසයන් දකිනවා. මේ ධර්මතාවයන් වැඩි වැඩියෙන් ඔබ වඩන්නේ ඇයි? ඉහත සශ්‍රීක දිව්‍යතලයක සැපවිදින්න. නමුත් පිංවතුනි ඔබ තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව, ශීලය, දානය ඔබේ ජීවිතයෙන් වැඩි වශයෙන් වඩවා ගන්න කොට ඔබ නොදැනුවත්වම ඔබව සෝවාන් ඵලයට පත්වෙනවා. ඒ කියන්නේ සතර අපායෙන් මිදුණ කෙනෙක් බවට පත්වෙලා ඔබ මාර්ගඵලලාභී දෙවිකෙනෙක් වශයෙනුයි එම දිව්‍යතලවල උපත ලබන්නේ. දැන් ඔබට වැටහෙනවා ඔබට බුදුරජාණන් වහන්සේ දේවානුස්සතිය වඩන්න කියලා කීවේ මෙන්න මේ ජයග්‍රාහී තැනට ඔබව ඔසවා තබන්න. එතකොට මේ දේවානුස්සතිය වඩන්න කියන්නේ පන්සලේ, ආරාණයේ ජීවත්වන ප්‍රාථමික අල්පේශාඛ්‍ය දෙවියෙක් වෙන්න ප්‍රාර්ථනා කරන්න නොවේ. සශ්‍රීක දිව්‍යතලවල මහේශාඛ්‍ය දෙවියෙක් දිව්‍යංගනාවක් වෙන්න ප්‍රාර්ථනා කරන්න. පන්සලේ රුක්දෙවියෙක්, ආරක්‍ෂක

දෙවියෙක් වෙන් නිතරින් වත් එපා. ඒවා ප්‍රාථමික තත්වයන්. පන්සල ඇසුරු කරගෙන අවශ්‍ය ගුණධර්මයන්, කුසල් ධර්මයන් වඩන්න. පන්සල තමයි කුසලධර්මයන් දියුණු කරගන්නා මධ්‍යස්ථානය. මොනම හේතුවක් නිසාවත් ඔබ පන්සලෙන් ඇත්වෙන්න එපා. පන්සලෙන් ඇත්වෙනවා කියන්නේ ඔබ සතර අපායෙන් මිදීමේ මාර්ගයෙන් දුරස් වෙනවා කියන එකයි. සතර අපායෙන් මිදීම සඳහා පිංවත් ඔබට අත්‍යවශ්‍ය කෙරෙන තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව, ශීලය, දානය කියන සාධක ඔබ තුළින් වැඩෙන්නේ පන්සල ඇසුරින්.

මෙම කරුණු ගිහි ජීවිත ගතකරන පවුල් බැඳීම්වලට බැඳුන පිංවතුන් උදෙසායි සටහන් කළේ.

සමහර ගිහි පිංවතුන්ගේ ස්වභාවයක් තිබෙනවා අපි දැන් භාවනා කරන්නේ, සමාධිය වඩන්නේ.... ඒ නිසා පන්සල් යන්න ඕනේ නැහැ කියලා. මේ අධිතක්සේරුව නිසා තමා තමාටම වරදකුයි කරගන්නේ. පන්සලේ තිබෙන්නා වූ මොනම හෝ වරදක් නිසා ඔබ තුළ ගැටෙන සිතක් නම් තිබෙන්නේ, ඒ කියන්නේ ඔබ ශීලයෙන් පරිපූර්ණ නැහැ. ශීලයෙන් දුර්වලයි. ඔබ ශීලයෙන් පරිපූර්ණ නම් අනුන්ගේ ශීලය ගැන ගැටෙන්න යන්නේ නැහැ. ගැටෙන්න හොඳ නැහැ.

පසුගිය දවසක හික්කුට්ට ගිහි පිංවතෙක් මුණගැසුණා. ඔහු පන්සලේ ඇසුරට නොයන කෙනෙක්. ඔහු සිතාගෙන සිටිනවා තමන් මාර්ගඵලලාහි පුද්ගලයෙක් කියලා. නමුත් ඔහු තුළින් එවැනි කිසිම ලක්ෂණයක් විද්‍යාමාන වෙන්නේ නැහැ. ඔහුට තිබෙන්නේ පන්සල ගැන මෙවැනි මතයක්.

‘පන්සලේ කරන්නේ ගොඩනැගිලි හදන එකයි. පිංකම් කරන එකයි. ආධාර එකතු කරන එකයි’ කියලා. දැන් බලන්න තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාවට පැමිණි කෙනෙක් අකමැතිවෙයිද සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනයක් ඇතිවෙලා වසර 2600ක් වැනි කාලයක් ගෙවී ගිය මොහොතක භෞතික පැත්තෙන් හෝ පන්සල මේ ආකාරයෙන් හෝ දියුණුවක් ලබනවට. මේක මේ ජීවිතයේදී නිවන් අවබෝධ කරගැනීමට යන මාර්ගය නොවේ. සතර අපායෙන් මිදීම කරා යන මාර්ගයයි. විහාරස්ථානයක ඉදිකෙරන සෑම විහාරාංගයක් පාසාම, සංවිධානය වන සෑම පිංකමක් පාසාම ඒවාට මොනතරම් පිංවතුන්ලා මුදලින් ශ්‍රමයෙන් දායක වෙලා දන්දීමේ ශක්තිය ඇති කරගන්නවාද. දන්දීම තුළින්මයි ඔබ තුළ තන්හාව නැති වෙන්නේ. දන්දීමෙන් අපි කුමක්ද පුරුදු කරන්නේ. අතහැරීමයි. මේ ජීවිතයේදී හෝ සසර කවදාහරි දවසක ඔබ මේ ඇස මගේ නොවේය කියලා අවබෝධයෙන් අතහරින්න ඕනේ. මේ කන, නාසය, දිව, මනස, කය මගේ නොවේය කියලා අවබෝධයෙන් අතහරින්න ඕනේ. ඇස නිසා සකස් වෙන්නා වූ වේදනාව, හඳුනා ගැනීම, චේතනාව, විඤ්ඤාණය අනිත්‍යයි කියලා ඔබට අවබෝධයෙන් අතහැරෙන්න ඕනේ. අනිකුත් ආයතනයන් බාහිර රූපයන් සමග එස්සය වීමෙන් සකස් වන පංචපාදානස්කන්ධයම අනිත්‍ය බව අවබෝධයෙන් දැන ඒවාට ඇති තෘෂ්ණාවෙන් මිදෙන්න ඕනේ. මේ අතහැරීම තමයි ඔබ දන්දීමෙන් පුරුදු කරන්නේ. දැන් ඔබ බලන්න සසර දුකින් එතෙරවීම සඳහා ගිහිපිංවතුන්ලාට දානය මොන තරම් වටිනවාද කියලා. ඒ නිසා තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව ඇති කිසිවෙකුට කියන්න පුළුවන්ද ශාසනයේ පැවැත්ම උදෙසා පරිත්‍යාග කරන එක රූපියලක්වත් අත්‍යවශ්‍ය දෙයක් කියලා. සෑදෙන එක ගොඩනැගිල්ලක්වත් අත්‍යවශ්‍ය ඉදිකිරීමක් කියලා.

ඔබ අනෙක්කෙනා ගැන හිතන්න යන්න එපා. ඔබ පරිත්‍යාග කරන දෙය පරිත්‍යාග කරන්න. පරිත්‍යාගය කරන්නා කුමක් කරනවාද යන්න ඔබ හොයන්න යන්න අවශ්‍ය නැහැ. ඔබ සැබැවින්ම යමක් දන් දුන්නා නම් ඒ දන් දුන්න දේ ගැන සොයන්න යන්නේ නැහැ. මොකද එය දැන් ඔබට අයිති නැති නිසා. ඔබ ඒ දෙය සහමුළින්ම අත්හැරිය නිසා. ඔබට දැන් අයිති දන්දීම පමණක් මිස පසු විපරම් නොවන නිසා. ඔබ මේ අතහැරීමේ සැහැල්ලුව, සතුට භුක්ති විඳින්නේ නැතිව, ලැබුණ සෑපයට පිටුපාලා, දන් දුන්න දෙයට වෙච්ච දෙය හොයන්න ගිහිල්ලා නැති අකුසලයක් රැස්කරගන්නවා.

දන්දීම කළ යුත්තේ සමාජයේ යමක් ඇති පිංවතුන්ලා පමණක් නොවේ. අද සශ්‍රීකභාවයක් ඇතිව යමෙක් ජීවත්වෙන්නේ , සසර තමන් දුන් දානයේ කුසල් ආනිශංස නිසා. සමාජයේ සශ්‍රීම පිංවතුන්ලා වගේම,

සශ්‍රීකභාවයෙන් අඩු පිංවතුන්ලාත් දැඩි ලෙස දන් දෙන්න පුරුදුවෙන් ඕනේ. අපි සමාජයේදී දකින්නේ දුප්පත් අය දන් දෙනවාට වඩා ඒ අය පුරුදුවෙලා තිබෙන්නේ අනුන් දන් දෙන දෙය ලබන්නන් බවට පත්වීමයි. මෙය ඔබ ඔබටම කරගන්න අසාධාරණයක්. අනුන්ගෙන් ලැබුණු දෙය වුණත් කමක් නැහැ, ලැබුණු දෙයින් සුළු කොටසක් හෝ කර්මය කර්මපල විශ්වාසයෙන් දන් දෙන්න. දිනකට රුපියල් දාහක් හම්බකරන පිංවතා දිනකට රුපියල් සියක් දානය සඳහා වෙන්කරනවා නම්. දිනකට රුපියල් සියයක් හම්බකරන පිංවතා එයින් රුපියල් දහයක් දිනක දානය සඳහා වෙන්කරන්න. මෙහි කුසල් විපාකය ඔබට ලැබෙන්නේ දන් දෙන මුදලේ ප්‍රමාණය මත නොවේ. ඔබ තුළ සකස් කරගන්නා වූ චේතනාව, ශ්‍රද්ධාව මතයි.

පිංවත් මහත්මයෙක් දිනක් හිඤ්චට මෙවැනි කථාවක් පැවසුවා. ‘අපේ ගෙදරට දිනක් භාමුදුරුනමක් වැඩියා ආධාර පත්‍රිකාවක් විකුණන්න. ටිකට් එකක් රුපියල් විසිපහයි. ගිලන් හිඤ්චන්ට උපස්ථාන කරන්නය කියලා’

මේක අහපු අර පිංවත් මහත්මයා, භාමුදුරුවන්ට දෝෂාරෝපනය කරලා ඵලවාගෙන. ඒ මහත්මයා ඒ කළ ක්‍රියාව ගැන උදම් අනන්වා.

සැබැවින්ම අදාළ භාමුදුරුවෝ කළේ චිනය විරෝධී ක්‍රියාවක්. ඒ හේතුවෙන් පිංවත් මහත්මයා කරගත්තේ අකුසල්සහගත ක්‍රියාවක්. ඔබ නිරතුරුවම සමාජය හදන්න යන්න එපා. ශාසනය අතුරුදන්වෙන් නොහෝම ළඟයි. මේ කෙටි කාලයේ, මේ කෙටි ජීවිතය තුළ ඔබ සනාථ වෙන්න. නොහැදුණු අයගෙන් හැදුණු දුසිල්වත් ලෝකය ඉදිරියේ ඔබ හැදුණු කෙනෙක් වෙන්න. සිල්වතෙක් වෙන්න. මුදල් වංචාකරන ලෝකය ඉදිරියේ ඔබ සැබෑම දානපතියෙක් වෙන්න. ලෝකයා වංචා කරනවාය කියලා ඔබ ඇයි ප්‍රමාද වෙන්නේ. ලබන්නා ගැන නොසිතා ඔබේ පිං පොදිය අර්ථවත් ලෙස වැඩිකරගන්නා ක්‍රමය ගැන සිතන්න. ඔබට හැකියාවක් තිබෙනවා නම් රුපියල් විසිපහක් වියදම් කරලා ආධාර පත්‍රයක් ගන්න, එය සංඝයා උදෙසා කළ පූජාවක්ය කියලා සතුටුවෙන්න. එහෙම බැරිනම්, බොහොම සුභදව කථාකරලා, මුදල් නැතිබව එම භාමුදුරුවන්ට ප්‍රකාශ කරලා පිටත්කර හරින්න. සතර අපායෙන් නොමිදුන මනුෂ්‍යයා, සැමවිටම අන්‍යයන් සතර අපායට වැටෙන ස්වභාවයේ කටයුතුමයි සිද්ධකරන්නේ. ඒ අය මාරයාගේ වසභයේ සිටින පිරිස. මාරයාගේ කැමැත්තයි ඒ අය අතින් සිද්ධවෙන්නේ. ඒ අය මාරයාගේ තුරුළුට ගියදේන්. පිංවත් ඔබ මේ යථාර්ථය අවබෝධ කරගෙනයි කටයුතු කළ යුත්තේ.

17. දානය මහත්ඵල මහානිසංග වීමට

ඔබව දන්දීමෙන් වළක්වන්න කවුරුන් හෝ සිටී නම්, ඒ මව්පියන් වේවා, බිරිඳ වේවා, දරුවන් වේවා, ඥාතීන්වේවා, හිතවතෙක් වේවා ඔහු ඔබගේ ඥාතියෙක් හෝ හිතවතෙක් නොවන බව තරයේ සිහි තබාගන්න. එවැනි අය මගහරින්න. එවැනි අයගෙන් දුරස්ථවන්න. යමෙක් තෙරුවන් කෙරෙහි සද්ධාව වැඩෙන, සිල්පද ආරක්‍ෂාවෙන, දන්දීමට පෙළඹෙන ක්‍රියාවන්ට අනුබල දෙන්නේ නම් ඔහු ඔබේ ළඟම ඥාතියා කරගන්න. සිදුකරන ක්‍රියාව මෝහයෙන් මිදී ලෞකික සම්මා දිවියට අනුව සිදුකරගන්න. ඔබ නිරතුරුවම තැන්පත් කළ දෙය නොව පරිත්‍යාග කළ දෙය ගැන මෙතෙහි කරන්න. විශාඛා උපාසිකාව වරක් ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේගෙන් වර අටක් ඉල්ලා සිටිනවා. ඒ අනුව දිවි ඇති තුරා සංඝයා හට වැසි සඵදෙන්නට, ආගන්තුක බත් දෙන්නට, ගමික බත් දෙන්නට, ගිලන් හික්කුට බත් දෙන්නට, ගිලානෝපස්ථායක බත් දෙන්නට, ගිලන් බෙහෙත් දෙන්නට, නිති කැඳ දෙන්නට, මෙහෙණ සහනට දියසඵ දෙන්නට කැමත්තෙමිසි විශාඛාව එම වර අට ඉල්ලා සිටිනවා. ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ බොහෝම ගෞරවයෙන් විශාඛා උපාසිකාවගේ මේ ඉල්ලීමට කැමත්ත දෙනවා. බලන්න විශාඛා උපාසිකාව උතුම් සෝවාන් ඵලයට පත් උපාසිකාවක්. පිංවත් ඔබත් එම අවබෝධයට පැමිණීමට නම් ඔබ කාවද අනුගමනය කළ යුත්තේ? ආදර්ශයට ගත යුත්තේ? විශාඛා උපාසිකාව ගැන අනේපිඬු සිටුතුමා ගැන නකුලමතා, නකුල පිතා ගැන නිරතුරුවම ඔබ සිතන්න, මනසින් දකින්න. එම උතුමන් දානයට ලබාදුන් වටිනාකම් කොතෙක්ද කියලා.

විශාඛා උපාසිකාව ලබාගත් වර අට ගැන ඔබ මොහොතක් සිතන්නකෝ. ඔබ මේ කරුණු අටෙන් කීයක් ඔබේ ජීවිතය තුළින් ක්‍රියාත්මක කරනවාද? නීතිපතා නෙවෙයි මසකට වතාවක්වත්... අවුරුද්දට වතාවක්..... ඔබ මහා සංඝරත්නයට දන් දෙන කෙනෙක්ද? වැසිසඵවක් පූජාකරන කෙනෙක්ද? මහා සංඝරත්නය උදෙසා අනෙකුත් උපස්ථානයන් සිදුකරන කෙනෙක්ද? ඔබ ඔබේ හෘද සාක්‍ෂියට තට්ටුකරල අහන්න. පිළිතුර 'ඔව්' වුණත් සැහීමකට පත්වෙන්න එපා. ඔබ ඔබට ලකුණු දෙන්න යන්න එපා. ඔබ තවමත් ප්‍රමාද බව දකින්න. අප්‍රමාදී වීමට ඔබ උත්සාහ ගන්න. බැංකුපොතේ ඔබ රැස්කොට තබන දෙය අනුන්ගේ කෙටි ලාමක කෙටි සැපයන් උදෙසා බවත්, රැස් නොකොට දන්දෙන දෙය ඔබට ආශ්චර්යමත් සැපයක් උදෙසාම බවත් දකින්න. සශ්‍රීක දේවානුස්සතිය වඩන්න. ඉහත පිංකම් නීතිපතා, සතිපතා, මාස්පතා ඔබගේ ආදායමට ගැළපෙන ආකාරයට කිරීමට උත්සාහ ගන්න. ලැබෙන සෑම අවස්ථාවක්ම අපතේ නොහරින්න. අනුන්ගේ ශීලය, සමාධිය ගැන නොසොයන්න. සෑම විටම හික්කු, හික්කුණි, උපාසක, උපාසිකා සිව්වනක් පිරිස වශයෙන්ම දකින්න. මේවා පිං උල්පත් බව දකින්න. උල්පතේ ගැඹුර නොගැඹුර උස්පහත් බව නොසොයා ඔබගේ සංසාරික දුක් පිපාසය සංසිදවා ගැනීමට අවශ්‍ය ජලය ගැන පමණක් සිතන්න. ඔබගේ දුක් පිපාසය සංසිදවා ගැනීමට ජලය ලැබෙනවා නම් උල්පත ගැන සෙවීම මෝහය නිසාම සිදුවන්නකි. දෘෂ්ටිගෙන් මිදී හේතුඵල ධර්මයන්ට විවෘත වන්න. අතීතයේ වැඩ සිටියා වූ අනන්ත වූ ගුණයෙන් ඥානයෙන් යුත් හික්කු හික්කුණි, උපාසක උපාසිකා සමූහයම අරමුණු කරගන්න.

මසකට එක වතාවක් ඵලඹෙන පසළොස්වක පෝය දිනය ඔබ ඔබගේත්, ඔබගේ පවුලේත් පිංකම් දිනය බවට පත්කරගන්න. පන්සල වේවා, ඔබගේ නිවස වේවා, එදින සතර අපායෙන් එතෙරවීමේ අරමුණකොට දාන, ශීල, භාවනා කටයුතු සිදුකරගන්න. දරුවන් බිරිඳ දැයි දස්සන්වත් හවුල්කරගන්න. ඒ අය අකමැති නම් ඔබ තනිවම මේ ව්‍යායාමයේ නිරතවන්න. සතර අපාය යනු කුමක්ද? එහි සත්වයා විදින දුක කුමක්ද? එහි ආයුෂ මොනතරම් දීර්ඝද? සතර අපායට වැටුණ කෙනාට එයින් මිදීම මොනතරම් අපහසුද.....? මේවා සකච්ඡා කරන්න. ඔබ ලැ-ඡාවෙන්න එපා. මාන්තයට පත්වෙන්නත් එපා 'අනේ අපි ආයෙන් තිරිසනෙක්, ප්‍රේතයෙක්, නිරිසනෙක් වෙන්නේ නැහැ' කියලා. එහෙම කියන සිතමයි ඔබව සතර අපායට ඇදදමන්න අවශ්‍ය පාර කපන්නේ. අනේ මම තවම සතර අපායෙන් මිදිල නැතැයි කියලා දකින්න නිහතමානී වෙන්න.

සැබවින්ම ඔබ සතර අපායෙන් මිදිලා නොමැතිනම් සක්කාය දිට්ටිය ඉහ වහා ගිය, සතියෙන් නැතිනම් මාසයෙන් මාර්ගඵල ලාභීන් බවට පත්කරන ක්‍රමවේදයන් සිහිබුද්ධියෙන් හඳුනාගනිමින් මහහරින්න. හේතුඵල ධර්මයන් ගළපමින් ඔබ, ඔබ ගැනම විමසා බලන්න. මෝහයෙන් මිදෙන්න. අවබෝධය යනු අනුන් දෙන දෙයක් නොව තමා තමා තුළින්ම දැනුවත්භාවයෙන් ලබන්නක් බව හොඳින් සිහිතබා ගන්න. පසළොස්වක පොහොය දවසේ ඔබ පවුලේ සියලුදෙනාම, එසේත් නැතිනම් පන්සලේ සිල්සමාදන් වෙන සියලුදෙනාම සතර අපායේ බියකරුභාවයන් එයින් මිදීමේ මාර්ගයන් සාකච්ඡා කළොත්, ඒ ගැන අවධානය යොමුකළොත් ඔබට පුළුවන් මාසේ ඉතිරි දවස් විසිනවයේම එම ශක්තිය තුළ, මාර්ගය තුළ ජීවත්වෙන්න.

මේ සටහන පුරාවට සතර අපායෙන් මිදීම සඳහා ඔබට ත්‍යාගානුස්සතිය වැඩිම ගැනයි සඳහන් කරන්නේ. හිඤ්ඤා හිඤ්ඤා, උපාසක උපාසිකා හෝ දුගී මගී යාවක, බලු කපුටු එසේත් නැතිනම් දෙවියන්, අමනුෂ්‍යයින් මේ කවුරුන් විෂයෙහි වේවා ලෝභකම අතහැරීම උදෙසාම දන්දෙන්න. තෘෂ්ණාව ක්ෂය කිරීම උදෙසාම දන්දෙන්න. දන්දීමට කාලසටහන් සාදා නොගන්න. පාරේ ගමනක් යන විට පිණිසපාතේ වඩින හිඤ්ඤාවක් දැක්කොත් සද්ධාවෙන් යමක් පූජාකරන්න. දුර ගමනක් ඔබ යන විට බසයේදී මහ තොටේදී හමුවන හිඤ්ඤාවට අවශ්‍ය බිස්කට් එකක්, ගිලන්පස එකක් ගැන විමසීමට සිතක් ඇතිකරගන්න. අනුන් කරනවාද නොකරනවාද යන්න ඔබ නොසිතන්න. ලැබෙන පුංචි අවස්ථාවකින් පවා උපරිම ත්‍යාගානුස්සතිය වැඩිමේ අවස්ථාව ලබාගැනීමට දක්ෂවෙන්න. දන්දෙන්නේ අනුන් සඳහා නොව, අනුන්ගේ කුස පිරවීම සඳහා නොව, තමාගේම සැපය සඳහා යන්න සිතන්න. ඔබ ප්‍රාර්ථනා කරන්න, චීර්යයෙන් අවස්ථාව උදාකරගන්න. කළ පිංකම්, දුන් දානයන් නැවත නැවත දෙන්න, නැවත නැවත මෙනෙහි කරන්න. මට දානය පූජාකර ගැනීම සඳහා තව තව ස්වාමීන් වහන්සේලා මුණ ගැසේවා. උපාසක උපාසිකාවන් මුණ ගැසේවා. තව තව පන්සල් ආරණ්‍ය විහාරාංග ඉදිවේවා. තව තව පිංකම් සිදුවේවා. කියා ප්‍රාර්ථනා කරන්න. කුමක් සඳහාද? ඒවා උදෙසා පරිත්‍යාගයන් සිදුකර ත්‍යාගානුස්සතිය වැඩිම පිණිස. මේ සැම ඔබ ඔබේ සතුට කරගන්න. මේ සැම යනු දේවානුස්සතිය හැර වෙන කුමක්ද? දන් දීම තුළින් ඔබ ඇතිකරගන්නා අතහැරීමේ ශක්තිය සක්කායදිට්ටිය ක්ෂය කිරීමේ මාර්ගයම මිස වෙන කුමක්ද? බිරිඳගෙන්, සැමියාගෙන්, දු පුතුන්ගෙන්, වස්තුව දේපලවලින් ඔබ ලබන බැඳීම, සක්කායදිට්ටිය තව තව සනභාවයට පත්කිරීම සඳහාම බව ඔබම දකින්න.

සතර අපායෙන් මිදීම උදෙසා ගිහි බැඳීමවලට යටත්ව ජීවත්වන ගිහි පිංවතුන් උදෙසා දානයේ ඇති වටිනාකම සටහන් කිරීමයි මේ ලිපියේ අරමුණ වූණේ. ගිහි ජීවිතය තුළදී හොඳින් දන් දුන්නත් එම දානයම පිංකම් ලොවතුරා සම්මාසම්බුද්ධ දේශනාවන්ට අනුකූලව ගළපා ගැනීමට අදක්ෂ නම් පරලොව දුකට පත්වීම වැළැක්විය නොහැක.

ඒ ගැන උදාහරණයක් වශයෙන් වැදගත් මහත්මයෙකුගේ කථාවක් දැන් මෙහි සටහන් තබනවා. මෙම කථා ප්‍රවාහනය ඔබට වැදගත් වේවි. පහත කථාවෙන් කියවෙන්නේ ඔබ අදක්ෂනම් දන් දුන්නා, පිංකම් සිදුකරගත්තාය කියලා ඊළඟ ප්‍රතිසන්ධිය සුගතියක් වෙනවාමයැයි ඔබට සහතිකයක් ලැබෙන්නෙ නැතිය කියන කාරණයයි .

එක මහත්තයෙක් සිටියා. ඔහු දක්ෂ ව්‍යාපාරිකයෙක්. බොහෝම පුංචි තැනකින් පටන් ගත්තේ. අවසානයේදී කෝට්පතියෙක් වූණා. ඉඩකඩම්, ව්‍යපාර ඔහු සතු වූණා. බොහෝම හොඳ බිරිඳක් දරූ මුණුපුරන් සිටියා. කවදාකවත් සිල් සමාදන් වෙන්න පන්සලකට ගියේ නැහැ. නමුත් හොඳින් සිල් පද ආරාක්ෂා කරගෙන ජීවත් වූණා. තමා විසින් සදාගත්තාවූ කාලසටහනකට අනුව හොඳින් වියදම් කර හිඤ්ඤාත්වහන්සේලාට, උපාසක උපාසිකාවන්ට දන් දුන්නා. එම කාලසටහනෙන් පිට දන් දෙන්න ගියේ නැහැ. කල්‍යාණ මිත්‍ර ඇසුර සද්ධර්ම ශ්‍රවණය බොහෝම අඩුවෙනුයි ඔහුට ලැබුණේ. එහෙම අඩු වූණත් හොඳින් දන් දුන්නා. පන්සල් ආරණ්‍ය සඳහා මුදල් පරිත්‍යාග කළා. අවශ්‍ය විහාරාංග ඉදිකළා. මොහු තමන්ගේ ව්‍යපාරයට ඉඩකඩම්වලට ගොඩාක් බැඳිලයි සිටියේ. මොකද මේ හැම දෙයක්ම අසාධාරණයෙන් නොව තමන්ගේම දහදිය මහත්සියෙන්මයි හම්බකරගත්තේ. මේ පිංවත් මහත්මයා හැමෝටම ප්‍රිය කාටවත් කරදරයක් නැති හුදකලා වැදගත් ජීවිතයක්

ගත කරලා වයස අවුරුදු හත්තැවේ සීමාවට පැමිණීමට පෙර මිය ගියා. දුක්විඳලා, රෝග පීඩාදියට ලක්වෙලා නොවේ. ඔහුට හිමිවුණේ ක්ෂණික මරණයක්. මේ මරණය ගැන ඔහුගේ බිරිඳට, දරුවන්ට, ඥාතීන්ට, හිතමිතුරන්ට කිසිම විදිහක බියක් තිබුණේ නැහැ. කුහුඹියෙකුටවත් වරදක් නොකළ මොහුට සුගතියේ දොර හැර, වෙන දොරක් නොඇරෙන බව පාංශකුලයට පැමිණි ගෞවරණිය සංසරත්නය අනුශාසනා කළා. ඉහත සියලුදෙනාම තමන් ධර්මය දන්නා ආකාරයට හේතුඵල ගළපමින් මියගිය පිංවත් මහත්මයාව සුගතියටම නම් කළා. මියගිය පිංවතාට පිං පිණිස හත් දවසේ, තුන්මාසේ අවුරුද්දේ සාංඝික දානමය පිංකම් බොහෝම සශ්‍රීක ආකාරයට පුජාකළා. තව තව පිංකම් සිදුකරනු ලැබුවා. අපේ මිය ගිය ඥාතියා දෙවියෙක් කියන සංඥාව හැර වෙන සංඥාවක් කිසිවෙකුට තිබුණේ නැහැ.

මෙහෙම කාලයක් ගියාට පස්සේ දිනක් රාත්‍රියක හිඤ්චක් සමාධියෙන් පසුවෙන විට මේ මියගිය පිංවත් මහත්මයාව අරමුණුවෙනවා. ඒ අරමුණු වෙන්වේ ප්‍රේත ලෝකයේදී. මනුෂ්‍ය ලෝකයේ ජීවත්ව සිටියදී තිබූ ගරීර ප්‍රමාණය සහිතවමයි. මනුෂ්‍ය ජීවිතයේ සිටියදී ඔහු ප්‍රිය කළ ඇඳුමක් තිබුණා. විශේෂ ගමනකදී පළඳින එම ඇඳුම් කට්ටලය සහිතවයි මොහු හිටියේ. මෙම මියගිය මහත්තයාට අයිතිව තිබුණා කෝටි පහක පමණ ඉඩමක්. මේ ඉඩමේ මොහු එහාට මෙහාට ඇවිදිනවා. මොහු ඇවිදින්නේ බොහොම දුක්මුසු විලාසයකින්. ටිකක් කුදු ගැහිලා, හිස පහතට හෙලාගෙන, අත් දෙක පහළට දමාගෙන ‘අනේ මේවට මොකද වුණේ’ කියන්න වගේ හැඟීමක්, ඉරියව්වක් සහිතව තමයි ඇවිදින්නේ. ගරීරය දුර්වල නැහැ. ඇඳුම බොහොම පිරිසිදුයි. නමුත් සිත දුකට පත්වෙලා. තෘෂ්ණාව නිසාම. මොහු ඉන්න ඉරියව්වෙන් පෙනෙන්නේ, මොහු තුළ බියක් තියෙනවා මේ දේපළ නැතිවෙයි, විනාශවෙයි, වෙන කාටහරි අයිතිවෙයි කියලා. බලන්න පෙර ආත්මයේදී කොච්චර දන් දුන්න, මොන තරම් පිං කරගත්ත මනුෂ්‍යයෙක්ද, මොනතරම් සිල්වත් ජීවිතයක් ගතකරපු මනුෂ්‍යයෙක්ද. ඒත් ඒවායින් ඔහු ප්‍රයෝජනයක් ගත්තද?

මියයන වෙලාවේ මේ පිංවත් මනුෂ්‍යයා තමා දුන්න දානයක්, තමාගේ සිල්වත් ජීවිතය, ඒ ජීවිතය තුළින් කළ පිංකම් සිහියට නගාගත්තා නම්, ඒ පිංකම් අරමුණු කරගත්තා නම්, ඒ පිංකම් සිදුකරගැනීමට මාර්ගය දේශනා කර වදාළ ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේගේ, ධර්මරත්නයේ, සංසරත්නයේ ගුණයන් සිහියට ගත්තා නම්, එසේ කිරීමට දක්ෂාවය ඔහු තුළ තිබුණා නම්, ඇතිකරගත් කැමත්තට අනුව. මොහු සශ්‍රීක දිව්‍ය තලයක, මහේශාඛ්‍ය දෙවියෙක් වශයෙන්මයි, එසේත් නැතිනම් සශ්‍රීක මනුෂ්‍ය ජීවිතයක්මයි නැවතත් ලබන්නේ. නමුත් මේ අවාසනාවන්ත මනුෂ්‍යයා සද්ධර්ම ශ්‍රවණය අඩුවෙන් කළ නිසාත්, කල්‍යාණ මිත්‍ර සේවනය හිඟ වූ නිසාත් මියයන මොහොතේ තමන් කළ පිංකම්, ගත කළ සිල්වත් ජීවිතය යටපත්වී මතකයට පැමිණියේ ඉඩකඩම් දේපල. දේපල කෙරෙහි තිබූ තෘෂ්ණාවේ බලවත් භාවය නිසා සැනසීමට හේතුවන දේවල් නොව වැනසීමට හේතුවෙන ධර්මතාවයන් තමයි මතුවෙලා පැමිණියේ. ඒ නිසාම මොහු ප්‍රේත ජීවිතයකට වැටුණා. නමුත් බලන්න දේපල කෙරෙහි ඇතිකරගත් දැඩි ජන්ද රාගය නිසා ප්‍රේත ජීවිතයකට වැටුණත් මොහු මනුෂ්‍ය ජීවිතයේදී දුන්න දානයන්ගේ ආනිසංස එම ප්‍රේත ජීවිතයේදීත් මොහුට සැප විපාකයන් ලබාදුන්නා. ප්‍රේත ජීවිතයේදීත් මොහුට හොඳ පිරිසිදු වස්ත්‍ර ලැබිලා තිබෙනවා. හොඳ නිරෝගි ස්වභාවයේ ගරීරයක් ලැබිලා තිබෙනවා. ඇතිකරගෙන තිබෙන තෘෂ්ණාව නිසා ඔහුගේ සිතට නම් දැනෙන්නේ දැඩි පීඩාවක්, දුකක්. ඒ නිසා මොහුගේ ඉරියව්වල තිබෙන්නේ දැඩි අතෘප්තිමත් ස්වභාවයක්. එම පිංවත් ව්‍යාපාරික මහත්මයා මනුෂ්‍යයෙක් වශයෙන් ජීවත්ව සිටියදී සමාජය ඔහුව හැදින්වූයේ සිල්වත් මනුෂ්‍යයෙක් හැටියටයි. දානපතියෙක් හැටියටයි. වෙහෙස මහන්සි වී ධනය ඉපයූ ව්‍යාපාරිකයෙක් හැටියටයි. නමුත් ඔහුගේ බාහිර ස්වරූපය, ඇවතුම් පැවතුම් තුළින් ලෝකයා ඔහුව එසේ හඳුනාගත්තත් ඔහුගේ සිත වැඩි තිබුණේ ඉන් ඔබ්බට ගිය දිශාවකට. ඒ තමයි දේපල කෙරෙහි තිබූ අසීමිත ජන්ද රාගය. එයට අදාලව ප්‍රතිසන්ධිය සකස් වුණා. සුගතියක සැප විඳීමට අවශ්‍ය පරිසරය ඔහු ජීවිතය තුළින් ගොඩනගාගෙන තිබුණත්, සද්ධර්ම ශ්‍රවණය, කල්‍යාණ මිත්‍ර සේවනය, බහුශ්‍රැතභාවය නොමැති වීම හේතුවෙන්ම සැපක් ලෙස අල්ලා ගත්තේ දුකක්මයි.

දැන් මේ අමනුෂ්‍ය ලෝකයේ ප්‍රේතයෙක් ලෙස ජීවත්වන මොහු පරදත්තරුප ජීවි ස්වභාවයට අයත් ප්‍රේතයෙක්. ඔහුට අවශ්‍ය නම් පුළුවන් පිං ලබාගන්න. නමුත් මොහු පිං ගන්නේ නැහැ. මොකද උපාදානය කරගත් දෙය කෙරෙහි තිබෙන දැඩි තෘෂ්ණාව නිසා. මෙවැනි අයෙක් අරමුණු කර ඔබ මෝනතරම් සශ්‍රීක ආකාරයට සාංඝිකදානමය පිංකම් සිදුකළත් මේ ප්‍රේත සත්වයා පිං ගන්නේ නැහැ. ඔබ අනුමොදන් කරන පින සුදුසු වෙනත් අමනුෂ්‍යයෙක් වෙතොත් ඔවුන් එය අනුමෝදන්වේවි. එසේ නොවුන හොත් ඔබලාට සැප පිණිස එම පිං හේතුවේවි.

මෙවැනි උපාදානය බලවත්කොට ගත් පරදත්තරුප ජීවි සත්ව කොටස් වලටද එම උපාදානය බිඳ පින් අනුමෝදන් කිරීමට ඔබට හැකියාව තිබෙනවා ඔබද දක්‍ෂ නම්. මොකද ඒ අය පෙර මනුෂ්‍ය ජීවිතයේදී පුරුදු පුහුණු කරපු වඩපු ගුණධර්ම තිබෙනවා ඒ අය තුළ යටපත් වෙලා. ඔබ දක්‍ෂ වෙන්න ඕනෙ ඒවා මතුකර ගන්න පුළුවන් ආකාරයට පිංකම් සිදුකරන්න. ඒ අයට අනිත්‍ය සංඥාවක් වැටහෙන ආකාරයට පිංකම් සිදුකරන්න. හික්‍ෂුව මේ ටික සඳහන් කළේ මියගිය අයගේ ස්වභාවයන් අපි අපේ කරගත යුතුනිසා නොවේ. මියගිය අයකු ගැන සිත සිතා ජීවත්විය යුතු නිසාද නොවේ. එවැනි විෂයන් ඔබ අදාළ කරගත යුතු නැහැ. නමුත් ඔබ මේ ධර්ම මාර්ගයේ නිවර්තන ගමන් නොකළොත් ඔබට මුණ ගැසෙන අනතුරු ගැන අවබෝධය ලබාදීමටයි මෙම කරුණු සටහන් තැබුවේ. ඒ වගේම ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ පිංවත් ඔබලාට දේශනාකරනවා මියගිය ඥාතීන් උදෙසා ජීවත්ව සිටින ඔබ පිංපෙන් අනුමෝදන් කිරීම යුතුකමක්ය කියලා. මේ කථාව ඔබ කියවන විට ඔබට වැටහෙන්න ඇති ඔබ දන්දිය යුත්තේ තන්හාව, මාන්තය, දිට්ටිය නොවැඩෙන ආකාරයට, ඒවා ක්‍ෂයවෙන ආකාරයට බව. දන්දීම තුළින් ඉහත අකුසල ධර්මයන් වැඩෙනවා නම් එම දානය අර්ථවත් වෙන්නෙ නැහැ. නමුත් එය අපතේ නොයන බව ඔබ ඉහත කථාව අනුසාරයෙන් ඔබ හොඳින් තේරුම් ගත යුතුයි.

ගිහි ජීවිත ගතකරන පිංවත් ඔබලා මූලිකත්වය දෙන්නේ තමාගේ ව්‍යාපාරයට, ගේදොර වතුපිටිවලට, දරුවන්ට, බිරිඳට. ඒවාට නිසි තැන දෙන්න. නමුත් ඔබ ප්‍රධානත්වය දෙන්න අවශ්‍ය සතර අපායෙන් මීදෙම් කියන අරමුණට. තිරිසන් ප්‍රේත ජීවිතයක් ලැබුණත් ඔබට දරුවෙක් බිරිඳක් ලැබෙයි. එහෙත් ධර්මය දැකීමේ අයිතිය ඔබට එහිදී අහිමිවෙනවා. ධර්මය දැකීමේ වරම ඔබට ලැබෙන්නේ මේ ජීවිතයේදීමයි. ධර්මය දැකීම යනු සතර අපායෙන් එතෙර වීමයි.

18. අකුසලයට පොකුරු ගසන්නට ඉඩ නොදෙන්න

ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ වූලකර්ම විභංග සූත්‍රයේදී සුභ මානවකයාට බොහෝම ලස්සන ධර්මයක් දේශනාකරනවා. සුභ මානවකයා මේ ලෝකයේ සත්වයා කර්මය දායාද කොට කර්මය මගේ කොටගෙන පවතීය කියලා. සුභ මානවකයා බුදුරජාණන් වහන්සේගෙන් අහන එක ප්‍රශ්නයක් තමයි භාග්‍යවතුන් වහන්ස(මේ ලෝකයේ ජීවත්වන මනුෂ්‍යයන් සමහරු දීර්ඝායුෂ ලබමින් ජීවත්වෙනවා. තවත් කෙනෙක් හීන ආයුෂ සහිතව මිය පරලොව යනවා. ස්වාමීනී භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මෙහෙම වීමට හේතුව කුමක්ද කියලා. ඊට පිළිතුරු වශයෙන් තමයි බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනාකරන්නේ සුභ මේ ලෝකයේ උපදින සත්වයා කර්මය දායාද කොට කර්මය මගේ කොට පවතීය කියලා. එහෙම කියලා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනාකරනවා 'සුභ, පෙර ජීවිතයේ යමෙක් සත්ව හිංසා අකුසලය සිදු කරා නම් ඔහු මරණින් මතු නිරයේ දුකට වැටෙනවා. යම් හෙයකින් මනුෂ්‍ය ලෝකයේ මනුෂ්‍යයෙක් ලෙස උපතක් ලැබුවා නම් ඔහු රෝගීභාවය ඇතිව උපත ලබනවා කියලා. ඒ වගේම පෙර ජීවිතයේදී සත්වයාට මෛත්‍රිය කරුණාව දැක්වීම හේතුවෙන් ඔහු මරණින් මතු මනුෂ්‍ය ජීවිතයක් ලැබුවත් නිරෝගීභාවය ලබනවා කියලා.

එකකොට බලන්න යමෙක් මේ සමාජයේ නිරෝගීව ජීවත්වන්නත් තව කෙනෙක් රෝගීව ජීවත්වෙන්නත් හේතුවල ධර්මයක් නිසා. ප්‍රධාන වන්නේ සතුනට හිංසාකිරීමත් මෛත්‍රිය කරුණාව දැක්වීමත් කියන කාරණා. වර්තමානයේ සමාජය දෙස බැලීමේදී මනුෂ්‍යයා පමණක් නොවේ ඔබ ජීවත් වන පරිසරයත් රෝගී බවට පත් වෙලා. මෙතනින් පරිසරය අපි පැත්තකින් තියලා මනුෂ්‍යයා ගැන බලමු. සමහරු රෝගී බවට පත්වෙන්නේ මව්කුසේදීම. මව්කුස පිළිසිදගෙන මාසෙන් දෙකෙන් දරුගැබ කළලය රෝගී බවට පත්වෙනවා. මව් කුසේ සිටියදීම පෙර කළ සත්ව හිංසා කර්මයත් විපාක දෙනවා. සමහර දරුවන් ලෝකයට බිහිවන මොහොතේම නොමේරු දරුඋපතක් හැටියටයි ලොවට බිහිවන්නේ. තවත් ළදරුවන් නොයෙක් ආබාධ ඉන්ද්‍රියන්ගේ අඩුපාඩු සහිතව ලොවට බිහිවෙනවා. මෙලොව එළිය දැකපු දවසේ පටන් මේ ළදරුවන් රෝහලේ දැඩිසත්කාර ඒකකයක නොමේරු ළදරු ඒකකවළ, සනී, මාස, අවුරුදු ගණන් දුක්විඳිනවා. රටේ ප්‍රධාන ළමා රෝහලකට එසේත් නැතිනම් ළමා වාට්ටුවකට යන්න. මොනතරම් දරුවෝ නොයෙක් වයස් සීමාවල සිතාගන්නවත් බැරි රෝගවලින් පීඩා විඳිනවාද? සමහර ළදරුවන්ට මාරාන්තික රෝග, තවත් තවත් දරුවන්ට අර්ධ මාරාන්තික රෝග. නාසයට මුඛයට බට දමලා, උදරයට බට ගහලා..... ඔබ මේවා දකිනකොට, ඔබ මේවා අත්දකිනකොට ඔබට දරන්න බැහැ මේ පොඩි දරුවන් විඳින වේදනාව. පොඩිදරුවන් විතරක් නොවේ මේ දරුවන් නිසා ඒ දෙමාපියන්, සහෝදර සහෝදරියන්, ඥාතීන් මේ හැමෝමත් දුකේ කොටස් කරුවන් වෙලා. මිනිස් ජීවිතයක උපත ලැබුවත් රෝගී දරුවන් නිසා අපා දුක්විඳින දෙමාපියන් මොනතරම් සමාජයේ සිටිනවාද? මේ දුක ඔබට අහම්බෙන් ලැබුණ දෙයක් නම් නොවේ. අපලයක් නිසා, දේවකෝපයක් නිසා, රටේ වෛද්‍ය අංශයේ දුර්වලතාවක් නිසා ලැබුණු දේවල් නොවේ. බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනාකරනවා කර්මය සත්වයා දායාද කොටගෙන පවතීය කියග. රෝගී දරුවන් නිසා එම දෙමාපියන්ද විඳින්නේ දුකක් නම් එයත් දෙමාපියන්ගේ සංසාරික කර්මයක දායාදයක්මය. මෙය දෙමාපියන්ට අහම්බෙන් ලැබුණ වගකීමක් දුකක් නොවේ. පෙර ජීවිතයේදී සත්ව හිංසාව අකුසලය කරගත් මනුෂ්‍යයෙක් මරණයෙන් මතු නැවත මනුෂ්‍ය ජීවිතයක් ලබන්නේ නම් ඔහුට සුදුසු මව්කුස ලෙස තෝරාගන්නේ ද ඊට අදාළ අකුසල් සිදුකරගෙන ඇති මවකගේ මව්කුසක්මයි. මේවා කාටවත් වෙනස් කළ නොහැකි ලෝක ධර්මයන්. දරුවා නිසා අම්මා තාත්තා දුක් විඳිනවාත්, අම්මා තාත්තා නිසා දරුවා දුක් විඳිනවාත් නොවේ. තම තමන් කරගත් අකුසල් නිසා තමන් හවුලේ එම අකුසල් විපාක අත්විඳිනවා පමණි.

ඔබ මෙහෙම හිතන්නකෝ. ඔබේ ගෙදර දොරකඩට බල්ලෙක් එනවා. ගෙදර අම්මයි තාත්තයි කියනවා පුත් ඔය බල්ලට ගහල එලවන්න කියලා. පුතා හොඳ ගලක් හෝ පොලු කැබැල්ලක් අරගෙන බල්ලට ගහනවා. අර අහිංසක බල්ලා කකුල ඔසවා ගෙන ලේ පෙරාගෙන දුවනවා. දැන් බලන්න මේ සත්ව හිංසාවට කී දෙනෙක් හවුල්වුණාද? බල්ලාට ගැහුවෙ දරුවා තමයි. නමුත් ගහන්න අණ කළේ දෙමාපියන්. අකුසලය

වැඩි දරුවට. මරණින් මතු මෙන්න මෙවැනි අකුසල් තිබෙන දරුවන් එවැනිම අකුසල් සහිත දෙමාපියන්ගේ මව් කුසවල ඉපදිලා දරුවා රෝගීභාවයට පත්වෙලා දෙමාපියන්ගේ අකුසලය විපාක දීමට අවස්ථාව සලස්වනවා. දැන් මේ තුන්දෙනාම විදින්නේ තමන් කරගත් කර්මයක විපාකයක්මයි. හිඤ්චට සමහර අවස්ථාවල ඇහිල තිබෙනවා රෝගී දරුවන් ඉන්න අම්මලා කියනවා 'මගේ කරුමෙටයි මේ දරුවා ලැබුණේ' කියලා. අන්න එවැනි අම්මලාගේ අදහස සර්වසාධාරණයි.

අවිද්‍යාසහගත ලෝකය හැඩගැසිලා තිබෙන්නේ සත්වයා දුක දෙසටම තල්ලුකර දමන ස්වභාවයටයි. ඔබ විසින්ම කරගන්නා ලද අකුසලයන් විපාක දෙන විට ලෝකයේ ස්වභාවය සකස් වී තිබෙන්නේ ඒ විපාකයේ අම්හිරි වේදනාව නිසා සත්වයා තව තවත් අකුසල කර ගන්න දිශාවටම මෙහෙය වීමටයි. ඔබ මෙනෙදි පරිස්සම් වෙන්න ඕනේ. එසේ නොවුණොත් තව තව අකුසල කර්මයන් ඔබත් අනුනුත් දායාද කර ගැනීමයි සිද්ධවෙන්නේ. ඔබ අතින් උපස්ථානය ලබන රෝගී වැඩිහිටියෙක්, දරුවෙක් සිටිනවා නම් ඒ අයගේ ක්‍රියාකාරකම් නිසා නිරතුරුවම ඔබට ද්වේෂය, පළිගැනීම, පිළිකුල, නොසලකාහැරීම වැනි චේතනාවන් සකස් වෙන්න පුළුවන්. එය ස්වභාවයක්. මෙවැනි අවස්ථාවකදී ඔබ දක්ෂවෙන්න ඕනේ ලොවතුරා ධර්මය ජීවිතයට ගලපා ගන්න. ද්වේෂය ඔබ ඔබේ කර ගත්තොත් ඔබ ඔබේ කර ගන්නේ මහා ගීනි ගොඩක්මයි. ඒ ඔබ විසින්ම අවුලුවාගත් ගීනිගොඩෙන්ම ඔබට සසර අප්‍රමාණ කාලයක් පිවිවෙන්නට සිදුවෙවි.

ඉහත සදහන් කළේ දරුවන්ගේ රෝගීභාවය ගැනයි. තරුණ වැඩිහිටියන්ගේ රෝගීභාවය ගැන දකිනකොට මහා රෝහලකට, කුඩා රෝහලකට ඔබ ගොඩ වැදුණොත් ලක්ෂගණනක් ජනතාව රෝගීන්. නිරෝගීභාවය ගොඩක් අඩුයි. වයසට නොගැළපෙන රෝග, මාරාන්තික රෝග, අන්‍යයන්ගේ පිළිකුලට භාජනය වන රෝග, අනුනට ප්‍රකාශ කිරීමට නොහැකි රෝග..... සංසාරයේ සත්ව හිංසාවට අදාළව ඒවා විපාක දීමට සුදුසු ආකාරයට ලෙඩ රෝග හැදෙනවා. හැබයි පාරිසරික හේතූන් නිසාත්, සෘතු බලපෑම් නිසාත් රෝගීන් ස්වභාවයන් ඇතිවෙනවා. ඒත් එම රෝග දීර්ඝකාලීන නිදන්ගත රෝග බවට පත්වෙන ස්වභාවය අඩු බවද ඔබ වටහාගත යුතුව ඇත. අකුසල කර්මයන් විපාකදෙන රෝගීන්ගේ ස්වභාවය පැහැදිලිව හඳුනාගන්න පුළුවන්. ඔබ සිතෙන් මවාගන්නකෝ රෝහලේ ඇදේ නිරතුරුවම අදෝනා තබන රෝගියෙක්. නාසයට, මුඛයට, උදරයට බට ඇතුළත් කර වේදනාව විදින රෝගියෙක්. දැන් දෙපා ඇද හතර කොණේ බැඳ දමා ඇති රෝගියෙක්, අසිහියෙන් දිනගණන් දුක්විදන රෝගියෙක්, ජලය ආහාර රස බැලීමට වාසනාව නොමැති රෝගියෙක්. අත පය වාරු නැති අංගවිකල අංශභාග රෝගියෙක්. හිඤ්චට නම් මෙවැනි රෝගීන් දකිනකොට සද්ධර්මය කෙරෙහිමයි ගෞරවය ඇතිවෙන්නේ. මොනතරම් පැහැදිලිව ලෝක ස්වභාවය ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනාකර තිබෙනවාද. ඔබ සත්වයින්ට සංසාරයේදී දුක් දුන්නා. හිංසා කළා. ඒ දුකමයි, හිංසාවමයි ඔබ ඔය අත්විදින්නේ.

වර්තමානයේ මනුෂ්‍යයා මොනතරම් නම් සත්ව හිංසාව සිදුකරනවාද? සමහරු සත්ව හිංසාව සිද්ධකරන්නේ මෝස්තරයක් හැටියට. තවත් සමහරු සත්ව හිංසාව සිදුකරන්නේ ව්‍යාපාරයක් හැටියට. සමහරු විනෝදයටත් සත්ව හිංසාවේ යෙදෙනවා.

හුභදෙනෙක් මේ දේවල් කරන්නේ විපාකය ගැන අනවබෝධය නිසා. හිඤ්ච දිනක් ආරණ්‍යයක වැඩ සිටින විට කුටිය ඉදිරියෙන් ළමයින් කීපදෙනෙක් කැළය දෙසට යනවා දැක්කා. මේ අය පොලිතීන් බැග් එකක යමක් දමාගෙනයි එම ප්‍රදේශයට ගියේ. හිඤ්චට දැනුණේ නැහැ බැග්ගේ මොනවද තිබුණේ කියලා. පසුවදා හිඤ්ච එම දරුවන් ගිය මාර්ගයේ වඩින විට සාමාන්‍ය කලුගලක් ළඟ ගොළුබෙල්ලන් විස්සක් පමණ කලුගලේ ගහල මරල. අර ෂොපින් බැග්ගේ දමාගෙන ගිහින් තිබෙන්නේ ගස්වල එල්ලිලා හිටපු ගොළුබෙල්ලෝ. ඒ ගොළුබෙල්ලන්ගෙ කටුව ගලේ වැදිල කුඩුවෙනව දැකලා ඒ දරුවන් සතුටුවෙනවා. මෙනත සත්ව හිංසාවකින් එහාට ගියපු සත්ව සාතනයකුයි සිද්ධවෙන්නේ. කුරුල්ලන්ට ගල්වලින් ගහනවා. මාළන්ට ගල්වලින් ගහල තුවාල කරනවා. සමනළයන්ගෙ පියාපත් කඩනවා. මෙහෙම දරුවෝ සමාජයේ ඕනතරම් සිටිනවා. වියළි කලාපයේ ප්‍රදේශවල සත්ව හිංසාව ගොඩක් වැඩියි. ගොවිතැන් විනාශ කරන්න

එන අලින්ට හේන රකින අට්ටාලය මත සිට එම සතුන්ගේ ඇඟට ලෝදිය වගේ උණුවතර හලනවා. ගෝනි ගිනිකියලා අලින්ගේ පිට මතට දමනවා. අට්ටාලය මත සිට ලොකු යකඩ ඇණ ලෑලි මත ගහලා අලි එන මංකඩවල නියනවා කකුල්වල ඇනෙන්න. මේවා විපාක දීලා අභවරකරන්න පුළුවන් අකුසල් කර්ම නොවේ. මෙවැනි බරපතල සත්ව හිංසා අකුසල් කිරීමට පෙරාතුව ඔබ මේවා ධර්මානුකූලව ගලපාගන්න දක්ෂවෙන් ඔන.

ඔබ මෙහෙම හිතන්න. ගම්පහ දිස්ත්‍රික්කයේ ගොවි මහත්මයෙක් තම කුඹුර අස්වද්දනවා. ඔහු කවදාකවත් අස්වනු රැකගැනීම උදෙසා පැල් රකින්නේ නැහැ. තෙල්, බෙහෙත්, පොහොර, යොදලා බොහෝම විවේකීව ඉන්නේ. වතුර හැරවීම වැනි කටයුතු පමණයි කළ යුත්තේ. නමුත් වියළි කලාපයේ ගොවි මහත්මයෙක් බීජ වැපුරුව දවසේ පටන් අස්වැන්න නෙළාගන්නා දවස දක්වාම නිදිවරාගෙන වැස්සෙ පින්තෙ දුක්දින්න ඔනේ අස්වැන්න රැකගන්න. එළිවෙනතුරු නින්දක් නැහැ අස්වැන්න ගන්නා පුරාවටම. හොඳින් ඔබ දකින්න. ගම්පහ ගොවි මහත්මයන් වියළි කලාපයේ ගොවිමහත්මයන් කරන්නේ එකම ගොවිතැන. නමුත් දෙදෙනාට විදීමට සිද්ධවෙන්නාවූ දුකේ ස්වභාවය එකිනෙකට වෙනස්. මෙය කර්ම විපාකයක් නිසා සිදුවන්නක්. වියළි කලාපයේ පිංවත් ගොවි මහතාට තමන්ගේ අස්වැන්න රැකගැනීමට ජීවිතය පරදුවට තබා වෙහෙසවීමට සිදුවී ඇත්තේ ඔහු පෙර ජීවිතවලදී අනුතගේ අස්වැන්න විනාශ කිරීමේ අකුසලය සිද්ධකරන්න ඇති නිසා. මනුෂ්‍යයෙක් හැටියට හෝ එහි කර්ම විපාකය තමයි ඔහු මේ ජීවිතයේදී අත්විඳින්නේ. දුෂ්කර පළාතක ඉපදුණේ, දුෂ්කර ජීවිතයක් ලැබුණේ.... මේ පෙර කර්ම විපාක. මේ ස්වභාවය හඳුනාගන්න කෙනා කවදාකවත් අතීතයේ කළා වූ අකුසල කර්මයන් නැවත කරන්න පෙළඹෙන්නේ නැහැ. හේතුඵල ධර්මයන්ට අනුව ගලපමින් ඔබ ජීවිතය විග්‍රහ කර ගන්න දක්ෂවෙන්. පිංවත් ඔබ මේ ජීවිතයේදී දුෂ්කර වියළි කලාපයේ ගොවි මහතෙක් වශයෙන් ජීවත්වුවද පෙර ජීවිතවලදී ඔබත් අලියෙක්, හරකෙක්, වල් උෟරෙක්, පක්ෂියෙක්, වැනි සතෙක් වෙලා අනන්තවත් අනුතගේ අස්වැන්න විනාශ කරන්න ඇති. සසර ඔබ කරපු ඒ අකුසල් විපාකයන් ඔබම වර්තමානයේදී අත්විඳිනවා. මේවා ඔබ ධර්මානුකූලව ගලපා නොගන්නොත් ඔබ තව තව අකුසල්මයි සිද්ධකරගන්නේ. එම නිසා සත්ව හිංසාවන්ට යන්න නැතුව උපක්‍රමශීලීව වන සතුන්ගෙන් ඔබේ වගාවන් ආරක්ෂා කර ගන්න.

ඔබට නැවතත් මතක් කරනවා, ලෝකව පවතින්නේ ඔබව නිරතුරුවම අකුසලය දෙසට යොමුකරන ස්වභාවයක. ඔබේ දක්ෂභාවය නිසා පමණක්මයි කුසලය දෙසට ගමන් කළ හැකිවෙන්නේ. සමහරවිට මෙම සටහන කියවනකොට ඔබට හිතෙන්න පුළුවන් අලියෙක් කොහොමද මනුෂ්‍යයෙක් වෙන්නේ කියලා. එයත් කුසලභාවයේ ප්‍රතිඵලයක්. මේ ඒ ගැන උදාහරණයක්..

මේ රටේ ජීවත් වන ප්‍රභූ පෙළේ ව්‍යාපාරික මහත්මයෙක් ඉන්නවා ඔහු බොහෝම නිහතමානී, වාමි, ධාර්මික ජීවිතයක් ගත කරන මහත්මයෙක්. එක්තරා හිඤ්චක් මේ පිංවත් මහත්මයාගේ පෙර ජීවිතය උතුම් සමාධිකයකදී අරමුණු කර බලද්දී අරමුණු වෙන්නේ අලියෙක්. ඒ කියන්නේ මේ මහත්මයා පෙර ජීවිතයේදී අලියෙක්. හැබැයි වල් අලියකුගේ ස්වභාවයක් නොවේ පෙනෙන්නේ, හිලෑ අලියෙක්ගේ ස්වභාවය. සිද්ධස්ථාන, රජමහාවිහාර, දේවාල ආශ්‍රිතව සහ පුද්ගලිකව අලි ඇතිකරන වැදගත් මහත්වරුන්ගේ භාරයේ ජීවත් වන, ආගමික පෙරහැරවලට නිරතුරුවම සම්බන්ධ වන ආගමික පරිසරයක හැදෙන අලි ඇතුන් මරණින් මතු වැදගත් ශීලාවාර බෞද්ධ පවුල්වල මනුෂ්‍යයින් වශයෙන් ඉපදීමේ ඉඩකඩ හුඟාක් වැඩියි. එහෙම අය මනුෂ්‍ය ජීවිතයක් ලැබුවහම ධර්මයට හුඟාක් ලැදියි. ලෝකයට හරි කීකරුයි. විනය ගරුකයි. තමන් මොනතරම් මහේශ්‍වරයා කෙනෙක් වුවත් ඔහු හිතන්නේ හුඟාක් නිහතමානීව. මේ ගති ලක්ෂණ තමා සිටි පෙර හිලෑ අලි ජීවිත වර්ෂාවට හුඟාක් කිට්ටියි. දැන් ඔබත් වර්තමානයේ විඳින්නට සිදුව ඇති ජීවිතය ගැන ඔබේ අතීත හව වර්ෂාවන්ට අනුව ගලපාගන්න. ඉහත කථාව අනුසාරයෙන් වියළි කලාපයේ ගොවි මහතා හිතන්න පෙර හවයක මා හැසිරුණු ආකාරය නිසාමයි මට මෙවැනි දේ වෙන්නේ කියලා. මගේ අස්වැන්න හවබෝග සතුන් විනාශ කරන්න එන්නේ මමත් පෙර ජීවිතවලදී තිරිසන් සතෙක් වෙලා

මනුෂ්‍යයින්ගේ භවබෝග විනාශකරපු නිසාමයි කියලා. එවිට ඔබට හරිම පහසුයි සසර කරපු අකුසල් විපාක ලබන ගමන් අලුතින් අකුසල් ඇති නොවන ආකාරයට කටයුතු කරන්න?

19. ගොනා පසු පස නඟුල එන්නා සේ

සත්ව හිංසාවට අදාළවයි මේ සටහන ලියන්නේ. වර්තමානයේ රැකියාවක්, ව්‍යාපාරයක්, මෝස්තරයක් හැටියටත් සත්ව හිංසාව කරන විශාල පිරිසක් සිටිනවා. බොහෝම ඉහළ ශ්‍රේණියේ සමහරක් බල්ලන් ඇතිකරන මහත්වරුන් බැල්ලිය පැටව් ලැබුවට පස්සේ බලපැටියට සතියක් වෙනකොට පශු වෛද්‍ය මහතා ලඟට බලපැටව් රැගෙනවිත් එම සතුන්ගේ වලිගය කපාදමනවා. එය කරන්නේ මෝස්තරයකට. කුකුළු ගොවිපොළවල්වල කුකුළු පැටව් කුඩා කාලයේදීම එම සතුන්ගේ හොට කෙටිවෙන්න කපා දමනවා. ඌරු ගොවිපොළවල්වල ඊරිය පැටව් ගැසුවම පස්සේ ඌරු පැටවුන්ගේ දත් ගලවා දමනවා. ඊරියගේ තනපුඩු ආසාදනය වෙන නිසා. මේවා මහාපරිමානයෙන් සිද්ධවෙන්නාවූ සත්ව හිංසාවන්. මෙතනදී හිංසාවට ලක්වෙන්නේ කුඩා වයසේ සතුන්. මේ තිරිසන් සතුන් කුඩා වයසේම හිංසාවට ලක්වෙන්නේත් එම සතුන්ගේ කර්ම විපාකයක් නිසා. කෙනෙක් අකුසල් විපාකයන් අත්විඳින විට තව කෙනෙක් අකුසල කර්මයන්

රැස්කරනවා. මේක තමයි මාරයාගේ ආර්ථික විද්‍යාව. ඉල්ලුම, සැපයුම බොහෝම සමතුලිතව සිදුවෙනවා. මෙවැනි ළදරු වයසේ සතුන්ට හිංසා කරන උදවිය මරණින් මතු මනුෂ්‍ය ජීවිතයක් ලැබුවොත් ළදරු කාලයේදීම රෝගීන් බවට පත්වෙනවා. උපනිත්ම ළදරු ශරීරයේ අභපසභ, ඉන්ද්‍රියන් අඩුයි, විකෘතියි. කුසල් වගේම අකුසල්ද විපාකදීමේදී බොහෝම සාධාරණවයි ඒවා සිද්ධවෙන්නේ. මේක අසාධාරණයි කියලා ඇඟිල් (අභියාවනා) කරන්න අවශ්‍ය නැහැ. ඒ තරමට ලෝකධර්මය සාධාරණයි. හැබැයි ඔබ ධර්මය නොදන්නා නිසා හැම වෙලාවේම මෙම තීන්දු අසාධාරණ හැටියටයි දකින්නේ. දෙවියන් අප දිහා බලන්නෙ නැහැ. ධර්මයේ පිළිසරණක් අපිට නැහැ කියලයි ඔබ දකින්නේ. ධර්මය කියන්නෙ කුමක්ද? අනිත්‍ය, දුක්ඛ, අනාත්ම ස්වභාවය. මේ ස්වභාවයට පුළුවන්ද ඔබට පිළිසරණ වෙන්න. මෙතැන නිත්‍ය වූ, සැපවූ, ආත්මවූ ස්වභාවයක් තිබෙනවාද. ධර්මයට බැහැ ඔබට පිළිසරණ වෙන්න. ඔබ ධර්මය පිළිසරණ කොට ගන්න. කොහොමද ඔබ ධර්මය පිළිසරණ කර ගන්නේ. ධර්මයේ ස්වභාවය වූ අනිත්‍ය, දුක්ඛ, අනාත්ම ස්වභාවය අවබෝධකොට ගැනීම උදෙසා ශීල, සමාධි, ප්‍රඥා මාර්ගයට අවතීරණ වෙන්න. මෙතැනදී සත්වයා ජාති, ජරා, ව්‍යාධි, මරණවලින් මිදීමේ වතුරාර්ය සත්‍ය ධර්මයම නුවනින් දකින්නේ. එහෙම නුවනින් දකින කෙනා දුකට ශාපකරන්නේ නැහැ. දෙවියන්ට දොස්තබන්නේ නැහැ. ධර්මයට නිගරුකරන්නේ නැහැ. දුකත්, දුකට හේතුවත්, දුකින් මිදීමත් අරමුණු කොට ගෙන ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයම සිය එකම මාර්ගය කොට ගන්නවා. දුකට එකම හේතුව අලියාවත්, බලපැටියාවත්, රෝගී දරුවාවත් නොව තෘෂ්ණාවම බව අවබෝධකර ගන්නවා.

සත්ව හිංසාව ගැන කථා කරන විට ගෘහ ආශ්‍රිතව ඇති දැඩිවෙන ගවයන්, බල්ලන්, බලලුන්, පක්ෂීන් වැනි සතුන්ගේ ගෘහය තුළ ජීවත්වෙන කෘමීන් වැනි සතුන් මනුෂ්‍යයන් අතින් අනන්තවත් පීඩාවට ලක්වෙනවා. තිරිසන් සතෙක් යනු සතර අපායේ සාමාජිකයෙක්. ඒ කියන්නේ මාරයාගේ වසභයේ ජීවත්වන්නෙක්. පිංවත් ඔබ තුළ අකුසල් මූලයන් රෝපනය කිරීමට මාරයා මෙම තිරිසන් සතුන්ව තමයි උපයෝගී කරගන්නේ. තිරිසන් සතා යනු මාරයාගේ සුරතලායි. පිංවත් ඔබව සතර අපායට බිලිබාගැනීම සඳහා මාර බිලි කටුවට අමුණන ඇම වන්නේ තිරිසන් සත්වයායි. එහෙයින් ගිත්දරෙත් යම් සේද ඔබ පරිස්සම් වන්නේ, තිරිසන් සතුන්ගෙන් ඔබ ඊටද වඩා පරිස්සම් වෙන්න ඕනේ.

ගිත්දරට පිවිසුනත් පිවිච්ච වේදනාව පමණයි. සතුන්ට හිංසා කළොත් සතර අපායේම දුක ඔබට උරුම වෙනවා. මනුෂ්‍ය ජීවිතයක් ලැබුවොත් රෝගී පුද්ගලයෙක් වශයෙනුයි ඔබට ජීවත්වෙන්න ලැබෙන්නේ. ලොවතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කර වදාළ ධර්ම මාර්ගයේ ඔබ ගමන් කළොත් ශ්‍රද්ධාවෙන්, ශීලයෙන්, මෙත්‍රියෙන් පරිපූර්ණ මනුෂ්‍යයෙක් බවට ඔබ පත්වුවහොත් ඔබට හැකියාව තිබෙනවා තිරිසන් සතාව උපයෝගී කරගෙන කුසල් මූලයන් වැඩෙන ස්වභාවයට ඔබේ ජීවිතය ගෙන යන්න. ඔබේ ගෙදර

දොරකඩට බල්ලෙක් එනවා. දෙමාපියන් දරුවට කියනවා පුතේ ඔය බල්ලව හිරිහැර නොකර එලවලදමන්න කියලා. එතනදී ඔබ තුළ මෙහි සිතිවිල්ලකුත් ඇතිවෙලා. එහෙමත් නැතිනම් ඔබ කියනවා පුතේ ඔය බල්ලට කැම ටිකක් කන්න දීල කැම කැවට පස්සේ හිරිහැර නොකර එලවලා දමන්න කියලා. එතනදී මෙහි සිතුවිල්ලක් වගේම ත්‍යාග සිතුවිල්ලකුත් ඇති වුණා. සතුන් සම්බන්ධව ක්‍රියාත්මකවීමට පෙරාතුව ඔබ ඉවසිලීමත් වෙන්න සත්ව හිංසාවට හිරිහැර දෙක ඇතිකරගන්න.

සත්ව හිංසාව කියන දෙය පිංවත් ඔබ හිතනවාට වඩා බොහෝම සියුම් දෙයක්. මේ සියුම් බව මනුෂ්‍යයාට තේරුම් ගන්න බැරි නිසාමයි රෝගීභාවයෙන් තොර මනුෂ්‍යයෙක් වර්තමාන ලෝකයේ සොයාගැනීමට විරල. නිරෝගී පිංවතුන්ලා සමාජයේ ඉන්නවා. ඒ අය අත්විදින්නේ සංසාරයේ තමන්ම කරගත්ත කුසල් විපාකයන්. සත්ව හිංසාව නිසා සත්වයාට විදින්නට සිදුවන කර්ම විපාකයන්ගේ සියුම්භාවය ඉතාමත් මැනවින් ප්‍රකට වෙන කථාවක් හිඤ්ච දැන් ඔබගේ අවබෝධය සඳහා මෙහි සටහන් කරනවා. මේ කථාව කියවලා ඔබම තීරණය කරන්න කරන්න සත්ව හිංසාව යනු මොනතරම් සියුම්ව ඔබ අතින් සිදුවිය හැක්කක්ද ඒවායේ අකුසල විපාකයන් මොනතරම් සියුම් ගුප්ත ආකාරයට ඔබට විපාක පිණිස සකස්වෙනවාද කියලා. මේ කථාව කියවලා ඔබ සත්වහිංසාවන් සිදුකිරීමෙන් අත්විදින්නට වන අකුසල් විපාකයන් හොඳින් හඳුනාගෙන ඔබද මින් මතු වට සතුන් ඇතිකරනවා නම් එම සතුන්ට හිංසාවක් පිඩාවක් ඇති නොවන ආකාරයට එය කරන්න. සතුන්ගෙන් හරිහම්බ කරගන්න. ආදායම් ලබාගන්න. සතුන්ව හොඳින් පෝෂණය කරමින්, මෙහි කරුණාව දක්වමින්ම.

ධර්මයට බොහෝම ලැදි මැදිවියේ විවාහක යුවලක් ජීවත්වෙනවා. මේ දෙපළට දරුවන් නැහැ. ඒ නිසා බොහෝම නිදහස් ජීවිතයක් තමයි ගතකරන්නේ. ප්‍රධාන නගරයක ව්‍යාපාරික ස්ථානයක් පවත්වාගෙන යමින් ආදායම් ලබනවා. මේ ව්‍යාපාරික ස්ථානය පවත්වාගෙන යන්නේ බිරිද විසින්. සැමියා අත්‍යවශ්‍ය අවස්ථාවකදී තමයි ව්‍යාපාර කටයුතු වලට හවුල් වෙන්නේ. ඒ කියන්නේ ඇය සහජයෙන්ම ව්‍යාපාරික හැකියාව තිබෙන කාන්තාවක්.

නමුත් මේ පිංවත් කාන්තාවගේ ජීවිතයට බලපාන එක්තරා ප්‍රශ්නයක් තිබෙනවා. එය ගුප්ත ස්වභාවයේ ප්‍රශ්නයක්. ඇය සමහරක් අවස්ථාවල තැනිගත් අයුරක් පෙන්වනවා. සමහර අවස්ථාවල ඇයගේ පසුපස අමනුෂ්‍ය බලවේගයක් තිබෙන බව ඇය පවසනවා. මේ හේතුවෙන් ඇය පීඩා විදිනවා. ව්‍යාපාරය කරන අවස්ථාවේ බොහෝම හොඳින් කටයුතු කරන ඇය ගෙදර පැමිණිවෙලේ පටන් කේන්ති ගන්නවා. සැමියා පන්සලකට යෑමට, හිඤ්චක් හමුවීමට යන්න හදනවිට ඇය අකමැති වෙනවා. බියවෙනවා. බිරිදගේ මෙම ස්වභාවය හොඳින් දන්න ස්වාමීපුරුෂයා ඇයත් සමඟ බොහෝම අවබෝධයෙනුයි කටයුතු කරන්නේ. ඇය සිතනවා තමන්ගේ මියගිය පියා ඇය කෙරෙහි ආදරයෙන් ඇය පසුපස සිටින බව. මේ හේතුව නිසාම ඇය පීඩනයට පත්වෙලා. සමහර අවස්ථාවල තැනිගත්, ගුප්ත ස්වභාවයක් ඇය තුළින් දර්ශනය වෙනවා. නමුත් ඇය තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාවයි. ශිල්පද ආරක්‍ෂා කරගැනීමට උත්සහගන්නවා. පොත පත කියවීමෙන් ධර්මය ගැන හොඳ දැනීමක් තිබෙනවා. මේ ගුණාංගයන් තිබුණත් ඉහත ප්‍රශ්නයෙන් ඇය පීඩා විදිනවා. මෙම දෙපළ ඉදිරි කාලයේදී සිය ගෙවල් ව්‍යාපාර විකුණා දමා අනගාරිකව ජීවත්වීමටද බලාපොරොත්තුවෙන් පසුවනවා. මේ පසුබිමේ සිදුවීම් හොඳින් ගලපා බලනකොට බොහෝම ශ්‍රද්ධාසම්පන්න යුවලක් ලෙසයි මේ දෙපළ පෙනෙන්නේ.

නමුත් ඇයට ස්ථිරව සිතාගන්න බැරි පීඩනයක් ඇය තුළ තිබෙනවා. ඒ පීඩනය නිසා ඇය මානසිකව සමහර අවස්ථාවල දුකට පත්වෙනවා. ඇය මේ පීඩනයට පත්වෙන්නේ ඇය පසුපස අමනුෂ්‍ය බලවේගයක් සිටින නිසාවත්, ඇයගේ ශරීරය තුළ අමනුෂ්‍ය බලවේගයක් සිටින නිසාවත් නොවේ. ඇයගේ දුර්වල මනෝභාවය නිසයි. ඇය දක්‍ෂ නැහැ මම තෙරුවන් සරණ ගිය, ශීලයක හික්මෙන, නිරතුරුව දන්දෙන අයෙක් හැටියට දකින්න. එම දැක්ම විශ්වාසයක් බවට පෙරළාගන්න. මේ විශ්වාසය තුළින් ඇය ශක්තිමත් මනෝභාවයක් ගොඩනගාගත් සැනින් ඇයට හැකියාව තිබෙනවා මේ දුර්වලතාවයෙන් අත්මිදෙන්න. ඇයට මේ නිවැරදි මනෝභාවය සකස්කර ගැනීමට මහ අහුරන්නේ පෙර ජීවිතයේදී ඇය විසින් කරන ලද කර්ම විපාකයක්.

එක්තරා හිඤ්චක් මේ සිද්ධියට අදාළ කාන්තාවගේ පෙර ජීවිතය සමාධියෙන් අරමුණුකර බලනවා. උතුම් සමාධිය තුළදී ඇයගේ පෙර ජීවිතයත්, වර්තමාන කර්ම විපාකයට අදාළ පෙර ජීවිතයේදී කරන ලද කර්මයත් හිඤ්චට දර්ශනය වෙනවා.

හිඤ්චට දර්ශනය වෙන්නේ මිහරක් කිහිපදෙනෙක් සහ කාන්තාවක්. එම කාන්තාවගේ හඬ මේ විදිහට ඇසෙනවා.

‘මගේ වැඩ කරපු සල්ලි දෙන්න’

ඔතැනින් දර්ශනය නිමයි.

දැන් හිඤ්ච මෙම දර්ශනය ඇයගේ පෙර ජීවිතයට ගලපනවා, ඇය පෙර ජීවිතයේ කවරෙක්ද? ඇය කළ අකුසල් විපාකය කුමක්ද යන්න දැනගැනීමට. මෙන්න මේ ගැලපීම ඔබට ගොඩාක් වටිනවා. ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ මහාකරුණාවෙන් දේශනා කොටවදාළ ‘කර්මය ඔබ දායාදකොට පවතිය’ යන ධර්මය නැවත නැවත ශ්‍රද්ධාවෙන් යුතුව ආවර්ජනය කිරීමට.

පෙර ජීවිතයේදී ඇය මනුෂ්‍ය කන්තාවක්. ඇයගේ ආදායම් මාර්ගය වූයේ මිහරකුන්ව කුඹුරු වැඩ සඳහා කුළියට දීම. ඒ කුඹුරු වැඩට යෙදවූ මිහරකුන්ගේ ගාස්තුව තමයි කුඹුරු හිමිකරුගෙන් ඉල්ලන්නේ. දැන් මෙම සිද්ධිය පැති කිහිපයකින් බලමු.

පළමු කරුණ පෙර ජීවිතයේදී ද ඇය ව්‍යාපාරික කාන්තාවක්. පෙර ජීවිතය කියන්නේ මීට අවුරුදු 50 කට පෙරාතුව. අධිසියවසකට පෙරාතුව වර්තමානය වගේ විවිධ ව්‍යාපාර තිබුණේ නැහැ. වර්තමාන සමාජයේ තිබෙන සංකීර්ණභාවය තිබුණේ නැහැ. ප්‍රධාන ව්‍යාපාරය, ආදායම් මාර්ගය තමයි කෘෂිකර්මය. එය අතීතයේ ගෞරවණීය ව්‍යාපාරයක්. පෙර ජීවිතයේදී මෙම කාන්තාව මිහරකුන්ව කෘෂිකර්ම කටයුතු වලට දීමෙන් ආදායම ලැබුවා. මේ ජීවිතයේදීත් ඇයට පෙර සංසාරික පුරුද්ද නිසාම නවීන තාක්ෂණික ආම්පන්න විකිණීමේ ව්‍යාපාරයක් තනියම කරගෙන යෑමට ශක්තිය ලැබුණා. සමාජයේදී ඔබ දැකලා ඇති සමහර කාන්තාවෝ ව්‍යාපාර ක්ෂේත්‍රයේදී ඉතාමත් දක්ෂ ආකාරයට කටයුතු කරනවා. මේවා පිංවතුනි සංසාරික පුරුදු. එවැනි පුරුදු නැති අය කඩේකට ගිහින් බඩුවක් ගන්නෙන් බොහොම ලැජ්ජාවෙන්. ඔබලාගේ ජීවන ක්‍රියාකාරකම් සමග මේවා ඔබවිසින්ම ගලපාගන්න ඕනා.

දෙවැනි කාරණය තමයි ඇය පෙර ජීවිතයේදී කළ ව්‍යාපාරය නිසා ඇතිකරගත් අකුසලයේ ස්වභාවය. ඇය මිහරකුන්ව කුඹුරු වැඩට යොදවා ආදායම ලබාගත්තත් ඇය සත්ත්ව ඝාතනයට නම් යොමුවෙලා නැහැ. ඒක අතීතයේ මනුෂ්‍යයා තුළ තිබූ සත්ව කරුණාව. වර්තමානයේ මිහරකුන්ව කුඹුරු වැඩට යොදාගන්නවා ඉතාම අඩුයි. නමුත් මෙයට වසර 50කට පෙර සමාජයේ කෘෂිකර්මයේ ප්‍රධානම බලවේගය තමයි මිහරකා. කුඹුර, පස පෙරලන මොහොතේ පටන් අස්වැන්න කමතේ පාගන මොහොත දක්වාම මිහරකා තමයි ගොවිතැනට උදව්වෙන්නේ. මෙම සතුනගෙන් මිනිස්සු වැඩ ගන්නේ හුඟක්ම අකාරුණික විදිහට. උදේ ඉඳලා සවස්වෙනකම් නගුලක මිහරක් දෙදෙනෙක් බැඳලා ගන්න වැඩ ප්‍රමාණය කොපමණක්ද? හරියට යන්ත්‍රයක් වගේ. ගොවි මහත්තයා ආහාර ගන්න වෙලාවට පමණයි මිහරකාට නිදහසක් ලැබෙන්නේ. ඒත් නගුලෙන් එම සතාව ලිහන්නේ නැහැ. නගුල කරේ තියාගෙනම මිහරකා විවේක ගන්නවා. මහ පොළොවේ පස පෙරලාගෙන, කඩාබිඳදමාගෙන යන්න මොන තරම් ජවයකින් මිහරකා විසින් නගුල අදින්න ඕනේද? පොඩ්ඩ බැරිවුණොත් වැදෙන කෝටු පහර, එහි ශබ්දය හිඤ්චට මේ සටහන ලියන මොහොතේත් දැනෙනවා. ‘අනේ මට සනීප නැහැ. මගේ දණ්ඩේ රිඳෙනවා. මගේ හිස කකියනවා. දැන් අවුරුණ්මිය වැඩියි. මට බඩගිනියි. පිපාසයි.....’ මී හරකට පුළුවන් ද මොනතරම් වුවමනා වුණත් මේවා කියන්න. දවස පුරාවට තම ශරීර ශක්තියෙන් නගුල ඇඳලා පොළොවේ පස පෙරලලා සවස් වරුවේ ඕවිටේ තණකොල ටික කාලා නිදාගන්නවා. හෙට උදේ නැවතත් සුපුරුදු රාජකාරියමයි...

මිහරක් හිමියා ආදායම ලබනවා.

අපි හිතනවා මේක ධාර්මික රැකියාවක් කියලා. ඔබම හිතන්න, මනුෂ්‍යයෝ දෙදෙනෙක් නගුලක බැඳලා කුඹුරට දැමීමෙන් පසු පෙරළන්න එම දෙදෙනා විඳින්නා වූ මානසික, කායික හිංසනය ගණනය කළ හැකිද? මේ අනුසාරයෙන් මී හරකා අත්විඳින්නා වූ හිංසනය ඔබම තීරණය කරන්න. මෙන්න මේ සත්ව හිංසාව නිසා මීහරකා ගෙල මත තබා බැඳී නගුල මී හරකා පසුපසින් ගමන් කරන්නේ මොනතරමක් ද එම සතාව කායිකව, මානසිකව හිංසාවට ලක්කළේ කොපමණක් ද ඒ තරමටම එම හරක් අයිතිකාර කාන්තාවට ආදායම ලැබුණි. ඇය එම සත්ව හිංසනයෙන් ඉපයෙන ආදායමෙන් සතුටු වූවාය. එහි කර්ම විපාකය හැටියට කාන්තාවක් ලෙසට උපත ලැබූ මෙම ජීවිතයේදී ඇය අමනුෂ්‍යයෙක් යැයි සිතා සිටින මානසිකත්වය ඇය පසුපස පැමිණෙමින් ඇයට අකුසල් විපාක විඳීමට සලස්වනවා. බලන්න ලෝක ධර්මය මොනතරම සාධාරණද කියලා. මීහරකාගේ ගෙලේ බැඳී නගුල එම සතා පසුපස පැමිණෙමින් එම සතුන්ව කායික, මානසික හිංසාවට ලක්කළේ යම්සේද, එහි කර්ම විපාකය හැටියට මේ මනුෂ්‍ය ජීවිතයේදී අදාළ කාන්තාවට තමා විසින්ම මනසින් අරමුණු කරගන්නා වූ අමනුෂ්‍ය හැභීමක් ඇය පසුපස පැමිණෙමින් ඇයව කායිකව, මානසිකව පීඩාවට පත්කරනවා. දැන් ඔබට තේරෙනවා ඇති සත්ව හිංසාව කියන අකුසලය මොන තරම් සියුම් ආකාරයෙන් ඔබ අතින් සිදුවිය හැකිද කියලා. ඒ වගේම එම සත්ව හිංසාවන්ගේ අකුසල් ස්වභාවය එම හිංසනයේ ස්වභාවයට අනුරූපී ආකාරයටමයි විපාක දීමට සලස්වන්නේ කියලා.

20. හිංසාවේ ආදීනව තවදුරටත්

මේ සටහන ලියන මොහොතේ හික්කු වැඩසිටින කඳු මුදුනේ කුටියට වැව් පිටිය හොඳට පෙනෙනවා. මේ වෙලාවේ මීහරක් 75 ක පමණ රංචුවක් තණ උලා කනවා. වැවේ සිටින කිඹුලා ජලයෙන් මතු වෙලා යටයන නිසා වැව් දියට බැසීමට බයෙන් වතුර එකතු වී ඇති කුඩා දිය කඩිති වල සමහර සතුන් විවේක ගන්නවා. මේ සත්තු රැළ හික්කුවට පෙනෙන්නේ මාරසේනාවක් හැටියට. නමුත් මේ මීහරක් රංචුවේ හිමිකරු මේ සතුන් දකින්නේ සෞභාග්‍යයේ උල්පතක් හැටියට. මේ සතුන්ගෙන් කිරි දොවන්නෙ නැහැ. පැටවුනට කිරිබොන්න දෙනවා. වේගයෙන් පැටියා ලොකුවීමට. මේ අය වැඩෙන්නේ මස් සඳහාමයි. මේ සතුන් රැළ නිසා කීදෙනෙක් නම් අපාගතවෙනවාද? පරම්පරා කීයක් අපාගත වෙන්න ඇතිද? තව පරම්පරා කීයක් අපාගත කරයිද? පරිස්සමින් 3/4 තිරිසන් ලෝකය ඔබව සතර අපායට ඇද දමන මාරදුතයන්මයි.

ඒ වගේමයි සමාජයේදී ඔබ දැකලා ඇති සමහර පිංවත් සත්ව කරුණාව තිබෙන මනුෂ්‍යයෝ සිටිනවා. සතුනට හරිම ආදරෙයි. ගොතෙක් කරන්නෙ බැඳල තමයි ජීවත්වෙන්නේ. සතා කරන්නේ බර අදින එකයි. සවසට ගෙදර ගිහිල්ල සතාගේ දණහිසේ තෙල්ගාන මනුෂ්‍යයෝ ඉන්නවා. බරපටවාගෙන කන්දක් නගිනවිට තමාගේ ශක්තිය යොදලා කරන්නේ තල්ලු කරල සහයෝගය දෙන මනුෂ්‍යයෝ ඉන්නවා. තමන් බෙදාගන්න බත්පිභානෙන් බත් කටක් සතාට දෙන මනුෂ්‍යයෝ ඉන්නවා. එවැනි අයටත් සත්ව හිංසාව අදාළයි. ඒත් ඔවුන් තුළ කරුණාව, මෛත්‍රිය සහගත ක්‍රියාකාරකම් නිසා ඒවා විපාකදීමේ ස්වභාවය බරපතළ නැහැ. කෙසේ වෙතත් සතුන්ගෙන් ඇත්වී ජීවත්වන එක ඔබට හුඟාක් යහපත්.

මනුෂ්‍යයා අතින් පමණක් නොවෙයි සත්ව හිංසාව සිදුවෙන්නේ. තිරිසන් සතා අතින් තිරිසන් සතාව හිංසාවට ලක්වෙනවා. ප්‍රේතයා විසින් ප්‍රේතයාව හිංසාවට ලක්කරනවා. යක්ෂයින් විසින් අමනුෂ්‍යයින්ව හිංසාවට ලක්කරනවා. දෙවියන් විසින්ද දෙවියන්ව මානසික හිංසාවට ලක්කරනවා. රාගය, ද්වේෂය, මෝහය ප්‍රභීත නොකළ සත්වයා අතින් අනෙකා හිංසාවට ලක්වීම අරුමයක් නොවේ. අමුනුෂ්‍යයින් අතින් හිංසනය සිදුවන අවස්ථාවක් ඔබගේ අවබෝධය සඳහා මෙහි සටහන් කරනවා.

හික්කුවක් උතුරුමැද පළාතේ ආරණ්‍යයක වැඩසිටින අවස්ථාවක රාත්‍රී දහයට පමණ සමාධියෙන් පසුවෙන විටක හික්කුවට පෙනෙනවා කුටියේ පසුපස කෙළවරේ සුදු සායක් සුදු හැටියක් හැදි ප්‍රාථමික මට්ටමේ දිව්‍යස්වභාවයක්. වයස අවුරුදු 45 වගේ වයස් මට්ටමක කාන්තා ස්වභාවයක් ඇයට තිබුණා. සමහරවිටක ඇය පරදන්නරූපජීවී ප්‍රේතයෙක් වීමටද හැකියි. කොහොමහරි ඇය පින්වත් තැනැත්තියක්. හැබැයි ඇගේ සම නම් තලඵලඵ පැහැයක් තිබුණේ. එයින් අනුමාන කරන්න පුළුවන් ඇය ක්‍රෝධ සහිත චරිතයක් බව. ඇය කුටිය කෙළවරට වෙලා බොහෝම සන්සුන් ඉරියව්වෙන් හික්කුව දෙස බලාසිටිනවා. ඇය හික්කුව දෙස බලමින් යම් ආස්වාදයක් ලබනවා. ඔබ දැකලා ඇති තරුණ, මධ්‍යම, මහළු වයසේ උපාසක මහත්වරු ඉන්නවා දායිකාවන් ඉන්නවා ස්වාමීන් වහන්සේලාගේ ඉරියව් වර්‍යාවන් ප්‍රියකරන, කැමති කරන, ඒවා දැකලා යම් අහිංසක ආශ්වාදයක් ලබන. වින්දනයක් ලබන. ඇය මෙවැනි ස්වභාවයේ උපාදානයක් සකස් කරගෙන මියගිය මැදිවියේ උපාසිකාවක් වෙන්න පුළුවන් ගිය ජීවිතයේදී. මේ ජීවිතයේදී ප්‍රාථමික දිව්‍ය හෝ ඉහළ ප්‍රේත ජීවිතයක් ලබලා ආරණ්‍යය තුළම ජීවත්වෙමින් ස්වාමීන්වහන්සේලා උපාදානය කරගෙන සිටිනවා. හික්කුව වැඩසිටිය කුටිය කෙළවරට වී බලාසිටි සුදු ඇඳුම ඇඳගත් මේ තැනැත්තිය බෝහෝම සංවරයි. රාගය ද්වේශය පෙනෙන්නට නැහැ ඇයගේ ස්වභාවයේ. මේ විදියට ඇය හික්කුව දෙස නිව්සැනසිල්ලේ බලාසිටිනවිට තවත් ප්‍රේතයෙක් ඇයට බොහෝම සමීපව ඇය ඉදිරියෙන් ගමන් කළා. ඒ ප්‍රේතයා කෙටිටු හින්දැරි ප්‍රේතයෙක්. මේ ප්‍රේතයා අර ප්‍රේත කාන්තාව ඉදිරියෙන් ගමන් කරනවිටම අර සුදු ඇඳුම ඇඳගෙන හික්කුව දෙස බලා සිටි ප්‍රේතියගේ අවදානය බිඳුණා. ඇය ක්ෂණයෙන් ක්‍රියාත්මක වුණා. ඔබ දැකලා තිබෙනවාද නිවෙස්වල ස්වාමීපුරුෂයා අතින් බරපතළ වැරද්දක් වුණාම බිරිඳට කේන්ති යනවා. එහෙම කේන්ති ගියාහම බිරිඳ අත්දෙක මිටි මොලවලා වේගයෙන් ස්වාමීපුරුෂයාගේ පසු පෙදෙසට පහර දෙනවා. කාන්තාවෝ හුඟක් වෙලාවට තව කෙනෙකුට ක්ෂණික ආවේගයකදී පහර දෙන්නෙ ඔය

ඉරියව්වෙන්. මෙන් මේ ඉරියව්වෙන්ම අර ප්‍රේතිය තමාගේ ඉදිරියෙන් ගමන් කළ තමාගේ අවධානය කැඩුව ප්‍රේතයාට පහර දුන්නා. තමන් කැමති ආශ්වාදයට බාධා කළ සැනින් කේන්තිය සකස් වුණා. ඒ ආවේගයෙන්ම ප්‍රේතයාට නොසැහෙන්න ගැහුවා. එතැනින් මේ දෙදෙනාම නොපෙනී ගියා. හැබැයි ඉතින් සුදු ඇඳුම ඇඳගෙන සිටිය ප්‍රේතියගෙන් ප්‍රේතයා නොසැහෙන්න ගුටිකැවා. මේ දෙදෙනාම ප්‍රේතයැයි හැඳින්වුවද පෙර ජීවිතයේ ආරණ්‍ය, පන්සල් ඇසුරේ සිටි උපාසක උපාසිකාවන්. නමුත් තමන් කළ පිංකම් වලට වඩා තමන් ප්‍රියකළ වෙනත් දේවල් කෙරෙහි වන්දරාගය සකස් කරගත් නිසා ආරණ්‍යය පන්සල් ආශ්‍රිතව ජීවත්වන ඉහළ තලයේ ප්‍රේත කොටසක් බවට පත්වුණා වෙන්න පුළුවන්.

පිංවත් ඔබලා මේ සතර අපායේ වරිත හොඳින් අධ්‍යයනය කරන්න ඕනේ. එහෙම හොඳින් මෙම අමනුෂ්‍ය වරිත ගැන අවධානය යොමු කළොත්, හේතුඵල ධර්මයන් ගලපා බැලුවොත් පිංවත් ඔබ තුළ යම් අඩුපාඩු තියෙනවානම් ඒවා නිවැරදි කරගන්න පුළුවන්. මේ ධර්ම මාර්ගයේ ගමන් කරන ස්වාමීන් වහන්සේලා පන්සලේ වේවා, ආරණ්‍යය වේවා තමන්ගේ ජීවිත තුළින් ක්‍රියාත්මක කරන ධර්ම ප්‍රතිපදාව නිසාම උන්වහන්සේලා බොහෝම ප්‍රිය මනාපයි. ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ කෙරෙහි අප්‍රමාණ සද්ධාවෙන් ශීල, සමාධි, ප්‍රඥා මාර්ගයේ ගමන් කරන ඕනෑම ගෞරවණීය ස්වාමීන් වහන්සේනමක්ව දැකීමම ප්‍රියයි. ඇවතුම් පැවතුම් සංවරයි. දෙව්වරුවගේ පැහැපත් ප්‍රභාශ්වර ස්වාමීන්වහන්සේලා වර්තමාන සමාජයේ වැඩසිටිනවා. එම ස්වභාවය කුසල් විපාකයන් නිසා ඇතිවන්නක්. එම නිසා පිංවත් දාකය දායිකවත් නිරතුරුවම උත්සහවත්ත වෙන්න ඕනේ එම ස්වාමීන් වහන්සේලාගේ ශීල, සමාධි ප්‍රඥා ගුණයන්ට ගරුකරන්න කැමතිවන්න. එම ගුණයන් සිහිකරන්න. එසේ නැතිව එම පිංවත් ස්වාමීන්වහන්සේලාගේ රූපය කෙරෙහි, කටහඬ කෙරෙහි, ප්‍රසන්නභාවය කෙරෙහි වන්ද රාගයක් ඇතිකරගතහොත් එය දුක පිණිසයි හේතුවෙන්. පිංවත් ස්වාමීන්වහන්සේ නමක් හමුවට ඔබ යායුත්තේ ධර්මයක් අසා දැනගෙන සතුටුවන්න. පන්සලට යන්නේ දාන, ශීල, භාවනා මාර්ගයේ ගමන් කර සතුටුවන්න. එසේ නොමැතිව වෙනත් රූපයන්, ශබ්දයන්, ගන්ධයන්, ස්පර්ෂයන් කෙරෙහි වන්දරාගයක් සකස් කරගන්න ඔබේ සිතට ඉඩදෙන්න එපා. එහෙම උනොත් එය හරියට අසනීපයකට බෙහෙත් ගන්න රෝහලට ගිහිල්ලා තිබුණ අසනීපයට වඩා හයානක රෝගයක් හදාගෙන ගෙදර පැමිණි කෙනෙක් බවට පත්වෙනවා. ඉහත ප්‍රේතයන් ප්‍රේතියන් පෙර ජීවිතයේදී පන්සලට ආරණ්‍යයට ගිහිල්ල අවශ්‍ය දෙය කෙරෙහි නොව අනවශ්‍ය අවදානම් සහිත දෙය කෙරෙහි වන්දරාගය සකස් කරගත් දෙදෙනෙක්. ඒ කැමත්ත නිසාම මේ ජීවිතයේදී හිඤ්ඤාවහන්සේලා දෙස බලාසිටිමින් ආශ්වාදය ලබනවා. මෙම කථාව හිඤ්ඤාව ඔබට මතක් කළේ අමනුෂ්‍ය ලෝකයේ සත්ව හිංසනය ගැන ඔබව දැනුවත් කරන්න. ප්‍රේතලෝකයේ ජීවිතවල රාගය ද්වේශය මෝහය අධික නිසා හිංසනයත් අධික බව සිහිතබා ගත යුතුයි. ඇය සුදු ඇඳුමක් ඇඳගෙන සිටියත් ඔබ සිහිකරන්න. ඉහත ප්‍රේතියගේ සිතේ සැහවී තිබුණ ද්වේශය. ඒ ද්වේශය වේගවත් වන්නේ රාගය නිසා. මේ කරුණු දෙකම සකස් වෙන්තේ මෝහය නිසාමයි. රාගයේ හා ද්වේශයේ තීව්‍ර බව තමයි ඇයගේ වේගවත් පහරදීම තුළ දර්ශණයවුයේ. නිවැරදි දෙය නිවැරදි ආකාරයට ගලපාගතහොත් අත්වන ඉරණම ගැන ඔබතුළ බියක් සකස්කර ගන්න. ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ අමුලිකාසද්ධාව වශයෙන් දේශණා කරන්නේ ඉහත ස්වභාවයයි. මේ ස්වභාවය වර්තමාන සමාජයේ බහුල වශයෙන් පවතින්න පුළුවන්. අනිත්‍ය සංඥා නොමැති බව නිසාමයි රූපය කෙරෙහි මෙවැනි වන්දරාගය සකස් වෙන්තේ. මෙය ගිහි පැවිදි පිංවත් හැමෝම දෙවරක් සිතිය යුතු ප්‍රශ්නයක් බවට පත්කරගතහොත් එය යහපත පිණිසමයි හේතු වෙන්තේ. අද වැනි සංකීර්ණ සමාජයක අනිත්‍ය සංඥා වැඩෙනවා කියන එකත් දුර්ලභ දෙයක්. ලෝකය සකස් වෙන්තේ රූපයට වටිනාකම් වැඩිකරමින්මයි. සැපයට තව නමක් කියන්න කීවොත් ලෝකයාගේ පිළිතුර "රූපයක්මයි". රූපයේ නිරෝධය තුළයි සැපය තිබෙන්නේ කියලා ලැබෙන පිළිතුර දුර්ලභ දෙයක්.

දැන් නැවතත් මාතෘකාව සත්ව හිංසාව දෙසට හැරෙමු. සත්ව හිංසාව ගැන කථාකරන විට අකුසල් බලවත්ව සකස් වෙන්තේ මනුෂ්‍යයා මනුෂ්‍යයාට කරන හිංසාවන්ට. මනුෂ්‍ය ජීවිතයක් මොන අඩුපාඩුකම් යටතේ වුවද යමෙක් ලබන්නේ පෙර ජීවිතයේ කරගන්නා ලද පිංකම් නිසාමය. විශේෂයෙන් අදවැනි බුද්ධෝද්පාද කාලයක බෞද්ධයෙක් ලෙස ලබන මනුෂ්‍ය ජීවිතය ආශ්වර්ෂමත් දෙයක්මයි. මේ මනුෂ්‍ය ජීවිතය යමෙක්

ලබන්නේ අති විශාල සතර අපාය අභිබවා ගිහිනි. ඔහු සතර අපායට නොවැටුනේ සතර අපායේ උපතකට අදාළව සකස් වෙන ලෝභය, ද්වේශය, මෝහය යම් ප්‍රමාණයකට අවම වීම නිසාමය. ඒ නිසා මනුෂ්‍යයෙකුට හිංසා කිරීම තිරිසන් සතෙකුට හිංසා කිරීමට වඩා බලවත් අකුසලයක් සිද්ධවෙනවා. මොකද ඔබ හිංසනයට ලක්කරන්නේ සතර අපායෙන් ඔබ්බට සිත පිහිටුවාගැනීමට ශක්තිය තිබූ පෙර පිනැති මනුෂ්‍යයෙකුට වීමයි. සමාජයේ මොන අංශයකින් බැලුවත් මනුෂ්‍යයා මනුෂ්‍යයාට හිංසා කිරීමේ වර්ධනයක්මයි පෙනෙන්නේ. අවිද්‍යාව නිසා සකස්වෙන 'ලෝකය සැපයී' කියන මතය අයිති කරගැනීමට යාම නිසාමයි ඔබ අතින් මනුෂ්‍ය හිංසනය සිදුවෙන්නේ. හිංසනය කියන්නේ ආදායම් මාර්ගයක්. රැකියාවක්. උසස්වීමක්. ඉතිරියක්. හිතමානයක්. තාවකාලික ආරක්‍ෂාවක්. කොටින්ම ඔබේ පැවත්ම උදෙසා අන්‍යයන් හිංසනයට ලක්කරනවා.

වර්තමානයේ උපත ලබන මනුෂ්‍යයාගේ අකුසල් ස්වභාවය වැඩි නිසාමදෝ හිංසා කිරීමත් හිංසාවට ලක්වීමත් ජීවිතයේ කොටසක් බවට පත්වෙලා. මෙතනදී හිංසනය ලෙස ගැනෙන්නේ පහරදීම තුවාල සිදුකිරීම වැනි කායික හිංසනයන් පමණක් නොවේ. මානසිකව හිංසාවට පත්කිරීමත් ඔබට බලවත් අකුසල් පිණිස හේතුවෙනවා. රටේ පොදු ප්‍රවාහන සේවය උදාහරණයට ගන්න. එක දිනකට කොන්දොස්තර මහතා රියදුරු මහතා අතින් මොනතරම් මනුෂ්‍ය හිංසාවක් සිදුවෙනවාද? අධිකව මගීන් පැටවීම නිසා, අධික වේගය, හීන වේගය, මගීන්ට බැනවැදීම.... ඇයි මෙහෙම වෙන්නේ? වැඩිපුර ආදායම් ලබන්න. හවසට පිංවත් බස් මුදලාලිව සතුටුකරන්න. තමනුත් වැඩිපුර කීයක් හරි තමාගේ පැවත්ම, දරුපැටවුනගේ පැවත්ම සඳහා ගෙදර අරගෙන යන්න. තමාගේ සතුට උදෙසා අනුන්ව පීඩනයට ලක්කරනවා. මේවා එකිනෙකට බැඳීල තිබෙන්නේ මාර බන්ධනයෙන්. බස් හිමිකරුට ඔබ ආදායම දුන්නොත් තමයි ඔබගේ රැකියාව ආරක්‍ෂා වෙන්නේ. හැම ක්‍ෂේත්‍රයකම ස්වභාවය ඔහොමයි. හිරගෙදරක්, පාසලක්, විශ්වවිද්‍යාලයක්, රෝහලක්, ආරක්‍ෂක අංශ, පරිපාලන අංශ, ගෘහසේවකයින්...මේ හැම තැනකම ඉහත ස්වභාවය තියෙනවා. මේවා නිවර්තන කරන්න, අවම කරන්න පුළුවන් දේවල් නොවේ. මේවායේ වර්ධනයක්මයි දිනෙන් දින සිද්ධවෙන්නේ. මෙතැනදී පිංවත් ඔබ දකින්න ඕනේ, අයෙක් අකුසල් කර්ම විපාකයක් ගෙවන විට තව කෙනෙක් අකුසල් කර්ම සකස් කරගන්න ආකාරය. වර්තමානයේ හිංසනයට ලක්වෙන්නේ පෙර ජීවිත වලදී අන්‍යයන්ව හිංසනයට ලක්කළ පිරිස්මයි. එම නිසා ඔබ මේවා නිවර්තන කරන්න යන්න එපා. ඒවා නිශ්ඵල දේවල්. හිංසාව ගැන සඳහන් මේ සති කිහිපයේ පළවූ සටහන් මාලාවේ මුලදී සඳහන් කළා ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ සුභමානවකයාට දේශණා කරනවා සුභ යමෙක් මේ මනුෂ්‍ය ජීවිතයේදී රෝගීව ඉපදේනම්, නිරතුරුව රෝගවලට ගොදුරු වෙමින් ජීවත්වෙයිනම් ඊට හේතුව පෙර ජීවිතයේදී සත්ව හිංසාව සිදු කිරීමය කියලා. බලන්න වර්තමානයේ මනුෂ්‍යයෝ හැමෝම රෝගීන්. රෝහල් රෝගීන්ගෙන් පිරිල, වසංගත රෝග පැතිරෙනවා. මේ අපි දකින්නේ අප පෙර ජීවිතවලදී කරන ලද සත්ව හිංසාවේ ඵලයන් හේතුවත් තමයි . මනුෂ්‍යයා අතින් සත්ව හිංසාව වැඩිවෙන්න වැඩිවෙන්න අනාගත ලෝකයේ රෝග සහ රෝගීන් තව තව බහුල වෙනවා. මේවා ලෝක ධර්මයන්. වලක්වන්න බැහැ. දක්‍ෂයාට තිබෙන්නේ අවබෝධය තුළින් ලෝකයෙන් මිදීමට උත්සහ කිරීමයි.

පිංවත් ඔබ රෝගීභාවයන්ගෙන් තොර නිරෝගී ජීවිතයක් ගතකරන අයෙක් නම්, සංසාරික පුරුද්ද නිසාම ඔබ මේ ජීවිතයේදීත් සත්ව හිංසාවට අකමැති කෙනෙක්. ඔබ මනුෂ්‍යයෙකු තබා තිරිසන් සතෙකුටවත් හිංසා කිරීමට නොපෙළඹෙන කෙනෙක්. එහෙම අය ඕනේ තරම් සමාජයේ සිටිනවා. ජාති ආගම් බේදයකින් තොරව නිරෝගීභාවය නිසාම ඔබ ඒ ලබන කායික මානසික තෘප්තිය හේතු ඵලධර්මයන් සමග හොඳින් ගලපලා එම උතුම් ගුණයන් තව තව ශක්තිමත් කරගෙන අනුන්ට හිංසා නොකර ශීලයෙන් පරිපූර්ණ පිංවත් මනුෂ්‍යයෙක් වන්න ඔබත් නිරතුරුවම උත්සහවන්න වන්න. ශීලයෙන් පරිපූර්ණභාවයට පත්වෙත්ම ඉහත ලෝකස්වභාවයන් හඳුනාගත හැකි සමාධියක් ඔබ තුළ ඇති වෙවි. ඔබ කලබල විය යුතු නැහැ එම තැනට එන්නට. මන්ද ශීලයෙන් ඔබ පරිපූර්ණ වෙත්දී ඉන්ද්‍රිය සංවරය ඉබේම ඇතිවෙන නිසා ලෝකයාට නොදැනීම ඔබ ලෝකය ගැන සිතන්නට පටන් ගනිවි. ඔබ හිතනකොට ප්‍රවේසම් වෙන්න ඕනේ සමාජයේ පවතින දෘෂ්ඨියට යට නොවී මේවා ගැන හිතන්නට. මේ වගේ ප්‍රශ්ණයක් තමයි සත්ව කරුණාවේ නාමයෙන් සමාජයේ තිබෙන මාංශ නිර්මාංශ ප්‍රශ්ණය. මේ ප්‍රශ්ණයේදී හේතුඵල ධර්මයන් නිවර්තනව ගලපා නොගත්

පිංචතුන් නිරිසන් සතුනට කරුණාව දක්වමින් මනුෂ්‍යයා කෙරෙහි ව්‍යපාදය සකස්කර ගන්නවා. පිංචන් දායක පිරිස් විසින් සංඝයා උදෙසා කැප ආකාරයට දානයට මාංශයක් පූජා කළත් එය ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂ කොට වළදන ස්වාමීන් වහන්සේලාවන් සමඟ පිංචතුන්ලා විවේචනයන් එල්ල කරනවා අපිට ඇහෙනවා. එම නිසා ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශණා කර වදාළ ධර්මයන්ට පටහැනි ආකාරයේ ක්‍රියාවන්ට පෙලඹෙන්න එපා. එහෙම උනොත් ඔබ ධර්මයේ නාමයෙන් අධර්මය ක්‍රියාත්මක කරන කෙනෙක් වෙන්න පුළුවන්. මෙය හරිම අභාග්‍යයක්. මේ පුංචි ජීවිත කාලයේදී ඔබ අප හැමෝම හිතන්න ඕනේ අපි දන්න දේ හුඟාක් අඩුබව. එවිට අපිට පුළුවන් ලෝකයේ සියල්ල අවබෝධයෙන් අභිබවාගිය ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශණා කළ ධර්මය නිහතමානීව නිවර්දිව ජීවිතයට ගලපා ගන්න. එහෙමනම් ඔබ තනිතනිවම සත්ව හිංසාවෙන් වැලකෙන්න. එවිට එහි එලය වන නිරෝගීබව අත්විඳින්නේ ඔබමය. ලෝකයේ ස්වභාවය අනිත්‍යයයි. අනිත්‍යයේ ස්වභාවය වේගයයි. මේ වේගයෙන් අනිත්‍යභාවයට පත්වෙන ලෝකය ඔබ අවබෝධකර ගැනීමට නම් ඔබ වේගයෙන් තොර විය යුතුයි. ඔබද වේගවත් වුවහොත් ලෝකය ඔබට සංකීර්ණ වෙයි. ඔබ මෙහෙම හිතන්නකෝ... වේගයෙන් ක්‍රියාත්මකවන යන්ත්‍රයක් ක්‍රියාත්මකවන ස්වභාවය ඔබට නිරීක්‍ෂණය කිරීමට අවශ්‍යනම් ඔබ නිසෝලමනේ එම යන්ත්‍රය දෙස බලාසිටිය යුතුය. එවිට ඔබට දැනගන්නට පුළුවන් යන්ත්‍රය ක්‍රියාත්මක වන ආකාරය. එහි තිබෙන දෝෂ. නමුත් ඔබ කලබල වුණොත් ඔබට එම කටයුත්ත කරගන්න පුළුවන් වෙන්නෙ නැහැ. සමහරවිට ඔබගේ කලබලකාරී ස්වභාවය නිසා ඔබට අනතුරක් වෙන්න පුළුවන්. අන්න ඒ වගේ මේ ලෝකය නැමති නාමරූප දෙක දෙස, මේවා අනිත්‍යභාවයට පත්වෙන වේගය දෙස, ඔබද විවේකීව බලාසිටින්න. ඔබ ඔබ දෙස බලා සිටිය ස්වභාවයෙන්ම අන්‍යයන් දෙසත් බලන්න. සතා සිව්පාවා දෙසත් බලන්න. සතරමභාධාතුවෙන් සෑදුන රූපයත්, රූපය ඇසුරු කොට සකස් වෙන නාමධර්මයනුත් දකින්න. ඔබට වෙනසක් පෙනෙනවාද? ඔබය අනුන්ය, නිරිසන් සත්‍යය කියලා තිබෙනවා පුංචි වෙනසක්. එම වෙනස තමයි ඵ්චිතතාව හේතුවෙන් සකස් වුණ විඤ්ඤාණයේ වෙනස. ඔබ තුළ සකස්වෙන එක සිතක් ධර්මානුකූලව ගලපාගැනීමට අදක්‍ෂවීම නිසාමයි මේ වෙනස සකස් වෙන්නේ. මෙන්න මේ පුංචි වෙනස තමයි සුගතිය, දුගතිය කියලා සත්වයාව වර්ග කරන්නේ. මේ වෙනස සකස් වෙන්න හේතුවුනේ ශිල්වත්භාවයත්, දුස්ශීලභාවයත් නිසාමය. මේ ධර්මතාවය නුවනින් තේරුම්ගෙන ශිල්පද ආරක්‍ෂා කරගන්න. සතර අපායෙන් මිදුන පිංචතෙක් බවට ඔබ පත්වීමට නම් ඒ අවශ්‍ය ධර්මතාවයන් සපුරාගන්න.

නිරෝගීබව අන්‍යඅවශ්‍ය දෙයක්. රෝගීවුවොත් කොහොමද මේ ජීවිතේදීවත් ශිල්පද ආරක්‍ෂා කර ගන්නේ. ඒ නිසා පිංචන් ඔබ අනුන් ගැන නොසිතා තමතමන් සතර අපායේ දුක දකිමින් සතර අපායෙන් මිදීම අරමුණු කරමින්, එතෙක් නිරෝගී ජීවිතයක් ලබමින් සැනසීම පිණිස සත්ව හිංසාවෙන් වලකින්න. සශ්‍රීක සෞභාග්‍යවත් නිරෝගී මිනිසෙකු, දෙවියෙකු ලබන කායික මානසික සැපය අනිත්‍ය වුවද එම සැපය ශිල්පදයක් තුළ සැඟවී තිබූ දෙයක් බව සිහිකරමින් ශීලයෙන් පරිපූර්ණ වෙන්න. දුස්ශීලභාවය තුළ සැඟවුන දුගතියේ අඳුරු දුක විනිවිද ශීලයේ අලෝකය ලබන්න පිංචන් ඔබ දක්‍ෂ වෙන්න.

21. මෙම ත්‍රියත් පරෙස්සමින්!

පිංචන් ඔබට ලෝකය සුන්දර ලෙස වමන්කාරජනක ලෙස පෙනුන ද ලෝකය තුළ ක්‍රෝධය, ද්වේශය, ව්‍යාපාදය අති බහුලය. ලෝකය තුළ ක්‍රෝධය, ද්වේශය, ව්‍යාපාදය බහුලයි යනු මනුෂ්‍යයා තුළ සකස්වන්නාවූ අවිද්‍යාසහගත සිත ක්‍රෝධය, ද්වේශය, ව්‍යාපාදය තුළින් අපවිත්‍රයි යන්නය. ලෝකය යනු සිතයි. සිතක් යනු දුකයි. මේ දුක වැඩිවශයෙන් ඔබට සකස්කර දෙන්නේ ද්වේශයෙන් අපවිත්‍ර වූ ඔබගේ සිතමය. එහෙයින් ලෝකය තුළ ද්වේශය, ක්‍රෝධය, ව්‍යාපාදය වර්ධනය වෙනවා යනු මනුෂ්‍යයා තුළ එම අකුසල් මූලයන් සකස්වීමේ ප්‍රචනතාවය වැඩිවීමයි. වරද ඇත්තේ අප තුළමය. එහෙත් අප අනුනට ආඩපාලි කියමින් සිටින්නෙමු. අනුන් නිසා ඔබද ද්වේශය සකස්කරගනිමින් සිටින්නේය.

සතර අපායේත්, මනුෂ්‍ය ලෝකයේත් සත්ත්වයා අත්විඳින අතිවේදනාකාරී දුක්වලට ප්‍රධානම හේතුව ද්වේශයයි, ක්‍රෝධයයි, ව්‍යාපාදයයි. මේ තුළින් ලබන්නාවූ විපාක අතිවේදනාකාරීය. තියුණුය බිහිසුණුය. මෙම ත්‍රිය යම්සේ ශාන්ත ද, ප්‍රණීත ද, මිහිරි ද එහි විරුද්ධාර්තය ද්වේශයයි. රත්වූ යකඩ තැටියකට ඔබ ජලය දැමුවොත් ඒ ජලය යම්සේ වේගයෙන් පුපුරයිද ද්වේශයේ ස්වභාවයත් වේගයෙන් පුපුරාගැසීමයි. මේ වේගයෙන් පුපුරාගසන්නේ ද්වේශයෙන් තෙත්වූ ඔබගේ සිත මිස අන්කවුරුත් නොවේ. ඇයි මේ වේගය, ඇයි මේ පුපුරාගැසීම.... ඒ ඔබ තුළ ගොඩනගාගෙන ඇති මමත්වයේ දැඩිභාවයට කැළලක් ඇතිවේය යන හීනමානය නිසා එය නැති කර ගැනීමට ඔබ ගන්නාවූ වෙහෙසයි. මේ වෙහෙස දැඩිවෙන තරමට ඔබ දැනගත යුතුයි ඔබ තුළ මමත්වයේ දැඩිභාවය වැඩිය කියලා. මමත්වයේ දැඩිභාවය වැඩිය කියලා කියන්නේ ඔබ “මම” කියන ආත්මීය භාවයෙන් අල්ලාගෙන ඇති සියල්ල කෙරෙහි ඇතිකරගෙන සිටින ජන්ද රාගයේ බලවත් බවයි. වර්තමාන සමාජයේ ජීවත්වන පිංචතුන් සකස් වූණ ද්වේශසහගත සිත අති තියුණු ආකාරයට වර්ධනය කරගන්නවා. “මම” කියන පොහොර ද්වේශය කියන කටුපඳුර හොඳ සැපට වර්ධනය කරනවා අතුරිකිලි දමලා. මේ කටුපඳුර වර්ධනය වෙන්න, වර්ධනය වෙන්න ඔබ කැමතියි. මොකද ඔබ සිතන්නේ මේ කටුපඳුරේ විෂකටු ඇනෙන්නේ අනුනටය කියලා, ඔබේ ද්වේශයට ලක්වෙන්නටය කියලා. ඔන්න ඔතන තමයි අප වරද්දගන්නේ. අපි දැනගත යුතුයි කටුපඳුරත් කටුපඳුරේ විෂකටුත් තමා තුළමයි වර්ධනය වෙන්නේ, එම විෂකටුවලින් තමාමයි දුකට පත්වෙන්නේ කියලා. තමා තුළම වැඩුන විෂකටු පඳුරේ විෂ තමයි ද්වේශය ඇතිවෙන විට ක්‍රෝධය, ව්‍යාපාදය සකස් වෙනවිට ඔබගේ ඉන්ද්‍රිය ක්‍රියාකාරීත්වයේ වේගය තුළින් දර්ශනය වෙන්නේ. ඔබ සමහර වෙලාවට ප්‍රකාශ කරන්නේ ‘කේන්තියෙන් මාව වේච්චනවා, මාව රතු වුණා, කළු වුණා, මාව ගිනිගන්නව වගේ වුණා, මට කවුරුවත් පෙනුන නැහැ’ වගේ අදහස්. මේවා තමයි එහි ප්‍රතිඵලය. විෂ ක්‍රියාත්මක වෙනවා තමාගේ පාලනය අහිමිවයමින්. ඇත්ත වශයෙන්ම ද්වේශය ඇතිවුණාම ඔබට හොඳ නරක, ලැජ්ජාව බය, කුසල් අකුසල් මේ මොකුත්ම පෙනෙන්න නැහැ. මොකද ද්වේශය ඔබට සකස් වුණේ මමත්වයේ දැඩිභාවය රැකගැනීම උදෙසා ඔබ තුළ ඇති වුණ හීනමානයෙන් නිසා. ඔබ සුදානම් ද්වේශය නිසා ඇනකොටා ගන්න, මිනීමරාගන්න, සිරගත වෙන්න. එය ඔබ සැපයක් වශයෙන් දකින්නේ. ඔබ තේරුම් ගන්නේ නැහැ ඔබ තුළ යම් රූපයක් පස්සය වීම නිසා සකස් වුණ ද්වේශ සිත ඔබට දුකක් බව හඳුනාගෙන එම සිතේ අනිත්‍ය බව දකින්න. එවිට ඒ සිත ඔබෙන් බැහැරට යාවි. මෙවැනි සරල ධර්මයක් ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ ඔබට දේශනාකර ඇතත් එහි ප්‍රතිඵලය ලබන්නන් ඉතා අල්ප බව දකින්නට පුළුවන. ද්වේශය, ක්‍රෝධය, ව්‍යාපාදය ලෝකය තුළ මාරයාට අයත් ඉන්ද්‍රිය ධර්මයන්. මේවා අඩුකරන්න නැති කරන්න ඔබට පුළුවනකමක් නැහැ. ලෝකය තුළ ද්වේශය තිබිය යුතුය. ඔබ දක්ෂ්වය යුතුයි එය ඔබේ ජීවිතයට ආශීර්වාදයක් කරගන්නට. ලෝකය තුළ ද්වේශය තිබුණොත් තමයි ඔබ තුළ ඇති මෙම ත්‍රිය ඔබට දකින්නට පුළුවන්, වඩන්න පුළුවන්. ක්‍රෝධය, ව්‍යාපාදය ලෝකයේ තිබුණොත් තමයි ඔබ තුළ ඇති කරුණාව මුදිතාව ඔබට දකින්නට පුළුවන්. තව තව වඩන්න පුළුවන්. ද්වේශයෙන්, ක්‍රෝධයෙන්, ව්‍යාපාදයෙන් පිරුණු ලොවක අපි ඉපදෙන්නේ මේ අකුසල මූලයන්ගේ නිරෝධය දෙසට

ගමන් කිරීමට, අපිට සංසාරික කුසල් ධර්මයන් සම්පූර්ණව ඇති නිසාමයි. බුද්ධෝත්පාද කාලයක ඇති දුකින් මිදීමේ අර්ථය අවබෝධකර ගැනීමට ශක්තිය ඇති නිසාමයි.

ද්වේශය හදගැස්ම කරගත් සුවිශාලවූ සතරඅපාය අභිබවා ඔබ බෞද්ධ මව්කුසක උපත ලැබුවේ සසර පුරුදු කළ මෙත්‍රී ගුණධර්මයන් නිසාමයි. ප්‍රශ්නය තිබෙන්නේ මෙත්‍රීය අයිතින් මාරයාට වීමයි. ද්වේශයත්, මෙත්‍රීයත් දෙකම මාරයාට අයිති ධර්මයන්. ද්වේශයෙන් තම වසභයට ගන්න බැරිකෙනා මෙත්‍රීයෙන් තම වසභයට ගැනීමයි මාරයාගේ අරමුණ. මොකද මාරයාගේ ගොදුරුබිම හවයයි. සත්වයාට චතුරාර්යසත්‍යය අවබෝධය දෙසට යෑමට නොදී ඉන්මෙහා කුමන හෝ හවයේ නවාතැනක ඔබව නවතා ගැනීමයි මාරයාගේ අපේක්‍ෂාව. ඒ නිසා චතුරාර්යසත්‍යය අවබෝධ කරන ආර්යඅෂ්ටාංගික මාර්ගයේ පෙරට යන ඕනෑම පිංවනෙකුට මෙත්‍රීය නැමති ඇම දමා අල්ලා ගැනීම මාරධර්මයයි. එහෙත් ඔබ මෙත්‍රීයට බියවිය යුතු නැත. මෙත්‍රීය යනු හවයෙන් නොමිදී සිටින්නායයි මාරයා ඔබට දෙන අල්ලසකි, සැපයකි. සැබවින්ම එය සැපයකි, මිහිරිකි, ආශ්වාදයකි. කොටින්ම එය පාරමිතාවකි. එහෙත් ඔබ එක කරුණක් දැනගත යුතුව ඇත. මාරයා ඔබට අල්ලස් දෙන්නේ ඔබට ඇති ආදරය නිසා නොව සුදුසු වෙලාවේ ඔබව කොටුකර ගැනීමේ අපේක්‍ෂාව ඇතිවය. එය මේ ජීවිතයේදී නොවීමට පුළුවන. ලබන ජීවිතයේදී නොවීමට පුළුවන. අපි හිතන්නේ මේ ජීවිතයත් ලබන ජීවිතයත් ගැන පමණි. අපි කාලය මනින්නේ අවුරුදුවලිනි. එහෙත් මාරයා කාලය මනින්නේ කල්ප වලිනි. මාරයාට අයත් ලෝකය තුළ මේ දිගු හවගමනේදී අබුද්ධෝත්පාද කාල පසු කරන ඔබ මෙත්‍රීය ගැන අසන්නටවත් නොලැබෙන අදුරු කාල පසු කරනු ඇත. එහෙයින් ද්වේශය, ක්‍රෝධය, ව්‍යාපාදය වෙනුවට මෙත්‍රීය ඔබ ජීවිතයට පුරුදු පුහුණු කිරීම නොව මාරයාට අයත් ලෝකයෙන් මිදියාම උදෙසා මෙත්‍රීය වැඩීමට ඔබ දක්‍ෂවිය යුතුය. සක්කාය දිට්ඨිය සිදු දැමීම සඳහා මෙත්‍රීය වැඩීමට ඔබ දක්‍ෂ වියයුතුය.

‘ඒගොල්ලෝ නපුරුයි, නරකයි, “මම” හොදයි, මෙත්‍රී සහගතයි’ කියන මමත්වයේ දැඩිභාවය සිදු දැමීම සඳහා ඔබ මෙත්‍රීය වැඩිය යුතුය. පිංවත් ඔබ ද්වේශයෙන්, ක්‍රෝධයෙන්, ව්‍යාපාදයෙන් මිදිය යුත්තේ මෙත්‍රීය මගේ කරගැනීමට නොවේ. ද්වේශ සහගත සිතත්, මෙත්‍රී සහගත සිතත් හේතුධර්මයන් නිසා සකස් වී අනිත්‍යභාවයට පත්වී යන බව සිතීමටය. එවිට ඔබට ද්වේශයෙන් මිදී මෙත්‍රීය දෙසට නොව ද්වේශයෙනුත්, මෙත්‍රීයෙනුත් මිදී හව නිරෝධය දෙසට ගමන් කිරීමට හැකිවනු ඇත. මාරයාගේ අල්ලස් ප්‍රතික්ෂේප කළ පිංවත් නිවන් මග වඩන්නෙක් වනු ඇත. සම්බුදු ඇකයේ උණුසුම සොයා පියවර මනින බුදු පුතෙක් වනු ඇත ඔබ. තෙරුවන් කෙරෙහි අවල ශ්‍රද්ධාවත්, ශීලයේ පරිපූර්ණභාවයත්, ද්වේශසහගත සිතත්, මෙත්‍රීසහගත සිතත් අනිත්‍යබව දැකීමේ දැක්මත් ඔබ තුළින් පරිපූර්ණ නම් එම දැක්ම තුළින්ම ඔබට සම්බුදු ඇකය මතට ඔසවනු ඇත. එය හව ගමනේ නිමාව නොව හව ගමනේ නිමාව දැකීමේ මාර්ගයේ ආරම්භයයි. ඉතිරි දුර ගැන ඔබ බියවිය යුතු නැත. මොකද ඔබ සම්බුදු ඇකයේ පිළිසරණ ලබන හෙයිනි. කල්ප සියක්කෝටි ගණනක් පුරාවට ඔබ විසින්ම සනභාවයට පත්කළ මමත්වයේ දැඩිභාවය නැමති වරපටවලින් ඔබ දැන් මාරයාගේ දැන් දෙපාවලට විලංගුදමා අහවරය. මමත්වයේ දැඩිභාවයෙන් දැන් ඔබ නිදහස්ය. මේ නිදහස් වීම ඔබ ලැබුවේ ද්වේශයට වෙර කිරීමෙන්වත් මෙත්‍රීයට මෙත්‍රී කිරීමෙන්වත් නොවේ. ද්වේශයත් මෙත්‍රීයත් අනිත්‍යභාවයට පත්වෙන සිතක් බව දැකීමෙනි. මේ මොහොතේ ඔබ ලබන්නේ දැක්මක් පමණකි. අවබෝධයක් නොවේ. නිරතුරුවම සිත දෙස බලාසිටීමෙන් ඔබට මේ අත්දැකීම ලද හැකිය.

පිංවත් ඔබ මෙත්‍රී භාවනාව පැය භාගයක් කිරීම සඳහා සුදුසු ඉරියව්වකින් වාඩිවී මෙත්‍රී භාවනාව කරන්න. මේ පැය භාගය අතරතුරදී ශාරීරික පීඩා නිසා, වේදනාවන් නිසා, බාහිර ශබ්ද නිසා ඔබ තුළ ද්වේශයක් සකස් විය හැකිය. එය ඔබට ද්වේශ සහගත සිතක් යන්න හඳුනාගැනීමට බැරිතරමට සියුම් විය හැකිය. අපි එම සිතට ‘කේන්තියක්’ කියලා කියමුකෝ. එතකොට බලන්නකෝ මෙත්‍රීයත්, ද්වේශයත් අතර තිබෙන පරතරය කොතරම් කෙටිද? කොතරම් සියුම්ද? මේ දෙදෙනා මොනතරම් අසල්වාසින් ද. මෙත්‍රීසහගත සිත අසලම නිතරම ද්වේශය කල්මරමින් සිටිනවා. මොකද එයා දන්නවා ද්වේශයත් අනිත්‍ය බව. මෙත්‍රීය දන්න

දෙයක් ද්වේශය දන්න දෙයක් ඔබ දන්නේ නැහැ. මොකද ඔබ සිටින්නේ අයෝනිසෝ මනසිකාරයෙන්. අයෝනිසෝ මනසිකාරය නිසාම ඔබ මෙමත්‍රියට වගේම ද්වේශයටත් ඇලිලයි සිටින්නේ. එක්කෝ ගැටිලිය සිටින්නේ. ඉතාමත් කෙටිවූ අල්පවූ බුද්ධෝත්පාද කාලවලදී මෙමත්‍රියේ මිහිරි ආශ්වාදයෙන් ඔබව කුල්මත් කොට තබා, අති දීර්ඝවූ අති බියකරුවූ අබුද්ධෝත්පාද කාලවලදී ඔබව ද්වේශයේ ග්‍රහණයට ගැනීම මාරධර්මයයි. මේවා ඔබ හඳුනානොගන්නාතාක් මෙමත්‍රියේ කෙටි ආශ්වාදයට වහල්වී අති දීර්ඝ ආදීනවයන් අත්විඳීමට ඔබට සිදුවනු ඇත. අතීතයේ ඇති වූ සෑම බුද්ධෝත්පාද කාලයකදීම මාරයා යුහුසුඵවන්නේ ඔබට මෙමත්‍රිය ඉගැන්වීමටය. මාරයා ඔබේ ගුරුවරයා නිසා ඔබ මෙමත්‍රිය ජීවිතයට එකතුකරගන්නේ ගුරුකුලයේ රුව ගුණ සහිතවය. ඒ කියන්නේ සක්කායදිට්ඨිය, මමත්වයේ දැඩිභාවය සමගින්නමය. මෙන්ම මේ මාරපාක්ෂික ධර්මය පරාජය කර ඔබ මෙමත්‍රිය වැඩිය යුත්තේ මුහුණේ ඔපය වැඩිකරගැනීමට, ලේ ධාතුව පිරිසිදුකර ගැනීමට, දෙවියන්ට මනුෂ්‍යයන්ට ප්‍රියවීමට නොව පිංවත් ඔබ කාන්තිමත්, පිරිසිදු, මාර්ගඵලලාභී දෙවිකෙනෙක්, මාර්ගඵලලාභී මනුෂ්‍යයෙක් වීමටය. සක්කාය දිට්ඨිය සිදෙන තැන ඔබ ලබන සතර අපායෙන් මිදීමේ ජයග්‍රාහී ඉලක්කය අයිතිකර ගැනීමටය. මෙම අර්ථය ලොචතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ධර්මයේ අර්ථයයි, ඉලක්කයයි. ලොකික ආනිශංස ලබාගැනීමේ අරමුණු තබාගනිමින් මෙමත්‍රිය වැඩීම නොව, ලෝකෝත්තර අරමුණු මුදුන්පමුණුවා ගැනීම උදෙසා මෙමත්‍රිය වැඩීමට ඔබ දක්ෂවෙන්න. එවිට සතර අපායෙන් මිදීම වගේම, මෙමත්‍රියේ ලොකික ආනිශංස ධර්මයන් අත්විඳීමේත් භාග්‍ය ඔබට මේ ජීවිතයේදීම උදාවනු ඇත. හැබැයි මාරයා මේ ක්‍රමයට කැමති නැහැ. එයට අවශ්‍ය පිංවත් ඔබව මෙමත්‍රියේ ලොකික ආනිශංස ධර්මයන්ට ලොල්කර බෞද්ධයා කියන සැබෑ අර්ථය වන නිවන් මාර්ගයෙන් ඔබව වලක්වන්න. නිවන් මාර්ගයේ නික්ලේශී සුවය ඔබට අමතක කර, සමේ පැහැපත් බව ඔබට මතක්කර දෙන්නට, සතරසතිපට්ඨාන ධර්මතාවයන් දෙසට නොව ලොකික මෙමත්‍රී සමාධියේ ආශ්වාදයෙන්, මිහිරෙන්, පැහැයෙන් ඔබව කුල්මත්කරවන්නට, තමා තුළ මෙමත්‍රී ගුණ ධර්මයන් දියුණු කරගැනීමේ දැඩි අභිලාෂයෙන් ඔබ විසින් සිදුකරන දානමය පිංකම්, අසරණසරණ පිංකම්, සමාජසේවා ක්‍රියාවන්, සත්ව හිංසාවට එරෙහිවීම මේ ආදී සෑම ක්‍රියාවකදීම ඔබ තුළ සක්කාය දිට්ඨියේ ගොඩ වැඩිවන බව ඔබට දැනෙනවාම ඔබ ප්‍රවේසම් වන්න. මේ බව හඳුනාගන්න ඔබ නිහතමානීවෙන්න. ඔබ තුළ එම නිහතමානිකම නැතිනම් පිංවත් ඔබ මුලින්ම ඔබව අරමුණුකරගෙන මෙමත්‍රිය වඩන්න එම නිහතමානිකම ඇතිවේවා කියලා. මොකද ඔබට ඔබ කෙරෙහි මෙමත්‍රිය නැති නිසාමයි ධර්මයේ අර්ථවත් මග ඔබ අහුරාගන්නේ.

පිංවත් ඔබගේ ඇස් ඉදිරිපිට පෙනෙමින්, ඇසෙමින් තිබෙන ධර්මයේ අර්ථවත් මග ඔබ අහුරාගන්නේ මේ ජීවිතයේදී පමණක් නොවේ අතීතයේ ලොච පහළවූ සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේලා ලක්ෂ ගණනකගේ ශාසනවලදී ඔබ මේ අනුවනකම ම කළා. ලොචතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේලා මුණගැසුන අවස්ථාවන්වලදීත් අනුවනකම් කළ අපි ඒ හේතුවෙන්ම භව ගමනේ ඉදිරියට පැමිණි අපි ලොචතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ නමක් පිරිනිවී වසර දෙදහස් පන්සියයක් පසු කළ මෙවැනි කාලයක අධර්මය බලවත්භාවයට පත්වීමේ ඉහි පෙනෙන කාලයක, ඔබගේ අවිද්‍යාසහගත, ඇති වෙමින් නැති වෙන සිත ඔබට දෙන ඇගයීම් ගැන ප්‍රවේසම් විය යුතුය. ඔබගේ ඔය මාරධර්මයන්ට යටවූ සිත ඔබට කියන ‘මම හරි, මම වැරදියි, මමයි දන්නේ’ වැනි දෘෂ්ටන් ඔබ ‘මාර්ගය හරි, මාර්ගය නිවැරදියි, බුදුරජාණන් වහන්සේයි දන්නේ’ ආදී වශයෙන් නිවැරදි කරගැනීමට දක්ෂවිය යුතුය. එවිට ඔබට ලොචතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ අවබෝධයෙන් දැන දේශනාකර වදාළ සැබෑ මග වන ආර්යඅෂ්ටාංගික මාර්ගයේ ගමන් කර නිවැරදිභාවයට පත්වීමට ඔබට හැකි වනු ඇත. නිරතුරුවම ඔබ සිතන්න පුරුදු වුණොත් ‘බුදුරජාණන් වහන්සේමයි සියල්ල දන්නේ’ කියලා ඒ හේතුව නිසාම ඔබ අවශ්‍යම යමක් දන්නා කෙනෙක් බව තහවුරු වෙනවා. සතර අපායෙන් මිදීම උදෙසා ඔබට සියුම් ධර්මයක් මෙතැන තිබෙනවා. ලොචතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේමයි සියල්ල දන්නේ යැයි විශ්වාස කරන තැනදී ඔබ තුළ තෙරුවන් කෙරෙහි අවල ශ්‍රද්ධාව ඇතිවීමට හේතුවෙනවා. සියල්ල දන්නා ලොචතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ මුල්තැනට පත්කර තමා දෙවැනි වීමටත් තමන් නොදන්නා බව දැනගැනීම නිසාත් තමා තුළ මමත්වයේ දැඩිභාවය සියුම් වෙනවා. බුදුරජාණන්

වහන්සේ කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව නිසාම තෙරුවන් කෙරෙහි විවිකිච්චාවත්, අන්‍ය ශීලවෘත කෙරෙහි විශ්වාසයත් ඇති වෙන්නෙ නැහැ. සතර අපායෙන් මිදීයෑම සඳහා මෙය ඔබට හොඳ කමටහනක් වේවි. හැබැයි ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේමයි සියල්ල දන්නේ කියලා ඔබ බුදුරජාණන් වහන්සේව “මගේ” කරගන්න යන්න එපා. ඔබ එහෙම කළොත් මාරයා ඔබේ කමටහන කෙලෙසුවා වෙනවා. “මගේ බුදුරජාණන් වහන්සේ” වශයෙන් ආත්මීය භාවයෙන් නොගෙන උන්වහන්සේ දේශනාකර වදාළ ධර්මය ඔබ ඔබේ මාර්ගය කර ගන්න. පිංවත් ඔබ සැමවිටම රූපය සතරමභාධාතුවෙන් සැදි රූපයක් මගේ කර නොගැනීමටත් එම රූපය තුළින් සකස් වෙන අනිත්‍යභාවය තුළ සැඟවී ඇති ධර්මය ගැන සිතීමටත් උත්සහවත් විය යුතුය. ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනාකර වදාළ ධර්ම මාර්ගයේ ඔබ යම්සේ අවබෝධයක් ලබන් දී ඔබ බුදුරජාණන් වහන්සේව දකින්නේ ආත්මීය වශයෙන් නොවේ මේ උතුම් අවබෝධයට ඔබට මාර්ගය කියාදුන් ශාස්තෘන් වහන්සේ කියන පෞර්ෂත්වයෙන්, ගෞරවයෙන්. මොකද අවබෝධයෙන් දශමයකින් හෝ ඉදිරියට ගියා කියන්නේ තෘෂ්ණාව දශමයෙන් හෝ ප්‍රභාණය කළාය කියන කාරණයයි. සක්කායදිට්ඨිය නැති කළාය කියන්නේ තමා තුළ තිබූ මමත්වයේ දැඩිභාවය ප්‍රභාණය කළා කියන එකයි. විවිකිච්චාව, අන්‍යශීල වෘතයන් කෙරෙහි ඇති විශ්වාසය නැති කළාය කියලා කියන්නේ ඒ ගැන දැකීමට, සෙවීමට, විශ්වාස කිරීමට ඇතිවී තිබූ තෘෂ්ණාව නැති වූ බවයි. අවබෝධය තුළින් ලැබූ විශ්වාසය නිසා අවිශ්වාසය, දුක සකස් වෙන දේවල් කෙරෙහි ඇති තෘෂ්ණාවෙන් ඔහු මිදුනා. ධර්ම මාර්ගයේ කුමන තැනකදිවත් අල්ලාගැනීමක් නැහැ. අවබෝධයෙන් මිදීමක්මයි තිබෙන්නේ.

22. මාරයා කුළුමිකු ලෙසින් පැමිණියේය

මේ සටහන් පුරාවට භික්ෂුව ද්වේෂය සහ මාරයා ගැන කරුණු සඳහන් කළා. මෙහිදී මාරයා යනු කවරෙක්ද යන්න පිංචන් ඔබ දැනගැනීමට කැමැත්තෙන් ඇති. සමාජයේ බොහෝම තියුණු මතවාදයන් තිබෙනවා. මාරයා යනු සංකල්පයක් පමණයි. මාරයා කියලා කෙනෙක් නැහැ. එහෙමත් නැතිනම් මාරයා යනු සිගරට්, අරක්කුයි..... ඔය වගේ අවිද්‍යාව නිසා සකස්වෙන ප්‍රාථමික අදහස් සමාජයේ තිබෙනවා. මෙවැනි අවිද්‍යාසහගත අදහස් ඇතිවන සිතටත් එම සිත සකස්වීමට හේතුවෙන රූපයටත් මාරයා කියලා තමයි ධර්මයේ සඳහන් වෙන්නේ. ධර්මය නොදන්නාකම නිසා මෙවැනි අදහස් අපි ප්‍රකාශ කරනවානම් අපිව වැටෙන්නේ මාරයාගේ මාධ්‍ය ප්‍රකාශකයන් ගනයටයි.

ප්‍රකාශකයා ඔබ වුවත් එම ප්‍රකාශය ඔබට සංස්කරණය කර දෙන්නේ මාරයාගේ පෞද්ගලික සහකාරියන් තුන්දෙනාය. ඒ තත්භා, රතී, රාගා යන මාර දුවරුන් තුන්දෙනාය. මේ තිදෙනා දිව්‍යාංගනාවන්ය. නිරතුරුවම කැමති වේශයක් මාවාගැනීමේ හැකියාව ඇත. ස්වභාවයෙන්ම ප්‍රභාෂ්වරය. සියුමැලිය. රිද්මය, ලාලිතාය එම දිව්‍ය ශරීරයේ ස්වභාවයයි. ඉදුණු ජම්බෝල ගෙඩියක මදය යම්සේ රෝස පැහැතිද, සුසිනිදු මල් පෙත්තක්සේ මටසිඵු, රෝස පැහැති ශරීරයකි. මේ දිව්‍ය මාර රූමතියන්ගේ කාර්යභාරය මාරයාගේ ග්‍රහණය තුළ සිටින ඔබ තුළ තණ්හාව, මාන්තය, දිට්ඨිය නැමති අකුසල් ඇතිකිරීමය. මේ මාරධර්ම තුන ඔබ තුළ ඇතිවන්න, වර්ධනය වන්න වර්ධනය වන්න ඔබට දැනෙන්නේ මහත් ආශ්වාදයකි. මේ මාරධර්ම නිසා ඔබ දිට්ඨිකාන්තාරයක අතරමංචි සිටියත් ඔබට දැනෙන්නේ ඔබ දිව්‍ය විමානයක සුරසෑප විඳින බවකි. ඔබ ලබන මේ අවිද්‍යාවේ සැපය ඔබට ලබාදෙන්නේ මේ මාරදුවරුන් තිදෙනාය. සුරූපී මාර දුතියන්ගේ ඇඟිලි තුඩුවල පහසින් ඔබ මෝහනයට පත්වී ඇත. ඔබ එම පහසට ඇති ලොල්භාවය නිසා මාරදුතියෝ සංස්කරණය කර දෙන ඕනෑම අවිද්‍යාසහගත ප්‍රකාශයක් තඵ මරමරා ප්‍රකාශ කිරීමට කැමතිය. වර්තමානයේ ඇසෙන 'මාරයා කියලා කෙනෙක් ලෝකයේ නැහැ. මාරයා සංකල්පයක්' වැනි අදහස් මාරදුතියන්ගේ ග්‍රහණයට නතු වීම නිසාම ප්‍රකාශවන අදහස්ය. මාර දුතියන් විසින් සංස්කරණය කර දෙන එම අවිද්‍යාසහගත ප්‍රකාශ ලෝකයට ප්‍රකාශ කිරීම වෙනුවෙන් පිංචන් ඔබට ලැබෙන ගෙවීම තණ්හාව, මාන්තය, දිට්ඨියයි. පිංචන් ඔබ මෙම තුන් කාරණයෙන් පොහොසතෙක් කිරීම මාර දුතියන්ගේ අරමුණයි. පොහොසත් වෙන්න ඔබට නිරයේ අති දීර්ඝ කාලයක් පදිංචි වීමේ වරප්‍රසාදය කිසිදු අඩුවකින් තොරව ලැබෙනු ඇත.

එහෙයින් පිංචන් ඔබ කුමන අදහස් සමාජයෙන් ඇසුණද එය නිතරම ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ධර්මය සමග ගළපා බලන්න පුරුදුවන්න. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ වචනයට පටහැනිව එම අදහස දුක පිණිසම හේතුවෙන කරුණක් බව අවබෝධ කරගෙන බැහැර කරන්න. තර්ක කරන්න, ගැටෙන්න යන්න එපා. එවිට ඔබත් නොදැනුවත්ම වැටෙන්නේ එම ගොඩටමය. තව තව නිහඬ වෙන්න. නිහඬතාවය තුළින් දිට්ඨි කාන්තාරයක්වූ මේ සිත ගැන අවබෝධය ලබන්න. ඔබ ලබන අවබෝධය සක්කාය දිට්ඨිය සිදුලීම සඳහාම මෙහෙයවන්න. ලෝකයට ලෝකයේ ස්වභාවයෙන් සිටීමට ඉඩහැර ඔබ ලෝකයෙන් මිදෙන ස්වභාවයට පැමිණෙන්න. පිරිස මගහැර ඔබ තනිවන්න. තනිවූ සිතට නොඇලෙන්න. ඇලීමට තරම් නිත්‍යවූ සිතක් නැති බව අනිත්‍යවූ සිත දෙස බලමින් තේරුම්ගන්න. මෙවිට ඔබව තණ්හාව, මාන්තය, දිට්ඨිය නමැති මාර දුතියන්ගේ සියුමැලි ඇඟිලි තුඩුවලින් කුල්මත් කරනු ඇත. කිතිකවනු ඇත. සුරතල් කරනු ඇත. පිංචන් ඔබ ගන්නාවූ උත්සාහය තත්භාව, මාන්තය, දිට්ඨිය නැමති දුකට අයිති ධර්මතාවයන්ගෙන් කිලිට්ටීමට නොහැකි වනසේ දිවි දෙවැනි කොට වීර්යය වඩන්න. ලෝකයට, ලෝකයාට යන්නට හැර ඔබ නවතින්න. යමෙක් නැවතුනා යනු සිත හඳුනාගත්තා යනුය.

සමාජය තුළ මාරයා ගැන මොන මතවාද තිබුණද, ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ අවබෝධකර දේශනා කළ වදාළ ධර්මයේ සඳහන් මාරයා ගැන දක්වන ලද අර්ථයන් ඔබට වර්තමානයේදී ඒ උතුම් ධර්ම මාර්ගයේ අවංකභාවයෙන්, වීර්යයෙන් යුතුව ගමන් කළහොත් අත්දැකීමට හැකිය. ඔබ එවැනි අත්දැකීමක්

ලබද්දී ඔබ තුළ ජනිතවන්නේ ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දැඩි චීර්යයෙන් යුතුව මාර පරාජය සිදුකර අවබෝධකර වදාළ අති උත්තම ශ්‍රී සද්ධර්මයේ ශක්තියයි. ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ නමක් ලොව පහළ නොවන්නට ලෝකයා කෙසේ නම් මේ පාපකාරී, මිසඳුටු, අධර්මය ආභාරය ප්‍රීතිය කර ගත් මාරයා හඳුනාගන්නටද? මාරයාට ගොදුරුවීම හැර අන් මොන පිළිසරණක්ද? ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ. ඔබ වහන්සේට ධර්මය ගරුකරන තුන්ලෝකයාගේම උත්තම නමස්කාරය වේවා මේ විෂම මාරධර්මය අවබෝධකර පරාජයකර දේශනා කළාට.

මෙවන් උතුම් ධර්මයක් සරණයන්නට අපි මොනතරම් භාග්‍යවන්තද? ශාසන පරිහානිය යනු, අබුද්ධෝත්පාද කාලයක් යනු සත්වයාට මොනතරම් අඳුරු බියකරු විෂම කාලපරිච්චේදයක් වේවිද? ධර්මය ගොදුරුකර ගැනීමට බලාසිටින අධර්මයේ මාර සේනාව ලෝකයේ තනි බලය සියතට ගැනීමට පෙරාතුව ඔබට මුණගැසුණ ධර්මයෙන් ඔබ සනාථවෙන්න. දෙවැනියෙන් ගැන නොසිතා ඔබ ලබන ඊළඟ උපත මාර්ග ඵලලාභී දෙවියෙක්ම වෙන්න.

දැන් භික්ෂුව මෙහි සඳහන් කරන්නේ සැබෑම මධ්‍යම ප්‍රතිප්‍රදාව තුළ එනම් තුන් සිවුරන් පාත්‍රයන් දරමින් දැඩි අධිෂ්ඨානයෙන් අවංකභාවයෙන් මේ ධර්ම මාර්ගයේ ගමන්ගත් එක්තරා භික්ෂුවක් සමාධියෙන් පසුවෙද්දී අත්දුටු මාරයාගේ නිවට දින ක්‍රියාවකි. මේ මාරයා යනු පරනිමිත වසවර්තිය නැමති දිවාතලයේ අධිපති වසවර්ති මාරදිව්‍ය පුත්‍රයාය. භික්ෂුව රාත්‍රී 11.00 ට පමණ සමාධියෙන් පසුවෙද්දී භික්ෂුව ඉදිරියට ඉතාමත් වේගයෙන්, ජවයෙන්, වියරුවෙන් කුළහරක් රංචුවක් පැමිණියහ. මෙම වියරු කුළහරක් රංචුව භික්ෂුවට මීටර් 25ක් පමණ ඉදිරියෙන් ක්ෂණයකින් පහළවී භික්ෂුවගේ ඉදිරියට දිව ආහ. මේ සෑම කුළ හරකෙක්ම ඉතාමත් ජව සම්පන්න හැඩදැඩි සතුන්ය. මෙසේ වේගයෙන් පිබිමින් භික්ෂුව ඉදිරියට දිව එමින් භික්ෂුවට මීටර් පහක් පමණ තිබියදී මේ වියරු කුළහරක් රංචුව දකුණු පැත්තට හැරී පලා ගියහ. මෙම රංචුවේ අවසාන මීභරකාත් භික්ෂුවට සමාධියෙන් නොපෙනීයාමත් සමගම එක ක්ෂණයකින්ම භික්ෂුවට මීටර් විසිපහකට පමණ ඉදිරියෙන් තනි කුළහරකෙක් පහළ විය. ඒ කුළ හරකෙක් නොව හරක් රජෙකි. උස අඩි පහක් පමණ ඇත. හොඳ පුෂ්ඨිමත් කුළහරකෙකි. මොහුට අං පිහිටියේ නැත. මෙම කුළ හරකාගේ සම වෙල්වටි සමකි. එම සතාගේ සම දිලිසෙන ග්‍රීස්වල ඇති කළු පැහැයක් ගෙන තිබිණි. මෙම ප්‍රතාපවත් කුළහරකාගේ සම කඩ කැපු සිවුරක්සේ දිගැටි ආකාරයට අහලේ අහලේ ප්‍රමාණයට දිගට දහස්කඩ සිවුරක්සේ සම නිර්මාණය වී තිබිණි. මොහු ආයුෂ, වර්ණය, සැපය, බලය උපරිම තලයේ කුළහරකෙකි. මෙම කුළහරකාගේ නාසයට රිදී පැහැති අහලේ හයක් පමණ වට රවුමකින් යුත් වළල්ලක් දමා තිබිණි. එය මාපට ඇඟිල්ලක් තරම් මහනය. දැන් ඔබ මොහොතක් සිතන්න. නාසයට රිදී වළල්ලක් දැමූ දහස්කඩ විවරයක් බදු වෙල්වටි සමක් සහිත මෙම ප්‍රතාපවත් කුළහරකාගේ ස්වභාවය. ඔබ මනසින් මෙනෙහි කරන්න. ඉහත ස්වභාවයේ ප්‍රතාපවත් මේ කුළහරකා භික්ෂුවට මීටර් 25 ක් ඉදිරියෙන් පහළ වූ තැනදීම වේගයෙන් හිස වරක් කරකවලා බොහොම සෘජුව හිස කෙලින් කර භික්ෂුව දෙස බලා සිටියා. ඔබ දැකලා ඇති මල්ලව පොර තරගවලදී බොහෝම හැඩදැඩි විදේශීය ක්‍රීඩකයන් ප්‍රතිවාදියා සිටින වේදිකාවට ගොඩවෙනකොටම හිස බොහෝම ගාමිහිර ආකාරයෙන් කරකවලා සෘජු බැල්මක් ප්‍රතිවාදියාට හෙළනවා. මෙහෙම කරන්නේ ප්‍රතිවාදියාව තරගයට පෙරදීම බියගන්වන්න. ඉහත කුළහරකාද පහළවූ නිමේෂයේම ගාමිහිර ලෙස නාසයේ රිදී වළල්ලක් පැළඳී, හිස කරකවා තේජස්බව තව දැඩිකර ගෙන සමාධියෙන් පසුවෙන භික්ෂුව දෙසට වියරු බැල්මක් හෙළා නාසයේ කුහර දෙකෙන් දුවිලි පැහැ දුමක් පිටකරමින් වියරුවෙන් මෙන් භික්ෂුව ඉදිරියට හඹා පැමිණියේය.

හරියටම භික්ෂුවට මීටර් පහක් පමණ ඉදිරියෙන් මෙම කුළහරක් රජුද දකුණු දෙසට හැරී පලා ගියහ. භික්ෂුව තවමත් සුපුරුදු සමාධිය තුළය. දර්ශනය නිමවූ පසුව භික්ෂුව සමාධියෙන් අවදි විය. භික්ෂුවගේ මුහුණට සිහින් සිනාවක් නැගිණි. සිහින් සිනාවක් සමග මේ සිතුවිල්ල භික්ෂුවතුළ පහළ විය. පරනිමිත වසවර්ති දිවාතලයේ වසවර්ති දිව්‍ය පුත්‍රයා භික්ෂුව ඉදිරියේ කුළහරකෙක් වීමට තරම් දින වූවා තේද යන සිතුවිල්ල භික්ෂුවට පහළ විය. භික්ෂුව බියගැන්වීම සඳහා කරන ලද මේ පරාජිත මාර ක්‍රියාවේදී භික්ෂුව බියගැන් වීමට මාරයාට අවශ්‍ය විය. මාර දිව්‍යපුත්‍රයාගේ නිවටභාවය යනු ඔහු තවමත් සිතන්නේ ධර්ම මාර්ගයේ ගමන්

කරන ආර්යන් වහන්සේලා බිය ගැන්වීමට තමන්ට හැකිය කියාය. මේ ආකාරයෙන් මාරයා හික්කුව බියගැන්වුවේ සමහරවිට හික්කුව අවබෝධ කළ යම් ධර්මයක්වේද එම ධර්මය ලෝකයාට දේශනාකිරීම වැලැක්වීමටය. බියගැන්වීමටය. එම අවස්ථාවේ හික්කුව වැඩසිටියේ ලොකු ප්‍රපාතයක් අසලම තිබුණු කඳු බෑවුමක කුටියකය. හික්කුව මේ මොහොතේ බියගන්වා ගැනීමට පුළුවන් වූණොත් කුළුමාන එන වේගයෙන්ම හික්කුව හාග බිත්ති බැඳ තිබූ එම කුටියේ එළියට පැන ප්‍රපාතයට වැටී අපවත් කිරීමට හැකියැයි සිතුවාද විය හැකියි. එසේ වූවානම් මේ සටහන ඔබ අතට පත්නොවන බව මාරයා දැනී. එහෙත් මාරයාට සිදුවුවේ එහි අනෙක් පැත්තය. හික්කුවගේ රෝමකුපයකටවත් අනතුරක් කිරීමට මාරයාට නොහැකි විය. සමාධි සුවයෙන් සිටි හික්කුවගේ සමාධිමත් ස්වභාවය එක දශමයකින් හෝ හීන කිරීමට මාර පුත්‍රයාට නොහැකි විය. මෙම ශක්තිය හික්කුවගේ ආශ්වර්යයක් නොව ධර්මයේ ආශ්වර්යයයි. ඔබද දක්ෂණම් මෙම ආශ්වර්ය ඔබගේත් උරුමයයි. උතුම් සමාධිය තුළදී බිය යනු ශුන්‍ය දෙයක් යන ධර්මතාවයේ සත්‍යයයි. විචාර විතර්කයන්ගෙන් තොර සන්සිදුණු සිතේ උපේක්ෂාසහගත ස්වභාවය ඔබව ඇලීම් ගැටීම්වලින් මුදවාලනවාය යන ධර්මයයි. මෙම කථාවේ මාරයා යනු පරනිමිත වසවර්තිය නැමති දිව්‍යතලය අයිති වසවර්ති දිව්‍යපුත්‍රයාය. මොහු ධර්මයට අකමැතිය. පංචකාමයටම නැඹුරු දිව්‍ය රජෙකි. සමාධිමත් හික්කුව ඉදිරියට මුලින්ම වියරුවෙන් දිව්‍ය වසවර්තිය රංචුව මාර සේනාවයි. වසවර්ති දිව්‍යපුත්‍රයා මුලින්ම හික්කුව බියගැන්වීමට එව්වේ මාර සේනාවයි. මේ අයද දෙව්වරුය. ඔවුනට අවශ්‍ය ආකාරයේ වේගයක් මවාගැනීමට හැකිය. හික්කුව බියගැන්වීමේ මේ මෙහෙයුමට ඔවුන් කුළුහරක් වේගයෙන් පැමිණියහ. සමාධිමත් හික්කුවට මීටර් පහක් තබා ඔවුන් දකුණට හැරී පලාගියේ සමාධිය තුළ සකස්වෙන නික්ලේශී ධර්ම ශක්තියට ළංවීමට ඔවුනට නොහැකි නිසාය. තම මාර සේනාව හික්කුව අබියසට පැමිණ පලායනවිට එම කටයුත්ත වසවර්ති මාරපුත්‍රයා භාරගත්හ. දෙවනුව පහළවූ තේජස් සහිත ආයුෂ, වර්ණ, සැප, බලයෙන් පරිපූර්ණ දිලිසෙන ස්වභාවයේ ලොම් සහිත කුළුහරක් රජු වසවර්ති දිව්‍යපුත්‍රයාය. මාර සේනාවට නොහැකිවූ තැන මාරයා ඉදිරිපත් විය. මේ තේජස් සහිත කුළුහරක් වේගය ගත් කුළුහරකා දකිනවිටම මොහු දිව්‍ය ඕජාවෙන් පරිපූර්ණ අයකු බව අවබෝධ වේ. දහස්කඩ සිවුරක්සේ කැටයම් වූ ඔහුගේ සමේ ප්‍රභාෂ්වර ස්වභාවය දෙවියකුට හැර වෙනකාට තිබෙන්නද? හික්කුවක් සතු පරිපූර්ණ ශීලයේත් සමාධියේත් මෙම මාර පිරිවර සහ මාරයාට මුහුණදෙන අතර මොවුන් මාරයා සහ මාරපිරිවර බව හඳුනාගන්නේ ප්‍රඥාව විසින්මය. ශීලයත්, සමාධියත්, ප්‍රඥාවත් එකතුවූණ තැනදී ඇතිවන අයෝමය ශක්තිය තුන් ලෝකයම තම ආධිපත්‍යය තුළ රඳවාගෙන තිබෙන මාරයාටද අභියෝග කළහැකි බවට, මාරයා පරාජය කළ හැකි බවට මීට වඩා උදාහරණ කුමකටද? ඔබ මේ දකින්නේ ධර්මයේ සන්දිට්ඨික ගුණයයි. ධර්මයේ අකාලික ගුණයයි. ඔබ මෙම සටහන කියවා මුල්තැන දිය යුත්තේ මාරයාට නොව ධර්මයේ සන්දිට්ඨික ගුණයටය.

23. මාරයා තවත් මුහුණකින්

ඉකුත් ලිපියේ සටහන් කළා මාරයා කුළුමනක ලෙසින් සමාධිය තුළ සිටින භික්ෂුව ඉදිරියට පැමිණි ආකාරය. මෙම සටහන් කියවා ඔබ සෙවිය යුත්තේ මේ අත්දැකීම ලද භික්ෂුව නොව, එම අත්දැකීම උරුමකර දුන් ධර්මයේ සන්දිට්ඨික ගුණයයි. ඔබ භික්ෂුව සොයන්නේ නම් ඒ ඔබ සොයන්නේ මාරයාමය. මන්ද සෙවීම යනු මාර ධර්මයකි. නිරතුරුවම අනිත්‍යභාවයට පත්වීම රූපයේ ස්වභාවයයි. රූපය අනිත්‍යභාවයට පත්වේ නම් එහි ඔබට සෙවීමට දෙයක් නැත. ඔබ කළ යුත්තේ රූපයත් රූපය ඇසුරෙන් සකස් වෙන 'සොයන්න' යැයි කියන සිතත් අවබෝධ කරගැනීමය. එසේ අවබෝධ කර ගැනීමේදී ඔබ ද පරාජය කරන්නේ මාරයාම ය. එම භික්ෂුවගේ භික්ෂු ජීවිතය තුළදී මීට පෙර අවස්ථා දෙකක කලු පැහැති ගොනෙක්, රතුපැහැති ගොනෙක් වශයෙන් ද මාරයා භික්ෂුව ඉදිරියට සමාධිය තුළදී වියරු ස්වභාවයෙන් පැමිණියේය. මෙම ගොනුන්ගේ ස්වභාවය හරියට විදේශීය ගොන් පොර තරගවලදී තරගවදින ගොනුන්ගේ පෘෂ්ඨිමත් ජවසම්පන්න වියරු ගතියක් විය. මේ කරුණු භික්ෂුව ඔබට සඳහන් කරන්නේ ඔබ තුළ ධර්ම මාර්ගයේ ගමන් කිරීමේදී ඇතිවෙන බාධක බැඳීම්වලට එරෙහිව ඔබට වීර්ය ඇති කරගැනීමේ අරුත පැහැදිලි කරදෙන්නටය. මාරයාගේ ඉහත ස්වභාවයන් ගැන අපි පුදුමවිය යුතු නැත. අපි පුදුම වියයුත්තේ මෙවැනි ධර්මයට එරෙහිව වියරුවෙන් මාරයාට අපි කැමැත්තෙන්ම වසභවීම ගැනයි. මාරයාගේ වගකීම වන්නේ යමෙක් ධර්මය අවබෝධය කරා යයි ද ඔහුට එම ගමනින් ඉවත් කිරීමයි. යමෙක් ධර්මය අවබෝධකර ගනියි ද ඔහුට එම ධර්මය ලෝකයාට දේශනා කිරීමට අවස්ථාව අහිමි කිරීමයි. මේවා ජන්ම ගතිය. ඔබට මේවා වෙනස් කළ නොහැක. කළ හැක්කේ ඔබ මේ මාර්ගයෙන් වෙනස්වීමය.

ඉහත සටහනින් ඔබට වැටහෙනවා ඇති මාරයා යනු සංකල්පයක් යැයි කියන මතය මොන තරම් අවදානාවෙන් පිරුණු එකක් ද කියලා. මාරයා යනු මේ ලෝකයේ ක්‍රියාත්මක වර්තයකි. මොහු දෙවියෙකි. මොහුගේ සේනාව ද දෙවියෝ ය. මොවුන් ඔබට පියවි ඇසෙන් දැකිය නොහැකිය. පිංවත් ඔබ ශීලයෙන් පරිපූර්ණව සමාධියෙන් පරිපූර්ණව ප්‍රඥාව දෙසට ගමන් කිරීමේ දී උතුම් සමාධියෙන් පමණක් දැක ගත හැක්කකි. පරිපූර්ණ වූ සමාධියේ ඇසෙන් මාරයා සහ පිරිවර ඔබට ද මුණගැසෙනු ඇත. ඔබ අවංකව මාරයාට එරෙහිව ප්‍රඥාව අවබෝධය කරා යන්නේ නම් පමණක්..

මෙම සිද්ධියේදී වසවර්ති දිව්‍යපුත්‍රයා කුළුමනක් වේශයක් මවාගෙන තම ආධිපත්‍යය රැකගැනීමට පෙන්වීමට පැමිණෙන්නේය. වසවර්ති දිව්‍ය පුත්‍රයා කියන්නේ කාමය තුළ ඇලීගැලී ඉන්න දෙවියෙක්. ඔහුට හිරිඔතස් කියන දෙයක් නැහැ. ඔය දේම නේද සමහර මනුෂ්‍යයන් කරන්නේ. බොහෝම සුපිරි පංතියේ මනුෂ්‍යයෝ තම බලය, සැපය, ආධිපත්‍ය රැකගැනීම සඳහා මොන මොන වේශයන් මවාගන්නවාද? මිනීමැරීමට, වංචාකාරී ක්‍රියාවන් කිරීමට පැවිදි වේශයන් ගත් අය අතීතයේ නොසිටිය ද, වර්තමානයේ නැති ද? අභිසංක තරුණයන් මූලා කරගැනීමට ධර්මය නොදන්නාකම නිසාම මොන මොන ආකාරයේ වේශයන් මවාගන්නා අය සමාජයේ සිටිනවාද? කාමයන්ගෙන් අන්ධ වුණ තැනදී දෙවියෝ මනුෂ්‍යයෝ කියලා වෙනසක් නැහැ. මේ ආකාරයට හේතුවල ධර්මයන්ට අනුව මේ ධර්මය ගලපාගන්න උත්සහගන්න. එසේ නොවුනහොත් නොයෙක් මතවාදයන් ඇති වේවි. එය ඔබට දුක පිණිසම තමයි හේතුවෙන්නේ. පිංවත් ඔබ තෙරුවන් කෙරෙහි අවල ශ්‍රද්ධාව ඇතිකරගන්න. කුමක් නිසාද? මේ වියරු ලෝක ස්වභාවයන් පරාජය කරන්න මාර්ගය ඔබට උදාකර දුන්නට.

භවයකරා දිවෙන කාලසටහන් ඔබ හකුලාදමන්න. භවය අයිති මාරයාට. එහෙයින් ලැබුණු ජීවිතයෙන් ධර්ම මාර්ගයේ උපරිම දුරක් යන්න. මහාකරුණා සමාපත්ති ගුණයෙන් යුතුව පිරිනිවී යන මොහොත දක්වාම ලෝකයාට දුකෙන් මිදෙන මාර්ගයම මහාකරුණාවෙන් යුතුව දේශනා කර වදාළ සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ, වචනයෙන් කිව නොහැකි, අකුරකින් ලිවිය නොහැකි මහාසයුර වැනි අපිරිමිත ගුණ කදම්බයන්, පංචකාමයටම ලොල්වූ නිව මාරයාගේ ගුණමකුභාවයන්, පිංවත් ඔබව දුකටම හෙළීම සඳහා මාරයාගේ පවිටු ක්‍රියාවනුත් සතියෙන් සිහියෙන් යුතුව දකින්න. එවිට ඔබට දැනේවි ලොව්තුරා බුදුරජාණන්

වහන්සේ කියන්නේ මොන ගුණකන්දක් ද, මොන ගුණ සයුරක් ද කියලා. ඔබ දක්ෂනම් මෙම අර්ථවත් අවබෝධයම ප්‍රමාණවත්, තෙරුවන් කෙරෙහි අවල ශ්‍රද්ධාව ඇති කරගන්න. තෙරුවන් කෙරෙහි අවල සද්ධාව කියන්නේ සතර අපායෙන් මිදීමට අවශ්‍ය එක සුදුසුකමක්. මාරයාගේ පවිට්‍රභාවය ගැන හිතලා ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ කෙරෙහි, ධර්මරත්නය කෙරෙහි, සංසරත්නය කෙරෙහි අවල ශ්‍රද්ධාව ඇති කරගන්න.

හික්ෂුව මේ සටහන ද්වේෂය සහ මාරයා ගැන සඳහන් කිරීමටයි සටහන් කළේ. මාරයා ගැන ඉහත සඳහන් කළා. ද්වේෂය ගැන මේ කරුණු පිටත් ඔබට සඳහන් කළේ බස්පරපයක වඩින විට මහත්මයෙක් සඳහන් කළ අදහසක් නිසා. හික්ෂුව කතරගම ප්‍රදේශයට වඩින්න කොළඹ ප්‍රධාන බස්නැවතුමෙන් කතරගම බසයට ගොඩවුණා. රත්මලාන ප්‍රදේශයේදී සුදු සරමක් හා සුදු කමිසයක් ඇඳගත්ත මැදිවියේ මහත්මයෙක් බසයට නැග බසයේ ඉතිරිවී තිබූ එකම ආසනය වූ හික්ෂුව අසලම ආසනයේ වාඩිවුණා. මේ මහත්මයා හික්ෂුව ළඟ වාඩි වුණ වේලාවේ පටන්ම පාපුවරුව දෙස බලාගෙනමයි සිටියේ. මුහුණ ඉදිරිපසට කරගෙන සිටියේම නැහැ. හික්ෂුවට මුහුණ හංගාගෙන වගේ අහකබලාගෙනම සිටියා. බස්පරපය තේ පානය සඳහා අතරමග නතර කළා. මගීන් බසයෙන් බැස්සට පස්සේ මේ අහක බලාගෙන සිටි මහත්මයා හික්ෂුවගෙන් අහනවා හාමුදුරුවනේ ගිලන්පස එකක් ගෙනත් දෙන්නද කියලා. ඔහු කතා කරන විටම ඔහුගේ මුඛින් අරක්කු ගඳ හොඳින් වහනය වුණා. ඒ වෙලාවේ තමයි හික්ෂුව දැනගත්තේ මෙතෙක් වෙලා මේ මනුෂ්‍යයා අහකබලාගෙන සිටියේ ඇයි ද කියලා. අරක්කු ගඳ හික්ෂුවට දැනෙයි කියලා තමයි මොහු මුහුණ සහවාගෙන මෙතෙක් ඉඳලා තිබෙන්නේ. හික්ෂුව කීවා 'ගිලන්පස අවශ්‍ය වෙන්නේ නැහැ මහත්මයෝ' කියලා. නමුත් මේ මහත්මයා බස්පරපයෙන් බැහැලා ගිහිල්ලා සිසිල්බීම බෝතලයක් ගෙනත් පූජා කළා. හික්ෂුව පිංදිල එය වැළඳුවා. තේ පානය අවසන් කරලා නැවතත් බසය ගමන් ආරම්භ කළා. ඒත් මේ මහත්මයා අහක බලාගෙන සිටියේ. එකවරම මොහු හික්ෂුව දෙසට හැරී බොහෝම ගෞරවයෙන් 'මම ටිකක් බීලා නිසයි මේ විදියට ඔබ වහන්සේට පිටුපාල වාඩිවෙලා ඉන්නේ' කියලා බොහෝම බැගෑපත්ව කීවා. ඒ වෙලාවේ හික්ෂුව විමසුවා මොකද මේ උදේ පාන්දරම අරක්කු බීල කියලා. එවිට මේ මහත්මයා 'හාමුදුරුවනේ මම මාතර ප්‍රදේශයේ පදිංචි අයෙක්. මගේ රැකියාව කට්ටඬිකම්, ගුරුකම් කරන එක. මම රත්මලානට ඊයේ පැමිණියා කෙනෙකුට වැඩක් කරලා දෙන්න. දැන් වැඩේ ඉවරවෙලා ගෙදර යන ගමන්. හාමුදුරුවනේ මම පුරුද්දක් වශයෙන් වැඩක් භාරගන්නකොටම මගේ ගණුදෙනුකරුට මම කියනවා වැඩේ ඉවර වුණාම මට බොන්න අරක්කු අවශ්‍යයි කියලා. ඒ නිසා ගුරුකම් වැඩේ ඉවර වුණ ගමන් ගාස්තුවත් අරක්කුත් දෙකම ලැබෙනවා' කීවා. හික්ෂුව මොහුගෙන් ඇහුවා 'මහත්තයෝ ඔය ගුරුකම්වලින් ප්‍රතිඵලයක් තිබෙනවාද?' කියලා. මොහු බොහෝම උපාරුවෙන් ඔහුගේ දක්ෂකම් ප්‍රකාශ කළා. 'හාමුදුරුවනේ මට අවශ්‍යනම් මනුෂ්‍යයෙක්ව ජීවිතක්ෂයට පත්කරන්න අවශ්‍ය ගුරුකම් මා ළඟ තිබෙනවා. ඒවා මම කරලත් තිබෙනවා කීවා. ඒ වෙලාවේ හික්ෂුව ඔහුට කීවා 'මහත්තයෝ ඔය රැකියාව මහා පවිකාර වැඩක්නේ' කියලා. ඒ අවස්ථාවේ මේ මනුෂ්‍යයා කියනවා හාමුදුරුවනේ මම ගුරුකම් කරලා මනුෂ්‍යයෙක් නැති කරන්නේ තවත් මනුෂ්‍යයෙකුට කරන උපකාරයක් වශයෙන්ය කියලා. බලන්න මේ මනුෂ්‍යයා අදහස් කරන්නේ මනුෂ්‍යයෙක් විනාශකර දමන්නේ තවත් මනුෂ්‍යයෙකුට උපකාරයක් වශයෙන්ය කියලා. මොහු මේ ගැන උදම් අනනවා. බලන්න මේ මනුෂ්‍යයා මනුෂ්‍ය සාතනයක් සිද්ධකරන්න තරම් ද්වේෂයක් සිත තුළ සකස්කරගෙන, එම ක්‍රියාව සත්පුරුෂ ක්‍රියාවක් හැටියටත් දකිනවා. මොහු කට්ටඬි ක්‍රියාවන් හරහා මනුෂ්‍යයෙක්ව විනාශ කරන්නේ, දුකට පත්කරන්නේ, පිළිගන්නේ රැකියාවක් වශයෙන්, ආත්ම තෘප්තියක් ලබාගැනීමක් වශයෙන්. මේ කටයුත්තේදී මොහු පමණක් නොවේ, මොහුගේ සේවාදායකයාද ඉහත ක්‍රියාවන් සිදුකරන්නේ පළිගැනීමක් වශයෙන්, තමාගේ ආත්ම තෘප්තිය සඳහා. එතකොට බලන්න ඉහත ගුරුකම් වැඩ සිදුකරන අප්‍රමාණ පිරිස් සහ ඔවුන්ගේ සේවාදායකයන් ධර්මානුකූලව කුසල්, අකුසල් ද්වේෂය සහ මෛත්‍රිය ගලපා ගැනීමට නොහැකිවීම නිසා මොනතරම් අකුසල් මේ ජීවිත තුළින් සිදුකරගන්නවාද? අන්‍යයන්ගේ ජීවිතවලට ද අකුසල් අයිතිකර දෙනවා ද? ද්වේශයත් මෛත්‍රියත් හඳුනාගැනීමට නොදන්නා මිනිසුන් කුසල් අකුසල් කෙසේනම් හඳුනාගන්න ද? නමුත් මේ ගැන හිතන විට හික්ෂුවට දැනෙන්නේ අනේ මොනතරම් පහසුවෙන්

මේ දෙක හඳුනාගන්න පුළුවන්ද කියලා. මේ බස් රථයේ හික්කුව ළඟ අසුන්ගෙන පැමිණි අදාළ මහත්මයා තුළ සංඝයා කෙරෙහි ගෞරවයක් තිබෙනවා. ඒ නිසාමයි අරක්කු ගඳ භාමුදුරුවන්ට දැනෙයි කියලා මුහුණ වම් පැත්තට හරවාගෙන සිටියේ ගිලන්පසක් අවශ්‍ය ද කියලා විමසුවා. භාමුදුරුවෝ අවශ්‍ය නැහැයි කියන්දින් ඔහු සිසිල් බීම බෝතලයක් බොහෝම ගෞරවයෙන් පුජා කළා. පිංදෙනවිට දැන් එක්කර සාදු කිව්වා. බලන්නකෝ කොච්චරනම් තෙරුවන් කෙරෙහි ගෞරවයක්ද ඔහු තුළ තිබුණේ. කෙනෙකුට තර්ක කරන්න පුළුවන් මොහු තුළින් අනුනට විනාශය අත්කොට දෙන නිසා එම පව්වලින් ගැලවෙන්න සංඝයාට ගෞරවය දක්වනවාය කියලා.

ඉහත කරුණු සියල්ල කැටි කොට ගනිද්දී පිංවත් ඔබට මෙහෙම වර්තයක් පෙනෙනවා. රැකියාවක් වශයෙන් ගුරුකම්, කට්ටඬිකම් කරනවා. ඒවා කිරීමේදී සේවාදායකයාට ඇති මෙමත්‍රිය නිසා ඔහුගේ විරුද්ධවාදියාව විනාශ කරනවා. රෝගී කරනවා. මරණීය දුකට පත්කරනවා. එවැනි වෛරනා සකස් කර ගන්නවා. එමවෛරනාම සේවාදායකයා තුළත් ඇති කරනවා. දෙවැනුව, එම පුද්ගලයාම, තමන්ගේ මෙමත්‍රියට ලක්වූ සේවාදායකයා අතින්ම අරක්කු ඉල්ලාගෙන පානය කරනවා. තෙවැනුව එම පුද්ගලයාම බස් රථයේදී භාමුදුරුවන්ට අරක්කු ගඳ දැනෙයි කියලා, භාමුදුරුවන්ට අපහසුවක් දැනෙයි කියලා මුහුණ සහවාගෙන සිටිනවා. ගිලන්පස අවශ්‍යද කියලා බොහෝම ගෞරවයෙන් විමසනවා. අවශ්‍ය නැතැයි කියද්දින් බොහෝම ගෞරවයෙන් ගිලන්පස පුජා කරනවා. පිං දෙනකොට දැන් එක්කර සාදුකාර දී අනුමෝදන් වෙනවා. මොහුම සුදු සරමක්, සුදු කම්සයක් පැළඳ උපාසක ලීලාවෙන් ජීවත්වෙනවා. දැන් බලන්න මෙම වර්තය තුළ සකස්වුණා වූ සිත් මොන තරම් විවිධද. එකිනෙකට පරස්පරද, මේ පරස්පරතාව සකස් වෙන්නේ අවිද්‍යාව නිසාමයි. රූප විදීමට ඇති තෘෂ්ණාව නිසාම, හොඳ නරක තේරුණත් මොහු හොඳ නරක සොයන්නේ අඳුරේ. ඒ නිසා මොහු හොඳ කියලා නරක අතට ගන්නා අතරම නරක කියලා අතට ගන්නා හොඳ ද නරක ගොඩටම දමාගන්නවා. ඒ නිසා අවිද්‍යාව හේතුවෙන් සකස් වෙන්නා වූ සිතට ද ලොචතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ මාරයා කියලා දේශනා කරනවා.

පිංවත් ඔබ ඉහත ගුරුකම් මහත්මයාගේ ක්‍රියාකාරකම් තුළ දැක්කේ එකිනෙකට පරස්පර ක්‍රියාවන්තේ.... ඒ කිසිවක අර්ථයක් නැහැ. සියල්ල මුලාව තුළමයි තිබෙන්නේ. මේ මාර ක්‍රියාකාරකම් මොහුට තිරයට හැර වෙන කොහෙට නම් පාර පෙන්වන්නද? දුකට පාර පෙන්වන සිතට ද 'මාරයා' කියලා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කළේ ද මේ නිසාමය. එසේනම් දුකට පාර පෙන්වන සිත සකස්වීමට හේතු වූයේ රූපයක්මය. අධ්‍යාත්මික රූපයත්, බාහිර රූපයත් හේතුවෙන් දුකට පාර පෙන්වන සිත සකස්වන නිසා රූපයද මාරයා යැයි ලොචතුරා බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කර වදාළහ. මේවා සංකල්ප නොව, ඇසට පෙනෙන්නා වූ, සත්වයා නිරතුරුවම අත්විඳින්නා වූ ලෝක ස්වභාවයන්ය. පැහැදිලිව ලෙහෙසියෙන් කුසල් යනු මොනවා ද, අකුසල් යනු මොනවා ද, ද්වේෂය මෙමත්‍රියේ වෙනස යනු කුමක් ද යන්න හඳුනාගැනීමට මෙතරම් සද්ධර්මය ඇසෙන රටේ අවකාශ තිබුණ ද ඔබව පරස්පර මතවාදයන් තුළ කොටුකර තබන්නේ මාරයාගේ ග්‍රහණය තුළ සකස්වෙන සිත නිසාමය. මෙහිදී සිත යනු එසේස, වේදනා, සංඥා, සංස්කාර, විඥාන වශයෙන් ඔබ දැනගත යුතුය. මේ පස්දෙනාම මාරයාගේ ග්‍රහණයට නතුව ක්‍රියාත්මක වනුයේ ඔබ රූපයේ යථා ස්වභාවය හඳුනානොගන්නා නිසාමය. රූපය අවබෝධකර ගන්නා යනු මාරයා අවබෝධයෙන් හඳුනාගන්නා යනුය. මෙතැනදී රූපයත් සිතත් මාරයාගේ අවබෝධයෙන් හෙළිකරගැනීමට පිංවත් ඔබට හැකිය. මේ තැනට පැමිණීමට පෙරාතුව පිංවත් ඔබ මේ උතුම් ධර්මය අවබෝධයෙන් දේශනාකර වදාළ ලොචතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ කෙරෙහි අවල ග්‍රද්ධාවට පැමිණිය යුතුය. ධර්ම රත්නය සංසරත්නය කෙරෙහි අවල ග්‍රද්ධාවට පැමිණිය යුතුය. මාරපාර්ශ්වික ධර්මයන් අවබෝධයෙන් හඳුනාගැනීම සඳහා තෙරුවන්ගේ මාර්ගෝපදේශකත්වය හැර අන්කුමන සරණක් ද පිහිටක් ද යන විශ්වාසය තුළින් සතර අපායෙන් ඔබව මිදීම වලක්වන තෙරුවන් කෙරෙහි ඇති විවිකිච්චාවත්, අන්‍ය ශීලවෘත්තයන් කෙරෙහි ඇති විශ්වාසය කියන මාර බැඳීම් අවබෝධයෙන් මුළුනුපුටා ගැනීමට ඔබ දක්ෂ විය යුතුය.

24. ‘මම’නැමැති කුණු ගොඩට තවත් කසල එකතු වීමට ඉඩ නොදෙන්න

රූපය දෙසත්, රූපය ඇසුරුකොට සකස්වෙන සිත දෙසත් ඔබ සතියෙන් සිහියෙන් යුක්තව බලා සිටින්න. ඇසේ අනිත්‍යභාවයත්, බාහිර රූපයන්ගේ අනිත්‍යභාවයත්, රූපයත් විඥානයත් එස්සය වීමෙන් සකස්වෙන වේදනා, හඳුනාගැනීම්, චේතනා, විඥානයන්ගේ අනිත්‍යභාවයත් දකින්න. ‘මේවා අනිත්‍යයයි නේද’ යන දැනීම ඔබ තුළ ඇති වෙන විට මමත්වයේ දැඩිභාවය කියන සක්කාය දිට්ඨියද ඔබගෙන් සිදී යනු ඇත. සිල්පද ජීවිතය තුළින් ආරක්‍ෂා කරගැනීම නිසා ද ඔබ තුළ ඇති වන්නේ, ඔබ අතීතයේ කැමැති කළ මාරපාර්ශ්වික ධර්මයන්ගේ අතහැරීමකි. ශීලය තුළින් ඔබ තැන්පත්, නිහඬ වර්තයක් බවට පත්වේ. ඒ නිහඬභාවය තුළ ද තිබෙන්නේ විදීමේ සියුම්භාවයකි. මේවා ධර්මානුකූලව ගලපාගැනීමට ඔබ දක්‍ෂ වුවහොත් එය ඔබගේ භාග්‍යයකි. මන්ද, ඔබ ගන්නා වූ සෑම උත්සහයකදීම ඉහත මාරපාර්ශ්වික ධර්ම ඔබට මාරයාගේ සක්කාය දිට්ඨිය නැමැති කටුඔටුන්න පළන්දා ලෝකය තුළ අභිශේක කිරීමට උත්සහගන්නා හෙයින්. එහෙයින් පිංවත් ඔබ මමත්වයේ දැඩිභාවය ක්‍ෂයවන ආකාරයට දන්දෙන්න. සිල් ආරක්‍ෂා කරන්න. මෙමත්‍රිය වඩන්න. සද්ධර්මය ශ්‍රවණය කරන්න. ධර්ම මාර්ගයේ පෙරට යන්න.

යම් තැනකදී ඉස්මතුවන්නේ ‘මම’ නම් වහාම අඩියක් පසුපසට තබන්න. ‘මම’ කියන දෘෂ්ටියට හැම මොහොතකම පරාජයම අත්කරදෙන්න. ඒ ඔබ පරාජය කිරීමට උත්සහගන්නේ සක්කාය දිට්ඨියයි. ඒ කියන්නේ සතර අපායේ උපතයි.

ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කර වදාළ සතර අපායෙන් මිදීමේ මේ උතුම් මාර්ගය පිංවත් ගිහි පිංවතුන්ලා උදෙසාමයි දේශනා කරලා තිබෙන්නේ. මෙවැනි ගැඹුරු ලෝකාවබෝධයක් ලබන සරල ධර්ම මාර්ගයක් ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ හැර වෙන කවරුනම් දේශනා කරන්නද? පිංවත් ගිහි පිංවතුන්ලාට ගිහි වගකීම්වල යෙදෙන ගමන් මෙම ධර්ම මාර්ගය වඩන්නට පුළුවන්. ව්‍යාපාරයක් , රැකියාවක්, ගොවිතැනක්, අධ්‍යාපන කටයුත්තක් කරන ගමන් සතර අපායෙන් මිදෙන ධර්මතාවයන් වඩන්න පුළුවන්. විවාහ ජීවිතයක් ගතකරන ගමන්, බිරිඳ දරුවන් නඩත්තුකරන ගමන් එම වගකීම්ද නිවැරදිව ඉටුකරමින් සතර අපායෙන් මිදීමේ ධර්මතාවයන් ඔබට පුහුණු කරන්න පුළුවන්. ඔබට ඒ වගේ ලෞකික ආශ්වාදයන් ලබමින්ම, ඒවා ප්‍රතික්ෂේප නොකර සතර අපායෙන් මිදීමේ ධර්මතාවයන් පුහුණුකරන්න පුළුවන්. ඒ කියන්නේ සෝවාන් ඵලයට පත්වන්න පුළුවන්. මොන තරම් සුන්දර ධර්මයක් ද, අවස්ථාවක් ද ලොවතුරා සම්මා සම්බුදුගුණයෙන් අවබෝධකරගෙන පිංවත් ඔබට ගැලපෙන, ඔබව සැනසෙන ලෙසින් මේ සා සරල කර දේශනා කර තිබෙන්නේ. මේ සරලභාවය නිසාම අපි වැනසෙන අවස්ථාවන් ද තිබෙනවා. එහෙම වෙන්නේ අප මේ ධර්ම මාර්ගය තවත් සරලකර ගැනීමට යෑමෙන්.

අපි එහෙම කරන්නේ අපේ තිබෙන්නා වූ අධිමානය නිසාමයි. මේ ගැඹුරු ලෝකාවබෝධයන් පිළිබඳව ලොවතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ යමක් දේශනා කර තිබෙනවා නම්, පහදා දියහැකි සරලම අර්ථයෙන් තමයි එම ධර්මය දේශනා කර තිබෙන්නේ. අපේ තිබෙන අධිමානය නිසා තෙරුවන් කෙරෙහි අග්‍රද්ධාව නිසා ලොවතුරා සද්ධර්මය අපේ දෘෂ්ටිට අනුව තවත් සරල කරගන්න හදනවා. මෙතැනදී ඔබත් ඔබගේ පිරිසත් සැනසීමක් නෙවෙයි ලබන්නේ. මිත්‍යා දෘෂ්ටියක්මයි.

කෙටි කිරීමත්, දීර්ඝ කිරීමත් දෙකම අයිති මාරධර්මයන්ට. ඔබ මධ්‍යම ප්‍රතිපදාව ඔබේ මාර්ගය කරගන්න. ධර්මය සරල කරන්න අපිට බැහැ. වයසට යන ස්වභාවය සරල කරන්න පුළුවන්ද? ඉර, හද පායන එක සරල කරන්න පුළුවන්ද? සතර සතිපට්ඨානය, පටිච්ඡසමුප්පාදය, පංච උපාදානස්කන්ධය සරල කරන්න පුළුවන්ද?

මේවා ලෝක ස්වභාවයන්. මේ ලෝක ස්වභාවයන් ලොවතුරා සම්මාසම්බුද්ධ ඥානයෙන් අවබෝධකර සරල, සුගම ආකාරයෙනුයි ඔබට දේශනා කර තිබෙන්නේ. අපට තිබෙන්නේ ලොවතුරා

බුදුරජාණන්වහන්සේට, ධර්මරත්නයට, සංසරත්නයට මුල්තැන දීලා, මේ උතුම් ධර්ම මාර්ගයේ ගමන් කරලා අවබෝධය ලබන එකයි. මේ ධර්ම මාර්ගයේ ගමන් කරලා අවංකවම සතර අපායෙන් මිඳෙන් කැමති පිංවතුන්ලා, ධර්මය තුළින් ඔබට දීලා තිබෙන ප්‍රතිලාභය ගැන හොඳට හිතන්න ඕනේ. මේ සිතීම ඔබට තෙරුවන් කෙරෙහි අවල ග්‍රද්ධාව ඇතිකරගැනීමට හේතුවක් වෙනවා. උදාහරණයක් වශයෙන් මෙහෙම සිතන්නකෝ. තරුණයෙක් හෝ තරුණියක් සිටිනවා, ඔහු හෝ ඇය අවංකවම ධර්ම මාර්ගයේ ගමන්කරලා, තෙරුවන් කෙරෙහි අවල ග්‍රද්ධාව ඇතිකරගෙන, ශීලයෙන් පරිපූර්ණභාවයට පත්වෙලා, පංචඋපාදානස්කන්ධයේ, එහෙම නැතිනම් සිතේ අනිත්‍යභාවය දකිනවා. මේ ධර්මතාවයන් තුන සම්පූර්ණවීම නිසාම මොවුන් තුළින් සක්කාය දිට්ඨිය, විචිකිච්ඡාව, සීලබ්බත පරාමාස කියන ධර්මතාවන් ප්‍රභීතය වෙලා, සතර අපායෙන් මිඳෙන අයෙක් බවට පත්වෙනවා. දැන් මේ තරුණයා හෝ තරුණිය සෝවාන් ඵලය, අවබෝධය ලැබූ කෙනෙක්. නමුත් ගිහි පිංවතෙක්. දැන් මොහු හිතනවා, මම විවාහයක් වෙන්න ඕනේ කියලා. ඔහු විවාහවෙනවා, දරුවන් හදනවා, රැකියාවක් ව්‍යාපාරයක් කරනවා, දරුවන්වත් බිරිඳවත් ඔවුන් කැමතිනම් ධර්ම මාර්ගයට ගන්නවා. සෝවාන් ඵලයට පත්වූ ගිහි පිංවතා තුළ කාම, රාග, පටිස නිබෙනවා. නමුත් කිසිම අවස්ථාවක ඔහු ලොචතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේගේ වචනය ඉක්මවා යන්නේ නැහැ. සිල්පද බිඳගන්නේ නැහැ. ඇසුරු කරන හැමදෙයක්ම අනිත්‍යය කියන දැක්ම තුළ හිඳිමින්, හැම දෙයක්ම ඇසුරු කරනවා. මොහු රැකෙන්නේ පංච ශීලයෙන්, ආජීව අශ්ඨමක ශීලයෙන්. එම නිසා විවාහයක් වී කම්සැප විදීම, මිල මුදල් රන් රිදී පරිහරණය කිරීම වැනි දේවල් වලින් මිඳෙන් ඔහුට අවශ්‍ය නැහැ. ඔහු ගිහියෙක් විසින් සමාදන් වියයුතු පංච ශීලයෙන්, පරිපූර්ණභාවයට පත්වෙලා. බලන්න පිංවත් ඔබට මොන තරම් සංවරයකින් යුතුව, කම්සැප විදිමින්ම, මේ සතර අපායෙන් මිදීමේ ධර්මය අත්විඳින්න පුළුවන්ද. මෙය ලොචතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේගේ මහාකරුණාව නිසාම ඔබගේත් කැමැත්තටත් ලෝක සත්‍යයට අනුකූලවත් එකිනෙක ගැලපෙන ආකාරයට දේශනා කළ ධර්මයක් තේද? බුදුරජාණන් වහන්සේ ගැන සිතලා නොවේ, පිංවත් ඔබ ගැන සිතලාමයි මේ ධර්මය දේශනා කරලා තිබෙන්නේ.

කම්සැප විඳින්නත් පුළුවන්, විකාලයේ ආහාර ගන්නත් පුළුවන්, නැටුම්, ගැයුම්, වැයුම්, ශරීරය ලස්සන කරන්නත්, සැප පහසුකම් දෙන්නත් පුළුවන්. මේ සියල්ල අවබෝධයෙන් කරමින්, ගිහි පිංවතුන්ට ශීලයෙන් පරිපූර්ණභාවයට, ආර්යකාන්ත ශීලය තුළ පිහිටීමට මාර්ගයකුයි මෙතැනදී ඔබට බුදුසම්ඳුන් දේශනා කර තිබෙන්නේ. බලන්න මෙවැනි සරල අවස්ථාවක්, ධර්මයක් ඔබට මට ලබා දීලත්, සම්මා සම්බුද්ධ ශාසන ලක්ෂ ගණනක් ගෙවී යන තුරුම අපි මේ අවස්ථාව ප්‍රයෝජනයට අරගෙන නැහැ. නමුත් පිංවත් ගිහි පිංවතුන් එක දෙයක් මතක තබාගන්න. අතීතයේ පැවැති ශාසනවලදී, අධිමානය නිසාම ‘මම සෝවාන්’ කියන මිත්‍යාවබෝධය තුළනම් අප්‍රමාන වාරයක් ඔබත් මමත් ඉඳලා තිබෙනවා. එය තේරුම්ගන්න ඔබ නිහතමානී වෙන්න. මේ ධර්මමාර්ගයේදී ඔබට මුණගැහෙන පළමු කල්‍යාණමිත්‍රයා ඒ නිහතමානීභාවය කියන එක හොඳින් තේරුම් ගන්න. එම කල්‍යාණමිත්‍රයාව මුණගැසුනොත් පමණයි, ඔබට ලොචතුරා ධර්මය කල්‍යාණමිත්‍රයෙක් බවට පත්කරගන්න අවස්ථාව ලැබෙන්නේ. මේ ස්වභාවය ගලපාගැනීමට අදක්ෂවීම නිසාම, මෙතෙක් අපේ කල්‍යාණමිත්‍රයා වී සිටියේ මාරයාම බව තර්කයකින් තොරව තේරුම්ගැනීම ඔබගේම ජයග්‍රහණයකි. පිංවත් ඔබ ඔබගේ අධ්‍යාපනය, රැකියාව, ව්‍යාපාරය, දොතීන්, ගේදොර උදෙසා ඔබ තුළ ඇති කැමැත්ත, මේ ජීවිතයේදීම සතර අපායෙන් මිදීම උදෙසාද ඔබ ඇතිකරගන්න. ඔබ ලබන මේ අවබෝධය ඔබට ඉහත සැපයන් අර්ථවත් ලෙස විදීමේ අවස්ථාවද සලසාදෙනු ඇත. මේ කරුණු කියවනකොට ඔබට දැන් දැනෙනවාද ලොචතුරා බුදුරජාණන් වහන්සේට ඔබව මේ මාරග්‍රහණයෙන් ගලවා, නිවන් මාර්ගයට යොමුකරන්න මොනතරම් උවමනාවක් තිබුණාද කියලා.

අම්මා, තාත්තා, බිරිඳ, දරුවා, දොතියා ඔබට පාර කියන්නේ භවයටමයි. භවයට පාර කියන එම දොතීන් ඔබෙන් දුරස් නොකොට, භව නිරෝධය දෙසට පාර පෙන්වන මේ උතුම් ධර්ම මාර්ගය ඔබ ඔබේ පරම දොතියා කරගත්තොත් ඔබත්, ඔබේ දොතීන් මෙලොව ලබන පරම සැනසීම එය වනු ඇත.

මෙය කියවා ඔබ ඉක්මන් නොවන්න. කලබල නොවන්න. අවිශ්වාසයක් ඇතිකර නොගන්න. ඔබ නිහඬව සිතන්න. බැහැය කියන අවිශ්වාසය බැහැර කරන්න. විශ්වාසය ඔබ කෙරෙහි නොව, පළමුවෙන්ම තෙරුවන් කෙරෙහි ඇති කරගන්න. බුදුරජාණන් වහන්සේට අංක එක දෙන්න. ඔබ හැකිතාක් පසුපසට යන්න. බුදුරජාණන්වහන්සේත් ඔබත් අතර ඇති පරතරය හැකිතාක් දුරස්කරන්න. එම දුරස්භාවය බුදුරජාණන්වහන්සේගේ ඥානාවබෝධයත්, ඔබගේ දැනීමේත් පරතරය බව දකින්න. ඒ දුරස්භාවය තුළින් ඔබ ඔබට බොහෝ ඉදිරියෙන් සිටිනා බුදුරජාණන් වහන්සේ කෙරෙහි අප්‍රමාණ ශ්‍රද්ධාව ඇතිකරගන්න. ඔබ සම්බුදු ගුණම සිතන්න. ආශ්චර්යවත් සම්බුදු ඥානයන්ම මනසින් දකින්න. බුදුරජාණන්වහන්සේලාට පමණක් සාධාරණවූ මහාකරුණා සමාපත්ති ඥානය, එයින් සැනසුණු ලෝකය ගැන සිතන්න. දැන් ඔබට දැනෙනවාද, ඔබ බුදුරජාණන් වහන්සේ අනුදැන වදාල ධර්ම මාර්ගයට කොපමණ ඇතින්ද සිටින්නේ කියලා. බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනාකර වදාල ධර්මයේ ගමන්කොට විමුක්තිය සාක්ෂාත් කරගත් සැරියුත් මහෝත්තමයන් වහන්සේ, මුගලන් මහෝත්තමයන් වහන්සේගේ ගුණයන්ට ඥානයන්ට ඔබ තව කොතෙක් දුරින්ද සිටින්නේ කියලා. මුලින්ම මෙම පරතරය හොඳින් සිහිනුවනින් දැකලා, තෙරුවන් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව ඇතිකරගන්න. මේ ශ්‍රද්ධාව ඔබතුළ ඇතිවන්නේ තෙරුවන්ගේ අයෝමය ගුණයත්, ඥාණයත්, ආශ්චර්යත් දැකලා, අභලා, ඔබගේ ජීවිතය සමග සසඳලා. පිංවත් ඔබ නිරවුල්ව ඔබත්, ධර්ම මාර්ගයත් අතර තිබෙන පරතරයේ තරම දැකලා, එම පරතරය අවම කරගැනීමට, පුරවාගැනීමට දැන් උත්සහගන්න අවශ්‍යයි. මේ පරතරය ඔබ පුරවන්නේ ශීලයෙන්, දානයෙන්, මෛත්‍රියෙන්. සතර අපයෙන් මිදීමට අවශ්‍ය ඉහත සාධක ඔබ අවංකව ජීවිතයෙන් ක්‍රියාත්මක කරනවිට, ඔබත් ධර්ම මාර්ගයත් අතර ඇති පරතරය අවම වෙනවා. ඉහත සත්පුරුෂධර්මයන් ඔබතුළින් වැඩෙනවිට ඔබව ධර්මයෙන් දුරස්කළ, ලෝභ, ද්වේශ, මෝහ, අකුසල මූලයන් ඔබට ක්‍රමානුකූලව අතහැරෙනවා. මේ අතහැරෙන්නේ අතීතයේ ඔබ කැමති කළ දේවල්. ඔබ මේවා ප්‍රයෝජනයට ගත්තේ ඔබේ මමත්වයේ දැඩිභාවය ශක්තිමත් කරගැනීමටයි. ලෝභකම ඔබ තුළ තිබුණේ වැඩි වැඩියෙන් සැප අයිතිකරගන්න රැස්කරගන්න. ද්වේෂය ඔබ තුළ වැඩුණේ මමත්වයට හිමි ආත්මගරුත්වය ඇති කරගන්න. මෝහය ඔබ තුළින් වැඩුණේ සැප නිත්‍යයි කියන මූලාව පෝෂණය කරන්න. මේ විෂම ධර්මයන් ඔබට අතහැරෙනවා කියන්නේ මමත්වයේ දැඩිභාවය ඔබ තුළින් සියුම් වෙනවා කියන කාරණයයි. පිංවත් ඔබ මේ ක්‍රියාත්විතයේ දිගින් දිගටම යෙදෙන්නේ අනුන් උදෙසා නොවේ. ඔබ උදෙසා. ඔබ තවම ලෝකයේ ස්වභාවය ඉගෙනගෙන නැති නිසා අනුන්ට ඉගැන්වීමට නොයන්න. නිදහසේ, සුවසේ, නිහඬව ඔබ සතර අපායෙන් මිදෙමි යන අරමුණ ජයගන්න. ලෝකයා අඛබබරගසමින් ධර්මය සොයා වෙහෙසෙද්දී ඔබ නිවසේම හුදකලාව අදාළ ප්‍රතිපදාවේ යෙදෙමින් ධර්මය දකින්න. නිරතුරුවම සිත දෙස විමසිලිමත් වන්න. "මම" දැඩිවෙන "මම" ඉස්මතුවෙන සැම අවස්ථාවකදීම එම කැමැත්ත ඔබ දන්දෙන්න. සතරඅපායේ බිය දකිමින්ම. ආහාර ටොන් එකක් දන්දෙනවාට වඩා 'මම දානපතියෙක්ය' යන ඔබට ඇති වූ මමත්වයේ සිත දන්දීමෙන් එසේත් නැතිනම් අතහැරීමෙන් ඔබට විශාල අර්ථයක් වන බව දකින්න. "මම" කියන කුණු ගොඩට තවත් කසල එකතු වීමට ඉඩනොදෙන්න.

ඇස නැමති කුණු බඳුන ඉපදීම නිසා සකස්වුණා වූ වේදනා, සංඥා, සංඛාර, විඤ්ඤාණ නැමති කුණුකන්දරාව වගේම අනෙකුත් ආයතන පහෙන් ඉපදෙන කුණුද උපකාරී වූයේ මමත්වයේ දැඩිභාවය ඔබ තුළ තිවර කිරීම සඳහාමය. සලායතනත් කුණුත් එකතුව ඔබට පැළ මාරයාගේ කටු ඔටුන්න වන සක්කායදිට්ඨිය සියුම්වන ස්වභාවයට නිරතුරුවම කටයුතු කරමින් ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ පිංවත් ගිහිපිංවතුන් උදෙසාම දේශණා කර වදාල සතර අපායෙන් මිදීමේ ධර්ම ප්‍රතිපදාව පිංවත් ඔබගේ ජීවිත තුළින් ක්‍රියාත්මක කර ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ උදෙසා ඔබ ඔබේ යුතුකම ඉටුකරන්න. මේ ශාසන පරිභානියක් ගැන ඉහි ඇසෙන කාලයක උතුම් මනුෂ්‍යයෙක්ව මේ ධර්මදේවියේ ඔබ උපත ලැබුවේද ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේ උදෙසා ඔබේ යුතුකම ඉටුකිරීමට, මේ ගෞතම සම්මා සම්බුද්ධ ශාසනය තුළ ලැබෙන අවසාන අවස්ථාව ලබාගනිමින්ය. එම උතුම් අවස්ථාව ඔබ මගහැරියා යනු සැපය ඔබෙන් මගහැරුණාය යන්න ඔබ තේරුම් ගත යුතුය. හෙමින් උදාවෙන අතිදීර්ඝ අඤ්ඤාධර්මපාද කාලය මිනිසුන්ගේ කාලයක් නොව ධර්මයෙන් තොර මිනිස් තිරිසනුන්ගේ කාලයක් වනු ඒකාන්තය. එදාට මිනිසාද තිරිසන් සතාද ක්‍රියාත්මක

වන්නේ දෙයාකාරයකට නොව එකම ආකාරයටය. මේ කටුක අභියෝගයෙන් ඔබට මිදිය හැකිවන්නේ නායකයෙක්, පාලකයෙක්, කෝටිපතියෙක්, උගතෙක් ලෙස මියයාමෙන් නොව සතර අපායෙන් මිදුණු මනුෂ්‍යයෙක් ලෙස මියයාමෙන් බව ඔබ නිහතමානීව සිතිය යුතුව ඇත.

25. ලොව සුන්දරම මරණයට ඔබටද හිමිකමක් ඇත

ධර්මය තුළ ජීවත්වන පිංවත් ඔබට, ඔබගේම ජීවිතය දෙසට හොඳින් සිත යොමුකරලා බැලුවහොත්, වැරද්ද, නිවැරද්ද හොඳින්ම පෙනෙනවා. ධර්මය කියලා කියන්නේ අනිත්‍යයට. යමක් අනිත්‍ය යැයි අපි නුවනින් දකින කොට, ඒ කෙරෙහි බිය සකස් වෙනවා. මොකද ඒ වෙනස් වන දෙයක්. මේ වෙනස්වීම නොදන්නා කෙනා, ස්වභාවයෙන්ම වෙනස් වන දෙයක් වෙනස් නොවී පවත්වා ගැනීමට වෙහෙස ගන්නවා. එතැනදීය දුක සකස් වෙන්නේ. සද්ධර්මයෙන් ඇත්වීම නිසා නිත්‍ය සංඥාවන් තුළින් රූප, වේදනා, සංඥා, සංඛාර, විඤ්ඤාණ ධර්මයන් ගැනීමෙන් වර්තමාන සමාජය ලෝභය, ද්වේෂය, මෝහය තුළින් ඔද්දල් වෙලයි තියෙන්නේ. විනාශය දැක දැකත්, විනාශය ගැන කපා කරමින්ම, එහි ආදිනව දකිමින්ම විනාශය දෙසටමයි සැවොම ගමන් කරන්නේ.

තෘෂ්ණාව, ඔබට ලස්සනට පාර පෙන්වනවා තව වේගවත්ව ඉදිරියට යන්න. ද්වේෂය ඔබට ඇති තරම් ආත්මශක්තිය ලබාදෙනවා, හිරි ඔතප් හීන කරලා දෙනවා, ඇති වන ඕනෑම බාධකයක් මැඩගෙන ඉදිරියට යන්න. මෝහය ඔබට ආශීර්වාද කරනවා 'මේ මාර්ගයමයි සැප ඇති මාර්ගය' කියලා තව තවත් ඒත්තු ගන්වන්න. දුකේ කළ‍්‍යාණ මිත්‍රයන් තිදෙනාගේ ඇකයේ උණුසුමට තුරුල් වුණාම දැනෙන ගොරෝසු පහසට ඔබ හරිම කැමතියි. මේ කුණු සැපය විදිමින්ම ඔබ පත්සල් යනවා. සිල් සමාදන් වෙනවා. දානමානත් දෙනවා. සද්ධර්මයත් ශ්‍රවණය කරනවා. ඒ කියන්නේ මොකද්දෝ බියකුත් තියෙනවා. සැබැවින්ම, ඒ බියත් සකස් කරලා දෙන්නේ ලෝභ, ද්වේශ, මෝහය විසින්මයි.

තමන් කැමති කරන්නා වූ කුණුසැපයේ ආරක්‍ෂාව උදෙසා, අර්ථයෙන් තොරව ජීවිතයේ කොනක් ධර්මයේ ගැට ගසනවා. තමා තමාවම රවටාගන්නවා. කුණු සැපයේ ආරක්‍ෂාව උදෙසා ධර්මයේ රැකවරණය අපේක්‍ෂා කරනවා.

මෙය තමයි සැබෑම පෘතග්ජනභාවය. අයෝනිසෝමනසිකාරය. ලෝභ, ද්වේෂ, මෝහ අකුසල මූලයන්ගේ වර්ධනය උදෙසා, දියුණුව උදෙසා ධර්මයේ පිහිට සොයනවා. ලෝභ, ද්වේෂ, මෝහ අකුසල මූලයන්ගේ මිදීම උදෙසායි අප සද්ධර්මයේ සරණ සෙවිය යුත්තේ. වර්තමාන සමාජය ගමන් කරන්නේ සද්ධර්මයේ අර්ථයට පරස්පර විරෝධී ගමනකයි. මමත්වයේ දැඩිභාවය නැමැති, ඔබ හඳුනා නොගත් කුණු හැව, සකස් වෙන පංච උපාදානස්කන්ධයන්ගෙන් වෙලී ඇති නිසා, සැබෑ මාර්ගය වැසී නොමගටමයි පාර පෙන්වන්නේ.

වැරදි මාර්ගය ඔස්සේම නිවැරදිවීමට යෑමේ පුංචි සිද්ධියක් පිංවත් ඔබට මෙහි සටහන් තබනවා.

මෙය සටහන් තබන හිඤ්ඤාව හමුවට ධර්මය අහන්න එන ශ්‍රද්ධාවන්ත දරුවෙක් ඉන්නවා. ඔහු විවාහකයෙක්. ළමා වයසේ දරුවන් කිහිපදෙනෙක් ඉන්නවා. මේ මහත්මයා සද්ධර්මය නිසාම ජීවිතය නිවැරදි කරගත් අයෙක්. දිනක් මේ මහත්මයා කියනවා 'දරුවන්ගේ අකීකරුකම් නිසා, මගේ බිරිඳට හරියට කේන්ති යනවා. එයාට කොච්චර කිව්වත් කේන්තිගන්න එපා කියලා, මොහොතකින් එය අමතක වෙනවා. හැබැයි මම කියලා කියලා දැන් හුඟක් අඩුවෙනුයි කේන්ති ගන්නේ' කියලා.

දවසක් ඒ නෝනාට කේන්ති ගිය වෙලාවක මහත්මයා උපක්‍රමයක් වශයෙන් කියලා තියෙනවා 'ඔයා කේන්ති ගන්න නිසා ඔයාගේ මුහුණ දැන් කැන වෙලා. ඒ නිසා ඔයා කේන්ති ගන්න එපා' කියලා. ඒත් මහත්මයා එහෙම කියපු වෙලාවේ ඉඳලා ඒ නෝනා කරන්නේ මිල ගණන් අධික, ලස්සන වෙනවාය කියන ක්‍රීම් වර්ග අරගෙන මුහුණේ ආලේප කරන කටයුත්තලු.

බලන්න. වැරදි මාර්ගය ඔස්සේමයි අපි නිවැරදි වෙන්න හදන්නේ.

ලෝකය නිවැරදි කරන්න අපට බැහැ. ඒ නිසා ලෝකය කමටහනක් කරගෙන පිංවත් ඔබ නිවැරදි වෙන්න. ලෝකය නිවැරදි කරන්න බැරි බව නුවණින් හඳුනාගෙනම....

එවිටයි ඔබට පුලුවන් වෙන්නේ වඩාත් නිවැරදි තැන ඔබගේ සිත පිහිටුවාගන්න. වඩාත් නිවැරදි තැන තමයි සද්ධර්මය.

‘අනිච්ඡාවත සංඛාරා’ සියලු සංස්කාරයෝ අනිත්‍යයි. ඔතැනම තිබෙනවා, ලෝකය නිවැරදි කරන්නට බැරි බවට බුදුරජාණන් වහන්සේ දෙන සහතිකය. පිංවත් ඔබ ධර්මයේ අර්ථයට විවෘත වෙන්න. එවිට එය සමාජයටත් ආදර්ශයක් වේවි. සංස්කාරයන්ගේ අනිත්‍ය බව තමයි ලෝකයේ තිබෙන සංකීර්ණභාවයට, අධිවේගීභාවයට හේතුව. පිංවත් ඔබ සෑම මොහොතකම මෙනෙහි කරන්න ‘මම මැරෙණවා’ය කියන කාරණය. නැවත මැරීලා ඉපදෙනවාය කියන කාරණය. පාංශකුලය, හත්දවසේ, තුන්මාසේ පිංකම්.... සාම්ප්‍රදායික මළගෙදරක වාරිත්‍ර වෙනුවට මිය යෑමට පෙරම ඔබ, මරණින් මතු සුරක්ෂිත පුද්ගලයකු වන්න. එවිටයි ඔබට අවස්ථාව ලැබෙන්නේ ඔබම රැස්කරපු සංස්කාර හේතුවෙන් ලබන හවය අනුන්ගේ පිං ගොටුවකින් යැපීමට අවශ්‍ය නොවන තැනට පත්කරගන්න.

කෙනෙක් මැරුණාට පසු ඔහුගේ මරණය ගැන කම්පා නොවී, ජීවත්ව සිටින විට තමාගේ මරණය ගැන සිතන්න. මරණයත් සමග ජීවත්වෙන්න. එය හරිම සුන්දර ඇත්දැකීමක්. මරණයේ සුන්දරම අත්දැකීම ලබන්නේ රහතත්වහන්සේය. මරණය උන්වහන්සේට ආශීර්වාදයකි. මංගල කාරණාවකි. උන්වහන්සේ අවිද්‍යාව අවසන් කර ඇත. ඒ උත්තමයා දුකත්, සැපත්, උපේක්ෂාවත් අනිත්‍ය බව ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට ඇත. ඒ උත්තමයාගේ මරණය හුදු ක්‍රියාවක් පමණක්මය. එය මේ ලෝකයේ ඇති සුන්දරම මරණයයි. මාර්ගඵලලාභී දෙව් බලුන් සාධුකාර දෙන මරණයයි. අනෙකුත් දෙව්වරුන්ට ශෝක උපදවන මරණයයි. මාර පිරිස අත්පොළසන් දෙන මරණයයි. මහපොළොවට පස්වන ඇටකැබලින් පූජණීයත්වයට පත්වෙන මරණයයි.

බලන්නකෝ මරණයක තිබෙන වටිනාකම. අපි මරණය අඩු ලංසුවෙන්, අසුබ ලංසුවෙන් සැලකුවත්, බලන්න, මරණයක ඇති ගාම්භීරත්වය, ප්‍රේමාඩත්වය. කොටින්ම එය මරණයක් නොව නිවී යෑමකි. ඔබට මට නොදැනුනාට, රහතත්වහන්සේගේ මරණය අභියස ලෝක ධාතුව කම්පා වෙයි. ලෝක ධාතුව කම්පාවන්නේ, රහතත්වහන්සේ අවබෝධ ඥාණයෙන් ලෝක ධාතුව කම්පාකළ අයෙකු හෙයින්. අයෝමය සතරමහා ධාතුව විනිවිද දකිමින් අවබෝධ කළ හෙයින්. මුළු ලෝක ධාතුවම අනිත්‍යාවබෝධයෙන් හෙළිකොට ගෙන, මුලාව විනිවිද අවබෝධය කරා ගිය හෙයින්. ඔහුට ලෝකය තවත් හිස් දෙයක්, එලයක් නැති දෙයක් පමණක්මය.

මේ තරම් අර්ථවත් මරණයක් ධර්මය තුළ තිබියදී, තුණ්ඩු කැල්ලක නම ගම ලියා පරදත්තරූප ජීවී ප්‍රේත ප්‍රේතියන්ට පිංදෙමින් අපි මරණයට මොන තරම් අවනම්බුවක් ද, අගෞරවයක් ද කරන්නේ. හිතන්න. ඔය සාම්ප්‍රදායික තුණ්ඩු කැබැල්ල බිමින් තියලා ‘මට නම් ඔය අනුන්ගෙන් පිං ගන්න මරණයක් එපා’ය කියලා. ශ්‍රද්ධාව, චීර්යය මදභාවය නිසා එව්වර හිතන්න බෑ කියමුකෝ. ඉන් මෙහා බුදුරජාණන්වහන්සේ දේශනා කරනවා, ශීලයෙන් පරිපූර්ණ පිංවතා, පිංවතිය මැරෙන්නේ සිහිනුවණින් සාධුකාර දෙමිත්ය කියලා. කවුද මේ ශීලයෙන් පරිපූර්ණ පිංවතා? ඒ සතර අපායෙන් මිදුණ පිංවතායි. මරණින් මතු ඔහු ලබන උපත මොන තරම් ශ්‍රේෂ්ඨ උපතක් වේවි ද? ඇයි අපි එවැනි මරණයකට සූදානම් නොවන්නේ.

ලොකු හෝටලයක තිබෙන මහුල් උත්සවයකට අදින සාරිය ගැන හිතනතරම්වත් අපි මරණය ගැන හිතන්නේ නැහැ. ඒකෙන් අදහස් වෙන්නේ, සාරිය ගැන ඔව්වර හිතන්නේ සාරිය දවටගන්න ඔය කය, මරණයට පත්වෙන කයක් කියලා නොසිතනා එකමයි. පිංවත් ඔබට මරණය අම්හිරි අත්දැකීමක්. අනුන්ගේ මරණය ගැන කථාකරන අපි තමාගේ මරණය ගැන සිතීමටත් බිය වෙනවා. අසුන්දර මරණයක් අභියස ඇති අසුන්දර කපන්දරය වගේම සුන්දර මරණයක් අභියස ඇති සුන්දර නව ජීවිතය මොන තරම් වමන්කාරජනකද? ලෙඩ ඇදේ ජීවත්වන අවුරුදු හත්තූපහේ මහළු පිංවතා ද යදින්නේ ජීවිතයයි. ඔහු තුළ

ඇත්තේ ද ජරා, ව්‍යාධි, මරණ පමණක්මය. එහෙත් ඔහුගේ බලාපොරොත්තුව ජීවිතයයි. ධර්මය සරණ කර නොගත් පුද්ගලයා නිරතුරුවම සැප - දුක පටලවාගනී. දුක, සැපයක් කරගන්නා ඔහු සැබෑ සැපයට බියවෙයි. සැබෑ සැපයට අපතුළ බිය සකස් කරන්නේ අකුසලයයි.

පිංචන් ඔබ, මරණයට වටිනාකමක් ලබාදීම උදෙසාම, මරණින් මතු හේතුඵල ධර්මයන්ගෙන් සකස්වෙන නව ජීවිතයට වඩාත් හොඳ වටිනාකමක් ලබාගැනීම පිණිසම මේ සටහන උපයෝගී කරගන්න. මෙය කියවා ඔබ තුළ ජවයක් සකස්කර ගන්න. ලොව්තුරා බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සිතේ ඇතිවූ සිතිවිල්ලක් ඔබේ සිතේ ඇතිකර ගන්න. රහතන් වහන්සේගේ, රහත් භික්ෂුණීන් වහන්සේ නමකගේ සිතේ ඇතිවූ සිතිවිල්ලක් ඔබේ සිතේ ඇතිකරගන්න. මාර්ගඵලලාභී උපාසක, උපාසිකාවගේ සිතේ ඇතිවූ සිතිවිල්ලක් ඔබේ සිතේ ඇතිකර ගන්න.

මේ සටහන් තබන වෙලාව රාත්‍රී 1.30යි. නින්ද අහලකවත් නැහැ. පංච නීවරණ පළාගොසින්. සද්ධර්මයට ඇති හිරිමතප් දෙක නිසා අදහස් එනවා, දෝරෙගලාගෙන. භික්ෂුව ඒ අදහස් ඉදිරියේ අනිත්‍ය සංඥාව තබන්නේ නැහැ. පිංචන් ඔබගේ යහපත උදෙසාම... පිංචන් ඔබලාට නොදන්නා යමක් දැනගැනීම උදෙසාම.... මේ ගලා එන්නේ අදහස් නොව කරුණාවයි. මේ කරන්නේ සටහනක් තැබීම නොව ධර්මයේ සංදිට්ඨික ගුණයේ අර්ථයයි. මේ මධ්‍යම රාත්‍රිය ගෙවී උදාවන අලුයම ආකාශය සිසාරා සියුම් සංගීත රාවයක් පැතිරෙනවා. හොඳින් අවධානය යොමු කරන විට ඒ දිව්‍ය සංගීතයයි. සංගීත හඬ, ජයමංගල ගාථාවල සංගීත ස්වරයයි. සංගීත ස්වරය බොහොම පැහැදිලියි. ඒ කියන්නේ දෙවියන් ආයුෂ, වර්ණය, සැපය, බලය ලැබේවා කියලා සිල්වත් ලෝකයාට පුර්වනා කරනවා. ආශීර්වාද කරනවා. දෙවියන් ඒ ආකාරයට ආශීර්වාද කරනු ලබන දිව්‍ය සංගීත හඬ ඇසෙනවිට භික්ෂුවට හොඳම විශ්වාසයි මේ මොහොතේ භික්ෂුව අපවත් නොවෙන බව. අතීත සංස්කාරයන් තව ගෙවීමට ඇති නිසයි මේ මොහොතේ ජීවත්වෙන්නේ. නමුත් මිලභ නිමේගයේ දිව්‍ය තල වලින් ශෝකී සංගීත රාවයක් භික්ෂුවගේ ශ්‍රෝත වලට ඇසුණහොත් භික්ෂුව අනිවාර්යයෙන්ම දන්නවා තමා දැන් මරණයට සූදානම් වෙන්නේ කියලා.

බලන්න මොනතරම් ආශ්චර්යමත් ධර්මයක්ද ඔබ ඉදිරියේ තිබෙන්නේ කියලා. මෙයයි ධර්මයේ සංදිට්ඨික ගුණය. තමා ජීවත්වන බවත්, තමා මැරෙන මොහොතත් දැනුවත්වයි ඔහු ජීවත්වෙන්නේ. පිංචන් ඔබ ශ්‍රද්ධාවෙන්, ශීලයෙන්, ත්‍යාගයෙන්, දේවානුස්සතියෙන් පරිපූර්ණ නම් ඔබ මැරෙණ මොහොත දෙවියන් දන්නවා. දෙවියන් ඔබට පාවඩ එලනවා දිව්‍ය තලයකට. බලන්න. මොන තරම් ආශ්චර්යමත් ධර්ම මාර්ගයක්ද? මරණය කියන කාරණය මොන තරම් සුන්දර මංගලයක්ද? පිංචන් තරුණ ඔබ දැහිලි බැඳලා, අත්පැන් වත්කරලා, පෝරුවට නැගලා, ජයමංගල ගාථා කියවලා මංගලයක් කරගතහොත් ඒ බැඳුණු මොහොතේ පටන් ඔබ මොන දුක්කන්දරාවක්ද විදින්නේ. 'මම' කියන දුක වෙනුවට තව 'මගේ' කියන දුක් කියක් කරගතගන්න සිද්ධවෙනවාද? පිංචන් ඔබ බැඳෙන සාම්ප්‍රදායික මෝහ මූලික බැඳීම් මංගලයවලට වඩා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරන ධර්ම මාර්ගය ඔබේ සහකරු, සහකාරිය කරගතහොත් එයයි සැපයම ඉතිරිය කරගත් සැබෑම මංගලයය. අපි 'මරණය මරණය' යැයි අදෝනා තැබුවද, ධර්මයට අනුව මෙතැන මරණයක් නැහැ. පුද්ගලයෙක් මැරෙණ නිමේගයේම ඊළඟ ප්‍රතිසන්ධිය සකස්කර ගන්නවා. රැස්කර ගන්නා වූ සංස්කාරයන්ට අනුරූපීව. අපි මෝහය නිසා කුණුවෙන මළකුණක් එම්බාම් එකෙන් සරසවලා, ඒකට මහුල් ඇඳුම අන්දවලා අඬනවා, වදිනවා, විලාප තබනවා. අපි මේ විලාප තබන්නේ ඒ මොහොතේ භවයේ කොතැනක හෝ උපත ලබා ඇති සත්වයෙක් වෙනුවෙන්. අන්න ඒ නිසාමයි බුදුරජාණන් වහන්සේ මළකුණකට වටිනාකමක් නොදී මරණින් මතු ලබන භවය සැපවත්කර ගැනීම උදෙසාම මාර්ගය කියා දෙන්නේ. මෙතැනදීත් අපිට පැහැදිලියි බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ධර්මය මරණය ගැනම කථා කරන ධර්මයක් නොව, මරණින් මතු සැපයටම මාර්ගය කථා කරන ධර්මයක් කියලා. පිංචන් ඔබයි මෝහ මූලිකව මරණයක් බදාගෙන ධර්මයේ නැති දුකක් උපදවා ගන්නේ, තෘෂ්ණාවේ දැඩිභාවය නිසාම....

ශ්‍රද්ධාව අඩු පිංචතුන් නිරතුරුවම මැසිවිලි නගනවා, සද්ධර්මයට එරෙහිව. 'බුදුරජාණන් වහන්සේ දුක ගැනමයි කියන්නේ' කියන කාරණය 'ධර්මයට අනුව ගියොත් අපට අඹුදරුවන්, දේපල තනතුර අත්හරින්නයි වෙන්නේ' කියන කාරණය. නමුත් ගිහි පිංචතුන්ලාට ධර්ම මාර්ගයට අදාළව ඉහත කාරණා කිසිවක් අතහරින්න යැයි කොතනකවත් දේශනා කරලා නැහැ. පංචඋපාදානස්කන්ධයේ අනිත්‍යභාවය දකිමින් ඉහත සෑප සම්පත් පරිහරණය කරන්න කියලයි බුදුරජාණන් වහන්සේ ගිහි පිංචතුන්ලාට දේශනා කරන්නේ. නමුත් පිංචන් ඔබ අත්හැරීමට ගන්නා උත්සහයේ තරමටම දුක අඩු වෙනවා කියන කාරණය ප්‍රකාශ වෙනවා. පිංචන් ඔබට, බුදුරජාණන් වහන්සේ මරණය ගැන නිතරම මෙනෙහි කරමින් ජීවත්වෙන්න කියලා කියන්නේ, පිංචන් ඔබට මරණය පෙර සඳහන් කළ පරිදි මංගල්‍යයක් කරගන්න මිස හඬමින් විලාප තබමින් කරන අවමංගල්‍යයක් තත්ත්වයට පත්කර ගැනීමට නොවේ. පිංචන් ඔබ මරණයට පෙර සුදානම් වුවහොත් පමණයි ඔබට මරණය මංගල්‍යයක් කරගන්න අවකාශ ලැබෙන්නේ. එම මරණය නැමැති මංගල්‍යයේදී සශ්‍රීක දිව්‍යතල වල දෙවියන්, දිව්‍යාංගනාවන් ජයමංගල ගාථා සංගීත ස්වරය නගමින්ම ඔබව දිව්‍ය තලවලට පිළිගන්නවා. මේ මනුෂ්‍ය ලෝකයේ කුණු, ජරා, ව්‍යාධි මරණ සෑපය වගේද පිංචතුන් බුදුරජාණන්වහන්සේගේ ධර්මය තුළින් ඔබට පෙන්වන ශ්‍රද්ධාවේ, ශීලයේ, දානයේ පංචඋපාදන්ධයේ අනිත්‍යභාවය දකිමින් ජීවත්වන සෑපය. ධර්මයෙන් පිංචන් ඔබට කපාකරන්නේ ඉහත මංගල්‍යයක් වන මරණය නමුත් ශ්‍රද්ධාව අඩු පිංචතුන් 'මරණය' ලෙස දකින්නේ මොන තරම් මෝහ මූලික දෘෂ්ඨිගත මරණයක්ද?